

Programmabegroting

Gemeente Almelo

2021

INT-73635

Versie: Vastgesteld in raad 12-11-2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Voorwoord.....	2
2. Algemeen.....	6
2.1 Inleiding.....	6
2.2 Corona in de begroting 2021.....	7
2.3 Samenvatting	8
3. Financiële keuzes	11
3.1 Samenvatting	11
3.2 Financieel Meerjarenperspectief	11
3.3 Mutaties Financieel Meerjarenperspectief.....	14
3.4 Begrotingssaldo	25
3.5 Kwalitatieve investeringsagenda.....	27
3.6 Herstel eigen vermogen	28
4. Beleidsbegroting	29
4.1 Programmaplan	29
4.2 Basisbegroting	71
5. Paragrafen	99
5.1 Lokale heffingen	99
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	107
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	115
5.4 Financiering	123
5.5 Bedrijfsvoering	127
5.6 Verbonden partijen	134
5.7 Grondbeleid.....	138
5.8 Dienstverlening	143
5.9 Wijksturing	145
6. Financiële begroting	148
6.1 Overzicht van baten en lasten.....	148
6.2 Incidentele baten en lasten.....	156
6.3 Uiteenzetting financiële positie	160
7. Bijlagen	170
7.1 Verbonden partijen	170
7.2 Delegatieregister	181
7.3 Stand van zaken moties.....	183
7.4 Septembercirculaire 2020 gemeentefonds.....	188

1. Voorwoord

De gemeenteraad van de gemeente Almelo ontvangt met dit document de begroting voor het kalenderjaar 2021. Het college van burgemeester en wethouders biedt deze begroting aan tegen een maatschappelijk en economische achtergrond zoals we niet eerder hebben meegemaakt: een pandemie met verstreckende gevolgen.

Desalniettemin ligt een begroting voor waaruit de financiële degelijkheid spreekt van de afgelopen jaren zodat ook volgend jaar consistent wordt gewerkt aan een mooie toekomst voor Almelo waarbij moeilijke keuzes niet uit de weg worden gegaan. Een begroting waaruit ook een reëel optimisme spreekt die eigen is aan Almelo, geen onnodig grote woorden maar gewoon opgestroopte mouwen om er samen iets moois van te maken.

Met deze begroting spreekt het college ook zijn nadrukkelijke wens uit om samen met de gemeenteraad invulling te geven aan een toekomstbestendig Almelo. Het college ziet hiertoe verschillende mogelijkheden in de begroting waar het met de gemeenteraad graag over in gesprek gaat.

Een stevig fundament

De begroting 2021 heeft betrekking op volgend jaar en biedt een financiële doorkijk naar de jaren daarna. Daarbij is het van belang ook te beschouwen waar we vandaan komen. In de afgelopen jaren is een stevig fundament gelegd waarop wordt voortgebouwd.

Via een programmatische aanpak is de zelfredzaamheid van onze inwoners significant bevorderd, hebben wij een stevig impuls gegeven aan het ontwikkelen van hun talenten en is tegelijkertijd, daar waar dat nodig was, duurzaam goede zorg verleend. Hierbij kan gedacht worden aan de dagstructurering die heeft geleid tot een afname van Wmo-indicaties. Ook de aanpak van zorgfraude mag niet onbenoemd blijven, naast tal van andere inspanningen. En hoewel de autonome ontwikkeling van de zorgvraag dat niet gemakkelijk heeft gemaakt is ook veel werk verzet voor de financiële houdbaarheid van het sociaal domein met twee maatregelenplannen. Wanneer dat nodig is laten we tot in Den Haag van ons horen om de financiële houdbaarheid van het sociaal domein te agenderen. Het college zal dan ook de lobby voort blijven zetten voor een verhoging van de budgetten enerzijds en een betere en rechtvaardigere verdeling daarvan anderzijds. Uitkomen met de rijksmiddelen binnen het sociaal domein is en blijft het uitgangspunt. Dat betekent dat de gemeente Almelo naast een stevige lobby voor meer rijksbudget in blijft zetten op het reduceren van de uitgaven. Hiervoor zijn ook taakstellingen opgenomen in de begroting en zijn zoals vermeld de Maatregelenplannen 1 en 2 opgesteld. Deze maatregelen zijn volop in uitvoering. Een deel van deze maatregelen zijn al geëffectueerd in de begroting, maar een groot deel hiervan sorteert vooral effect in 2021 en verder. Hierover is gerapporteerd in de perspectiefnota. Toch zien we dat de uitgaven stijgen door onder andere autonome groei van cliënten, verzwaring van de zorg en externe ontwikkelingen zoals de invoering van het abonnementstarief.

Het college ziet dat naast alle genoemde maatregelen niet veel mogelijkheden overblijven om nog verder te snijden in de uitgaven. Wat we wel zien is dat er, nu de toegang integraal is ingericht, vooral mogelijkheden zijn om in te zetten op een kwalitatieve inhaalslag door het doorontwikkelen van de toegang. Het college heeft daarom opdracht gegeven om voor 1 november met een aanvullend pakket aan maatregelen te komen, dat niet alleen gericht is op deze kwalitatieve slag, maar ook op beleidsaanpassingen (maatregelenplan 3). Dit pakket aan maatregelen moet voldoende zijn om enerzijds invulling te geven aan de taakstellingen en daarnaast ook de autonome ontwikkelingen in de komende jaren op te kunnen vangen.

De Almelse economie veerde het afgelopen jaar op met een groei van 1.200 banen en was daarmee de derde snelste groeier in Twente. Ook de werkloosheid ontwikkelde zich positief door de grootste daling in Twente.

Door de coronacrisis komen deze positieve ontwikkelingen weliswaar onder druk te staan maar we geloven sterk in de kracht en diversiteit van de Almelose en regionale economie. De afname van het bijstandsbestand is te danken aan de proactieve ondersteuning die we aanvragers van een bijstandsuitkering geven en hen waar mogelijke direct richting een nieuwe baan begeleiden. Sinds het begin van de coronacrisis heeft de gemeente schouder aan schouder gestaan met ondernemers en zelfstandigen om te ondersteunen waar we dat konden in aanvulling op de maatregelen van het Rijk. Het ondernemersloket heeft in dat opzicht zijn meerwaarde getoond als dé ingang waar men terecht kon.

Onze binnenstad maakte het afgelopen jaar een prachtige ontwikkeling met het nieuwe marktplein en de komst van het water tot in het centrum. Door het mooie zomerse weer is hiervan veelvuldig gebruik gemaakt en door de ruime opzet van de havenkom kon men ook de afstandsregels in acht nemen. Onze ondernemers hebben het water “verwelkomt” met allerlei initiatieven zodat binnenstadbezoekers hun bezoek aan de binnenstad extra kleur konden geven met activiteiten op het water. De aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied is verbeterd, maar de aanloopgebieden geven nog reden tot zorg. Alertheid blijft door de coronacrisis geboden, horeca en winkels werken nog steeds met de anderhalvemeter-norm en andere maatregelen om de bewegingen van bezoekers in goede banen te leiden. Na de versoepeling van de RIVM-regels door het Rijk zijn ook in Almelo de bezoekersaantallen gelukkig weer gestegen. Dit is enerzijds positief voor onze binnenstad en tegelijkertijd vraagt dat waakzaamheid om het coronavirus geen kans te geven op verspreiding door drukte.

De sociale veiligheid laat in Almelo een positieve ontwikkeling zien, het gemeten veiligheidsgevoel is duidelijk gestegen en het aantal misdrijven is flink gedaald. Er is in samenwerking met de politie ingezet op het delen van informatie en het vergroten van de bewustwording; ook voor specifieke doelgroepen zoals senioren waarvoor in 2020 een speciale bijeenkomst is georganiseerd. Daarnaast is ook via sociale media een informatie- en bewustwordingscampagne gevoerd met betrekking tot WhatsApp buurtpreventie. Daarnaast heeft ook een campagne plaatsgevonden voor bewustwording over het doen van melding en de gevaren van drugslabs en hennepteelt in buurten en woonwijken. Door de coronacrisis heeft het team BOA's versneld een impuls gekregen waardoor er een stevig en robuust team is opgebouwd met een flexibele schil voor de toezicht en handhaving in de stad. Er kan daardoor nog beter worden ingezet op “quick response” bij meldingen en lik op stuk bestuursdwang bij overtredingen. Aan de aanpak van mensenhandel en uitbuiting draagt Almelo bij; wij doen dit in combinatie vanuit de taakvelden zorg én veiligheid zodat niet alleen repressief wordt opgetreden maar ook preventief.

De duurzaamheid in Almelo krijgt meer en meer vorm door de stimulans die we aan dit onderwerp geven, dat is meteen te zien in de toename van functioneel groen en meer open water waarvan de havenkom natuurlijk een prachtig voorbeeld is. Niet alleen komt dit de functionaliteit ten goede, ook zetten we in op het voorkomen van wateroverlast en droogte, ook de trots op en waardering voor onze blauwgroene stad is significant toegenomen. In de Duurzame Energieladder is onze visie opgenomen voor groot- en kleinschalige duurzame energieopwekking zodat het voor initiatiefnemers duidelijk is welke beleidskaders worden gehanteerd. Tevens beschrijft de Duurzame Energieladder de Almelose inbreng in de Regionale Energiestrategie (RES). Een aanpak die alom waardering oogst, óók landelijk. Het is al eens gezegd, maar mag gerust worden herhaald: het zonnepark Aadijk Almelo behoort tot de tien grootste van Nederland, daarmee dragen we stevig bij aan de energietransitie van fossiele brandstof naar duurzame hernieuwbare energie. Als lokale overheid kunnen we daarin niet achterblijven, we geven het goede voorbeeld door te onderzoeken of we kunnen aansluiten bij het streven van het Rijk dat alle overheidsinstellingen vanaf 2023 volledig circulair zijn. Hoe de coronacrisis ingrijpt op de bereidwilligheid bij inwoners en ondernemers tot investeren blijven we in de gaten houden omdat dit van invloed kan zijn op de ambities die we als gemeente hebben op het vlak van duurzaamheid.

De diverse stadsgesprekken die in het kader van de omgevingsvisie zijn georganiseerd hebben stakeholders, inwoners en bedrijven bijeengebracht. Daarmee is een hoog gewaardeerde invulling gegeven aan het participatieproces dat de gedachte is achter de nieuwe omgangsvorm in de Omgevingswet: de overheid als gelijkwaardige partner. Dankzij de stadsgesprekken zijn bouwstenen opgehaald die gebruikt worden voor het opstellen van de omgevingsvisie. Tegelijkertijd is achter de schermen, ondanks de coronacrisis, hard gewerkt aan het gereedmaken van onze ambtelijke organisatie met de aanschaf en implementatie van de vereiste software en de aansluiting op de landelijke voorzieningen van het Rijk.

Onze aanpak in het Nieuwstraatkwartier heeft inmiddels meerdere keren aangetoond te werken: aansluiten bij datgene dat in de wijk zelf leeft, daar open en uitnodigend tegenover staan waardoor initiatiefnemers geïnspireerd een grotere en actievere rol pakken in de realisatie van hun eigen initiatief. De grote blikvangers zijn uiteraard de herinrichting van de Nieuwstraat en het bewonersinitiatief de Hagedoorn, maar daarnaast zijn er nog tal van andere, maar even betekenisvolle initiatieven.

Het college had in deze begroting graag een markering gezien van een periode waarin Almelo noodgedwongen strenge bezuinigingen moest doorvoeren, waarvan sommige nog enkele jaren voortduren, naar een periode waarin Almelo weer meer financiële armslag krijgt. Helaas is de situatie nog zo dat van die duidelijke markering nog geen sprake kan zijn. Net als in voorgaande jaren en ondanks dat we weer onder het reguliere, repressieve toezicht van de provincie staan blijft het zaak te werken aan het financieel herstel van Almelo.

Ondanks de zorgelijke signalen die we op dit vlak zien, zien we ook vele andere hoopvolle en ronduit positieve zaken. Zaken waar we ons als gemeente hard voor hebben gemaakt en zaken die we de komende jaren graag gerealiseerd zien worden.

Zo memoreren we in dit verband graag de *Jeugdbeschermingstafel*. Kinderen in onveilige situaties wachten vaak lang op hulp. Dit komt onder andere doordat er in zo'n proces veel betrokkenen zijn, elke gemeente zijn eigen werkwijze er op na houdt, ouders en kinderen onvoldoende betrokken worden en door afstemmingsproblematiek. Daarom is besloten om een regionale werkwijze voor de Jeugdbeschermingstafel te ontwikkelen. Aan een Jeugdbeschermingstafel vindt afstemming plaats tussen ouders, jongeren (12+), de betrokken zorgorganisatie(s), het eventuele sociaal netwerk en gemeenten. Deze regionale werkwijze voor de Jeugdbeschermingstafel moet leiden tot het hanteren van één eenduidige werkwijze in Twente. Het college heeft ingestemd (BW-7729) met het regionale voorstel om de Jeugdbeschermingstafel ook in Almelo te implementeren.

Het college heeft besloten om in 2020 incidentele middelen vrij te maken voor het ontwikkelen en uitvoeren van *schoolgericht maatschappelijk werk* als preventieve en signalerende functie in het primair en voortgezet onderwijs ([BW-7628](#)). Samen met de scholen voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs wordt een nieuw plan ontwikkeld voor een effectief en efficiënt *schoolgericht maatschappelijk werk* in Almelo. Deze nieuwe werkwijze is gericht op meer inzet op het voorkomen van problemen bij jongeren, hun ouders en leerkrachten en dat het minder individueel en meer collectief in verbinding met het welzijnswerk wordt georganiseerd. De structurele dekking voor dit nieuwe beleid is betrokken bij de besluitvorming over de Programmabegroting 2021.

Voor de *toezichthouders en juridische medewerkers WMO en Jeugd* is projectfinanciering beschikbaar tot eind 2020. Tot en met maart 2020 zijn er 35 onderzoeken afgerond gericht op misbruik of oneigenlijk gebruik van zorggelden door zorgaanbieders. Er is voor ruim 3 miljoen euro teruggevorderd. Gezien de succesvolle inzet van de toezichthouders wil het college de formatie van de toezichthouders structureel in de begroting opnemen. Om voldoende opvolging te kunnen geven aan het extra toezicht stellen we voor om ook de juridische capaciteit in het sociaal domein uit te breiden.

In het *Schuldenlab Almelo* worden samen met (lokale) organisaties, bedrijven en inwoners, innovatieve manieren ontwikkeld om inwoners met schulden te helpen. Deze nieuwe manier van werken geeft professionals in de uitvoering aan de voorkant van het proces meer handelingsvrijheid om maatwerk aan klanten te bieden en rekening te houden met hun persoonlijke situatie. Het *Schuldenlab Almelo* biedt kansen om dit samen met private partners op te pakken. We kiezen voor een actiegerichte aanpak waarbij we aan de hand van pilots en business cases effectieve aanpakken ontwikkelen samen met partijen die mee willen werken en doen.

Ook kiezen we voor een ondernemende benadering die het sociale en financiële met elkaar verenigt. Gelet op het succes van dit project willen wij de inzet van 4 schuldenspecialisten met een jaar verlengen.

Het college heeft een aantal ontwikkelingen die momenteel niet vertaald is in de meerjarenraming opgenomen in de zogeheten kwalitatieve investeringsagenda. Deze investeringsagenda zal groeien wanneer uitwerking wordt gegeven aan de opgaven van 'gemeente in balans'. Het financieel meerjarenperspectief biedt op dit moment niet de ruimte om invulling te geven aan deze kwalitatieve investeringsagenda. Desondanks brengt het college deze onderwerpen graag onder uw aandacht. Het betreft de ontwikkeling van de Stadskade waarvoor de gemeente Almelo met de HMO een Samenwerkingsovereenkomst Initiatieffase Stadskade Almelo is aangegaan. Daarnaast werkt het college aan het versterken van groen-blauw in Almelo door het uitvoeren van een economische impactanalyse met betrekking tot het oplossen van een aantal knelpunten in de bevaarbaarheid van het kanaal Almelo-Nordhorn. Verder wordt onderzoek gedaan naar de gemeentelijke huisvesting inclusief nieuwe gemeentewerf en zijn er, zoals bij u bekend, wensen ten aanzien van het zwembad.

Onze gemeente heeft in het afgelopen decennium een ongekende veerkracht laten zien waardoor het ons samen en met elkaar is gelukt drie enorme decentralisaties zonder noemenswaardige problemen in te voeren. Door diezelfde veerkracht lukte het ons als enige grote stad in Twente het water weer terug te brengen in de binnenstad. Ook waren we door deze veerkracht in staat de openbare ruimte weer van voldoende investeringsmiddelen te voorzien voor onderhoud en beheer. Met en door de stad is niet één maar zijn zelfs twee grote theaterproducties gerealiseerd en uitgevoerd; een prestatie die in geen enkele andere gemeente navolging heeft gehad. Hoopvol gestemd biedt het college de programmabegroting 2021 graag aan de raad aan en spreekt de wens uit om met de raad ook in 2021 voort te bouwen aan onze gemeente.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne A.J. Gerritsen

2. Algemeen

2.1 Inleiding

Met dit document presenteren wij u de begroting voor het jaar 2021. Basis voor de begroting 2021 zijn de kaders en uitgangspunten uit de perspectiefnota 2020 en het daarin opgenomen financieel meerjarenperspectief.

Wijzigingen ten opzichte van de programmabegroting 2020

Ten opzichte van de programmabegroting 2020 zijn enkele wijzigingen doorgevoerd, met het doel de leesbaarheid en de informatiewaarde van de begroting te verbeteren. Het betreft de volgende wijzigingen:

- Wij hebben een paragraaf 2.2. toegevoegd, waarin wij inzichtelijk maken hoe en op welke plaats de effecten van de coronacrisis doorwerken in deze programmabegroting.
- In een nieuwe paragraaf wijksturing geven wij aan hoe wij in 2021 invulling geven aan de vastgestelde wijkopgaven.

Verder zijn in deze begroting de financiële effecten van de septembercirculaire 2020 vertaald. Dit is een trendbreuk met het verleden. Eerdere begrotingen waren immers gebaseerd op de meicirculaire van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De begroting wint hiermee aan actualiteitswaarde.

Financiële keuzes

In hoofdstuk 3 vindt u de financiële keuzes voor de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024. Deze keuzes presenteren wij in een geïntegreerd financieel meerjarenperspectief. Daarnaast geeft het hoofdstuk inzicht in de voortgang van het herstelplan.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting (hoofdstuk 4) bestaat uit een uitwerking van de programma's en de basisbegroting. De programma's vormen de speerpunten voor de komende jaren. De basisbegroting is stabiel en verandert alleen als het BBV dat voorschrijft. Binnen de programmateksten is ook ingegaan op de effecten van corona op de programmadoelen.

Paragrafen

Hoofdstuk 5 bevat de verplichte paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid en de additionele paragrafen dienstverlening en wijksturing.

Financiële begroting

In de financiële begroting (hoofdstuk 6) geven we een overzicht van de baten en lasten per taakveld en uiteenzetting van financiële positie. Met het meerjarig investeringsplan (MIP) wordt inzicht gegeven in de investeringsprojecten die gepland staan voor het begrotingsjaar 2021 en de drie jaren daarna (waar mogelijk). In het overzicht met incidentele baten en lasten geven we een toelichting op de incidentele posten die het saldo van de begroting en de financiële meerjarenperspectief beïnvloeden. Het overzicht geeft daarmee inzicht in het structurele begrotingsresultaat. Het is immers van belang dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Bijlagen

In de bijlagen over de verbonden partijen geven we de omvang weer van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. Tot slot geven we in een bijlage inzicht in de wijzigingen in het delegatieregister.

2.2 Corona in de begroting 2021

Het coronavirus houdt ons land in de greep en domineert het nieuws al geruime periode. De impact van de getroffen maatregelen op de maatschappij is enorm. Ook de impact op de gemeente Almelo is groot. In de aanloop naar het opstellen van de begroting is hier expliciet aandacht aan besteed. Er is onder andere een werksessie georganiseerd met alle betrokkenen om de financiële gevolgen en de effecten op de doelstellingen van de programma's en lijnactiviteiten in beeld te brengen.

De effecten van het coronavirus werken op drie manieren door in de voorliggende begroting:

1. Wij hebben onze financiële ramingen bijgesteld.
Toen de eerste maatregelen tegen de uitbraak van het coronavirus in Nederland werden ingevoerd, waren veel effecten nog onzeker. Inmiddels hebben een groot aantal effecten zich al voorgedaan. Daar waar deze effecten met zekerheid impact hebben op de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024, zijn de ramingen naar een realistisch niveau bijgesteld. Als gevolg van extra uitgaven in het kader van de open-einde regelingen voor inkomensondersteuning (BUIG/bijstand) en het sociaal domein is er daardoor sprake van een significante bijstelling van het financieel meerjarenperspectief. Belangrijke financiële effecten die wij in 2020 zien en waarover de raad via de tussentijdse rapportages is geïnformeerd, zoals bijvoorbeeld het wegvallen van parkeeropbrengsten en inkomsten uit toeristenbelasting, hebben wij gelet op de onzekerheden met betrekking tot het verdere verloop van de crisis, vooralsnog niet structureel vertaald in deze begroting. Deze effecten zijn als risico aangemerkt en zijn betrokken bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Een overzicht van de financiële bijstellingen is opgenomen in paragraaf 3.3.
2. Corona heeft effect op het bereiken van onze beleidsdoelstellingen.
Dit komt tot uiting in de programmaplan van deze begroting. Per programma gaan wij uitgebreid in op de gevolgen van corona voor onze stad, en daarmee samenhangend ook op de gevolgen voor de doelstellingen van onze programma's. Voor de programma's Binnenstad en Economie & participatie zien wij aanleiding om de programmadoelstellingen bij te stellen.
3. We zien ons risicoprofiel toenemen.
Natuurlijk blijft er ook nog veel onzeker ten aanzien van de effecten van het coronavirus. Zo weten we niet hoe lang de crisis duurt, of er nog sprake zal zijn van aangescherpte maatregelen en wat de effecten op de economie zijn. Deze onzekerheden zijn als risico's aangemerkt en op die wijze in de begroting verwerkt. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de belangrijkste financiële en maatschappelijke risico's toegelicht en zijn de financiële effecten gekwantificeerd. De risico's zijn zeer uiteenlopend van aard. Zo zien we de ontwikkeling van de uitgestelde zorgvraag en belemmeringen in de uitvoering van voorliggende voorzieningen die tot hogere zorgkosten kan leiden, maar ook verminderde sociale cohesie en vertrouwen. In totaal is voor 4,3 miljoen euro aan corona-risico's meegenomen in ons gemeentelijk risicoprofiel. Dit zorgt voor een toename van 1,2 miljoen euro van het benodigde weerstandsvermogen naar 12,4 miljoen euro.

2.3 Samenvatting

In de begroting maken we concreet wat we in 2021 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dat mag kosten. We zetten de lijn voort die is ingezet bij de perspectiefnota 2020 en richten ons op het realiseren van de doelstellingen zoals we die hebben vastgelegd in de programma's.

Financieel perspectief

De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 zijn zowel incidenteel als structureel sluitend. Dit betekent dat structurele lasten in deze jaren worden afgedekt met structurele baten. In de periode 2021-2023 wordt er in totaal ruim 8 miljoen euro bijdragen aan het financieel herstel.

Deze begroting is op hoofdlijnen besproken met de ambtelijk toezichthouder van de provincie. De uitvoering van het herstelplan, het herstel van het eigen vermogen en de mogelijke risico's in deze begroting zijn aan de orde gesteld. De toezichthouder is met ons van mening dat er nog steeds stappen te zetten zijn naar blijvend financieel herstel, maar spreekt ook vertrouwen uit in onze aanpak. De formele beoordeling van de begroting en de status van het toezicht volgt na vaststelling van de begroting door de gemeenteraad.

Ontwikkeling tarieven

Voor autonome gemeentelijke baten (belastingen, retributies, leges) wordt een prijsindex van 2,4% gehanteerd. De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen, alsmede voor omgevingsvergunningen zijn berekend op basis van 100% kostendekking. Per saldo betekent dit voor een gemiddeld gezin met eigen woning dat de woonlasten in 2021 ten opzichte van 2020 stijgen met 33 euro (3,9%). Voor een huurder stijgen de woonlasten ten opzichte van 2020 met 16 euro (3,7%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB en geen rioolheffing-eigenarendeel betaalt.

Op verzoek van de gemeenteraad worden voor de riool- en afvalstoffenheffing op dit moment tarieven uitgewerkt waarbij gedifferentieerd wordt naar huishoudensomvang. De definitieve tarieven voor één- en meerpersoonshuishoudens worden bij het vaststellen van de verordeningen (december 2020) aan de raad voorgelegd. Deze gedifferentieerde tarieven zullen worden afgeleid van de 'basistarieven' in deze begroting.

Voortbouwen in 2021

Om de toenemende zorgvragen te beperken zetten wij middels het programma Zorg in op het voorkomen van gezondheidsproblemen, zodat onze inwoners zich zoveel als mogelijk zelf kunnen redden, samen met hun netwerk: de zogenaamde 0-de lijn. We werken met, door en voor onze inwoners aan balans in draaglast op alle leefgebieden en draagkracht door persoonlijke competenties en sociaal kapitaal. Zeker bij tegenslagen zoals ziekte, werkloosheid of schulden. In de preventieagenda bundelen we onze krachten met externe- en interne partners. Hiermee bevorderden we dat iedereen kan meedoen in eigen omgeving en veilig thuis kan blijven wonen, werken, leren en opgroeien. Verder starten we in 2021 met de uitvoering van een voorlichtingscampagne om ouderen te activeren zich beter voor te bereiden, zodat zij in de toekomst veilig en zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen. Daarnaast voeren we pilots uit om de samenredzaamheid in buurten te versterken en zetten we in op preventie om senioren langer vitaal te houden. Ook gaan we meer inwoners met een Wmo-voorziening activeren richting participatie. Dit willen we bereiken door de samenwerking tussen werkgevers en zorgpartijen en werk- en wijkcoaches te stimuleren en faciliteren om meer ontwikkelingsgericht te werken, zodat mensen met beperkingen beter aan het werk kunnen en daarna ook blijven.

Nieuwkomers in Almelo met een bijstandsperspectief ervaren direct (nog voor de komst) dat wij verwachten dat ze aan het werk gaan. Wij voeren hiervoor verschillende acties uit in onze uitvoering sociaal en in onze communicatie. Zo gaan wij bijvoorbeeld het Project Instroom Nieuwe inwoners (PIN) uitvoeren. Het project heeft als doel de instroom van buiten Almelo in de bijstand te beperken. In dit project wordt in samenwerking met woningcorporaties getracht om te voorkomen dat mensen die als gevolg van de vestiging in Almelo

uitkeringsafhankelijk worden, zich daadwerkelijk gaan vestigen in Almelo. Het faciliteren van onze ondernemers in hun ondernemen en groeiambities vraagt volle inzet van het ondernemersloket en strategische samenwerkingen in de regio. Omgaan met schaarste in het aanbod aan bedrijvenkavels is een uitdaging. Wij streven naar een evenwichtige en gevarieerde woningvoorraad waarbij we ook de sociale woningbouw beter over onze (en omliggende) gemeente(n) verdeeld willen zien. Herstructurering en verduurzaming van de sociale woningvoorraad biedt kans het aanbod aan sociale huurwoningen te verlagen en beter te laten aansluiten op de behoefte van de Almeloëse inwoners. Dit om als stad beter in balans te komen. Wij zullen hierover nadere afspraken met de woningcorporaties maken. Daarnaast heeft bij de herstructurering van wijken ook particuliere huisvesting en de relatie tot sociale voorzieningen onze aandacht. We gaan volop door met de uitvoering van projecten veelal in samenwerking met of geïnitieerd door onze partners omdat deze perspectief bieden aan onze inwoners en ondernemers.

In 2021 ligt de prioriteit voor het programma Binnenstad bij een aantal fysieke projecten, het terugdringen van leegstand door transformatie en het verbeteren van de samenwerking tussen partners in de stad. Samen met de Herstructureringsmaatschappij Overijssel ontwikkelen we een plan voor de herontwikkeling van de Stadskade (het gebied tussen de bibliotheek, het Stadhuis en het Marktplaats inclusief Havenblok). Ook stellen we een ontwikkelplan op voor de Grotestraat Noord. In dit plan nemen we spelregels op voor bouwen, functies, verkeer en mobiliteit. Daarnaast maakt de herinrichting van dit deel van de Grotestraat deel uit van het ontwikkelplan. In 2021 blijven we inzetten op het verminderen van leegstaande winkelpanden. Dit doen we door de inzet van transformatiesubsidies, de begeleiding van transformaties door de vastgoedregisseur en door de uitvoering van de leegstandsverordening. Nu het recreatieve gebruik van het water in de binnenstad toeneemt, willen we dit in goede banen blijven leiden. Daarom willen we in 2021 duidelijke richtlijnen voor het gebruik van het water voor recreatievaart in de binnenstad. Goede samenwerking tussen partijen is cruciaal bij het verbeteren van de binnenstad. We hopen dat er onder ondernemers voldoende draagvlak is om in 2021 een bedrijveninvesteringszone (BIZ) te kunnen invoeren. Ook de vorming van een BIZ voor eigenaren ondersteunen we. Bij voorkeur wordt deze ook in de loop van 2021 ingevoerd. We bouwen waar mogelijk samen met ondernemers en andere partijen voort op de campagne Almelo Loves You met accenten op waterstad en (regionale) winkelstad.

Voor het programma Veiligheid ligt de uitvoering van de geprioriteerde doelstellingen op koers. Er zijn voor het komende jaar geen voorzienbare afwijkingen of bijzonderheden te melden. Vanwege de coronacrisis kwam er voor de korte termijn een sterk accent op handhaving en toezicht te liggen, waardoor uitvoering op dit vlak in een versnelling is gekomen. Bij de aanpak van (ondermijnende) criminaliteit zijn inmiddels positieve resultaten geboekt. Zonder verschuiving of bijstelling van prioriteiten moet er nu meer focus en inzet komen op sociale veiligheidsopgaven zoals verbinding tussen zorg en veiligheid en het stimuleren van preventie-initiatieven van inwoners. Het versterken van het vertrouwen in handhaving, de flexibele inzet van BOA's en de aanpak van ondermijning worden gecontinueerd. Dit mede in het licht van de coronacrisis en maatschappelijke effecten hiervan. Naast de bestaande bestuurlijke interventies komt er aandacht voor het versterken van de weerbaarheid van de samenleving en de organisatie.

Het programma Duurzaamheid ligt goed op koers. Sterker nog; de doelstellingen meer functioneel groen en meer open water zijn al gerealiseerd. In 2021 zetten wij in op energietransitie en klimaatadaptatie. Met de duurzame energieladder, Regionale Energie Strategie en de warmtevisie is de "basis" klaar om te worden gerealiseerd. We faciliteren en stimuleren initiatieven om grootschalige, duurzame energie op te wekken in Almelo. We zorgen voor een goede ruimtelijke inpassing en zorgen dat andere kansen ook worden meegenomen in het project. Zonnepanelen op het dak blijft het uitgangspunt. We ondersteunen bedrijven en instellingen met het proces tot realisatie van de zonnepanelen op hun daken. We stellen samen met inwoners en stakeholders wijkuitvoeringsplannen op voor de overgang naar aardgasvrij voor drie geselecteerde gebieden. We gaan meer inzetten op energiebesparing en verduurzaming want alle energie die niet wordt

gebruikt hoeft ook niet te worden verduurzaamd. We stellen een integrale aanpak van natuur, biodiversiteit en groen op en zoeken aansluiting hierover bij het provinciale programma Natuur voor Elkaar. We gaan het gesprek aan met inwoners over de stresstesten. De uitkomst hiervan gebruiken we voor het opstellen van een klimaat adaptatiestrategie met een uitvoeringsagenda. We stimuleren daarin de bewustwording van inwoners en bedrijven zodat zij hun steentje kunnen bijdragen aan de klimaatrobustheid van Almelo. Een actie om met korting een regenton aan te schaffen wordt in de strategie meegenomen. We stimuleren inwoners, vooral ook scholieren, en bezoekers om de stad schoon te houden en om het zwerfafval te verminderen. En er wordt bij evenementen een proef gedaan met hardcups, herbruikbare bekers, om zo de hoeveelheid plastic afval te reduceren. Het cameratoezicht bij milieupleintjes is structureel ingevoerd en tevens qua vaste cameralocaties uitgebreid.

Het programma Omgevingswet zal in 2021 de door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie als vertrekpunt nemen voor de uitwerking van maatschappelijke opgaves in zogenaamde programma's en het omgevingsplan. In 2021 werken we met diverse disciplines aan het omgevingsplan van de binnenstad. Dit wordt de eerste bouwsteen voor één integraal omgevingsplan voor de gehele gemeente. We werken verder aan de mogelijkheden voor inwoners en bedrijven om digitaal een vergunningencheck te doen. Datzelfde geldt ook voor het digitaal doen van meldingen van activiteiten in de fysieke ruimte, ook hieraan wordt gewerkt in 2021. De intake- en omgevingstafel worden doorontwikkeld zodat door initiatiefnemers een transparant proces doorlopen kan worden en een vergunning binnen acht weken kan worden afgegeven. Participatie met betrekking tot initiatieven en het omgevingsplan werken we uit omdat we het belangrijk vinden om voortdurend met de inwoners in gesprek te blijven. Onze medewerkers worden in 2021 geschoold en er wordt geoefend met de andere manier van werken zodat we op 1 januari 2022 klaar zijn als de Omgevingswet in werking treedt.

In het Nieuwstraatkwartier maken we samen met de betrokken partijen een definitief plan voor een klimaat- en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte in de Witvoetenstraat en de Gravenstraat. Na de sloop van de huidige woningen, start de bouw van nieuwe, aardgasvrije woningen. De uitstraling van de openbare ruimte van het bedrijventerrein "Achter de molen" verbeteren we samen met ondernemers en bewoners. We bereiden een ontwikkelstrategie voor als eerste stap naar een toekomstbestendige locatie. De lessen die we leerden uit de pilots over woningverbetering in 2020 benutten we om woningeigenaren te stimuleren hun woning te verbeteren of te verduurzamen. Hiervoor stellen we een stimuleringsregeling open voor woningeigenaren in het Nieuwstraatkwartier. Verder werken we met de betrokken partijen aan het vergroten van de uitstraling van de iconen in de wijk. Met woningbouwcorporatie Beter Wonen werken we aan de plannen voor de nieuwe invulling van het terrein van de voormalige Acaciaschool. We ondersteunen de activiteiten van het bestuur van de stichting van korenmolen 'de Hoop' om de bouw van een molenschuur te realiseren.

3. Financiële keuzes

3.1 Samenvatting

- De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 zijn zowel incidenteel als structureel sluitend.
- In de periode 2021-2023 wordt er in totaal ruim 8 miljoen euro bijdragen aan het financieel herstel.

3.2 Financieel Meerjarenperspectief

In onderstaande tabel wordt het Financieel Meerjarenperspectief (FMP) voor de periode 2021-2024 gepresenteerd.

De begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 zijn zowel incidenteel als structureel sluitend. Dit betekent dat structurele lasten in deze jaren worden afgedekt met structurele baten. In de periode 2021-2023 wordt er in totaal ruim 8 miljoen euro bijdragen aan het financieel herstel.

Financieel meerjarenperspectief	2021	2022	2023	2024
Saldo van baten en lasten	-4,96	-6,49	-6,26	-4,94
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4,83	5,99	5,99	3,74
Begrotingssaldo na bestemming	-0,13 V	-0,50 V	-0,27 V	-1,20 V
Waarvan incidentele baten en lasten	-1,15 V	0,06 N	-0,86 V	0,06 N
Waarvan dotatie financieel herstel	3,58 N	2,25 N	2,25 N	0,00
Structureel begrotingssaldo	-2,56 V	-2,81 V	-1,66 V	-1,26 V

-/- = voordeel/baten, + = nadeel/lasten (bedragen * 1.000.000 euro)

Ten opzichte van de perspectiefnota 2020 is er sprake van een verslechtering van het financiële perspectief. Autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitgaven voor de open-einde regelingen voor inkomensondersteuning (BUIG/bijstand) en het sociaal domein spelen hierin de belangrijkste rol. Zo ziet het college zich als gevolg van de sombere economische verwachtingen door de coronacrisis genooddacht om structureel 2,0 miljoen euro extra uit te trekken voor inkomensregelingen en stijgen de kosten in het sociaal domein, ondanks de genomen maatregelen, met ongeveer 1,2 miljoen euro. Hoewel we veel stappen in de goede richting hebben gezet, en de maatregelen die wij hebben genomen ook financieel effect sorteren, blijft het een grote opgave om uit te komen met de rijksmiddelen.

Vanzelfsprekend wenst het college niet te volstaan met het enkel opnemen van deze ontwikkeling in het financieel perspectief. Wij nemen maatregelen zodat binnen de termijn van de meerjarenraming weer financiële ruimte ontstaat. Dit doen wij onder andere door het ontwikkelen van een maatregelenplan 3, dat zich uitstrekt over alle werkgebieden van het sociaal domein: Uitvoering Sociaal, programma Zorg en programma Economie & Participatie. Daarnaast blijven we inzetten op preventie en participatie, waarvoor in deze begroting middelen zijn vrijgemaakt, en versterken wij het toezicht op de Wmo en Jeugdzorg structureel. Het voorziene tekort op de BUIG-middelen, mede in het licht van de tekorten in de afgelopen 10 jaar, is voor het college aanleiding om bezwaar te maken tegen de eerstkomende BUIG-beschikking van het Rijk.

De structurele financiële gevolgen van de coronacrisis werken zichtbaar door in het voorliggende financieel meerjarenperspectief. Aan de andere kant is er ook nog veel onzeker en laat de exacte impact van corona zich in deze begroting nog lastig becijferen. Zo zal het effect op de inkomsten uit toeristenbelasting of de parkeeropbrengsten sterk afhangen van de vraag in welke mate zich een tweede golf van de corona-uitbraak zal voordoen. En ook de snelheid waarmee de economie zich kan herstellen en de compensatiepakketten van het Rijk zijn van grote invloed. Gelet op de onzekerheid hebben wij niet alle budgettaire bijstellingen uit de voor- en najaarsrapportage 2020 structureel vertaald in een bijstelling van de begroting 2021. Indien de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven dan stellen wij deze budgetten bij via de tussentijdse rapportages.

Een overzicht van alle belangrijke mutaties in het financieel meerjarenperspectief is opgenomen in paragraaf 3.3. van deze begroting.

Gehanteerde uitgangspunten financieel meerjarenperspectief

In deze programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 zijn onderstaande uitgangspunten gebruikt. Het gaat daarbij om de grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, zoals de loon- en prijscompensatie, de inflatiecorrectie voor belastingen, heffingen en tarieven en huren en voor de open einderegelingen in het sociaal domein.

Looncompensatie

Voor de jaren 2022 t/m 2024 baseren wij ons op het Centraal Economisch Plan 2020 (CEP2020) van het Centraal Planbureau (CPB). Voor de loonontwikkeling gaan we uit van de index 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'.

Looncompensatie	2021	2022	2023	2024
prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	2,8%	2,1%	2,0%	1,7%

Bron: Centraal economisch plan 2020, CPB

Prijscompensatie

De prijscompensatie baseren wij op de index 'prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc, %)' . Deze index sluit goed aan op de daadwerkelijke uitgaven van gemeenten.

Prijscompensatie	2021	2022	2023	2024
prijs overheidsconsumptie (imoc, %)	1,7%	1,5%	1,5%	1,5%

Bron: Centraal economisch plan 2020, CPB

Belasting, heffingen en tarieven

Voor de indexatie van de belastingen, heffingen en tarieven gebruiken we een combinatie van 2/3 looncompensatie en 1/3 prijscompensatie.

Belastingen, heffingen en tarieven	2021	2022	2023	2024
2/3 looncompensatie + 1/3 prijscompensatie	2,4%	1,9%	1,8%	1,6%

Circulaire gemeentefonds

De septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds vormt de basis voor de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024.

Overheadpercentage opslag

We stellen voor om in de programmabegroting 2021 hetzelfde percentage te gebruiken als in voorgaande jaren, namelijk 50%.

Uitgangspunten raming Wmo en Jeugd

De tarieven Wmo en Jeugd voor 2021 zijn nog niet bekend gemaakt, waardoor wij hebben gekozen om de tariefswijziging 2021 te baseren op die van 2020. Voor Wmo -beschermd wonen is een advies gevraagd om te voldoen aan de AMvB reële prijs. De uitkomst is dat op een aantal onderdelen de tarieven zouden moeten verhoogd en dat een enkel tarief kan worden verlaagd. Bovenop deze aanpassingen in het kader van de AMvB reële prijs zullen de tarieven Wmo - beschermd wonen gemiddeld met 3 procent stijgen.

In het algemeen verwachten wij geen extra tariefsverhoging door het coronavirus.

Tariefswijziging t.o.v. 2020	2021
Wmo HO	3,3%
Wmo - beschermd wonen	3,0%
Wmo - overig	3,0%
Jeugd	2,3%

In 2021 wordt alleen bij Wmo HO een volumestijging verwacht ten opzichte van 2020. Bij de andere zorgsoorten voorzien wij een gelijkblijvend niveau of een daling ten opzichte van 2020. De grote daling bij Wmo - beschermd wonen wordt verklaard door de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische stoornis.

We zien op dit moment geen volume-effecten door het coronavirus.

Volumewijziging t.o.v. 2020	2021
Wmo HO	3,5%
Wmo - beschermd wonen	-35,0%
Wmo - overig	0,0%
Jeugd beschikbaarheidsvoorziening	-5,0%
Jeugd overig	0,0%

Uitgangspunten raming BUIG/bijstand

De raming van het BUIG-budget in het financieel meerjarenperspectief is gebaseerd op de meest recente raming, namelijk het voorlopige BUIG-budget 2021.

Voor de volumeontwikkeling is gebruik gemaakt van de scenario-analyses van het CPB. Het CPB heeft in een viertal scenario's de mogelijke gevolgen van de corona doorgerekend. De scenario's lopen uiteen van een snel herstel in 2020 tot een lange en diepe recessie. De vier scenario's zijn ook doorvertaald naar een verwachte bijstandsontwikkeling. Het gunstigste scenario gaat uit van een groei van het bijstandsbestand met ongeveer 8% ten opzicht van 2020 en het slechtste scenario van een groei met meer dan 20%. In de gemeentelijke raming van de bijstand gaan wij uit van een verwachte groei van 10%. Daarnaast schatten we in dat het BUIG-budget ten opzichte van 2020 zal stijgen met 5%. Tot slot voorzien wij dat de gemiddelde uitkeringslast met 5% zal stijgen, doordat er relatief meer gezinnen een beroep zullen doen op de bijstand. De uitkeringslast wordt in de reguliere planning- en controlcyclus nauwgezet gemonitord.

Prijs- en volumewijziging t.o.v. 2020	2021
BUIG-budget	16,0%
Volumewijziging bijstand	10,0%
Gemiddelde uitkeringslast (prijs)	5,0%

3.3 Mutaties Financieel Meerjarenperspectief

Het vertrekpunt voor financieel meerjarenperspectief (FMP) is de perspectiefnota 2020. Het meerjarenperspectief uit deze perspectiefnota was globaal, richtinggevend en tegelijkertijd onzeker. We constateerden toen dat sinds de decentralisaties in het sociaal domein, en de daarbij behorende open einderegelingen, de schommelingen in het perspectief toenemen.

Onderstaande tabel geeft inzicht de mutaties die na de perspectiefnota 2020 zijn doorgevoerd in de voorliggende begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024.

Financieel Meerjarenperspectief (FMP)	2021	2022	2023	2024
A. Perspectiefnota 2020	-0,88	-3,81	-3,89	-3,45
Autonome ontwikkelingen				
Loon- en prijsontwikkelingen	0,63	0,63	0,63	0,63
Verbonden partijen	0,38	0,39	0,43	0,48
Stelpost loon- prijscompensatie	-1,24	-1,14	-1,03	-1,04
Sociaal flankerend beleid - vrijval salarisbudget deelnemers	-1,18	-2,04	-2,11	-2,14
Sociaal flankerend beleid - salarislaster vervanging	1,14	1,26	1,16	1,16
Sociaal flankerend beleid - kosten RVU	0,55	0,13	0,04	0,00
Kapitaallasten	-0,23	0,10	0,07	0,07
Treasury - rente	-0,39	-0,18	0,03	0,03
Treasury - dividenden	-0,23	0,08	0,08	0,08
Verhuur en exploitatielasten vastgoed	0,10	0,22	0,22	0,22
Inkomensregelingen - bijstand en BUIG	2,01	2,01	2,00	2,00
Sociaal domein	1,27	1,27	1,27	1,27
Beschermd wonen (vrijval reserve/regio)	-1,40	0,00	0,00	0,00
Minimabeleid	-0,11	-0,09	-0,05	-0,02
Arbeidsparticipatie	0,00	0,00	0,12	0,23
Veilig thuis Twente	0,07	0,07	0,07	0,07
RBT/XL Businesspark	-0,50	0,00	0,00	0,00
Werkorganisatie Twenteboard	0,06	0,06	0,06	0,06
OZB	-0,73	-0,73	-0,73	-0,73
Team online	0,09	0,09	0,09	0,09
Huisvesting sociale wijkteams	0,26	0,00	0,00	0,00
Besparing wijkaccommodaties	-0,02	-0,02	-0,02	-0,02
Organiseren van verkiezingen	0,15	0,15	0,30	0,00
Spuk Sport	-0,30	-0,30	-0,30	0,00
Exploitatielasten tractiemiddelen	0,13	0,13	0,13	0,13
Septembercirculaire 2020	-0,61	-0,16	-0,61	-0,83

Overige mutaties	-0,02	0,02	0,08	0,42
B. Totaal autonome ontwikkelingen	-0,12	1,96	1,93	2,16
Bestaande ontwikkelingen				
Jeugdbeschermingstafel	0,04	0,04	0,00	0,00
Schoolmaatschappelijk werk	0,28	0,28	0,28	0,28
Toezicht en juridisch medewerkers WMO/Jeugd	0,35	0,35	0,35	0,35
Schuldenlab - schuldenspecialisten	0,30	0,00	0,00	0,00
Nieuwe ontwikkelingen				
Taakstelling systeeminnovaties fysiek	0,28	0,28	0,28	0,28
Besparingsverlies personele taakstellingen	0,71	0,00	0,00	0,00
Projecten initiatieffase	0,15	0,15	0,15	0,15
Taakstelling subsidies	0,15	0,00	0,00	0,00
Wijkgericht werken	-0,15	0,00	0,00	0,00
C. Totaal ontwikkelingen	2,10	1,09	1,06	1,06
D. Geactualiseerd perspectief (A + B + C)	1,11	-0,76	-0,90	-0,23
Dekkingsmaatregelen				
Taakstelling WMO/Jeugd	-0,35	-0,35	-0,35	-0,35
Taakstelling sociaal domein	-0,30	0,00	0,00	0,00
Vrijval reserve overlopende werken	-0,59	0,00	0,00	0,00
Vrijval reserve grote investeringen	-0,20	0,00	0,00	0,00
Vrijval reserve investeringsagenda	-0,18	0,00	0,00	0,00
Inzet behoedzaamheidsstelpost	-0,14	-1,16	-0,80	-0,14
Stelpost ontwikkelingen sociaal domein	-0,14	-0,14	-0,14	-0,14
Stelpost nieuw beleid	-0,19	-0,19	-0,19	-0,19
Stelpost areaaluitbreiding	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15
E. Totaal dekkingsmaatregelen	-2,24	-1,98	-1,62	-0,97
Tussenstand perspectief Begroting 2021 (D + E)	-1,13	-2,75	-2,52	-1,20
Toevoeging financieel herstel	1,00	2,25	2,25	0,00
Niet financieel vertaalde ontwikkelingen	0,00	0,00	0,00	0,00
Financieel Meerjarenperspectief - Begroting 2021 (D + E)	-0,13	-0,50	-0,27	-1,20

-/- = voordeel/baten, + = nadeel/lasten (bedragen * 1.000.000 euro)

Toelichting

Autonome ontwikkelingen

Loon- en prijsontwikkelingen

Jaarlijks worden de prijsgevoelige budgetten geïndexeerd (1,7% in 2021) en worden de salarissen en sociale lasten opnieuw berekend op basis van de vastgestelde formatie en de verwachte loonontwikkeling.

Verbonden partijen

De bijdragen aan verbonden partijen hebben wij in onze begroting verwerkt conform de vastgestelde begrotingen voor 2021. Wij zien bij alle verbonden partijen een stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van loon- en prijscompensatie.

Dekking stelpost loon- en prijscompensatie

Het gereserveerde bedrag voor loon- en prijscompensatie ter afdekking van loon- en prijsontwikkelingen vanaf 2021 valt vrij in het financieel meerjarenperspectief. De effecten van de nog af te sluiten CAO voor gemeentambtenaren vanaf 2021 en de ontwikkeling van de pensioenpremies zijn op dit moment nog niet bekend. Hiervoor is een bedrag van 1,5 miljoen euro gereserveerd. De reserveringen voor loon- en prijsontwikkelingen voor de jaren 2022 t/m 2024 zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan 2020 (CEP2020) van het Centraal Planbureau (CPB).

Sociaal flankerend beleid

De regeling Sociaal Flankerend Beleid (SFB) is één van de pijlers onder het mobiliteitsbeleid voor het personeel. De regeling maakt het voor oudere werknemers aantrekkelijk om vervroegd uit te treden en een 40-tal medewerkers maakt hiervan gebruik. Ongeveer de helft van de vertrokken medewerkers wordt vervangen door jongere werknemers.

Het totale jaarlijkse salarisbedrag dat gelieerd kan worden aan vertrekkende medewerkers loopt de komende jaren op naar ruim 2,1 miljoen euro.

De noodzakelijke kosten voor vervanging / verjonging bedragen ruim 1,1 miljoen euro. Het criterium voor vervanging is het oplossen van SFB gerelateerde formatieve knelpunten.

De te betalen boete aan de Rijksbelastingdienst voor de betaalde transitievergoedingen is de eerste jaren als een aflopende incidentele kostenpost opgenomen.

In 2021 is er geen sprake van vrijval. De cumulatie van de regeling voor vertrekkende medewerkers, de te betalen boete van 52% van de transitievergoeding aan de Rijksbelastingdienst én het oplossen van door SFB ontstane formatieve knelpunten zorgt in het jaar 2021 voor een incidentele mismatch met het beschikbare personeelsbudget. In de jaarschijven 2022 t/m 2024 is er sprake van een oplopende structurele vrijval ten gunste van het financieel meerjarig perspectief die oploopt naar 0,98 miljoen euro in 2024.

Kapitaallasten

Bij de jaarverantwoording 2019 is geconstateerd dat over een aantal panden die in het verleden met het oog op toekomstige planontwikkeling zijn aangekocht, geen afschrijving berekend was. Hoewel het voornemen bestaat om deze panden af te stoten of om deze (op termijn) tot ontwikkeling te brengen, dient er echter wel afschrijving plaats te vinden. De lasten van ca. 400.000 euro zijn in de begroting en het meerjarenperspectief verwerkt.

Verder zijn de kapitaallasten van bestaande investeringen en de stelposten voor kapitaallasten meerjarig doorgerekend. Dit leidt tot een voordeel van circa 100.000 euro in 2021, oplopend naar 200.000 euro vanaf 2024. Naast de stelpost voor onderuitputting op kapitaallasten van 150.000 euro structureel is er rekening gehouden met de incidentele vrijval van kapitaallasten van investeringen in onderwijshuisvesting die in 2020

nog niet in gebruik worden genomen (390.000 euro). Het gaat om de verbouwing van het Pius X College en CSG Het Noordik.

Treasury - rente

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. We voorzien dat herfinanciering van leningen tegen een lagere rente kan plaatsvinden. De rente voor kortlopende financiering is daarnaast op dit moment zelfs negatief. Als gevolg hiervan ontstaat er de komende jaren een voordeel op treasury.

Treasury - dividenden

Twence Holding bv heeft aangegeven dat zij een dividenduitkering van 560.000 euro verwacht voor 2021. In de begroting is een structurele dividenduitkering van 90.000 euro opgenomen. Wij nemen voor het jaar 2021 incidenteel een aanvullend bedrag van 300.000 euro op in onze begroting. Met een dividenduitkering van afgerond 1,0 miljoen euro over 2018 en 0,7 miljoen euro over 2019 heeft Twence laten zien de meerjarige dividendverwachting te realiseren.

De begrote dividenduitkering van Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is in lijn gebracht met de dividenduitkering die over 2019 ontvangen is. Het geraamde dividend is structureel met 75.000 verlaagd en bedraagt 225.000 euro.

Verhuur en exploitatielasten vastgoed

Het met ingang van 1 juli 2021 aflopen van de huurovereenkomst met het COA (voormalige Huize Alexandra) leidt tot een neerwaartse bijstelling van de inkomsten uit de verhuur van vastgoed. Verder is uit de aanbesteding van onze vastgoedverzekeringen een premieverhoging van 40.000 euro voortgekomen.

Inkomensregelingen - bijstand en BUIG

De begroting van de inkomensregelingen is geactualiseerd op basis van de laatste inzichten. We verwachten dat het BUIG-budget ten opzichte van 2020 met 16 procent zal stijgen. Het aantal cliënten zal minder stijgen dan het budget, namelijk 10 procent ten opzichte van 2020. Tot slot verwachten wij dat de gemiddelde prijs per dossier met 5 procent zal toenemen door een gewijzigd bijstandsbestand. De prijs- en volumewijziging wordt volledig verklaard door de coronacrisis. Ondanks de genomen maatregelen om het tekort op de BUIG te verminderen, gaan wij in deze begroting ervan uit dat we de komende jaren fors financieel moeten bijpassen uit de eigen middelen. Dit vooruitzicht is voor het college aanleiding om bezwaar te maken tegen de eerstkomende BUIG-beschikking van het Rijk.

Wmo en Jeugd

In de voorjaarsrapportage 2020 is een structurele stijging van de lasten Wmo en Jeugd gemeld. Deze stijging is in deze programmabegroting meerjarig verwerkt. Daarnaast verwachten wij dat de stijging bij de Wmo huishoudelijke ondersteuning doorzet in 2021. Op basis van een landelijke analyse met 3,5 procent ten opzichte van 2020. Gezien de dalende trend in de volumestijging van de afgelopen jaren is dat een reëel percentage. De dalende trend zullen we kort toelichten: de uitgaven voor Wmo HO zijn in 2019 met 23 procent gestegen (totaal van prijs- en volumestijging) ten opzichte van 2018. Dat had te maken met een stijging van het aantal cliënten, maar ook door een aanpassing van het tarief als gevolg van AMvB reële prijs (hogere lonen in de Cao VVT). Op basis van de meest recente prognose verwachten we een stijging van de uitgaven in 2020 van 8 procent, als na-ijl effect van het abonnementstarief en een toenemende vergrijzing. Voor 2021 voorzien wij dat de stijging van de uitgaven minder hard zal gaan dan in 2020, namelijk bijna 7% procent door 3,3 procent prijsstijging en 3,5 procent volumestijging.

Beschermd wonen (vrijval reserve centrumgemeente taken)

Bij beschermd wonen verwachten wij in 2020 een overschot van ongeveer 3,5 miljoen euro. Het positieve saldo 2020 zal gestort worden in de bestemmingsreserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Na vaststelling van de jaarverantwoording 2020 zal een deel van het positieve saldo worden uitgekeerd aan de regiogemeenten. Het deel van Almelo zal vrijvallen in boekjaar 2021.

Minimabeleid

De begroting van het minimabeleid is aangepast conform de besluitvorming over de nadere herprioritering van het minimabeleid (BW-7839) en conform de vastgestelde begroting 2021 van de Stadsbank Oost Nederland.

Arbeidsparticipatie

De budgetten voor arbeidsparticipatie zijn geactualiseerd conform de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds.

Veilig Thuis Twente

De bijdrage aan Veilig Thuis Twente is aangepast naar aanleiding van het besluit van de Bestuurscommissie OZJT van 1 juli jl. om te komen tot een duurzame oplossing voor Veilig Thuis Twente (VTT). Met een structurele formatie-uitbreiding van 6 FTE wordt VTT in staat gesteld om haar rol in de aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling structureel en toekomstbestendig in te vullen.

In de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds zijn structureel middelen beschikbaar gekomen voor de versterking van de Veilig Thuis organisaties. Deze middelen zijn toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. In deze regio is Enschede daarvan de centrumgemeente.

RBT / XL Businesspark

Het algemeen bestuur van het RBT heeft op 24 juni jl. de begroting 2021 en de gewijzigde begroting 2020 ongewijzigd vastgesteld. De wens van Almelo om niet (langer) bij het RBT te sparen voor vervangingsinvesteringen wordt betrokken bij de evaluatie van het RBT in het najaar. De gemeente en RBT gaan hierover met elkaar in gesprek. Omdat op basis van de vastgestelde begroting vooralsnog het uitgangspunt is dat deze bijdrage door de gemeente Almelo wel dient te worden voldaan hebben wij het spaarbedrag van ruim 200.000 euro voor 2021 incidenteel opgenomen. Voor 2020 dient de bijdrage te worden betrokken bij de najaarsrapportage 2020.

Het voordelige saldo in 2021 wordt verder veroorzaakt door een lagere bijdrage aan beheer en onderhoud in 2021 (150.000 euro) en een hogere verwachte netto opbrengst voor het (voormalig) fonds bovenwijkse voorzieningen (Bovo), waaraan de deelnemers van de GR gezamenlijk 6 euro per uitgegeven m² bijdragen (560.000 euro).

Werkorganisatie Twenteboard

Het algemeen bestuur van de Regio Twente heeft op 1 juli 2020 besloten de Twente Board te vragen een voorstel voor een zo efficiënt mogelijke en kwalitatief goede uitvoeringsorganisatie uit te werken. De raad is hierover in een raadsbrief geïnformeerd (RAAD-6168). Ten aanzien van het financiële kader is een bandbreedte meegegeven, waarbij in de minimale variant (voorkeur Almelo) een stijging van onze gemeentelijke bijdrage van 0,82 euro per inwoner wordt voorzien. Wij nemen deze bijdrage nu op in onze begroting. De maximale variant gaat uit van een scenario waarin Almelo ook gaat bijdragen aan de basisinfrastructuur van de Agenda voor Twente (3,50 euro per inwoner). Onze bijdrage zou in dat geval ongeveer 250.000 euro hoger worden.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De prognose voor de OZB-inkomsten is voor zowel woningen als niet-woningen naar boven bijgesteld. Er worden meer inkomsten gegenereerd als gevolg van areaaluitbreiding enerzijds en positieve marktontwikkelingen die de WOZ-waarden doen stijgen anderzijds (650.000 euro).

Verder worden de proceskostenvergoedingen met ingang van 2021 onder het OZB-tarief gebracht. De verwachte kosten voor proceskostenvergoedingen zijn 205.000 euro in 2021. In het meerjarenperspectief van de begroting 2020 was reeds een bedrag van 75.000 euro opgenomen. Dit bedrag kan ingezet worden voor het financieel meerjarenperspectief.

Team online

Uit een onderzoek uit 2019 blijkt dat de Online functie in Almelo kampt met een flinke onderbezetting. De overige constatering zoals achterstanden op het gebied van techniek, standaarden en verplichtingen zijn een direct gevolg daarvan. In 2020 is het Team Online opgestart met tijdelijke middelen en een kwartiermaker. Voorgesteld wordt dit structureel in de organisatie te verankeren. Naast verschuiving van bestaande middelen is hier extra geld voor nodig.

Huisvesting sociale wijkteams

In het kader van de integrale wijkgerichte toegang zijn een zestal locaties geschikt gemaakt voor huisvesting van de sociale wijkteams. Hiermee is er in elke wijk een toegangslocatie gerealiseerd die dient als inlooppunt voor en dichtbij de inwoners, waar onze medewerkers werkzaam en (vroegtijdig) benaderbaar zijn. Bij de besluitvorming over de huisvesting van de wijkteams (BW-7405) heeft het college kennis genomen van de maximale overschrijding van 262.000 euro per jaar van de huisvestingslasten in de periode 2020-2021. Deze overschrijding ontstaat onder andere door dubbele huisvestingskosten, servicekosten, ICT en facilitaire kosten (inzet permanente beveiliging, schoonmaak, etc.). Daarbij is aangegeven dat hierdoor een opgave ontstaat om dit binnen de reguliere bedrijfsvoering van de gemeente Almelo op te lossen.

Besparing wijkaccommodaties

De aanbesteding 'Beheer en exploitatie wijkaccommodaties' is in juni 2020 afgerond. De gemeenteraad is hierover per raadsbrief geïnformeerd (RAAD-6165). Met het aangaan van de nieuwe overeenkomst wordt een kostenreductie van in totaal 135.000 euro op het beheer en exploitatie van de zes wijkaccommodaties gerealiseerd gedurende de contractperiode. Verder is de exploitatiebegroting van de wijkaccommodaties geactualiseerd.

Organiseren van verkiezingen

Op 17 maart 2021 zijn er Tweede Kamerverkiezingen. In 2022 zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad en in 2023 vinden zowel gecombineerde verkiezingen voor provinciale staten en waterschappen als Europese verkiezingen plaats. Voor de organisatie van deze verkiezingen wordt een incidenteel budget van 150.000 euro per verkiezing geraamd. In verband met corona zijn er mogelijk nog extra onvoorziene kosten. Hiermee is nog geen rekening gehouden.

SPUK Sport

Vanaf 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling verruimd. Hiermee is de aftrek van voorbelasting op de kosten betreffende aanschaf, onderhoud, beheer en exploitatie van sportaccommodaties komen te vervallen. Ter compensatie kunnen gemeenten in de periode 2019-2023 een specifieke uitkering stimulerings sport (SPUK) aanvragen. In 2019 is een uitkering van 0,6 miljoen euro ontvangen en voor de periode 2020-2023 kan op grond van onze btw-lasten en uitgaande van het verzilveringspercentage uit 2019 ook een bijdrage van een dergelijke omvang worden verwacht. Daar de vergoeding van de btw over de begroting van het sportbedrijf (300.000 euro) reeds in de begroting was opgenomen wordt nu voor de looptijd van de

regeling de verwachte SPUK-bijdrage over de eigen gemeentelijke btw-lasten in het financiële perspectief opgenomen.

Exploitatielasten tractiemiddelen

Met name als gevolg van stijgende verzekeringskosten en de overname van het wagenpark van Stadstoezicht is het budget voor de exploitatielasten van tractiemiddelen niet langer toereikend. Daarnaast was er in de afgelopen jaren reeds sprake van een (beperkt) tekort.

Septembercirculaire 2020 gemeentefonds

Het netto effect is voor alle jaren in de periode 2021 t/m 2024 voordelig. Van 163.000 euro in 2022 tot ruim 800.000 euro in 2024. Het netto voordeel is in 2022 relatief beperkt, omdat de toegekende extra middelen jeugdhulp in 2022 al bij de perspectiefnota 2020 in het financieel meerjarenperspectief waren verwerkt. Een uitgebreide toelichting op de septembercirculaire 2020 is opgenomen als bijlage in deze programmabegroting 2021.

Bestaande ontwikkelingen

Jeugdbeschermingstafel

Kinderen in onveilige situaties wachten vaak lang op hulp. Dit komt onder andere doordat er in zo'n proces veel betrokkenen zijn, elke gemeente zijn eigen werkwijze er op na houdt, ouders en kinderen onvoldoende betrokken worden en door afstemmingsproblematiek. Daarom is besloten om een regionale werkwijze voor de Jeugdbeschermingstafel te ontwikkelen. Aan een Jeugdbeschermingstafel vindt afstemming plaats tussen ouders, jongeren (12+), de betrokken zorgorganisatie(s), het eventuele sociaal netwerk en gemeenten. Deze regionale werkwijze voor de Jeugdbeschermingstafel moet leiden tot het hanteren van één eenduidige werkwijze in Twente. Het college heeft ingestemd (BW-7729) met het regionale voorstel om de jeugdbeschermingstafel ook in Almelo te implementeren.

Schoolgericht maatschappelijk werk

Het college heeft besloten om in 2020 incidentele middelen vrij te maken voor het ontwikkelen en uitvoeren van schoolgericht maatschappelijk werk als preventieve en signalerende functie in het primair en voortgezet onderwijs (BW-7628). Conform besluitvorming wordt de structurele dekking voor dit nieuwe beleid betrokken bij de besluitvorming over de programmabegroting 2021.

Toezichthouders en juridische medewerkers Wmo en Jeugd

Voor de toezichthouders WMO/Jeugd is projectfinanciering beschikbaar tot 31-12-2020. Tot en met maart 2020 zijn er 35 onderzoeken afgerond gericht op misbruik of oneigenlijk gebruik van zorggelden door zorgaanbieders. Er is voor ruim 3 miljoen euro teruggevorderd. Gezien de succesvolle inzet van de toezichthouders wil het college de formatie van de toezichthouders structureel in de begroting opnemen. Om voldoende opvolging te kunnen geven aan het extra toezicht stellen we voor om ook de juridische capaciteit in het sociaal domein uit te breiden. De formatie-uitbreiding wordt gedekt door een nieuwe taakstelling op Wmo en Jeugd van 350.000 euro. Deze taakstelling wordt vanaf 2021 ingevuld met het maatregelenplan 3.

Schuldenlab - schuldenspecialisten

In het Schuldenlab Almelo worden samen met (lokale) organisaties, bedrijven en inwoners, innovatieve manieren ontwikkeld om inwoners met schulden te helpen. Gelet op het succes van dit project willen wij de inzet van 4 schuldenspecialisten met een jaar verlengen. De incidentele middelen die hiervoor nodig zijn worden in 2021 gedekt door een nieuwe taakstelling binnen het brede sociale domein. Deze taakstelling wordt vanaf 2021 ingevuld met maatregelenplan 3.

Nieuwe ontwikkelingen

Taakstelling systeeminnovatie fysiek

De afgelopen jaren zijn er diverse systeeminnovaties doorgevoerd, waardoor er een besparing op onder andere personeel is gerealiseerd. Van de oorspronkelijke taakstelling 'systeeminnovatie fysiek' van 750.000 euro stond nog 630.000 euro open. Wij stellen voor het deel van de gerealiseerde besparingen dat is ingezet ter dekking van personele taakstellingen ten laste van het financieel perspectief te brengen (280.000 euro). Voor de begroting 2021 zijn aanvullende maatregelen in beeld gebracht. Op basis van daarvan is in deze begroting een bedrag van 150.000 euro structureel ingevuld. De besparing kan worden gerealiseerd door het doorvoeren van technische innovaties en vernieuwing van de aanpak van onderhoud en beheer. Voor de invulling van het resterende deel van de taakstelling (200.000 euro) worden plannen ontwikkelt.

Besparingsverlies personele taakstellingen

Bij een tweetal personele taakstellingen is er sprake van een incidenteel besparingsverlies in 2021. De taakstelling uitbreiding functieboek in verband met vaste verplichtingen (431.000 euro) is in de begroting 2020 opgenomen naar aanleiding van het besluit om alle medewerkers met een vast dienstverband op te nemen in de personeelsbegroting. Deze taakstelling kan naar verwachting vanaf 2022 worden ingevuld. Wij kijken daarbij naar besparingsmogelijkheden binnen de volle breedte van de personeelsbegroting en zien daarbij vooral mogelijkheden om te besparen op ondersteunende functies/overhead. In 2021 is het niet mogelijk om de taakstelling binnen de personeelsbegroting in te vullen en komt het besparingsverlies ten laste van het begrotingssaldo.

Het college heeft in het kader van het Inrichtingsplan Concernzaken besloten om de sturing op de organisatie te versterken en hiertoe de formatie met 4,22 fte uit te breiden. Het betreft hier twee juridische functies en twee strategische functies. Met de twee juridische functies worden de externe juridische kosten verlaagd. Door de twee strategische functies ontstaat er meer overzicht en inzicht in de resultaten van de ambtelijke organisatie. De formatie-uitbreiding wordt vanaf 2022 gedekt door een taakstelling van 280.000 euro op te nemen binnen de personeelsbegroting. In 2021 is het niet mogelijk om de taakstelling in te vullen en komt het besparingsverlies ten laste van het begrotingssaldo.

Projecten initiatieffase

Er is binnen de begroting geen dekking voor de personele inzet om een projectvoorstel te maken of voor potentiële projecten die na de initiatieffase worden beëindigd. Bij een projectvoorstel en in de initiatieffase is nog geen sprake van een project en is het onduidelijk of de kosten uiteindelijk binnen een project kunnen worden gedekt, bijvoorbeeld vanuit subsidies of door deze kosten te activeren. Om adequaat in te kunnen spelen op kansrijke initiatieven en mogelijkheden in de stad wordt voorgesteld om hiervoor structureel een bedrag op te nemen. Op het moment dat er daadwerkelijk sprake is van een project dan worden de kosten ten laste van het project gebracht. Alleen de inzet van capaciteit die uiteindelijk niet leidt tot een project komt ten laste van dit budget

Taakstelling subsidies

De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de begroting 2021 een amendement aangenomen waarin wordt voorgesteld om de voorgenomen bezuinigingen op subsidies als volgt te temporiseren:

- A. De bezuiniging op de budgetsubsidie van de Bibliotheek Almelo bedraagt voor het jaar 2021: 100.000 euro en voor 2022 en volgende jaren 200.000 euro.
- B. De bezuiniging op de budgetsubsidie van het Stadsmuseum Almelo bedraagt voor het jaar 2021: 15.000 euro, voor 2022: 35.000 euro en voor 2023 en volgende jaren 50.000 euro.
- C. De bezuiniging op de budgetsubsidie van Almelo Sociaal bedraagt voor het jaar 2021 en volgende jaren 15.000 euro

Wijkgericht werken

De incidentele kosten van de bijstelling van de bezuiniging op de budgetsubsidie van de bibliotheek, Stadsmuseum en Almelo Sociaal worden in 2021 gedekt door de structurele verhoging van de wijkbudgetten oplopend van 150.000 euro in 2020 tot 300.000 euro in 2023, waartoe is besloten met het vaststellen van de Programmabegroting 2020, voor 2021 eenmalig te verlagen met 145.000 euro. De incidentele kosten voor 2022 worden betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2022.

Dekkingsmaatregelen

Taakstelling Wmo/Jeugd

Extra inzet op toezicht binnen de Wmo/Jeugd verdient zichzelf terug. Naast het terugvorderen van onterecht uitgeven 'zorgkosten' gaat er een preventieve werking uit van verscherpt toezicht op de besteding van middelen die voor zorg bestemd zijn. De formatie-uitbreiding wordt daarom gedekt door een nieuwe taakstelling op Wmo en Jeugd van 350.000 euro. Deze taakstelling wordt ingevuld met de reeds vastgestelde maatregelenplannen 1 en 2 en het nieuwe maatregelenplan 3.

Taakstelling sociaal domein

De incidentele middelen voor de verlenging van inzet van schuldenspecialisten worden in 2021 gedekt door een nieuwe taakstelling binnen het brede sociale domein. Met de invoering van maatregelenplan 3 wordt de taakstelling ingevuld.

Vrijval reserve overlopende werken

Vanuit de reserve overlopende werken (dekking voor meerjarige incidentele projecten) kan eenmalig een bedrag van 590.000 euro vrijvallen. Tegenover dit bedrag staan geen verplichtingen of verwachte projectuitgaven.

Vrijval reserve grote projecten

Op het resterende saldo in de reserve grote projecten van 203.000 euro rusten geen claims. Het saldo kan daarmee vrijvallen.

Vrijval reserve investeringsagenda.

Op het resterende saldo in de reserve investeringsagenda van 180.000 euro rusten geen claims. Het saldo kan daarmee vrijvallen.

Inzet behoedzaamheidstelpost

Vanuit een behoedzaam financieel beleid is een deel van het toekomstig accres gereserveerd om (meerjarige) schommelingen op te vangen. Hierdoor wordt de meerjarenraming minder afhankelijk van mutaties in de algemene uitkering van het gemeentefonds. Bij het samenstellen van de begroting 2021 wordt de behoedzaamheidstelpost 2021 betrokken. De behoedzaamheidsbuffer voor 2021 (180.000 euro) kan vrijvallen. Daarnaast wordt de behoedzaamheidsbuffer voor 2022 en 2023 incidenteel ingezet. Vanaf 2024 blijft er nog 700.000 euro structureel beschikbaar.

Stelpost ontwikkelingen sociaal domein

In de meerjarenraming hebben wij middelen gereserveerd voor niet te beïnvloeden omstandigheden, zoals open-einde regelingen, het abonnementstarief en de AMvB reële prijzen. De begroting in het sociaal domein is gebaseerd op een scherpe, maar reële raming van het sociaal domein. Daarom wordt voorgesteld om het restant van de jaarschijf 2021 van de stelpost ontwikkelingen sociaal domein vrij te laten vallen. Hoewel er meerjarig een bedrag oplopend naar ruim 2 miljoen euro structureel gereserveerd blijft om wijzigingen in met name Rijksbeleid op te kunnen vangen, betekent dit wel dat in jaarschijf 2021 geen buffer meer beschikbaar is.

Stelpost nieuw beleid 2021

In de begroting 2021 en meerjarenraming is 190.000 euro structureel per jaar beschikbaar voor nieuw beleid of intensivering van bestaand beleid. Er wordt voorgesteld om de jaarschijf 2021 structureel niet in te zetten en daarmee vrij te laten vallen.

Stelpost areaaluitbreiding 2021

In begroting 2021 en meerjarenraming is 225.000 euro structureel per jaar beschikbaar voor areaaluitbreiding. Na het in exploitatie nemen van de recent opgeleverde delen van Nijrees, resteert nog een bedrag van 150.000 euro dat kan vrijvallen ten gunste van het financieel meerjarenperspectief.

Niet financieel vertaalde ontwikkelingen

Een aantal belangrijke ontwikkelingen die op dit moment nog niet vertaald zijn in de meerjarenraming brengen wij hier graag onder uw aandacht.

Ingroeipad Nota kapitaal goederen (NKG)

De Nota Kapitaalgoederen 2019-2023 liet de eerste jaren een voordeel zien. Het beschikbare budget is hoger dan het benodigde budget. Dit voordeel is in de perspectiefnota 2019 ten gunste van de algemene middelen gebracht. Vanaf 2026/2027 zal het voordeel omslaan in een verwacht nadeel. Dit verwachte nadeel is nog niet opgenomen in het financieel meerjarenperspectief. In de actualisatie van de NKG eind dit jaar zal er meer duidelijkheid komen over de hoogte van het bedrag en het ingroeipad.

Doorgroei spaarbedrag weerstandsvermogen

In het Financieel meerjarenperspectief is nog geen rekening gehouden met een eventueel 'spaarbedrag' om het eigen vermogen verder aan te zuiveren nadat de grens uit het voormalige financieel herstelplan van 11

miljoen euro bereikt is. Besluitvorming naar aanleiding van de actualisatie van de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vindt in het vierde kwartaal van 2020 plaats. Deze nota geeft inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit op basis van een geactualiseerd risicoprofiel. In dit bestek zal tevens een besluit moeten worden genomen over de wenselijke ratio van het gemeentelijke weerstandsvermogen. De toekomstige benodigde weerstandscapaciteit is hiervan afhankelijk.

Herijking gemeentefonds

De invoering van het nieuwe verdeelmodel vindt plaats vanaf 2022. De definitieve besluitvorming in de Tweede Kamer is eind 2020 voorzien. Dan wordt ook het financiële effect voor Almelo bekend.

3.4 Begrotingssaldo

Onderstaande tabel presenteert de begrotingssaldi voor de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. Het begrotingssaldo bestaat uit het saldo van baten en lasten en het saldo van de reservemutaties. Daarnaast geeft de tabel inzicht in de hoogte van de lasten en baten per hoofdtaakveld.

Lasten	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning	40.670	42.247	46.850	50.785
1 Veiligheid	6.999	7.033	7.033	7.033
2 Verkeer en vervoer	13.687	14.027	14.651	14.946
3 Economie	14.364	13.803	13.500	13.473
4 Onderwijs	7.842	8.241	8.396	8.555
5 Sport, cultuur en recreatie	17.023	17.064	16.826	16.679
6 Sociaal domein	162.501	161.049	160.772	160.401
7 Volksgezondheid en milieu	21.522	21.451	21.172	21.139
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	9.149	8.874	8.416	8.416
Totaal lasten	293.757	293.789	297.615	301.426

Baten	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning	-211.831	-214.571	-218.142	-220.690
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45
2 Verkeer en vervoer	-791	-791	-791	-791
3 Economie	-12.725	-11.545	-11.586	-11.530
4 Onderwijs	-559	-559	-559	-559
5 Sport, cultuur en recreatie	-209	-209	-209	-209
6 Sociaal domein	-45.954	-45.954	-45.954	-45.954
7 Volksgezondheid en milieu	-19.917	-19.917	-19.900	-19.900
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-6.690	-6.690	-6.690	-6.690
Totaal baten	-298.721	-300.280	-303.875	-306.367

Saldo van baten en lasten	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning	-171.161	-172.324	-171.292	-169.904
1 Veiligheid	6.954	6.988	6.988	6.988
2 Verkeer en vervoer	12.896	13.236	13.860	14.155
3 Economie	1.639	2.259	1.914	1.943
4 Onderwijs	7.282	7.681	7.836	7.995
5 Sport, cultuur en recreatie	16.814	16.856	16.617	16.470

6 Sociaal domein	116.547	115.095	114.819	114.447
7 Volksgezondheid en milieu	1.605	1.534	1.273	1.239
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	2.460	2.184	1.726	1.726
Totaal saldo van baten en lasten	-4.965	-6.491	-6.260	-4.941

Reserves	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024
Stortingen reserves	7.224	6.004	6.004	3.754
Onttrekkingen reserves	-2.390	-18	-18	-18
Totaal reserves	4.833	5.986	5.986	3.737

Begrotingssaldo	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo	-131	-505	-273	-1.204

Bedragen * 1.000 euro

3.5 Kwalitatieve investeringsagenda

Het college heeft een aantal ontwikkelingen die momenteel niet vertaald zijn in de meerjarenraming opgenomen in de zogeheten kwalitatieve investeringsagenda. Deze investeringsagenda zal groeien wanneer uitwerking wordt gegeven aan de opgaven van 'gemeente in balans'. Het financieel meerjarenperspectief biedt op dit moment niet de ruimte om invulling te geven aan deze kwalitatieve investeringsagenda. Desondanks brengt het college deze ontwikkeling graag onder uw aandacht. Bovendien zal het college deze wensen betrekken bij de perspectiefnota 2021 en zal zij proberen hier financiële ruimte voor te vinden.

Het gaat hierbij onder meer om de volgende ontwikkelingen:

Stadskade

De gemeente Almelo is met de HMO een Samenwerkingsovereenkomst Initiatieffase Stadskade Almelo aangegaan om te komen tot een integraal ontwikkelingsplan voor het deelgebied Stadskade. Uitvoering in 2021 is nog niet aan de orde, verdere planvorming bij een haalbare planontwikkeling wel. Eventuele uitvoering is voorzien vanaf 2022, waardoor niet eerder dan in 2023 de eerste kapitaallasten op de begroting zullen worden gebracht. De omvang van de investering is op dit moment nog niet bekend.

Versterken groen-blauw in Almelo

In uitvoering van de bij de perspectiefnota 2020 aangenomen motie werkt het college op dit moment aan een economische impactanalyse met betrekking tot het oplossen van een aantal knelpunten in de bevaarbaarheid van het kanaal Almelo-Nordhorn. Daarbij wordt tevens onderzocht hoe het toevoegen van water een rol kan spelen bij het creëren van onderscheidende woonmilieus en bedrijfsterreinen. Een eerste analyse laat zien dat de benodigde investering in het oplossen van fysieke knelpunten ongeveer 12 miljoen euro bedraagt.

Onderzoek huisvesting / gemeentewerf

In begroting 2020 is 150.000 euro beschikbaar gesteld voor een onderzoek naar de gemeentelijke huisvesting inclusief nieuwe gemeentewerf. Het onderzoek is nog niet gereed. Uit het onderzoek zal moeten blijken wat een nieuwe gemeentewerf financieel zal betekenen.

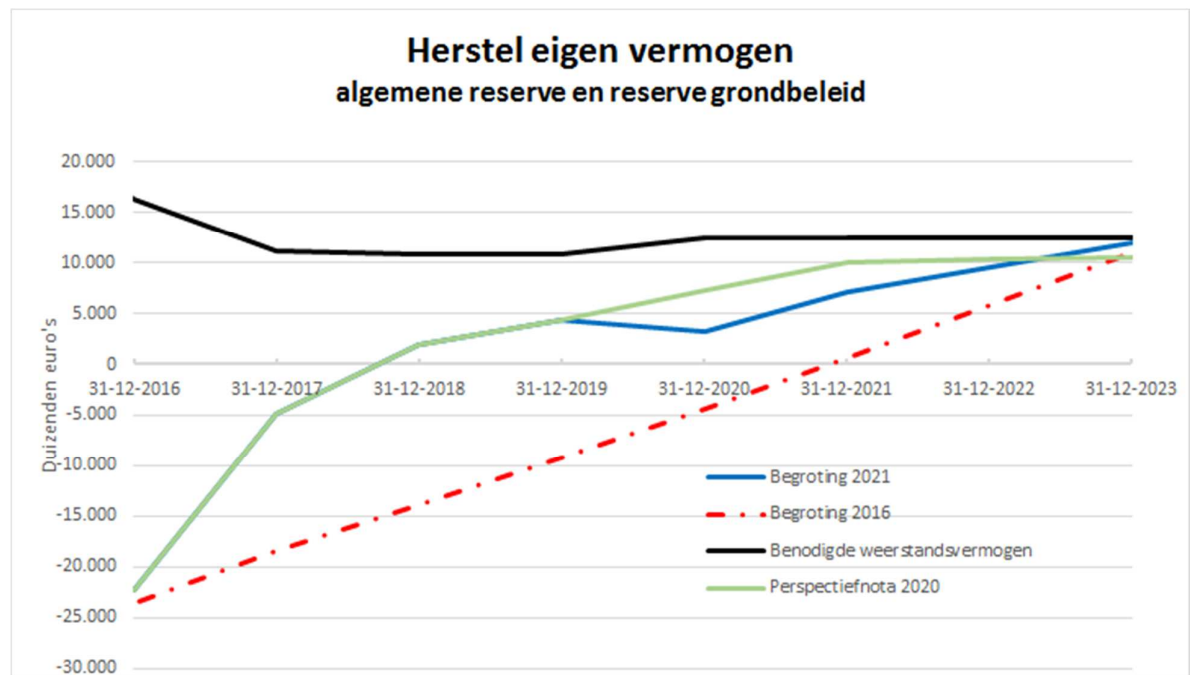
Zwembad

Het financiële kader is om het nieuwe zwembad budgetneutraal te realiseren ten opzichte van het huidige zwembad met inachtneming dat de vrijval van de kapitaallasten reeds in de begroting is verwerkt. Dit betekent dat mogelijk, als tegenhanger van de reeds vrijgevallen kapitaallasten, een bedrag in het financieel meerjarenperspectief moet worden opgenomen. De investering in het nieuwe zwembad bedraagt op grond van de nu geformuleerde functionaliteiten ongeveer 14,3 mln. euro. Wanneer ook de bouw van een nieuwe sporthal en een nieuw recreatief buitenbad in het definitieve programma van eisen worden betrokken dan bedraagt de verwachte investeringssom ongeveer 19,8 miljoen euro.

3.6 Herstel eigen vermogen

Voor het college is realisatie van het afgesproken herstelplan uit 2016 een zeer belangrijk uitgangspunt.

In deze begroting presenteren we het overzicht van herstel van het eigen vermogen. Hierin hebben we het herstelplan geactualiseerd ten opzichte van de jaarverantwoording 2019. In de periode 2021-2023 wordt er in totaal ruim 8 miljoen euro bijgedragen aan het financieel herstel. In de doorrekening is rekening gehouden met het resultaat van de najaarsrapportage 2020 en het eerste corona compensatiepakket dat wij in 2020 van het Rijk ontvangen. Het benodigde weerstandsvermogen stijgt vanwege de coronacrisis tot 12,4 miljoen euro.

4. Beleidsbegroting

4.1 Programmaplan

4.1.1 Programma Binnenstad

Wat willen we bereiken?

Ambitie

Zoals je een gemiddelde Almeloër moet doorvragen voordat hij, soms verbaasd, zijn trots over Almelo met je deelt, zo moet je door de bescheiden laag van de stad prikken om de ware charme van het 'Grootste dorp van Twente' te kunnen zien. Waar het ook voor Almelo verleidelijk was om binnen de regio Twente de vlucht naar voren te maken, vertegenwoordigt Almelo juist de kracht van het lokale. Want, als je sterker kunt maken wat je bent, hoeft je niet te worden wat de ander is. Het is niet voor niks dat omliggende plattelandsgemeenten als Tubbergen, Nijverdal, Twenterand en Wierden zich verbinden aan Almelo als regionaal alternatief van Enschede.

Het is tijd voor een (h)erkenning van de kracht van Almelo. Voor Almelo is het hoog tijd om vanuit deze positionering te bouwen aan het hart van de stad. Om te kunnen sturen op de toekomst van de binnenstad heb je als ondernemers, bewoners, investeerders en gemeente een gezamenlijk verhaal nodig, of liever: gezamenlijke waarden. Veel van wat de stad Almelo van oudsher bijzonder maakt; sterk ondernemerschap en gastheerschap, het rijke verleden, de aanwezigheid van aantrekkelijke natuur en een gevarieerde actieve lokale gemeenschap; zien we nergens in de stad zo sterk terug als in de binnenstad. Almelo is de binnenstad, zou je ook kunnen zeggen.

Om de binnenstad van Almelo sterker te positioneren is in 2018 samen met diverse partners uit de binnenstad een nieuwe Koers voor de Binnenstad opgesteld. Hierin maken de partners vier keuzes om de komende jaren op te sturen. Deze keuzes vormen de visie voor het programma Binnenstad.

Visie

1. We kiezen voor de binnenstad: De binnenstad staat onder druk door allerlei veranderingen in onze samenleving. Kiezen voor de binnenstad betekent dat we investeren in de binnenstad en keuzes maken die de sterkte van de binnenstad ondersteunen.
2. We kiezen voor Noordwest Twente: Almelo is de grote broer van de dorpen in de omgeving. Juist de binding met de directe omgeving en het kiezen voor een onderscheidende Twentse identiteit past bij de schaal van de stad. Almelo is het hart van de regio.
3. We kiezen voor een nieuwe kaart van de binnenstad: De binnenstad bestaat uit vier kwartieren die elk hun eigen kracht en karakter hebben. Deze worden verder versterkt. Het kernwinkelgebied wordt kleiner, wat ruimte geeft aan nieuwe stadse woon/werkmilieus aan de randen.
4. We kiezen voor een verbindende binnenstad: De gemeente is een belangrijker initiator van deze Koers, maar wil vooral samen met ondernemers, investeerders en bewoners de nieuwe binnenstad ontwikkelen.

Strategische en operationele doelstellingen

1. In 2022 recreëren en winkelen meer inwoners en bezoekers in de binnenstad van Almelo
 - Groei van het aantal bezoekers in de binnenstad per week met 7.000 ten opzichte van 2018 (80.000)
2. In 2022 staan minder winkels en panden leeg in de binnenstad van Almelo

- 0 m2 winkelvloeroppervlak staat leeg in het nieuwe kernwinkelgebied van de binnenstad (2018: 2.900 m2)
 - Maximaal 6.000 m2 winkelvloeroppervlak staat leeg in de stadskwartieren en transformatiemilieus (2018: 12.160 m2)
3. In 2022 kent de binnenstad betere activiteiten op het gebied van cultuur, vrije tijd en sport met meer maatschappelijk-economische waarde
 - Almeloërs waarderen het evenementenaanbod in de binnenstad gemiddeld met een 7,0 (2017: 6,8)
 - Almeloërs waarderen het cultuuraanbod in de binnenstad gemiddeld met een 7,0 (2017: 6,7)
 4. In 2022 is de binnenstad van Almelo aantrekkelijker, veiliger en gastvrijer met betere parkeermogelijkheden
 - Almeloërs waarderen de sfeer en gezelligheid in de binnenstad gemiddeld met een 6,5 (2017: 6,0)
 - Almeloërs waarderen de veiligheid in de binnenstad gemiddeld met een 7,0 (2017: 6,7)
 - Almeloërs waarderen de parkeermogelijkheden voor auto's in de binnenstad gemiddeld met een 7,0 (2017: 6,7)
 - 60 procent van de Almeloërs vindt de term 'gastvrij' van toepassing op de binnenstad (2017: 48%)
 5. In 2022 zijn er meer bedrijven in de binnenstad van Almelo gevestigd met meer omzet
 - Het aantal bedrijven in de binnenstad groeit tot 706 (2017: 672)

Wat gaan we in 2021 doen?

In 2021 gaan we verder met de stad maatregelen treffen om de doelen uit het programma te bereiken. De verbeteringen en veranderingen in het centrum zijn voor het overgrote deel afhankelijk van de inzet van particuliere partijen (o.a. eigenaren, ondernemers(vereniging), ontwikkelaars). Samen met de partners van de Koers voor de Binnenstad werken we aan het uitvoeringsprogramma voor 2020-2021.

Maatregelen die onder andere worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma zijn de volgende. Hierbij ligt voor 2021 de prioriteit bij een aantal fysieke projecten, het terugdringen van leegstand door transformatie en het verbeteren van de samenwerking,

Programmalijn 1: Compacter centrum en aantrekkelijke binnenstadskwartieren

- We willen de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad versterken, hiervoor zijn gevelsubsidies beschikbaar voor eigenaren om gevels van panden aantrekkelijker te maken. Daarnaast willen we transformatiegelden beschikbaar stellen om (leegstaande) panden om te vormen naar andere functies.
- Via de uitvoering van de leegstandsverordening willen we (structurele) leegstand van panden zijnde niet woningen terugdringen. Een leegstandsverordening verplicht vastgoedeigenaren om leegstand te melden, zodra die leegstand langer duurt dan zes maanden. Daarna volgt een leegstandsoverleg met een adviseur. De gemeente kan gebruikers aandragen voor leegstaande panden en in extremis ook boetes uitdelen indien de eigenaar niet voldoet aan zijn verplichtingen volgens de verordening.
- Samen met de Herstructureringsmaatschappij Overijssel ontwikkelen we een plan voor de herontwikkeling van de Stadskade (het gebied tussen de bibliotheek, het Stadhuis en het Marktplaats incl. Havenblok). Een groot deel van het vastgoed in dit gebied is gemeentelijk bezit (parkeergarage Stadsbaken, ANWB/Huis van Katoen, het Havenblok). Samen met de Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) wordt gewerkt aan een gebiedsvisie voor de herontwikkeling van dit gebied.
- In overleg met eigenaren, bewoners en ondernemers, stellen we een ontwikkelplan op voor de Grotestraat Noord. In dit plan nemen we spelregels op voor bouwen, programma/functies, verkeer en

mobiliteit. Daarnaast maakt de herinrichting van dit deel van de Grotestraat deel uit van het ontwikkelplan.

- Door het toegenomen fietsgebruik is er behoefte aan meer stallingen en maatregelen om de overlast van gestalde fietsen in de openbare ruimte tegen te gaan. Bij de ruimtelijke projecten in de binnenstad wordt fietsparkeren als een belangrijke opgave meegenomen.
- Onderzocht wordt of het niveau van het beheer van de openbare ruimte in de binnenstad naar een kwalitatief hoger niveau getild kan worden.
- De vastgoedregisseur gaat actief eigenaren benaderen van leegstaande winkels om eigenaren te stimuleren en te adviseren hun leegstaande pand een nieuwe invulling te geven. Daarnaast voert een adviseur leegstandsgesprekken in het kader van de leegstandsverordening.

Programmalijn 2: versterken Almelo DNA in de binnenstad

- We investeren in het vergroenen van de openbare ruimte. Hierdoor wordt de binnenstad aantrekkelijker om in te wonen, winkelen en verblijven. Groen is immers gezond en belangrijk voor het klimaat. Het nodigt uit tot ontmoeting en beweging. Ook draagt groen bij aan de herkenbaarheid van de Almelo binnenstad, waarin water en groen belangrijke elementen zijn.
- Nu de havenkom in het centrum is gerealiseerd, neemt ook de waterrecreatie toe. We willen voorkomen dat waterrecreatie leidt tot overlast, onveiligheid of onwenselijke situaties. Daarom willen we 2021 duidelijke richtlijnen/spelregels voor het gebruik van het water voor recreatievaart in de binnenstad.

Programmalijn 3 (versterken positie in Noordwest Twente), Programmalijn 4 (Vermarkten en imago):

- Samen met partners uit de stad zetten we in op actieve acquisitie van winkels. Dit moet leiden tot een compacte kern waar een je een compleet winkelrondje ervaart. De samenwerking wordt gezocht met vastgoedeigenaren om de juiste winkel op de juiste plek te krijgen.
- We bouwen waar mogelijk voort op de campagne Almelo Loves You. Veel gemeenten en binnensteden lijken op elkaar. Waar tot voor kort de concurrentie vaak werd aangegaan met nieuwbouw en uitbreiding van het winkelareaal, biedt deze strategie tegenwoordig weinig soelaas meer. Meer en meer (binnen)steden zijn bezig zichzelf nadrukkelijker te positioneren en maken keuzes in aanbod, sfeer en marketing. In de "Koers voor de Binnenstad" is het adagium "wie kiest, wordt gekozen". En daarbij rijst de vraag: wie is de beoogde klant voor onze (nieuwe) binnenstad en hoe kan optimaal naar (potentiële) bezoekers gecommuniceerd worden wat de binnenstad van Almelo te bieden heeft?
- Na de campagne Almelo Loves You zetten we de gerichte marketing op de binnenstad voort met accenten op waterstad en (regionale) winkelstad.

Programmalijn 5: Samenwerking

- Indien er uit de draagvlakmeting onder ondernemers in de binnenstad voldoende draagvlak blijkt, wordt in 2021 een bedrijveninvesteringszone (BIZ) ingevoerd voor ondernemers in de binnenstad. De insteek is deze later uit te breiden met BIZ voor eigenaren.

Wat mag het kosten?

Programma binnenstad	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	150	49
Jaar 2020	300	200
Jaar 2021	600	700
Jaar 2022	650	751
Totaal	1.700	1.700

Bedragen * 1.000 euro

De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2019-2022 plaatsvinden. Daarnaast is in de programmabegroting 2020 250.000 euro beschikbaar gesteld voor (planvoorbereiding) investeringen vanaf 2021.

De nog beschikbare middelen worden ingezet voor de programmalijnen 1 tot en met 5. Belangrijke onderdelen hiervan zijn de planvoorbereidingskosten van een aantal fysieke projecten, gelden voor transformatie en bestrijden van leegstand. Daarnaast wordt een bedrag gereserveerd voor het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte, samenwerking en communicatie/marketing.

Indicatoren

Indicator	Peilwaarde (jaartal)	2019 (realisatie)	2022	Bron
Groei aantal centrumbezoekers per week	80.000 (2018)	n.n.b	87.000	Locatus
Leegstand m2 winkels in nieuwe kernwinkelgebied	2.900 (2018)	2.005	0	Locatus
Leegstand m2 winkels buiten nieuwe kernwinkelgebied	12.160 (2018)	13.750	6.000	Locatus
Rapportcijfer Almeloërs evenementen aanbod binnenstad	6,8 (2017)	7,1	7,0	Kennispunt Twente (BS Monitor)
Rapportcijfer Almeloërs cultuur aanbod binnenstad	6,7 (2017)	6,9	7,0	Kennispunt Twente (BS Monitor)
Rapportcijfer Almeloërs sfeer en gezelligheid binnenstad	6,0 (2017)	6,8	6,5	Kennispunt Twente (BS Monitor)
Rapportcijfers Almeloërs veiligheid	6,7 (2017)	7,0	7,0	Kennispunt Twente (BS Monitor)
Rapportcijfer Almeloërs Parkeermogelijkheid auto binnenstad	6,7 (2017)	6.5	7.0	Kennispunt Twente (BS Monitor)
Percentage Almeloërs dat de binnenstad gastvrij vindt	48% (2017)	57%	60%	Kennispunt Twente (BS Monitor)
Aantal bedrijfsvestigingen in de binnenstad	672	661	706	Kennispunt Twente (Biro)

Data van kennispunt Twente zijn van december 2019, december 2020 volgen nieuwe cijfers

Data met betrekking tot passanten van Locatus zijn van najaar 2018, najaar 2020 volgen nieuwe cijfers

Data met betrekking tot leegstand van Locatus zijn van peildatum 1 januari 2020

Effecten Coronacrisis

Risico's in relatie doelstellingen

1. Het aantal bezoekers kan afnemen als gevolg van gewijzigd koopgedrag.

De kans is groot dat het aantal bezoekers van de binnenstad duurzaam afneemt. Enerzijds omdat er als gevolg van de economische crisis minder bestedingsruimte is, anderzijds omdat wij verwachten dat de coronacrisis zal leiden tot een duurzame verandering van het koop-/consumentengedrag.

Impact doelstelling:

Als de situatie blijft zoals hij nu is, betekent dit dat we de doelstelling voor 2022 met circa 30 procent moeten bijstellen. Absoluut betekent dit dat we voorstellen om de doelstelling van 87.000 bezoekers in 2022 bij te stellen naar 61.000. Dit is echter sterk afhankelijk van de ontwikkeling van de coronacrisis en de mate waarin dit leidt tot een duurzame wijziging van het consumentengedrag.

2. Aantal vestigingen onder druk, lees toename leegstand

Er bestaat een kans dat de leegstand in de binnenstad zal toenemen als winkels en bedrijven hun deuren gaan sluiten. Dit geldt voornamelijk voor de non-food sector en treft zowel grootwinkelbedrijven en het midden- en kleinbedrijf. Met name mode- en schoenenwinkels zullen hard geraakt worden. De verwachting is dat in het komend jaar landelijk zeker 15% van de non-food winkels zal verdwijnen. Overigens is de verwachting dat middelgrote steden minder worden geraakt. Effect is dat de totale leegstand in het komende jaar zal toenemen. De verwachting is dat dit geldt voor centrumgebieden en aanloopstraten.

Impact doelstelling:

Het streven is om de leegstandsdoelstelling voor het kernwinkelgebied te behouden (0 m2 in 2022) ondanks dat deze onder druk staat. We stellen voor om de doelstelling voor de transformatiegebieden en stadskwartieren bij te stellen en te streven naar een gelijk blijvende leegstand ten opzichte van 2018.

3. Vershraling cultureel klimaat/aanbod, minder evenementen

De levensvatbaarheid van culturele instellingen kan onder druk komen te staan als gevolg van een terugloop van het aantal bezoekers. Dit zou kunnen leiden tot een vershraling van het culturele aanbod en het verslechteren van het vestigingsklimaat van de stad Almelo.

Impact doelstelling:

Als gevolg hiervan kunnen bewoners het culturele aanbod lager waarderen. Van een cijfer van 6,9 in 2019 naar 6,5 in 2022.

4.1.2 Programma Economie en participatie

Wat willen we bereiken?

Ambitie

“Almelo hier wordt gewerkt” is onze ambitie. Onze lokale economie is krachtig en heeft potentie en ruimte om verder te groeien. Onze inwoners voelen zich volop uitgedaagd om actief te zijn op de lokale/regionale arbeidsmarkt of op een andere manier een bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Visie

Almelo en de regio rondom zijn economisch sterker, met meer groei. Meer Almeloërs zijn aan het werk.

In Almelo zijn meer banen beschikbaar dan er beroepsbevolking is en toch heeft onze stad 60% meer bijstandsgerechtigden dan andere gemeenten in dezelfde grootteklasse. Er is sprake van een disbalans die jaren geleden is ontstaan en die grote impact heeft op de sociaal economische ontwikkeling van Almelo en op onze begroting. Onze ambitie is om die balans te herstellen.

Onderzoek heeft aangetoond dat Almelo een relatief grote voorraad sociale huurwoningen kent. En dat de huurders relatief een groter beroep doen op onze sociale voorzieningen (bijstand en zorg). Door samen met de woningcorporaties in te zetten op het verminderen van het aanbod aan sociale huurwoningen in Almelo verwachten we dat -op termijn- de stad meer in balans zal zijn. Deze conclusies en resultaten zijn verwerkt in de woonvisie die in het najaar ter besluitvorming voorligt aan de raad.

Investeren in onze stad loont: investeren in het vestigingsklimaat, investeren in Almeloërs en investeren in de samenwerking met partners heeft zich uitbetaald in een groei van de werkgelegenheid van 1.200 banen naar een totaal van 43.000 banen eind 2019, een groei van 2,9% en de derde snelle groeier in Twente (na Haaksbergen en Wierden). Ook laat Almelo in 2019 de grootste daling in werkloosheid zien in Twente (3,7%) en neemt ons bijstandsbestand af tot 2.587 uitkeringsdossiers. Tot aan maart 2020 lag het programma op koers richting de gestelde doelen en bijbehorende indicatoren voor 2020.

Echter, vanaf medio maart ervaren we de coronacrisis en de maatregelen die zijn genomen. Onzeker is nog hoe lang het gaat duren en hoe groot de economische schade zal zijn. Deze crisis is in eerste aanleg vooral een medische crisis die zijn wortels heeft buiten de economie. De economische ontwikkelingen hangen in grote mate samen met de beheersing van de pandemie en in hoeverre en in welk tempo de wereldhandel zich herstelt. Landelijke berekeningen laten zien dat in 2020 sprake zal zijn van een economische krimp (-5%) en geven een voorzichtige voorspelling van een mogelijk herstel in 2021 (+3%).

In Almelo zien we dit jaar (tot augustus 2020) een toename in het aantal bijstandsgerechtigden met ruim 100. Deze zelfde trend geldt voor de ontwikkeling van de WW. Alhoewel de opgaande lijn lijkt te stabiliseren blijft de ontwikkeling onzeker en is de opgave om mensen zo snel mogelijk weer naar werk te begeleiden. Tegelijkertijd zien we ook de kracht en diversiteit van de Almeloëse en regionale economie. De vrijetijdseconomie (horeca en evenementen) en de retail is en wordt nog steeds hard geraakt maar is voor zover mogelijk weer opgestart binnen de gestelde kaders. Onze industrie draait veelal nog volop door en in de logistiek zien we groei in het online shoppen terwijl het internationale transport sterk is afgenomen.

We proberen onze ondernemers, klein en groot, zo goed mogelijk te ondersteunen door snel in te spelen op vragen en zelf proactief contact te houden en te leggen. We zijn actief naar nieuwe aanvragers van bijstand door hen waar mogelijk direct richting een nieuwe baan te begeleiden.

We blijven ook in 2021 volop inzetten op de uitvoering van onze projecten en beleid met een aantal nieuwe accenten als het gaat om het continu arbeidsfit houden van bijstandsgerechtigden, het beperken van nieuwe instroom in de bijstand van buiten Almelo, het kunnen blijven aanbieden van aantrekkelijke bedrijfsterreinen en het profileren van het goede economische klimaat en bedrijven van Almelo.

Strategische en operationele doelstellingen

Samen met de stad zijn de doelen voor het programma Economie en Participatie bepaald. Binnen de verschillende projecten wordt samengewerkt met partners, inwoners en ondernemers. De Provincie Overijssel en de regio Twente zijn belangrijke partners in het realiseren van onze doelen.

De coronacrisis heeft impact op het bereiken van de doelstellingen binnen het programma vooral als het gaat om de ontwikkeling van de bijstand en de werkgelegenheid. En alhoewel we nog steeds gaan voor het realiseren van de ambities, moeten we reëel zijn en de kwantitatieve streefwaarden op de indicatoren aanpassen. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van de meest recente ramingen van het CPB, de doorrekeningen naar de lokale/regionale situatie (door Kennispunt) en onze eigen kennis en beeld van de Almeloëse situatie. Mochten er onverhoopt nieuwe (gezondheids)maatregelen worden genomen die onze economie raken, zullen we opnieuw naar de impact op de geformuleerde indicatoren moeten kijken.

Hoofddoel I: Almelo, hier wordt gewerkt

1. In 2022 doen minder Almeloërs een beroep op de bijstand en gaan meer Almeloërs van bijstand naar werk.
 - Een betere ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen dan in andere gemeenten. (aantal uitkeringen per 1.000 inwoners vergeleken met het gemiddelde van Nederlandse gemeenten met 50.000 - 100.000 inwoners)
 - Minder mensen in de bijstand: De ingeslagen weg in 2018 zijnde een ambitie van 2.200 uitkeringen in 2022 lijkt nu niet meer reëel, alhoewel we daar op termijn wel naar terug moeten. We passen onze ambitie voor deze bestuursperiode aan naar 2.575 uitkeringsdossiers eind 2021 (de score van eind 2019) en willen ons sterk maken om in 2022 uit te komen rond de 2.500 dossiers. We benadrukken nogmaals dat we hierbij erg afhankelijk zijn van het verloop van de coronacrisis.
2. In 2022 sluiten vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt beter op elkaar aan.
 - Minder spanning tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (in 2022 naar “gemiddeld”, UWV spanningsindicator).
3. In 2022 zijn meer Almeloërs in staat om in de veranderende arbeidsmarkt aan het werk te komen of te blijven.
 - Minder mensen die terugkeren in de bijstand na een periode bijstandsonafhankelijkheid (in 2022 naar 20 mensen).
4. In 2022 zetten meer Almeloërs zich in voor hun stad of buurt.
 - Meer bijstandsgerechtigden zetten zich in voor de samenleving (aantal mensen uit het uitkeringenbestand dat actief is in vrijwilligerswerk)

Hoofddoel II: Almelo en haar subregio kent een krachtige, groeiende economie

1. In 2022 is Almelo aantrekkelijker als vestigingsplaats voor bedrijven

- Meer banen: de ambitie van plus 4.000 banen passen we aan naar plus 3.000 banen in 2022. Een beter ondernemersklimaat (rapportcijfer 7 in 2022).

Wat gaan we in 2021 doen?

Voor hoofddoel I "Almelo, hier wordt gewerkt" voeren we de volgende projecten en activiteiten uit:

1. Verminderen mismatch op de arbeidsmarkt

Flexibiliteit op de regionale arbeidsmarkt en brede inzet van werknemers blijkt ook nu erg belangrijk. Daarom doet Almelo mee in de regionale projecten die beogen de huidige arbeidsmarkt én scholingsstructuur meer in te richten op competentie ontwikkelingen bij onze jeugd en werknemers. Het doel is om een flexibele (scholings)infrastructuur in te richten, zo mogelijk op de werkvloer zelf, waardoor mensen zich continu kunnen bekwamen voor de huidige en toekomstige eisen van de arbeidsmarkt.

In 2019 hebben we in Almelo een samenwerkingsverband opgezet voor de logistieke sector in de vorm van het Twents Huis van de Logistiek. Sindsdien hebben we een pilot gedraaid met werkfittrajecten in de logistiek en is er een stevige marketing campagne opgezet. Jaarlijks worden er meerdere evenementen georganiseerd, waaronder de week van de logistiek, en er is een platform opgericht waar men zich kan oriënteren op werken in de logistiek (indelogistiek.nl). De tweede fase van het Twents Huis van de Logistiek zal gericht zijn op onderwijs en innovatie. Het doel is om in het kader van een Leven Lang Ontwikkelen een Learning Community op te zetten om kennis te ontwikkelen en te delen en onderwijs te vernieuwen om zo voor deze sector betere medewerkers voor de toekomst te leveren. Ook zullen nieuwe werkfittrajecten gestart worden voor onze bijstandsklanten die via deze route aan het werk kunnen in de logistiek. In 2021 zal hier een concreet plan voor worden gemaakt en uitgevoerd. De Gemeente Almelo participeert hierin.

Tot juni 2020 waren er 2.667 aanvragen gedaan bij het Twents Fonds voor Vakmanschap waarvan 414 door Almelo'se inwoners. Van deze aanvragen werden er 127 toegewezen. We blijven in 2021 werkzoekenden en werkenden actief benaderen en helpen om gebruik te maken van het scholingsfonds zodat men grotere kans op duurzaam werk heeft en er makkelijker stappen gemaakt kunnen worden van de ene naar de andere beroepen sector door werknemers die hun baan dreigen te verliezen.

2. Ondersteunen van Almeloërs met bijstand én problematische schulden, bij het vinden van werk.

In 2021 gaan we binnen het Schuldenlab Almelo verder met de in 2020 gestarte projecten. Dit betreft onder meer de Doorbraakmethode, Jeugd heeft de Toekomst (een combinatie tussen het Jongerenperspectieffonds en de Twentse Belofte 5), de inzet van schuldenspecialisten, het project 'Grip op bewindvoering' en preventieprojecten gericht op jongeren en kinderen.

- De doorbraakmethode moet in 2021 voor minimaal 150 casussen worden ingezet. In totaal moet de besparing over de jaren '19-'21 uitkomen op 4,5 miljoen euro.
- De inzet van schuldenspecialisten leidt tot netto maatschappelijk resultaat door onder meer het voorkomen van (toenemende) schuldenlast (63%), huisuitzettingen (12%), afsluiting van gas en water en licht (4%). Het netto rendement welke de schuldenspecialisten hebben gerealiseerd (periode 1 maart 2020 t/m 31-07-2020) is 16.000 euro.
- De opdracht voor het project 'Jeugd heeft de toekomst' is om te onderzoeken of intensieve en langdurige begeleiding van circa 20 jongeren zonder startkwalificatie en/of met forse schuldenproblematiek kan leiden tot een maatschappelijke opbrengst die de investering overstijgt. Dit betreft een pilot.
- Grip op bewindvoering moet leiden tot een vermindering van de instroom in bewindvoering en een vergroting van de uitstroom. Maatstaf hierbij is het aantal mensen dat bijzondere bijstand voor bewindvoering kreeg. We streven naar een daling van 15% in 2023 ten opzichte van het aantal begin 2019 (1.150 mensen)

- Preventieprojecten voor jeugdigen zijn in opbrengst niet te kwantificeren, maar dragen bij aan het duurzaam voorkomen van financieel ongezond gedrag en het ontstaan van schulden. In alle projecten werken we waar mogelijk samen met lokale partners zoals de vrijwilligersorganisaties voor schuldhulpverlening, de Rabobank, het ROC van Twente en Saxion.

3. Inzet van alle participatie instrumenten om de kans op werk te vergroten

We voeren de Participatie-wet uit:

- Het hanteren en uitvoeren van het uitvoeringskader Participatiewet 2019-2022
 - Inclusieve arbeidsmarkt: faciliteren van plaatsingen van mensen met een arbeidsbeperking bij reguliere werkgever.
 - Uitvoering geven aan de verordening maatschappelijk nuttige tegenprestatie die in september 2020 is vastgesteld.
 - Doorontwikkeling van de wijkgerichte uitvoering die in 2020 is geïmplementeerd. Door een brede intake op alle leefgebieden verwachten we de inwoner beter te kunnen helpen.
 - Slim investeren in mensen: Met inzet van zowel overheid, onderwijs als betrokkenen zelf, proberen we mensen die al langere tijd in de bijstand zitten, weer aan het werk te krijgen. Bijvoorbeeld door te investeren in werkfittrajecten, zodat mensen meteen weer aan het werk kunnen als een baan zich aandient.
 - We gaan extra inzetten op inwoners die als gevolg van de coronacrisis afhankelijk zijn geworden van een bijstandsuitkering.
 - We gaan de begeleiding van inwoners uitbreiden met een Werkplein app. Inwoners kunnen door gebruik te maken van deze app eenvoudig op vacatures reageren.
4. Ondersteunen van initiatieven vanuit ondernemers voor banen in de techniek en logistiek.
- Techniek en jongeren is al jaren een uitdaging. Onze bedrijven springen om nieuwe aanwas. In 2021 blijven wij een aantal initiatieven ondersteunen, zoals Techniek Pact, Ontdek High Tech Almelo, Week van de techniek, waarbij ons bedrijfsleven en onderwijsinstellingen samenwerken om de jeugd enthousiast te maken over het werken in de techniek en waarbij ze kennismaken met bedrijven in Almelo uit de (high)tech, chemie, logistiek en bouw.

Ook neemt het College deel aan de innovatie box bij Heracles met als doel op laagdrempelige wijze netwerk te bouwen en te onderhouden met onderwijsinstellingen (Universiteit Twente, Saxion en ROC) en hightech bedrijfsleven.

5. Voorkomen van instroom in de bijstand en beperken instroom van buiten Almelo werkplein/WU/
- We gaan het Project Instroom Nieuwe inwoners (PIN) uitvoeren. Het project heeft als doel de instroom van buiten Almelo in de bijstand te beperken. In dit project wordt in samenwerking met woningcorporaties getracht om te voorkomen dat mensen die als gevolg van de vestiging in Almelo uitkeringsafhankelijk worden zich daadwerkelijk gaan vestigen in Almelo.
6. Intensivering van de uitvoering van het handhavingsbeleid
- We hebben een wettelijke verantwoordelijkheid in het toetsen op de rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen. Bij het aanvragen wordt toegezien op de juiste verblijfplaats, inkomsten uit andere bronnen en de vermogenssituatie. Wij onderzoeken gedurende een periode van 3 jaar op projectmatige basis het vermogen en/of inkomsten van onze klanten in het buitenland door alle bijstandsgerechtigden te benaderen met de vraag ons te informeren over eventueel eigen vermogen en bij vermoedens deze actief te toetsen. Bij twijfel worden vervolgonderzoeken ingesteld in samenwerking met het Internationaal

Bureau Fraude-informatie (IBF). Ook toetsen wij of men voldoende de Nederlandse taal beheerst en handhaven we waar nodig.

7. Tegenprestatie naar vermogen

We benutten alle mogelijkheden en instrumenten in de Participatiewet actief om uitkeringsgerechtigden te activeren om de kans op werk te vergroten. Voorop staat betaald werk bij een reguliere werkgever. Daarom zetten wij, onder voorwaarde van maatwerk gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de bijstandsgerechtigde, ook de onbeloonde maatschappelijke tegenprestatie actief in bij het verstrekken van bijstandsuitkeringen. Hierbij is het van belang dat iemand eerst zelf aangeeft wat hij/zij wil leren tijdens de tegenprestatie.

8. Minimabeleid ondersteunend bij aan het werk gaan

Het doel is om ons minimabeleid taakstellend te laten zijn. Na eerdere aanpassingen in de collectieve zorgverzekering en de individuele inkomenstoeslag zijn er in 2020 ook wijzigingen doorgevoerd in de bijzondere bijstand en bij 'Almelo doet mee'. Daarmee verwachten we binnen het budget te kunnen blijven. Al blijven er risico's voor stijgende uitgaven via bijzondere bijstand, door met name de moeilijk te beheersen kosten van bewindvoering en effecten als gevolg van de Coronacrisis.

Voor hoofddoel II "Almelo en haar subregio kent een krachtige, groeiende economie" voeren we de volgende projecten en activiteiten uit:

1. Bevorderen vestigingsklimaat ondernemers

Met een aantrekkelijk vestigingsklimaat lokken we investeringen uit. Bereikbaarheid, logistiek en een kwaliteitsimpuls in het arbeidskapitaal spelen de ondernemers in de kaart. Om optimaal gebruik te maken van de inmiddels geopende 2e sluis bij Eefde zetten we stevig in op:

- Aanpassing kanaal klasse VA, aanpassing kade Buitenhaven.
- Top 3 logistieke hotspot: Regionale samenwerking via Regionaal havenbedrijf Twente en Twents Huis van de Logistiek.
- Optimaliseren mobiliteit vrachtwagens.
- Ingebruikname van een buslijn op het XL Businesspark.
- Verbeteren hoofdinfrastructuur. De gemeenteraad stelde bij begroting in november 2019 middelen beschikbaar voor impuls infrastructuur 2021-2024. Komende jaren zullen hieruit o.a. H. Roland Holstlaan en Van Rechteren Limpurgsingel worden aangepast. Doel: betere doorstroming op deze wegen, zodat bedrijfsterreinen en binnenstad beter bereikbaar worden. In 2021 wordt H. Roland Holstlaan (noordelijk deel Schoolstraat - Nijreessingel) aangepakt. De gemeente heeft voor dit project subsidie van de provincie ontvangen.

2. Ondernemersdienstverlening verbeteren

We blijven investeren in het verbeteren van de dienstverlening aan ondernemers en het contact met ondernemers via ons Ondernemersloket. In 2021 zal doorlopend gewerkt worden aan de kwaliteit van onze dienstverlening, verbetering van de interne samenwerking op vraagstukken van ondernemers, en de informatievoorziening. We moeten het Ondernemersloket meer op de kaart zetten zodat alle ondernemers de weg ernaar toe weten te vinden. Voor nieuw te vestigen bedrijven rollen we de rode loper uit.

Het team van de accountmanagers is vanaf medio 2020 versterkt met een nieuwe accountmanager. Vanuit het accountplan 2020-2021 richten de accountmanagers EZ zich op het gestructureerd contact leggen met het bedrijfsleven en ondernemersorganisaties.

In de tweede helft van 2020 voeren we een onderzoek uit naar de tevredenheid van ondernemers in Almelo. De uitkomsten zullen we gebruiken voor de verdere doorontwikkeling van dienstverlening.

In 2021 gaan we in samenwerking met het ROZ en vanuit het ondernemersloket het contact met starters en ZZP'ers uitbreiden. Speerpunt is om in 2021 de beschikbare ondersteuningsfaciliteiten voor startende en MKB ondernemers beter en verder te ontsluiten. Voor de ondernemers met groei-ambitie wordt het in 2019 gestarte project 'Boosten van ondernemerschap' in samenwerking met het ROZ voortgezet.

3. Bedrijventerreinen

Ons belang is een aantrekkelijk aanbod van geschikte bedrijfskavels te hebben voor eventuele uitbreiding van Almelo's bedrijven en aan te trekken nieuwe ondernemingen. Hierbij dienen aanbod en vraag in balans te zijn. Wij hebben hierover doorlopend overleg en afstemming in de regio en met de Provincie Overijssel. In 2020 verwachten wij de uitkomsten van het onderzoek naar Grootschalige kavels en Havengebonden kavels. Een mogelijk vervolg is een onderzoek naar de omgangswijze met de juridische kaders die thans van toepassing zijn op de kanaalsprongzone.

Het aanbod van bedrijfskavels in Almelo tot 2 hectare raakt op. In 2020 is de voorraad 17 hectare, maar nagenoeg volledig met mondelinge verkoopovereenkomsten vastgelegd. Deze overeenkomsten worden in 2020 omgezet in reserveringsovereenkomsten en verkoopovereenkomsten. In 2021 is duidelijk wat resteert aan vrije kavels.

De gedeprogrammeerde grond van Bedrijvenpark Twente Noord wordt via een ijskastprocedure achter de hand gehouden. Dit betekent een formeel uitgifteverbod dat getekend wordt met Provincie Overijssel voor 10 jaar. Met de mogelijkheid van eerdere uitgifte, afhankelijk van de marktsituatie en medewerking in het regionaal Twents overleg.

Revitaliseren bedrijventerreinen

Voor bestaande bedrijventerreinen is verduurzaming en revitalisering belangrijk om deze locaties toekomstbestendig en aantrekkelijk te houden. Op basis van een uitgevoerde scan door de provincie in de tweede helft van 2020 maken we een plan van aanpak voor de Almelo'se bedrijventerreinen.

4. Verbeteren vestigingsklimaat voor (potentiële) werknemers van bedrijven: Almelo the place to be!

Voor werknemers van bedrijven zijn we een levendige, aantrekkelijke stad. We faciliteren partijen die werken aan een levendig Almelo:

- Stichting Almelo Promotie, inzet op evenementen en stadspromotie.
- Initiatieven op Waterboulevard zoals Stichting Almelo'se Platbodems, bruidsboot en B&B op water

Stichting Almelo Promotie (SAP) voert voor de gemeente Almelo tal van promotie activiteiten uit, is verantwoordelijk voor de verdeling van de subsidiegelden voor evenementen en ondersteuning hiervan en functioneert als verbindend platform voor alle partijen die een positieve bijdrage willen leveren aan het imago van Almelo als aantrekkelijke stad om te wonen, werken en recreëren.

Veel evenementen konden in 2020 niet doorgaan en de onzekerheid over 2021 is groot. Dit najaar werken we samen met SAP aan een jaarplan. De focus zal komend liggen op het nog meer vermarkten en laten zien en beleven van het profiel van onze stad Almelo als winkel-, water- en (high)tech-/maakstad.

Met de realisatie van de havenkom ontstaan tal van watergerelateerde initiatieven rond de Waterboulevard. Om in de toekomst zoveel mogelijk bezoekers te kunnen laten genieten van Almelo als

waterstad, is in 2021 nieuwe regelgeving van kracht die betrekking heeft op het gebruik van de Waterboulevard.

In het najaar van 2020 wordt een economische impact analyse uitgevoerd op de investeringen die nodig zijn voor het bevaarbaar maken van de vaarroutes van en naar de binnenstad. Op basis van de resultaten wordt het vervolg bepaald.

5. Faciliteren van het MKB

Het MKB is onze banenmotor, de (stille) kracht van onze economie. Wij faciliteren via:

- Het Ondernemersloket: zie hiervoor
- Ons inkoopbeleid gericht op verbinding met lokale en regionale ondernemers: In 2021 zetten wij innovatieve en duurzame inkoopvraagstukken uit bij lokale en regionale ondernemers.
- Het ROZ dat in samenwerking met het Ondernemersloket programma's uitvoert voor startende ondernemers.

6. Profileren van het economische vestigingsklimaat

Almelo heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat met prachtige bedrijven in de hightech, maakindustrie en logistiek. Dat moeten we veel meer promoten zodat het imago beter wordt en de aantrekkingskracht voor nieuwe bedrijven groter wordt. In 2021 gaan we Almelo nog meer neerzetten als een stad met prachtige bedrijven en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dat doen we door de inzet en activiteiten van de Stichting Almelo Promotie en andere partners als de Week van de Techniek, Ontdek Hightech Almelo, IKT Almelo, het innovatie initiatief van Heracles en anderen. Er is een initiatief om een promofilm te maken waarin Almelse bedrijven uit bovenstaande sectoren in beeld worden gebracht. Dit laat zien dat in Almelo een ruim en gevarieerd aanbod aan interessante werkgevers uit diverse sectoren gehuisvest zijn waar we als stad trots op zijn en dat helpt ons imago te verbeteren.

Vanwege de uitbraak van het coronavirus wordt de invoering van de BIZ Bedrijvenkring Bornsestraat met een jaar uitgesteld. Dat betekent dat in 2021 de gemeente een faciliterende rol blijft houden om invoering van de BIZ per 1 januari 2022 mogelijk te maken.

Wat mag het kosten?

Programma economie en participatie	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	750	219
Jaar 2020	880	800
Jaar 2021	50	355
Jaar 2022	50	356
Totaal	1.730	1.730

Bedragen * 1.000 euro

Voor het gehele programma is voor de duur van 4 jaren 1,73 miljoen euro beschikbaar. Uit dit budget zijn en worden de volgende activiteiten bekostigd.

Activiteiten

Schuldenlab
Schuldenexperts
Informatievoorziening
Professionaliseren accountmanagement
Doorontwikkeling Ondernemersloket
Deelname 'Ontdek High Tech'
Deelname 'De Innovatie box' Heracles
(vervolg) Onderzoek uitbreiding XL
businesspark
Onderzoek disbalans sociale
woningvoorraad
Economische impactanalyse vaarroutes
Onderzoek revitalisering
bedrijventerreinen

Indicatoren

Indicator	Peilwaarde (jaartal)	2021	2022	Bron
Een betere ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen dan in de andere gemeenten.	-2,7% t.o.v. - 4,2% (2018)	Beter dan vergelijkbare gemeenten	% daling Almelo > vergelijkbare gemeenten	waarstaatjegemeente.nl
Minder mensen in de bijstand (dossiers)	2.857 (2018)	2.575	2.500	Gemeente Almelo
Minder spanning tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt	krap (2018)	Krap/gemidd eld	gemiddeld	Kennispunt Twente (arbeidsmarktmonitor)
Minder mensen terug naar de bijstand	65 (2018)	65	20	Gemeente Almelo
Meer bijstandsgerechtigden zetten zich in voor de samenleving	336 (2018)	430	1800	Gemeente Almelo
Meer banen in Almelo	40.700 (2016)	43.000	+3.000	Kennispunt Twente (arbeidsmarktmonitor)
Een beter ondernemingsklimaat	6,4 (2018)	6,6	7,0	Gemeente Almelo (ondernemerspeiling)

Effecten Coronacrisis

Doelstelling: Minder mensen in de bijstand

In februari 2020 stond de teller op 2.588 mensen in de bijstand (aantal dossiers) en waren we op weg om het beoogde doel –maximaal 2.575 in 2020 – te realiseren. In augustus 2020 staat de teller –als gevolg van de coronacrisis – op 2.660 maar lijkt de toename te stagneren. Bovendien zien we het aantal vacatures weer toenemen.

Impact doelstelling:

De in 2018 geformuleerde ambitie om in 2022 uit te komen op maximaal 2.200 uitkeringen lijkt nu niet meer reëel, alhoewel we daar op termijn wel naartoe moeten. We passen onze ambitie voor deze bestuursperiode aan naar 2.575 uitkeringsdossiers eind 2021 (de score van eind 2019) en willen ons sterk maken om in 2022 uit te komen rond de 2.500 dossiers. We benadrukken nogmaals dat we hierbij erg afhankelijk zijn van het verloop van de coronacrisis. In de financiële berekeningen voor de BUIG volgen we het wat minder positieve scenario van het CPB en gaan we uit van een hoger bijstandsvolume.

Doelstelling: Meer banen in Almelo

De voorspelling (bron: Kennispunt Twente) is dat Almelo zo'n 1.000 tot 2.000 banen zal kwijtraken als gevolg van corona. Eind 2019 stond de teller op 43.070 banen.

Impact doelstelling:

We passen de indicator aan naar 43.000 banen eind 2021. We gaan uit van banenverlies in 2020 en herstel in 2021.

4.1.3 Programma Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Ambitie

Almelo is bij uitstek een bomen- en waterstad. Niet veel steden in Nederland kunnen bogen op water dat tot in het stadshart reikt. Evenmin hebben veel steden de hoeveelheid bomen die Almelo rijk is. Naast het behoud van deze prachtige kenmerken ligt er ook voor Almelo een dringende opgave om onze leefomgeving en ons milieu te behouden voor toekomstige generaties. Duurzaamheid is geen overbodige luxe; het is een urgente verantwoordelijkheid die op een ieders schouders rust.

We zetten sterk in op duurzaamheid, met de focus op Energietransitie en Klimaatadaptatie.

Almelo wordt nog groener en krijgt meer water zodat we als stad voorbereid zijn op de gevolgen van de klimaatveranderingen. We worden een klimaatrobuuste stad. De CO₂ uitstoot zal sterk verminderen omdat we op een duurzame wijze energie opwekken. De infrastructuur voor het opladen van auto's zal anders worden dan tot nu toe gebruikelijk. En we maken meer gebruik van de (elektrische) fiets. We gaan naar een circulaire en meer lokaal gerichte economie. Hergebruik van grondstoffen wordt nog vanzelfsprekender. Hierdoor zal Almelo er over een aantal jaren anders uitzien.

Het programma Duurzaamheid zoekt steeds meer de samenwerking op met andere programma's en de wijkregisseurs. Duurzaamheid is verankerd in de Omgevingsvisie, via het ondernemersloket worden bedrijven ondersteund met het verduurzamen van hun bedrijf en bij programma Nieuwstraatkwartier en Binnenstad wordt verduurzamen van huizen en klimaatadaptatie gezamenlijk opgepakt waar dat kan. De wijkregisseurs worden in een vroeg stadium betrokken bij projecten in hun wijk en er wordt gekeken waar we elkaar kunnen versterken.

Visie

Een mooie groene en blauwe stad die in stappen naar 2050 bijna energie neutraal is. Een stad waar het fijn en betaalbaar wonen en werken is en waar inwoners trots zijn op hun stad!

1. Almelo is groener, schoner en beter voorbereid op en bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering
2. Almelo'se inwoners, bedrijven en instellingen dragen bij aan een duurzamer Almelo

Strategische en operationele doelstellingen

1. In 2022 is de openbare ruimte schoner met meer (functioneel en natuurlijk) groen, meer onverhard terrein en meer open water van goede kwaliteit.
 - Toename van in totaal 6.000 m² groen en onverhard terrein in 2022 in de openbare ruimte van de gemeente Almelo.
 - Eind 2022 doen 20 Almelo'se scholen mee aan educatieprojecten over afval.
2. In 2022 is de openbare ruimte in Almelo beter voorbereid op en bestand tegen wateroverlast en hittestress.
 - Toename van in totaal 5.000 m² open water in 2022 in de gemeente Almelo.
3. In 2022 gebruiken Almelo'se inwoners, bedrijven en instellingen relatief minder fossiele en meer duurzame energie en ervaren hiervan ook de voordelen.
 - Eind 2022 is 20% van het totale energiegebruik in Almelo duurzaam opgewekt.
 - In 2022 rijden er 1.000 personenauto's in Almelo op elektriciteit (Full Electric Vehicle (FEV) en Plug-in Hybrid Electric Vehicle (PHEV)) of waterstof
4. In 2022 kunnen inwoners makkelijker duurzame initiatieven nemen

- In 2022 zijn er ten minste 12 initiatieven van inwoners op het gebied van duurzaamheid (zoals energiecoöperaties) waar meerdere huishoudens aan mee doen.

Wat gaan we in 2021 doen?

Het programma Duurzaamheid ligt stevig op koers. Sterker nog: de doelstellingen meer functioneel groen en meer open water zijn al gerealiseerd. In 2021 gaan we verder met het realiseren van de overige doelstellingen uit het programma Duurzaamheid. We gaan de komende tijd stevig inzetten op de energietransitie en klimaatadaptatie. De komende twee jaar komt de energietransitie in een versnelling. Met de duurzame energieladder, RES en de warmtevisie is de "basis" klaar voor het realiseren.

Hieronder per programmalijn een opsomming van projecten die in 2021 plaatsvinden. Sommige projecten lopen continu of lopen vanaf 2020 door naar 2021. Andere projecten starten in 2021.

Programmalijn 1: In Almelo wordt minder fossiele energie gebruikt en meer duurzame energie opgewekt.

- De duurzame energieladder is vastgesteld en de volgende stap is het realiseren van grootschalige duurzame energie opwek. We faciliteren en stimuleren initiatieven om grootschalige duurzame energie op te wekken in Almelo. We zorgen voor een goede ruimtelijke inpassing en dat andere kansen worden meegenomen in het project.
- Zon op het dak blijft het uitgangspunt. In eerdere jaren zijn meerdere SDE- subsidies verleend aan verschillende bedrijven en instellingen in Almelo. We ondersteunen hen met het proces tot realisatie van de zonnepanelen op het dak. Ook ondersteunen we bedrijven en instellingen met het aanvragen van SDE-subsidie.
- De concept Regionale Energiestrategie (RES) wordt omgezet naar een RES 1.0, welke aan de gemeenteraad wordt aangeboden.
- De warmtevisie is vastgesteld. De vervolgstap is het opstellen van wijkuitvoeringsplannen voor de overgang naar aardgasvrij voor 3 geselecteerde gebieden. Deze gaan we samen met inwoners en andere stakeholders (ondernemers, Cogas, woningbouwcorporaties, waterschap) opstellen.
- Voor een vierde gebied vragen we de subsidie Proeftuin Aardgasvrije Wijken aan bij het Rijk.
- In het Nieuwstraatkwartier is gestart met een project om particuliere woningeigenaren te helpen met verduurzamen. Die ervaringen worden meegenomen bij het opstellen van wijkuitvoeringsplannen en bewustwordingstrajecten. Nog nergens in Nederland is een bestaande wijk aardgasvrij-ready gemaakt. Het is een complexe uitdaging waarin we al lerend aan het werk moeten.
- Alle energie die niet wordt gebruikt hoeft ook niet te worden verduurzaamd.
 - We ondersteunen bedrijven bij het doen van een energiescan en het gebruik maken van subsidieregelingen.
 - Voor inwoners komt er een nieuwe energieloket voor heel Overijssel over energie besparen en landelijke en provinciale subsidies en leningen. Het loket zal de inwoner nog beter kunnen helpen.
 - Woningeigenaren kunnen gebruik maken van een advies aan huis door een wooncoach.
 - En woningeigenaren kunnen tot 1 april 2021 gebruik maken van de RRE-subsidie om energiebesparende maatregelen te treffen. Deze subsidie heeft de gemeente ontvangen van het Rijk.
- We stimuleren eigenaren van kantoorgebouwen om hun pand te verduurzamen, met als doel om per 1 januari 2023 te voldoen aan de wettelijke eis dat elk kantoor groter dan 100 m² minimaal energielabel C heeft en dat er minder energie gebruikt wordt.
- We liften mogelijk mee met het te realiseren camera-handhavingssysteem in de binnenstad waarmee we ook duurzaam vervoer kunnen stimuleren. Zo bereiden we ons voor op de mogelijke verplichting om uiterlijk in 2030 zero-emissiezones in te stellen.

- Steeds meer inwoners vragen een openbare laadpaal aan. Om dit in goede banen te leiden wordt er in 2021 een visie voor laadinfrastructuur en plaatsingsbeleid opgesteld.
- In vier jaar tijd wordt alle openbare verlichting versneld omgezet naar LED. In 2020 zijn de eerste armaturen vervangen door LED. In totaal zullen ruim 11.000 armaturen vervangen worden.
- Het gemeentelijk wagenpark wordt bij vervanging elektrisch waar dat kan.
- Ons eigen maatschappelijk vastgoed gaan we verder verduurzamen, om het goede voorbeeld te geven maar ook om kosten (energie) te besparen.
- Scholen blijven we faciliteren met het verduurzamen van hun gebouwen.
- Via educatieve projecten maken we kinderen (en daarmee hun gezinnen) bewust van klimaatverandering en duurzaamheid.
- We onderzoeken of we als gemeente aan kunnen sluiten bij de doelstelling van het Rijk om al onze overheidsaanbestedingen vanaf 2023 volledig circulair te laten zijn. We zullen hiervoor beleid opstellen en onze inkoopvoorwaarden aanpassen.

Programmalijn 2: De openbare ruimte is schoner met meer groen en open water.

- Aan het eind van 2020 hebben we een toename van 6.000 m2 groen en 5.000 m2 open water gerealiseerd. Dat betekent niet dat we nu stoppen met vergroenen. In het programma van eisen voor (onderhouds)projecten in de openbare ruimte is nu functioneel groen opgenomen zodat bij elk project in de openbare ruimte meer functioneel groen een voorwaarde is.
- Bij reguliere onderhoudswerkzaamheden zoals bij wegen, rotondes, bermen en trottoirs wordt waar mogelijk meer groen aangelegd.
- We stimuleren inwoners, bedrijven, instellingen, verenigingen en scholen om meer groen rondom hun gebouw aan te brengen om zo de biodiversiteit te verbeteren.
- We stellen een integrale aanpak van natuur, biodiversiteit en groen op en zoeken aansluiting hierover bij het provinciale programma Natuur voor Elkaar.
- We stimuleren inwoners (vooral ook scholieren) en bezoekers om de stad schoon te houden en hierdoor het zwerfafval te verminderen.
- Bij evenementen wordt een proef met hardcups gedaan om zo de hoeveelheid plastic afval te reduceren.
- Het cameratoezicht bij milieupleintjes gaat door, de ervaringen zijn positief. We zorgen voor uitbreiding van het aantal locaties met vast cameratoezicht.

Programmalijn 3: De openbare ruimte is beter voorbereid op en bestand tegen wateroverlast en hittestress.

- Bij reguliere onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte en bij nieuwe ontwikkelingen wordt waar mogelijk ruimte gegeven aan regenwater. Om zo via bijvoorbeeld meer groen, wadi's en via afkoppelen, het water op te vangen om wateroverlast te beperken. En hierdoor wordt het water ook langer vast gehouden om droogte te voorkomen.
- We gaan 1 hectare regenwater van het rioolstelsel afkoppelen voor betere waterbestendigheid.
- We organiseren risicodialogen met inwoners, corporaties, bedrijven en instellingen naar aanleiding van de stresstesten.
- De uitkomst van risicodialogen met de stad gebruiken we voor het opstellen van een adaptatiestrategie met een uitvoeringsagenda. We stimuleren daarin de bewustwording van inwoners zodat zij hun steentje kunnen bijdragen aan de klimaatrobuustheid van Almelo; immers circa 70% van de stad is in particulier eigendom. Een actie om met korting een regenton aan te schaffen wordt in de strategie meegenomen.

Programmalijn 4: Er zijn meer duurzame initiatieven in Almelo

- We ondersteunen inwoners bij het starten en uitvoeren van duurzame initiatieven.
- We interesseren en mobiliseren inwoners om zelf hun eigen straat of buurt te vergroenen.

- Scholen faciliteren we met realiseren van meer groen en minder zwerfafval rondom de scholen.

Wat mag het kosten?

Programma duurzaamheid	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	850	107
Jaar 2020	200	880
Jaar 2021	200	230
Jaar 2022	200	230
Totaal	1.450	1.447

Bedragen * 1.000 euro

De programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2019-2022 plaatsvinden. Naar verwachting wordt het volledige programmabudget gedurende de resterende programmaperiode uitgegeven.

Projecten die geïnitieerd worden door Uitvoering Fysiek (Groen, water, riolering en afval/circulair) en die een bijdrage leveren aan het programma Duurzaamheid worden grotendeels gefinancierd via de reguliere budgetten. Als er sprake is van een duurzaamheidsplus bovenop een regulier project, waarvoor geen middelen uit reguliere budgetten of subsidies beschikbaar zijn, dan zal een bijdrage vanuit het programmabudget overwogen worden.

Daar waar mogelijk doen we een beroep op alternatieve financieringsbronnen, zoals subsidies. We hebben de volgende subsidies ontvangen voor:

- Het project Almelo's klimaat in stroomversnelling;
- Het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed;
- Onderzoek naar verduurzamen van maatschappelijk vastgoed;
- Regeling Reductie Energieverbruik voor particuliere woningeigenaren;
- Participatie bij opstellen van een wijkuitvoeringsplan;
- Het energieloket;
- Het opdoen van kennis om circulair in te kopen bij onderhoudswerkzaamheden.

Lobby voor financiële middelen Klimaatakkoord

Eind 2020 begin 2021 wordt het onderzoek opgeleverd naar de geschatte uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord. Om ook onze eigen prioritering te halen moeten we de middelen van het Rijk inzetten voor de energietransitie: wijkuitvoeringsplannen, bewustwording, draagvlak van inwoners, bedrijven en andere partijen. Samen met de VNG en G40 sturen we bij het Rijk aan op voldoende financiële middelen voor de uitvoering van het Klimaatakkoord om een situatie als in het sociaal domein, waarbij de inkomsten van gemeenten niet in verhouding staan tot de uitgaven, te voorkomen. Voor de periode tot en met 2021 is ruim 262.000 euro beschikbaar gesteld voor een energieloket, het opstellen van een warmtevisie en voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen.

Indicatoren

Indicator	Peilwaarde (jaartal)	2021	2022	Bron
Toename van m2 groen en onverhard terrein in 2022 in de openbare ruimte	0 (2018)	7.000	6.000	gem. Almelo
Toename van m2 open water	0 (2018)	8.000	5.000	gem. Almelo
Aantal scholen dat meedoet aan educatieprojecten	5 (2018)	17	20	gem. Almelo
% inwoners dat vindt dat de eigen buurt schoon is	57 (2017)	64%	65%	WSJG
% hernieuwbare energie als % van het totaal	2.1 (2016)	16%	20%	Klimaatmonitor
Gasverbruik woningen (in miljoen m3)	44 (2017)	n.t.b.	n.t.b.	Klimaatmonitor
Aantal personenauto's op elektriciteit (FEV/PHEV) en waterstof	254 (2018)	600	1.000	Klimaatmonitor
Aantal particuliere duurzaamheidsinitiatieven	2 (2018)	10	12	gem. Almelo
% inwoners dat 'Almelo, blauwgroene stad' van toepassing vindt	38% (2018)	64%	65%	Kennispunt Twente
% inwoners dat trots is op Almelo	34% (2018)	47%	50%	Kennispunt Twente

De peilwaarde van de indicator % inwoners dat 'Almelo, blauwgroene stad' van toepassing vindt is aangepast door Kennispunt Twente. Het eerder gemelde percentage van 25% bleek niet juist te zijn. Daarom is het einddoel ook aangepast van 33% naar 65%.

Effecten Coronacrisis

De coronacrisis leidt voor het programma Duurzaamheid niet tot grote vertragingen of grote risico's. Alleen in het kader van participatie is er iets vertraging. Hiervoor wordt aan een (digitale) oplossing gewerkt.

Verder identificeren we de volgende ontwikkelingen:

1. Verduurzamen

Door de huidige omstandigheden, als gevolg van het corona-virus, kan het verduurzamen van gebouwen, het plaatsen van zonnepanelen en de aanschaf van elektrische auto's bij (met name) bedrijven een iets lagere prioriteit krijgen.

2. Regionale Energie Strategie (RES)

Doordat het Rijk het tijdschema voor de Regionale Energie Strategie (RES) heeft verruimd, hebben regio's meer ruimte voor een politiek en maatschappelijk gedragen proces en kunnen ze tegelijkertijd blijven werken aan een duurzame toekomst. In Twente hebben we voor de bestuurlijk vastgestelde concept-RES het oorspronkelijke tijdschema van 1 juni 2020 in plaats van 1 oktober 2020 aangehouden omdat we al op schema lagen in tegenstelling tot enkele andere regio's.

Voor de RES 1.0 maken we wel gebruik van de extra tijd tot 1 juli 2021 in plaats van 1 maart 2021.

3. Participatie

Hoe pak je participatie in deze tijden op? Bijeenkomsten organiseren kan in beperkte mate. Gelukkig zien we steeds meer voorbeelden van digitale participatie voorbij komen. Dit kost wat tijd maar vooralsnog heeft het corona-virus hier geen grote invloed op.

Bij de volgende grote projecten is participatie een belangrijk onderdeel:

- De Duurzame energie ladder Almelo is vastgesteld en twee gebieden zijn aangewezen waar op grote schaal duurzame energie kan worden opgewekt. We zijn met een initiatiefnemer in gesprek hoe het gebiedsproces ingestoken moet worden, wat de randvoorwaarden zijn en hoe het participatieproces zal verlopen.
- De warmtevisie is vastgesteld en we zijn gestart met de wijkuitvoeringsplannen. Hierin is ook het participatieproces een belangrijk onderdeel.
- Dit geldt ook voor de risicodialogen die we willen voeren met onze inwoners over de stresstesten in het kader van klimaatadaptatie.

Langere termijn

Het Rijk heeft aangegeven het klimaatakkoord te willen blijven uitvoeren zoals is afgesproken. Dit kan een grote impuls zijn voor de bouw- en installatiesector. Tijdens de vorige crisis is gebleken dat deze sector een belangrijke aanjager is voor de Twentse economie. De energietransitie creëert nieuwe banen en stevig inzetten op de energietransitie geeft een flinke impuls. De gemeente kan met extra investeringen op het gebied van duurzaamheid (duurzaam inkopen, verduurzamen eigen vastgoed maar ook inwoners, bedrijven en instellingen stimuleren te verduurzamen, wijkuitvoeringsplannen uitvoeren, grootschalige duurzame energieprojecten stimuleren, etc.) daar aan bijdragen. Door onverminderd in te zetten op de realisatie van ons programma geven we de economie een duurzame impuls.

Het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen door het Rijk voor de uitvoering van het Klimaatakkoord is juist in een recessie belangrijk.

4.1.4 Programma Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Ambitie

Almelo heeft leefbaarheid, sociale cohesie en veiligheid hoog in het vaandel en investeert daar ook flink in met financiële middelen, maar ook door vertrouwen te wekken en met bestuurlijke interventies bij misstanden. Samen maken we Almelo veiliger. Via het programma Veiligheid wordt doelgericht gestuurd op de opgaven en doelstellingen die het college zich heeft gesteld.

In Almelo is het plezierig wonen, werken en recreëren. Dit komt onder andere door het voorzieningenniveau, de mogelijkheden op de woningmarkt en het aanbod van sport, kunst, cultuur en ontspanning in onze stad. Het komt óók omdat werk wordt gemaakt van veiligheid en de bestrijding van criminaliteit. Wij zetten vol in op het tegengaan van ondermijnende criminaliteit, oneerlijke concurrentie en overlast.

Visie

Almeloërs voelen zich veiliger in hun stad en buurt en dragen hier hun steentje aan bij. De criminaliteit daalt, er wordt minder overlast ervaren, kwetsbare overlastveroorzakers krijgen passende zorg en er komt meer vertrouwen in handhaving en toezicht door de gemeente.

Strategische en operationele doelstellingen

1. In 2022 krijgen kwetsbare personen meer passende zorg en veroorzaken ze minder overlast in buurten:
 - Er belanden minder kwetsbare personen met verward gedrag in een politiecel terwijl er geen sprake is van een strafbaar feit.
 - Het aantal meldingen van woonoverlast is gedaald.
2. In 2022 hebben inwoners meer vertrouwen in hoe de gemeente handhaaft en toezicht houdt in wijken en buurten:
 - Het percentage inwoners dat tevreden is over hoe de gemeente handhaaft en toezicht houdt in hun wijk of buurt is gestegen.
 - De meldingsbereidheid voor overlast en overtredingen is gestegen.
3. In 2022 zijn Almeloërs zich meer bewust van de veiligheid in hun stad en dragen ze hier zelf meer aan bij:
 - Er zijn 32 buurtpreventie-initiatieven.
 - De tevredenheid over de gemeentelijke aanpak van sociale veiligheid is gestegen.
4. In 2022 voelen inwoners, ondernemers en bezoekers zich veiliger in de stad en hun buurt en ervaren minder overlast:
 - Het percentage inwoners dat zich altijd veilig voelt is met 5% gestegen.
 - Het aantal misdrijven is met 360 afgenomen.
 - Het rapportcijfer veilige buurt is gestegen.

Wat gaan we in 2021 doen?

Aan de ambitie 'Samen maken we Almelo veiliger' wordt in 2021 onder meer op de volgende manieren een bijdrage geleverd:

Wij...

- volgen snel en zichtbaar meldingen van overlast op;

- ondersteunen het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en versterken daarmee het vertrouwen in toezicht en handhaving (leefbaar en veilig) bijvoorbeeld door cameratoezicht, het herplaatsen en technisch aanpassen van de camera's na voltooiing vernieuwing binnenstad en de migratie van het cameratoezicht naar de regionale meldkamer;
- controleren onder meer gebiedsgericht of inwoners en bedrijven strafrechtelijke en bestuursrechtelijke regels naleven;
- lanceren een informatiecampagne hoe inwoners zelf kunnen bijdragen aan een veiliger buurt;
- geven voorlichting hoe inwoners zelf een buurtpreventieteam kunnen starten;
- stimuleren initiatieven van inwoners die hun straat, wijk of buurt veiliger willen maken;
- investeren in sociale veiligheid op wijk- en buurtniveau;
- versterken de verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein door een integrale aanpak van kwetsbare personen met verward gedrag en flankeren bij een sluitende aanpak van mensenhandel;
- investeren in continuïteit en kwaliteit van toezichthouders die meer gebied- en probleemgericht gaan werken.

Start Deelprogramma Zorg en Veiligheid

Het deelprogramma Zorg en Veiligheid is in juli 2020 gestart en loopt tot het einde van het programma in 2022. In de eerste fase van het programma Veiligheid lag de focus op bestuurlijke interventies en repressie (aanpak ondermijnende criminaliteit en handhaving). Nu dit stevig staat en resultaten zijn geboekt, kan de focus worden verschoven naar het verder bevorderen van de sociale veiligheid en de persoonsgerichte aanpak.

Ook in het licht van de Corona-crisis en de daarvan te verwachten effecten op de sociale veiligheid komt nu voor de tweede helft van de programmalooptijd het accent meer te liggen op het verstevigen van de verbinding tussen zorg en veiligheid. Dit om sociale veiligheid te beschermen en te stimuleren.

Meer specifiek wordt er in 2021 ingezet op:

1. Kwetsbare personen met verward gedrag

Integrale aandacht voor kwetsbare personen door hen de juiste hulp en zorg te kunnen bieden en daarmee onveilige situaties te voorkomen.

2. Aanpak Mensenhandel

De sluitende aanpak mensenhandel moet lokaal vorm krijgen en worden geïmplementeerd. Aandacht voor met name preventie, vroegsignalering, hulptrajecten en aansluiten bij het regionaal Kenniscentrum (regio financiering). Voor de implementatie en uitvoering van het plan van aanpak is bij de perspectiefnota 2020 een incidenteel budget van 50.000 euro per jaar (2021 en 2022) beschikbaar gesteld. De bestuursopdracht wordt gezamenlijk met Veiligheid uitgevoerd.

3. Cameratoezicht

Cameratoezicht draagt bij aan de openbare orde en veiligheid in Almelo. In de programmabegroting 2020 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitbreiding op plekken waar dat ter bescherming van de openbare orde en veiligheid noodzakelijk is. Het aantal cameraposities in de binnenstad is uitgebreid van 15 naar 22. Daarmee vallen ook de aanlooproutes naar het uitgaansgebied onder het cameratoezicht. Het cameratoezicht en het live uitlezen van de camera's tijdens de stapavonden en tijdens grotere evenementen is ondergebracht bij de Regionale Toezichtsruimte (RTR), locatie Demmersweg 55 in Hengelo. Deze locatie is gekozen vanwege de situering van de meldkamer Twente en het regionaal coördinatiecentrum.

Wat mag het kosten?

Programma veiligheid	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	200	88
Jaar 2020	200	312
Jaar 2021	200	200
Jaar 2022	200	200
Totaal	800	800

Bedragen * 1.000 euro

De middelen veiligheid zijn structureel beschikbaar, maar voor 4 jaar toegekend aan het programma Veiligheid.

Na het opstartjaar van de projecten in 2019 zijn in 2020 op alle projecten uitgaven gedaan binnen de begroting van het programmacontract. De onderbesteding (opstart) uit 2019 wordt in 2020 ingelopen met extra inzet op boa capaciteit, 1e fase aanpak mensenhandel en bestuurlijk juridische interventies bij overtredingen.

Indicatoren

Indicator	Peilwaarde (jaartal)	2021	2022	Bron
Het percentage inwoners dat zich altijd veilig voelt is met 5% gestegen	2019: 38%	meting eind 2020	>43%	CBS/ Kennispunt
Het rapportcijfer veilige buurt is gestegen	2017: 7,3 2019: 7,5	idem	>7,3	Stedelijk panel/ Kennispunt
Het aantal misdrijven is met 360 afgenomen	2017: 3895	politie cijfers verwacht eind 2020	3.535	Politie cijfers/ CBS
In 2022 zijn er 32 buurtpreventie initiatieven	2019: 43% deelname onder inwoners	eigen meting 2021	32	Kennispunt/BV
In 2022 belanden minder kwetsbare personen met verward gedrag in een politiecel terwijl er geen sprake is van strafbaarheid	geen cijfers bekend	Eigen meting 2021	pm	Eigen meting
In 2022 is het aantal meldingen woonoverlast gedaald	2019: 725 (geluidsoverlast); 391 (burengerucht)	politie cijfers verwacht eind 2020	pm	Politie cijfers
In 2022 is het percentage inwoners dat tevreden is over hoe de gemeente handhaaft en toezicht houdt in hun wijk of buurt gestegen	2019: 37,4 %	meting 2021	pm	Kennispunt

Risico's in relatie doelstellingen

1. Sociaal effect: Verminderen sociale cohesie in de stad en aantasting sociale weerbaarheid tegen (ondermijnende) criminaliteit met als gevolg overlast en toename onveiligheidsgevoel.

Met name in kwetsbare wijken en bij kwetsbare inwoners waar zorg & preventie onder druk komt te staan en spanningen onderling kunnen oplopen, zowel achter de voordeur als op straat (sociale onrust c.q. calamiteiten en escalatie incidenten). De kosten voor repressie zijn hoger dan preventie. Datzelfde geldt voor geëscaleerde sociale problemen in vergelijking met inzet in het voorliggende veld of vanuit de toegang.

Impact doelstelling:

Kerndoelstelling van het programma is het vergroten van vertrouwen en het stedelijk veiligheidsgevoel. Omdat het sociale effect de veiligheidsbeleving en het vertrouwen in de overheid negatief aantast heeft dit risico veel impact op de doelstelling van het programma.

2. Repressief effect: Handhaving van de noodverordening is een extra gemeentelijke handhavingstaak als gevolg van de COVID-19 crisis.

Tevens moet de crisisorganisatie worden bemenst om de crisis te beheersen, hetgeen ook vanuit de gemeente Almelo inzet vraagt. De continuïteit van het (verhoogde) niveau van toezicht en handhaving komt bij langere duur van de crisis onder druk te staan. Bovenomschreven sociaal effect leidt tot meer interventies en repressieve maatregelen hetgeen personele capaciteit (kosten uitvoering) vereist. Dit geldt zeker als de handhavingstaken meer naar regionaal en op lokaal niveau worden gedelegeerd.

Impact doelstelling:

Het programma is flexibel ingericht om adequaat te reageren op maatschappelijke actuele veiligheid- en handhavingsopgaven. Het financiële risico op extra handhavingskosten is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

4.1.5 Programma Zorg

Wat willen we bereiken?

Ambitie

Ervoor zorgen dat mensen en de stad het beste uit zichzelf kunnen halen. Dat is onze ambitie. Ons uitgangspunt is dat iedereen iets kan, alleen de mate waarin verschilt. Wij gaan er vanuit dat ieder mens behoefte heeft aan sociaal en fysiek welzijn en gemotiveerd is zelf te werken aan sociale stijging. Tegelijkertijd is sprake van een verschil in ondersteuningsbehoeften om hieraan daadwerkelijk invulling te kunnen geven.

Naast dat wij geloven in de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners, geloven wij ook in hun zelfredzaamheid én in hun vermogen om anderen behulpzaam te zijn. Voor diegenen die dat echt nodig hebben, zal altijd een passend vangnet voorhanden zijn, maar waar mogelijk faciliteren wij de kracht van onze inwoners. Onze inzet is te voorkomen dat onze inwoners zijn aangewezen op geïndiceerde zorg. Tegelijkertijd constateren wij nu nog bij onze bevolking een meer dan gemiddelde zorg- en ondersteuningsbehoefte op het gebied van Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet die Almelo voor grote uitdagingen stelt. De overgehevelde budgetten van het Rijk zijn vooralsnog ontoereikend. Dit is niet toekomstbestendig. Om te zorgen dat de zorg ook betaalbaar blijft, moeten we de zorg anders organiseren. In het programma Zorg is als ambitie opgenomen dat wij de zorg een kwaliteitsimpuls willen geven door innovatie, het bieden van goede zorg en dat wij willen uitkomen met Rijksmiddelen.

Visie

Ervoor zorgen dat mensen en de stad het beste uit zichzelf kunnen halen:

1. Meer Almeloërs functioneren zo zelfstandig mogelijk en ontwikkelen hun talenten.
2. De gemeente Almelo is beter in staat haar taken in het sociaal domein uit te voeren.

Strategische en operationele doelstellingen

De opgaven en strategische doelen zijn ondergebracht in een viertal programmalijnen. Binnen de programmalijnen worden verschillende projecten, activiteiten en/of acties uitgezet die een bijdrage moeten leveren aan de hieronder gestelde doelen. De programmalijnen zijn: integrale preventie, intensiveren samenwerking (keten)partners, monitoring en sturing, lobby richting Rijksoverheid. We onderscheiden de volgende strategische en operationele doelstellingen (zie voor indicatoren tabel verderop):

1. In 2022 redden meer Almeloërs zich zonder hulp van de overheid, zo nodig met steun van naasten.
 - Gebruiken inwoners minder maatwerkzorg
 - Is het aantal beschermd wonen plekken niet gestegen
 - Wordt minder gebruik gemaakt van maatschappelijke opvang
 - Zijn minder inwoners eenzaam
 - Ontwikkelen we nieuwe initiatieven gericht op vroegsignalering en vroegtijdige interventies
 - Versterken we het voorliggend veld
 - Passen we het welzijnsaanbod aan de behoeften van inwoners die veel gebruik maken van zorg.
 - Nemen inwoners van Almelo deel aan de maatschappij
2. In 2022 ontwikkelen 0 tot 23 jarige Almeloërs hun talenten beter op (voor) scholen.
 - Verlaten minder leerlingen het onderwijs voortijdig.
 - Krijgen meer peuters met een taalachterstand en met een sociaal medische indicatie een taalprogramma (VVE) aangeboden in de voorschool.
3. In 2022 komt de gemeente Almelo beter uit met de Rijksmiddelen voor WMO en Jeugd.
 - Is het financieel tekort op de uitgaven van WMO en Jeugd afgenomen.

4. In 2022 krijgen Almeloërs die hierop zijn aangewezen meer doeltreffende zorg en steun die aansluit bij hun behoeften.

- Krijgen alle huishoudens met verschillende hulpvragen integrale steun.
- Worden meer inwoners geholpen met alternatieve oplossingen.

Wat gaan we in 2021 doen?

Sinds 2019 werken we aan realisatie van onze vier strategische doelen. Dat doen we via een veelheid aan projecten en maatregelen. De beschreven projecten dragen bij aan realisatie van onze doelen om de zelfredzaamheid van onze inwoners te bevorderen, talenten te ontwikkelen en waar nodig duurzaam goede zorg te kunnen leveren. In 2021 lopen de volgende projecten en/of activiteiten door of worden nieuw opgestart (2021).

Doel 1: In 2022 redden meer Almeloërs zich zonder hulp van de overheid, zo nodig met steun van naasten.

- Uitvoeren preventieagenda

In september 2020 heeft de door Corona uitgestelde preventie-bijeenkomst met externe partners plaatsgevonden. Mede op basis hiervan zal de preventieagenda worden opgesteld en aan de raad worden voorgelegd. De uitvoering van deze preventieagenda zal in 2021 door diverse partners opgestart worden.

- Gecombineerde leefstijl interventie (GLI)

In september 2020 is op basis van het uitvoeringsplan GLI 2020-2022 gestart met de werving van volwassen inwoners met een minimuminkomen en overgewicht. In de loop van twee jaar zullen 100 deelnemers begeleid worden om een structurele verbetering van gezondheid en leefstijl te realiseren.

- Project wonen en zorg senioren

In 2021 start de uitvoering van een integrale voorlichtingscampagne om ouderen beter voor te bereiden zodat zij in de toekomst veilig en zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen. Samen met o.a. woningcorporaties geven we uitvoering aan gezamenlijke prestatieafspraken op basis van de nieuwe Woonvisie. Met Wijksturing ontwikkelen we een strategie en voeren we pilots uit om de samenredzaamheid in buurten te versterken. Daarnaast zetten we in op preventie om senioren langer vitaal te houden.

- Coalitie tegen eenzaamheid

In 2021 willen we op basis van het beleidsplan Lokale coalitie Kom Erbij en Doe Mee verder bouwen aan de bekendheid van het netwerk, aan bestrijding van eenzaamheid en bevordering van een dementievriendelijke stad en samenleving.

Doel 2: In 2022 ontwikkelen 0- tot 23-jarige Almeloërs hun talenten beter op (voor)scholen.

- Project vroegtijdig schoolverlaters / Twentse belofte

In schooljaar 2020-2021 maken we een start met de nieuwe Twentse Belofte. In dit regionale plan om voortijdig schoolverlaten terug te dringen zetten we de succesvolle delen van het vorige plan voort. Daarbij zijn er vanuit het Rijk 3 ambities geformuleerd die we hierin meenemen:

1. Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters terugbrengen (20.000 in heel Nederland in 2024);
2. Het percentage schoolverlaters verhogen dat na 1 jaar weer terug is op school of aan het werk is;
3. Beter ondersteunen van jongeren voor wie de overstap naar vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt extra lastig is door hun achtergrond en dus meer risico lopen.

- Uitvoeren van het project Het Jonge Kind inclusief Kansrijke Start

Vanaf 1 augustus 2020 krijgt elke peuter die daarvoor in aanmerking komt in Almelo een aanbod van 16 uur VVE per week. Verder hebben wij het voornemen om ons aan te sluiten bij de Gelijke Kansen Alliantie van het Rijk. In 2021 zetten we de activiteiten van het project Kansrijke Start voort en is er een start gemaakt met Nu Niet Zwanger.

- Schoolgericht maatschappelijk werk (SGMW)

In opdracht van de stuurgroep Jonge Kind is door de werkgroep Zorg gewerkt aan een doorgaande zorglijn binnen de IKC's. School is de belangrijkste vind- en werkplaats voor het school (gericht) maatschappelijk werk (SGMW). Problemen van en met kinderen openbaren zich vooral op school en worden vaak gesignaleerd door leerkrachten en docenten. Het SGMW is de professionele en efficiënte schakel tussen zorg in school en zorg buiten school, met name op het vlak van lichte ambulante vragen. Het SGMW speelt dan ook een belangrijke en preventieve rol in het vroegtijdig signaleren en aanpakken van belemmeringen in het naar school gaan met als doel dat elke leerling school met een zo goed mogelijk resultaat kan afronden. De schoolgericht maatschappelijk werker kan daarmee laagdrempelig optreden voor leerlingen met problemen op school en/of thuis die hun ontwikkeling op didactisch en/of sociaal emotioneel gebied belemmeren of nadelig (kunnen) beïnvloeden.

Avedan neemt de taak van SGMW op zich. We willen met SGMW meer collectief en preventief handelen. Wij vragen van het SGMW om goed te signaleren en analyseren welke trends te zien zijn bij jongeren, hun ouders en in de samenleving die zorgvraag verhogen. In de overleggen binnen scholen en IKC's kan SGMW voorliggende oplossingen inbrengen.

- Praktijkondersteuners huisartsen (POH)

In 2020 is de POH-jeugd in de huisartsenpraktijken logisch aangesloten op de indeling in de wijken. Waar voorheen deze taak door diverse mensen werd uitgevoerd, gaan we werken met een selectiever aantal POH'ers die we nader en specifieker gaan scholen. Op deze wijze kunnen we nog beter aansluiten op de huisartsenpraktijken en de hulpvragen die daar liggen. Doel hierbij is om hulpvragen nog adequater en preventiever op te pakken zodat we inzet van zwaardere zorg voorkomen.

Doel 3: In 2022 komt de gemeente Almelo beter uit met de Rijksmiddelen voor Wmo en Jeugd.

- Rijksmiddelen en het verdeelmodel

Het Rijk is momenteel bezig met een herijking van het gemeentefonds. Het onderdeel sociaal domein is onderzocht door onderzoeksbureau AEF en richt zich op de vraag in hoeverre de kosten die gemeenten maken verklaard kunnen worden uit objectieve factoren. Het nieuwe verdeelmodel voor het sociaal domein wordt door de beheerders van het gemeentefonds een verbetering gevonden ten opzichte van de bestaande modellen. Toch zijn bij een aantal gemeenten grote verschillen te zien tussen de gemeentelijke kosten en het budget dat door het verdeelmodel voor deze gemeenten wordt voorspeld, de zogenaamde uitschieters. Deze uitschieters worden in een aanvullend onderzoek nader bekeken. Eind 2020 verwachten wij duidelijkheid over de financiële effecten van de herijking voor Almelo. Het nieuw verdeelmodel zal vanaf 2022 worden ingevoerd. De gemeente Almelo is geselecteerd voor een visitatie door de Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De start van de visitatie staat gepland op 1 maart aanstaande, het eindrapport wordt eind juni 2021 verwacht.

- Regionale samenwerking

Wij hanteren richting het samenwerkingsverband Samen14 een positief-kritische houding, door mee te denken op inhoud en zo nodig eigen keuzes te maken waar dit lokaal beleid raakt. Wij zijn zeer kritisch op kostenverhogende (beleids-)ontwikkelingen en de tegemoetkoming van noodlijdende zorginstanties. "Samen waar het moet, lokaal waar het kan" is hierbij ons uitgangspunt.

- Taakstellingen

Om beter uit te komen met de Rijksmiddelen is voor Wmo en Jeugd een taakstelling opgenomen van in totaal 7,52 miljoen euro structureel. Na besluitvorming in de perspectiefnota 2020 resteert daarvan ongeveer 4,8 miljoen euro structureel. Om deze taakstellingen te realiseren hebben wij twee maatregelenplannen opgesteld. In 2021 blijven we inzetten op deze maatregelen, maar stellen een maatregelenplan 3 op om de autonome ontwikkelingen binnen het sociaal domein op te kunnen vangen.

- Lobby

Almelo voert de lobby in samenspraak met onze regio, met de VNG en de G40. De inzet van Almelo is, in de kern: verhogen van de budgetten ("eerst grotere koek, dan anders verdelen van de koek"), beter verdeelmodel gemeentefonds, minder schommelingen in het gemeentefonds, terughoudendheid voor het Rijk t.a.v. eenzijdige wetwijzigingen met financiële gevolgen, snelle en adequate compensatie coronacrisis.

- Verscherpen toezicht en handhaving

In 2021 zal 2,5 fte toezichthouderschap Wmo/Jeugd structureel worden gemaakt. Op basis van ervaringen verwachten wij dat door preventieve maatregelen en aanpassing van beleidsuitgangspunten, met als doel het tegengaan van ongewenste situaties met zorgmiddelen, een besparing kunnen realiseren op onze zorgkosten. Daarnaast kan bij het vaststellen van fraude bij onrechtmatige verstrekkingen terugvordering plaatsvinden. Belangrijkste opbrengst door adequaat toezicht zal zijn, dat de kwaliteit van de zorg zal toenemen en dat misbruik en oneigenlijk gebruik zal afnemen.

Speerpunten van het toezichthouderschap worden de rechtmatigheid van de zorgmiddelen, vermeende zelfverrijking door zorgaanbieders, preventief onderzoek bij inkoop en nieuwe aanbieders en toezicht n.a.v. signalen over het leveren van geen of onvoldoende kwalitatief goede zorg.

- Was- en strijkservice

Dit project is in 2020 van start gegaan met een uitgebreide inventarisatie waarbij de juridische implicaties zijn bekeken alsmede scenario's voor de te verwachten besparing verder zijn uitgewerkt. Vanwege de schaalgrootte van Almelo zal een Europese aanbesteding moeten plaatsvinden. Gezien de doorlooptijd van het project, zal het project medio juni 2021 worden afgerond en begint de verwachte besparing in 2021 financieel zichtbaar te worden. In 2022 dient de verwachte structurele besparing volledig te zijn geëffectueerd.

- Landelijke ontwikkelingen Beschermd Wonen en Jeugdwet

Per 1 januari 2021 wordt de Wet Langdurige Zorg (WLZ) opengesteld voor cliënten met psychische problematiek, en wordt de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen per 1 januari 2022 doorgedecentraliseerd van centrumgemeenten naar alle gemeenten. Landelijk wordt aangenomen dat ongeveer 1/3 van de cliënten beschermd wonen over zullen gaan naar de WLZ. Dit betekent dat gemeenten door het Rijk gekort worden. Het is op dit moment niet duidelijk in hoeverre de korting in verhouding staat tot de daling in de lasten vanwege de uitstroom naar de WLZ.

Doel 4: In 2022 krijgen Almeloërs die hierop zijn aangewezen meer doeltreffende zorg en steun die aansluit bij hun behoeften.

- Pilots algemeen voorliggende voorziening Wmo en Jeugd (2020)

De algemene voorzieningen voor dagstructurering zijn gerealiseerd. We zien dat inwoners de weg naar deze voorziening steeds beter weten te vinden. Tegelijkertijd zien we ook dat er ruimte is voor uitbreiding van de bezetting. Dit heeft in 2021 onze blijvende aandacht en binnen de toegang wordt dit zoveel mogelijk gestimuleerd.

Eind 2020 vindt de implementatie plaats van de nieuwe voorliggende voorzieningen voor Jeugd, zodat er minder gebruik hoeft te worden gemaakt van geïndiceerde jeugdzorg, vooral op het gebied van OMD (Ondersteuning Maatschappelijke deelname).

Hierbij willen wij meer gebruik maken van reguliere Buitenschoolse Opvang met eventuele inzet van een Sociaal Medische Indicatie. Daarnaast wordt er een Buitenschoolse Opvang Plus georganiseerd, met bestaande BSO-organisaties. Hierbij bestaat het plusdeel uit kleinere, prikkelarme groepen met passende begeleiding, in samenwerking met maatschappelijke partners en mogelijk een jeugdhulpaanbieder. Daarnaast willen we met onze maatschappelijke partners en sportverenigingen een nieuw voorliggend aanbod vormgeven. Begin 2021 willen wij starten met het aanbieden van deze voorzieningen.

Dit project sluit bovendien aan bij de principes van het Buitenhuisproject. We streven ernaar om het Buitenhuisproject binnen deze nieuwe voorziening vanaf 2021 structureel vorm te kunnen geven.

- **Dagbehandeling Jeugd**

De ombouw van de dagbehandeling betreft een lopend traject, waarbij wordt gekeken of de dagbehandeling kan worden ingevoegd bij een reguliere kinderopvang. Hierdoor ontstaan allerlei positieve effecten voor kinderen en kan de problematiek van de kinderen eerder worden genormaliseerd. We verwachten dat we met deze maatregel rond of na de zomervakantie van 2021 kunnen starten.

- **Onderwijs Jeugd arrangement**

In 2021 gaan we starten met de pilot onderwijs jeugd arrangementen. Deze pilot zal op een aantal scholen worden ingezet, om zodoende positieve maatschappelijke en financiële effecten te realiseren in het speciaal onderwijs. De Almelo pilot zal, voor zover de inhoud dat toelaat, worden gekoppeld aan de regionale ontwikkelingen in Twente bij de ontwikkeltafel. Deze vorm van intergemeentelijke samenwerking gaat het uiteindelijk mogelijk maken dat Twentse kinderen een vorm van ondersteuning kunnen krijgen binnen het zorg intensieve onderwijs.

- **Integrale ketenaanpak Maatschappelijke opvang**

De Integrale ketenaanpak Maatschappelijke Opvang gaat op termijn zorgen dat de problematiek rond dak- en thuisloosheid in de centrumgemeente Almelo (dus inclusief omliggende gemeenten) vermindert. Daarvoor zijn maatregelen ontwikkeld die dakloosheid voorkomen (preventie), de duur van de opvang verminderen en herstel versnellen (omvorming opvang) en die de uitstroom naar normale woningen bij woningcorporaties mogelijk maken (normale huisvesting en nazorg). Deze maatregelen zijn in 2021 allemaal ingevoerd in de zes gemeenten, bij de woningcorporaties en de betrokken zorginstellingen. Niet alleen het aantal daklozen zal hierdoor afnemen (verwachting afname van 20% in 2022), maar ook de problematiek, zoals schulden, verslaving en armoede. De maatregelen en de omvorming van de daklozenopvang naar zelfstandige woonunits gaan zorgen dat mensen die dak- of thuisloos dreigen te raken doelgericht kunnen werken aan herstel en weer snel in een normale woning kunnen wonen.

Het Rijk heeft in het kader van de Brede aanpak dak- en thuislozen een extra impuls gegeven aan de gemeenten. Deze middelen zijn bedoeld voor de implementatie van de Integrale ketenaanpak MO in 2020 en 2021. In de Meicirculaire zijn deze middelen gehonoreerd. Ook de regiogemeenten krijgen extra geld. Bedoeld voor inzet van ambtelijke capaciteit om de brede aanpak dak- en thuisloosheid in elke gemeente uit te voeren.

- **Doorbraakmethode/MPG aanpak**

In de doorbraakmethode werken wijkcoaches en actieonderzoekers van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) samen om systeemfalen achter individuele voordeuren snel te herstellen. Voordat er ergere dingen gebeuren. In 2021 zal er worden ingezet op verduurzaming van het project alsook het vergroten van de kennis

bij de coaches. Dit met als doel dat alle coaches de werkwijze kunnen inzetten en gebruiken. Hierbij maken we gebruik van de kennis en expertise van IPW.

- Persoonlijke netwerkcoach

Uit de eindevaluatie van de persoonlijke netwerkcoach blijkt dat de inzet van zo'n coach bijdraagt aan onze transformatie-, programma- en organisatiedoelstellingen. Inzet van een persoonlijke netwerkcoach leidt tot meer zelfredzaamheid, meer participatie, een kostenbesparing op geïndiceerde zorg en meer kwaliteit van leven. Daarom wordt de persoonlijke netwerkcoach vanaf 2021 structureel voortgezet.

- Project Gecertificeerde instellingen (GI) en digitale verwijsindex

In dit project beoordelen we de verwijzingen die worden gedaan door de gecertificeerde instellingen. De medewerkers van het wijkteam komen in samenwerking met de gecertificeerde instellingen tot een passend advies, dat is gekoppeld aan het lokale aanbod in Almelo. Op basis van deze samenwerking is eerder afschalen van maatwerk mogelijk (zowel van gedwongen naar vrijwillig als van maatwerk naar voorliggende voorzieningen) en is het mogelijk het volume van de hulp te reduceren. Om uiteindelijk betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de besparing is er een kwalitatieve en kwantitatieve monitor ingericht. De resultaten zijn tot op heden een verbeterde samenwerking, voortijdige (vóór indicatie) bijsturing en eerder afschalen van hulp. Het financiële resultaat is een kostenreductie van 400.000 euro. De besparing van deze vervangende maatregel komt daarmee tegemoet aan de (nog) niet-gerealiseerde taakstellingen van onderwijs jeugdarrangementen, dagbehandeling jeugd en kind-pubercoach. Vanwege het succes wordt er vervolg gegeven aan deze maatregel en wordt uitbreiding naar het bekijken van indicaties van andere verwijzers ook doorgevoerd.

In 2021 willen we, in lijn met het project GI, voor de huisartsen starten met een digitale verwijsindex. Hiermee wordt de gezamenlijke behoefte ingevuld, om lokale hulpvormen en aanbieders in een landelijke verwijsindex te bundelen en zo een snellere en passendere verwijzing te krijgen voor onze jeugdigen.

- Doorlopende lijn zorg naar werk

Binnen de doorlopende lijn van zorg naar werk willen we bereiken dat er meer aandacht komt voor werk bij de wijkcoaches en dat wijk- en werkcoaches, trajectbegeleiders RMC en coaches jeugd en gezin elkaar op dit onderwerp beter gaan vinden. Daarnaast is het de bedoeling dat er samenwerking met (keten)partners (werkgevers, zorgpartijen en onderwijsinstellingen) wordt gezocht waarbij ontwikkelingsgericht werken wordt beloond. Inwoners vanuit verschillende begeleidingstrajecten kunnen bij dezelfde werkgever worden geplaatst op dagbestedings- of werkplekken en zich binnen deze structuur ontwikkelen naar het hoogst haalbare niveau. Doordat inwoners integraal worden begeleid wordt er een efficiëntievoordeel behaald. Daarnaast voorzien we een besparing van dagbestedingskosten omdat er betere monitoring is op ontwikkelmogelijkheden van deze groep. In de beginsituatie (eind 2020) verwachten we 20 inwoners via deze constructie te kunnen plaatsen bij twee werkgevers. In 2021 willen we dit vervolgens verder uitbreiden.

- Zorg en Veiligheid

Wij zetten in op een intensievere samenwerking tussen de domeinen Veiligheid en Zorg. In het kader van de versteviging van de samenwerking tussen Zorg en Veiligheid zal vorm en inhoud worden geven aan de preventieve kant van de aanpak van mensenhandel. Dit met de focus op voorlichting en handelingsperspectief voor zorgprofessionals en het inrichten van een meldingssysteem.

Wat mag het kosten?

Programma zorg	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	1.750	900
Jaar 2020	1.750	1.550
Jaar 2021	0	525
Jaar 2022	0	525
Totaal	3.500	3.500

Bedragen * 1.000 euro

De programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2019-2022 plaatsvinden. Naar verwachting wordt het volledige programmaproject gedurende de resterende programmaperiode uitgegeven.

De realisatie van de eerder genoemde activiteiten en projecten, zal in 2021 en de jaren daarna plaatsvinden. Vanwege de complexiteit van voorliggende vraagstukken, de opbrengsten van de projecten en activiteiten uit 2019/2020 die van invloed zijn op de nieuw te ontwikkelen projecten voor 2021 én de huidige beschikbare capaciteit moeten we gefaseerd inzetten op bovengenoemde projecten en activiteiten.

Indicatoren

Indicatoren bij strategisch doel 1 "In 2022 redden meer Almeloërs zich zonder hulp van de overheid, zo nodig met steun van naasten"	Peilwaarde (jaartal)	2021 (streefwaarde)	2022	Bron
Aantal 0 t/m 17 jarige Almeloërs dat gebruik maakt van Jeugdhulp	1.707 (2018)	1.550	1.500	Gemeente Almelo
Aantal 18+ Almeloërs dat gebruik maakt van Maatwerk Wmo/Jeugd (excl. Hulpmiddelen)	3.400 (2018)	3.250	3.200	Gemeente Almelo
Aantal unieke personen in Maatschappelijke opvang (dag/nacht/crisis/24uurs)	218 (2017)	218	176	Gemeente Almelo/ ketenaanpak MO
% Almeloërs dat zich (zeer) ernstig eenzaam voelt	10% (2018)	9%	8%	GGD/TGV
Rapportcijfers 'Inspanningen van de gemeente om inwoners volledig te laten deelnemen aan de maatschappij.	6,0 2018	6,3	6,5	WSJG

Indicatoren bij strategisch doel 2 "in 2022 ontwikkelen 0-23 jarige Almeloërs hun talenten beter op (voor)scholen"	Peilwaarde (jaartal)	2021 (streefwaarde)	2022	Bron
% voortijdige schoolverlaters (VO+MBO)	1,9% (2017)	1,6%	1,5%	WSJG
Aantal uren per week aangeboden taalprogramma (VVE)	10 uur (2018)		16 uur	Gemeente Almelo

Indicator bij strategisch doel 3 "In 2022 komt de gemeente Almelo beter uit met de rijksmiddelen voor WMO en Jeugd".	Peilwaarde (jaartal)	2021 (streefwaarde)	2022	Bron
Deze ambitie behelst zowel maatregelen als projecten die in de lijn en programma worden uitgevoerd waardoor kwantificering op programmaniveau niet mogelijk is. Deze ambitie willen we realiseren door de zorgkosten te verlagen en de inkomstenkant te verhogen.	-14,5 mln (2018)		beter uitkomen met de rijks- middelen	Gemeente Almelo

Indicatoren bij strategisch doel 4 "In 2022 krijgen Almeloërs die hierop zijn aangewezen meer doeltreffende zorg en steun die aansluit bij hun behoefte".	Peilwaarde (jaartal)	2021 (streefwaarde)	2022	Bron
% huishoudens met domeinoverstijgende hulpvraag dat integraal steun krijgt (MPG aanpak).	n.n.b.		100%	Gemeente Almelo
% hulpvragende inwoners dat met een alternatieve oplossing (zonder geïndiceerde zorg) geholpen wordt.	30% (2019)	30%	30%	Pilots toegang 2018/2019

* Uit de uitgevoerde pilots in 2 wijken is gebleken dat het werken met intake in ruim 30% van de zaken leidt tot oplossingen via algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen. Wij denken dat dit percentage ook haalbaar is bij de stedelijke uitrol van deze werkwijze.

Effecten Coronacrisis

1. (Nieuwe) Kwetsbare groepen

Door de voortdurende gezondheidsstress, diverse corona-maatregelen (minder sociaal contact, digitaal werk en onderwijs) en de economische crisis krijgen kwetsbare groepen in onze stad het nog zwaarder. Denk aan chronisch zieken en gehandicapten, psychisch kwetsbaren en eenzamen, jongeren in zwakke huishoudens met kans op huiselijk geweld en echtscheidingen, mensen die zonder werk / (dag-)activiteiten komen te zitten en mensen zonder netwerk in quarantaine. Een toename van eenzaamheid, stapeling van problemen en stijging van het gebruik van allerlei gemeentelijke voorzieningen binnen Wmo / Jeugdwet en P-wet kan zich hierdoor voordoen.

2. Druk op preventie

Veel voorliggende voorzieningen in onze stad hebben moeite om 'coronaproof' te functioneren. Zij kunnen minder mensen per tijdseenheid laten deelnemen aan de activiteiten en (zeker kwetsbare) inwoners zijn zelf ook huiverig en terughoudend om deel te nemen. Het verenigingsleven en de wijkaccommodaties staan onder druk, mede door het wegvallen van contributies en kantineopbrengsten.

3. Uitgestelde zorg

Mensen durven bij (medische, psychische of andere) problemen niet altijd tijdig hulp te vragen of naar een huisarts te gaan. De wachtlijst voor WLZ groeit, omdat mensen niet intramuraal willen worden opgenomen uit angst dat zij daar dan geen bezoek mogen ontvangen. Tegelijkertijd zijn er minder fysieke contacten met allerlei professionals waardoor ook het tijdig signaleren en kunnen aanpakken van problemen afneemt. De financiële en schuldenproblematiek zal mogelijk door de recessie toenemen. Hierdoor stapelt en groeit

problematiek in de kwetsbare huishoudens en kan uiteindelijk er toe leiden dat meer zwaardere en complexere zorg ingezet moeten worden.

4.1.6 Programma Nieuwstraatkwartier

Wat willen we bereiken?

Ambitie

In het Almeloze Nieuwstraatkwartier hing de sfeer van een wijk die achteruit gaat en waar mensen zich in de steek gelaten voelen. De leefbaarheid en de veiligheid in de wijk stonden onder druk. Om het tij te keren hebben we de afgelopen jaren stappen gezet: We zijn op weg naar een levendig en vitaal Nieuwstraatkwartier waar het volgens bewoners en ondernemers fijn wonen, werken en verblijven is.

Het vraagt een flinke en langdurige inzet in geld en menskracht om deze wijk duurzaam op orde te krijgen. Dit vraagt uithoudingsvermogen met elkaar en daarvoor is een langere periode vereist.

De kern van onze aanpak is 'de beweging' samen met bewoners, ondernemers en organisaties. Met als kernwaarden: bevorderen van eigenaarschap, vergroten van trots en betrokkenheid bij elkaar en bij de wijk. Daarbij volgen de sociale, ruimtelijke en technische aspecten uit het programma niet als losse sporen elk hun eigen dynamiek. Het programma Nieuwstraatkwartier duurt langer dan deze bestuursperiode.

Visie

Als stip aan de horizon willen we bereiken dat bewoners en ondernemers in het Nieuwstraatkwartier trots zijn op zichzelf, op elkaar en hun leefomgeving. De basis moet sociaal, ruimtelijk, energetisch en technisch duurzaam op orde zijn. Het Nieuwstraatkwartier is een levendige en vitale wijk waar het volgens de bewoners en ondernemers fijn wonen, werken en verblijven is.

Kernboodschap van het programma: In het Nieuwstraatkwartier 'maken we er samen meer van'. Dit doen we door met dezelfde (reguliere) middelen via slimme verbindingen meer te realiseren dan alleen de specifieke opgave.

Leidraad voor het programma is 'aansluiten bij wat er leeft in de wijk'.

Het programma schakelt in alle situaties flexibel zodat ruimte ontstaat om de goede dingen op het juiste moment te (laten) doen.

Strategische en operationele doelstellingen

Het Programma Nieuwstraatkwartier vertaalt de visie in 5 strategische doelstellingen (programmaliijnen) met onderliggende operationele doelen.

1. De basis is op orde (schoon, heel, veilig):
 - De wijk is schoner, veiliger en 'technisch' beter op orde;
 - De woningen zijn kwalitatief verbeterd;
 - Een groter vertrouwen van bewoners in de toekomst van de wijk, gemeente en andere (overheids)organisaties;
 - De samenwerking tussen de partijen in de wijk is verbeterd en partners zijn betrouwbaar gebleken;
 - De wijze van communiceren is duidelijker en begrijpelijk.
2. Een duurzaam sociale en leefbare wijk:
 - Bewoners zijn meer betrokken bij hun wijk en er is meer sprake van een inclusieve samenleving;
 - Er is minder sprake van overerving van armoede;
 - het gebruik (en de stapeling) van voorzieningen is lager, de zelfredzaamheid van bewoners is groter;
 - De 'wijk economie' is meer op orde.
3. Een ruimtelijk toekomstbestendige wijk:

- De uitstraling van de wijk is ruimtelijk gezien verbeterd en iconen komen beter tot hun recht;
 - De entree van de wijk is verbeterd;
 - De beleving en waardering van groen, water en openbare ruimte is toegenomen.
4. Een klimaat adaptieve en aardgasvrije wijk:
 - De energietransitie is meer in gang gezet;
 - Woningen hebben gemiddeld energielabel B;
 - De bewustwording van duurzaamheid en klimaatverandering is verbeterd.
 5. Vergroten vertrouwen in de toekomst van de wijk, gemeente en andere (overheids)organisaties:
 - De samenwerking met en tussen partijen in de wijk is beter
 - Communicatie is duidelijker.

Wat gaan we in 2021 doen?

Het programma Nieuwstraatkwartier sluit aan bij wat er leeft in de wijk. Bij de start van dit programma ging het vooral om het aanjagen van initiatieven en benutten van kansen. Die aanjaagfase is voorbij, nieuwe initiatieven en ontwikkelingen die bijdragen aan de doelstellingen van het programma dienen zich nu zelf aan. Hierdoor is het mogelijk de voorbereiding en uitwerking van deze initiatieven vanaf het eerste plan samen met de betrokken partijen vorm te geven.

In 2021 bouwen we verder aan een levendig en vitaal Nieuwstraatkwartier waar mensen fijn wonen, werken en verblijven. Per programmalijn zijn de volgende projecten en activiteiten voorzien:

1. De basis is op orde

- De volgende activiteiten dragen bij aan de bestrijding van handhavingsvraagstukken:
 - o Overlast door kamerverhuur tegengaan door afgifte van een vergunning bij nieuw te starten verhuur van kamers en door te handhaven bij overtredingen;
 - o Diverse vormen van ondermijning signaleren en gecoördineerd aanpakken;
 - o Parkeeroverlast tegengaan door handhaving en door inventieve oplossingen.
- De volgende activiteiten dragen bij aan de uitstraling van de wijk:
 - o Samen met Beter Wonen een definitief plan maken voor de herinrichting van de openbare ruimte van de Witvoeten- en Gravenstraat;
 - o De ondernemersvereniging van de Nieuwstraat ondersteunen bij de realisatie van activiteiten;
 - o De ondernemers en bewoners van bedrijventerrein Achter de molen ondersteunen om de openbare ruimte te verbeteren (minder zwerfvuil, minder parkeeroverlast);
 - o Het bestuur van de molen ondersteunen bij fondsenverwerving voor de realisatie van een bezoekerscentrum bij de molen;
 - o Samen met Beter Wonen een nieuwe bestemming realiseren voor de Acaciaschool. Hierdoor krijgt dit lege voormalige schoolpand weer een meerwaarde voor de wijk;
 - o Een start maken met de markering van de ingangen van de wijk met eenzelfde object. Hierbij denken we aan door bewoners gemaakte gemozaïekte eieren.

2. Een duurzaam sociale en leefbare wijk

- Sociale samenhang in de wijk stimuleren door bewoners en organisaties actief te benaderen en met elkaar in contact te brengen. Naast bewoners motiveren tot actief burgerschap gaat het om bouwen aan vertrouwen tussen bewoners, ondernemers en professionals die namens diverse organisaties in de wijk actief zijn;

- Eigenaarschap blijven stimuleren bij bewoners, ondernemers en organisaties zodat de betrokkene of betrokken groep zelf eigenaar blijft van het ingebrachte initiatief. De gemeente ondersteunt bij de realisatie en neemt het niet over;
- In 2021 betreft het de ondersteuning van onder meer de volgende bewonersinitiatieven:
 - o In de Rohofstraat, Mezenstraat, Ambtstraat, Schoolstraat/'staart van de Nieuwstraat', Merelstraat, Lindestraat;
 - o Verbetering openbare ruimte van bedrijventerrein Achter de molen;
 - o Zwerfafval opruimen, groenbeheer, invulling van braakliggende terreintjes;
 - o Inrichting van hondenspeelveld op braakliggend terrein Rohofstraat/Nieuwstraat.

3. Ruimtelijk toekomstbestendige wijk

- Voorbereiding voor een klimaat- en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte in de Witvoeten- en Gravenstraat. Het gaat om sloop van de huidige en nieuwbouw van aardgasvrije woningen;
- Nieuwe bestemming voor de Acaciaschool met een klimaat- en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte. Hierdoor krijgt dit icoon weer een meerwaarde voor de wijk;
- Uitbreiding van de molen met een bezoekerscentrum, de meerwaarde van dit icoon in de wijk komt hierdoor beter tot zijn recht;
- Een ontwikkelstrategie voorbereiden voor Bedrijventerrein Achter de molen als eerste stap naar de realisatie van een toekomstbestendige locatie;
- Dit bedrijventerrein opnemen in de op te stellen stadsvisie.

4. Klimaat adaptieve en aardgasvrije wijk door op diverse manieren de energietransitie aan te jagen:

- Woningeigenaren stimuleren om de eigen woning te verduurzamen. De lessen uit deze proefprojecten uitwerken en delen;
- Openstellen van de stimuleringsregeling voor woningeigenaren in het Nieuwstraatkwartier voor woningverbetering en energiebesparende aanpassingen aan de eigen woning;
- Vergroten bewustwording duurzaamheid en klimaat:
 - o NSK-festival thema 2021 duurzaamheid;
 - o Moestuin bij basisschool Step!
 - o Met een bakfiets de wijk in om kleine energiebesparende voorzieningen in particuliere woningen aan te brengen met inzet van *een deel van de RRE-subsidie*;
- Bewoners op diverse manieren stimuleren om energiebesparende maatregelen in hun eigen woning te treffen. Nieuwe initiatieven aanjagen door bewoners met elkaar en met partijen en maatregelen te verbinden. De kansen die hieruit ontstaan verder uitbouwen.
- Met een landelijke subsidie vanuit de Topsector Tuinbouw ondersteunt een hovenier bewoners bij het klimaatbestendig maken van de buurt. Locatie voor dit project is het braakliggende terrein van Beter wonen aan de Mezenstraat. De universiteit Wageningen begeleidt dit project en deelt de lessen uit deze aanpak met deelnemende buurten uit andere gemeenten.

5. Vergroten vertrouwen in de toekomst van de wijk

- Duidelijk en herkenbaar communiceren. We beogen een imagoverandering te realiseren door mooie voorbeelden van geslaagde projecten zichtbaar te maken via kranten, websites en Facebook. We fungeren als verbinder in de wijk en zijn betrokken bij veel plannen die de verschillende partners en maatschappelijke organisaties in de wijk uitvoeren.

Wat mag het kosten?

Programma nieuwstraatkwartier	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	180	95
Jaar 2020	180	205
Jaar 2021	180	205
Jaar 2022	180	205
Totaal	720	710

Bedragen * 1.000 euro

De programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2019-2022 plaatsvinden.

Voor de periode tot en met 2022 zijn we verplichtingen aangegaan en hebben we toezeggingen gedaan. Zo wordt een deel van de middelen ingezet om de verbetering en verduurzaming van particuliere woningen aan te jagen. Het verbeteren en verduurzamen van de woningen dient verschillende programmadoelen. Een regulier project, zoals de Schoolstraat, gebruiken we om in gesprek te komen met bewoners. En daar vloeien projecten uit voort. Vanuit het programma worden voor deze niet reguliere projecten middelen beschikbaar gesteld wanneer de projecten bijdragen aan het realiseren van de doelen van het programma.

Naast middelen uit de gemeentelijke begroting benutten we alternatieve financieringsbronnen, zoals subsidies. Wij helpen organisaties bij het verwerven van subsidies bij andere partijen. Zo geeft Beter Wonen regelmatig wijkwaardebonnen aan bewonersinitiatieven en heeft de stichting Korenmolen de Hoop van verschillende organisaties subsidie ontvangen.

Indicatoren

Voor dit programma zijn geen programmakaarten gemaakt. Het college stelde op 18 juni 2019 het programmacontract Nieuwstraatkwartier met daarin een aantal indicatoren vast.

De belangrijkste indicator is het wijkkompas dat we samen met wijkregie ontwikkelen. Het wijkkompas geeft in één oogopslag weer hoe de wijk er voor staat. De ontwikkeling van cijfers in het wijkkompas geeft richting aan de opgave in de wijk. Het Kennispunt Twente vult de wijkkompassen met gegevens van verschillende bronnen zoals het CBS.

Het wijkkompas is digitaal te raadplegen via onderstaande link:

https://public.tableau.com/profile/try5613#!/vizhome/Wijkkompas_Almelo_20190625/Wijkoverzicht?publish=yes

Andere indicatoren zijn:

Indicator	2017	2018	2019	2020
Aantal unieke vrijwilligers betrokken bij initiatieven in de wijk	14	32	47	53
Aantal woningen met wijziging energielabel	0	26 woningen van label C/D naar A	43 woningen van label D naar A	72 woningen van label F naar A
cumulatief	0	26	69	141
Aantal activiteiten rondom klimaat, duurzaamheid en energietransitie per jaar	0	4	4	6

Effecten Coronacrisis

- De lockdown vermindert de connectie met en tussen bewoners. Activiteiten en projecten kwamen stil te liggen;
- Initiatief 'Nieuwstraat helpt' van ondernemersvereniging koppelt bewoners met hulpvraag aan bewoners die hulp willen geven;
- Sluiting van bedrijven door dalende omzet leidt tot lege panden met risico op verloedering. Ondernemers zijn actief gewezen op het ondernemersloket;
- Sociaaleconomische effecten van de crisis raken kwetsbare inwoners het hardst;
- Ondanks de lockdown startte de pilot verduurzaming eigen woning met woningeigenaren en de werkzaamheden in de Schoolstraat.

Handelingsperspectieven voor het programma Nieuwstraatkwartier

1. Monitoren of kwetsbare inwoners met hun vragen het Wijkteam bereiken;
2. Met UWV versneld mogelijkheden onderzoeken naar omscholing voor vitaal beroep of functie in maakindustrie;
3. Organiseren wijkactiviteiten binnen de mogelijkheden om contact en cohesie te stimuleren en spanningen te voorkomen;
4. Met onderwijs, jeugd- en kinderwerk activiteiten organiseren

4.1.7 Programma Omgevingswet

Wat willen we bereiken?

Ambitie

We grijpen de komst van de Omgevingswet aan om met een externe focus te veranderen. Dat betekent dat niet de regels, maar de maatschappelijke opgaven en de initiatiefnemers met hun omgeving centraal staan. Hieruit volgt dat we in beginsel uitnodigend, faciliterend en 'regelgeving luv' zijn. Initiatiefnemers krijgen de ruimte. Samen werken we aan een prettige, veilige en gezonde leefomgeving.

Visie

Het programma Omgevingswet vertaalt de ambitie naar een algemeen doel: de gemeente Almelo is goed voorbereid en klaar om volgens (de bedoeling van) de nieuwe wet- en regelgeving te gaan werken wanneer de Omgevingswet in werking treedt in 2022. Door het proces te beschouwen als een veranderprogramma is het helder dat het over een daadwerkelijke verandering gaat in plaats van sec een juridische opgave. Hierdoor verschilt dit programma van de andere programma's. Het veranderprogramma loopt door tot en met 2024. We willen er als gemeente dus in juridisch planologische zin klaar voor zijn, maar ook in de manier waarop we (samen) werken en ons gedragen als gemeente, alsook onze partners en inwoners.

Strategische en operationele doelstellingen

De ambitie is vertaald naar 6 strategische doelstellingen:

- De inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van de regels van het omgevingsrecht vergroten
- Samenhangende benadering, gebiedsgerichte integrale aanpak
- Grotere bestuurlijke afwegingsruimte, lokaal maatwerk
- Versnellen en verbeteren van de besluitvorming
- De maatschappelijke opgave bepaalt de rol van de gemeente
- Initiatiefnemers en hun omgeving hebben meer zeggenschap over hun omgeving

De strategische doelen zijn vertaald in de volgende operationele doelstellingen:

- Voor het ontwikkelen van een integraal omgevingsplan zijn de uitgangspunten bepaald
- Meer regelvrij en meer algemene regels. Meer vergunningsvrij binnen de kaders van de Omgevingswet
- Voorbereiden en inrichten van de informatiesystemen
- Eén aanvraag (afgehandeld binnen 8 weken), één ingang voor initiatieven en vergunningaanvragen
- Uitnodigingsplanologie bevorderen

Wat gaan we in 2021 doen?

In het programma werken we langs 3 sporen:

1. Kerninstrumenten: dit betreft de wettelijk verplichte onderdelen, voor de gemeente de omgevingsvisie, het omgevingsplan, de omgevingsvergunning. Hier is aan toegevoegd de herijking van bestaand beleid en naar een ander type regelgeving.
2. Digitalisering/Digitaal stelsel Omgevingswet
3. Andere werkwijze en cultuur/dienstverlening.

De 3 sporen moeten in samenhang worden gezien, tussen de diverse inspanningen per spoor lopen verschillende dwarsverbanden en zitten onderlinge afhankelijkheden. Het programma is dynamisch en er is sprake van een ontwikkelend en ontwerpend proces. De implementatie van de Omgevingswet is een

veranderproces waarvoor geen blauwdruk is te geven. Verschillende onderdelen worden in samenspraak met stakeholders verder ingevuld. Er is nadrukkelijk geen sprake van een lineair proces.

Met de volgende projecten en activiteiten per spoor dragen we bij aan de hiervoor genoemde doelstellingen:

Ad. 1 Kerninstrumenten:

Omgevingsvisie: de omgevingsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld in 2020.

- Uitwerken beleidsproces omgevingsvisie: het actueel houden van dit koersdocument
- Onderzoeken welke thema's of wijken uit de omgevingsvisie afzonderlijk uitgewerkt moeten worden in een Omgevingswet programma

Met als resultaat het beleidsproces omgevingsvisie is beschreven en de omgevingswetprogramma's zijn bekend.

Herijking bestaand beleid:

- bepalen welke onderdelen van het huidige beleid kunnen vervallen en welke opgenomen moeten worden in het omgevingsplan.

Met als resultaat herijkt bestaand beleid en regelgeving van het fysieke domein. Dit project loopt door gedurende het gehele programma.

Omgevingsplan: De omgevingsvisie en de programma's worden vertaald in juridische regels voor het omgevingsplan. Er komt één omgevingsplan voor de gehele gemeente. In 2021 voeren we de volgende activiteiten uit:

- De resultaten van de pilot "gemeente-DSO: start omgevingsplan", vertalen naar de verdere uitwerking van het omgevingsplan
- Opstellen en uitvoeren participatieplan omgevingsplan
- Starten met het opstellen van het gemeente dekkend omgevingsplan
- Uitwerken toepasbare regels
- Uitwerken voorstel "adviesrol gemeenteraad bij buitenplanse activiteiten"
- Inregelen gemeentelijke adviescommissie
- Aanpassen processen en ontwerp proces "wijzigen omgevingsplan".

De realisatie van het omgevingsplan overstijgt de programmaperiode. In het plan van aanpak Omgevingsplan dat is vastgesteld door het college is de planning dat het omgevingsplan wordt afgerond in 2025 .

Ad. 2 Digitalisering / Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO):

- aansluiting op het digitaal stelsel Omgevingswet
- Vervolgen implementeren nieuwe software

Met als resultaat dat nieuwe software geïmplementeerd is en dat we aangesloten zijn op het DSO per 2022.

Ad.3 Dienstverlening, houding en gedrag

Houding en gedrag.

Het onderdeel houding en gedrag loopt als een satéprikker dwars door alle opgaven heen. Bijvoorbeeld: door integraal te werken aan het Omgevingsplan wordt geoefend met de andere manier van werken, hierbij zijn vakspecialisten op het gebied van o.a. milieu betrokken, maar ook medewerkers van GEO, juridische- en ruimtelijke ontwikkeling, het sociale domein en het KCC. Bij alle onderdelen waar aan gewerkt wordt, wordt direct geoefend met het anders werken. Het anders werken krijgt vorm door middel van experimenteren en leren. Hierbij gaan we uit van drie clusters waarin geïnvesteerd moet worden. Deze clusters zijn fluïde en lopen in elkaar over maar kunnen ook gelijktijdig uitgevoerd worden. Deze 3 clusters zijn:

- Bewustwording
- Kennis

- competenties en vaardigheden

Deze clusters zijn uitgewerkt in een concreet opleidings- en activiteiten aanbod dat uitgevoerd wordt in 2021.

Dienstverlening:

- Aan de hand van klantreizen bepalen hoe de dienstverlening vormgegeven kan worden
- Een start maken met de invoering van de volgende serviceformules: ontwikkelformule, toezichtformule
- Eén plan, één aanvraag, één vergunning: samen met ketenpartners toewerken naar één proces voor het verlenen van complexe vergunningen (intake-/omgevingstafel). Hiermee is in 2020 gestart, in 2021 wordt dit verder doorontwikkeld
- Werkprocessen herijken en aanpassen of opnieuw beschrijven
- In kaart brengen van de consequenties van de Omgevingswet voor de leges

Dit spoor kent meerdere resultaten, deze resultaten worden niet in één jaar bereikt. In lijn met de organisatieontwikkeling is dit een traject waar meerdere jaren aan gewerkt wordt.

- Bestuur en ambtelijke organisatie zijn in staat integraal te denken en te werken vanuit de maatschappelijke opgave
- Ambtelijke organisatie en bestuur zijn bijgeschoold
- Integrale procesbeschrijvingen voor de nieuwe instrumenten
- Serviceformules zijn operationeel; processen zijn transparant voor alle betrokkenen
- Er is één toegang gerealiseerd voor initiatieven en aanvragen voor de leefomgeving
- Vergunningaanvragen worden binnen 8 weken afgehandeld

Participatie en communicatie:

- Uitwerken participatie door initiatiefnemer in participatiebeleid
- Uitvoeren communicatieplan

Met als resultaat participatieverordening, medewerkers en inwoners en bedrijven zijn geïnformeerd over de komst van de Omgevingswet.

Wat mag het kosten?

Programma omgevingswet	Beschikbaar	Werkelijk / Prognose
Jaar 2019	696	330
Jaar 2020	696	823
Jaar 2021	405	482
Jaar 2022	116	178
Jaar 2023	58	108
Jaar 2024	58	108
Totaal	2.029	2.029

Bedragen * 1.000 euro

De programmamiddelen voor de Omgevingswet zijn beschikbaar t/m 2024. De werkelijke uitputting kan gedurende deze periode plaatsvinden. Op basis van de huidige planning is er in 2025 nog ongeveer 100.000 euro nodig voor het opzetten van een omgevingsplan.

Voor 2021 worden de volgende invoeringskosten begroot.

Activiteiten	2021
Project omgevingsplan	214
Project dienstverlening	55
Project digitalisering/DSO	35
Project anders werken	156
Communicatie	22
Totaal	482

Bedragen * 1.000 euro

Indicatoren

Dit programma betreft een veranderprogramma waarvoor geen kwantitatieve indicatoren zijn.

Effecten Coronacrisis

Als gevolg van de Coronacrisis zijn de bijeenkomsten voor het onderdeel "anders werken" (houding en gedrag) uitgesteld. Hierdoor is er enige vertraging opgetreden op dit onderdeel.

Verder zien wij voor dit programma geen belangrijke risico's als gevolg van corona.

4.2 Basisbegroting

4.2.1 Basisbegroting

De verplichte taakvelden en indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording vormen de basisbegroting. Deze opzet is stabiel voor een langere periode om zo de herkenbaarheid en herleidbaarheid in de planning en control documenten te vergroten.

De [verplichte indicatoren](#) zijn ook te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](#) (kies bij gemeente 'Almelo' en bij vergelijken met '50.000-100.000' inwoners). Waarstaatjegemeente.nl biedt ook de cijfers van de [burgerpeiling](#) die we ieder jaar houden door middel van het Omnibuspanel. Deze zijn niet verplicht maar belangrijk om te kunnen beoordelen in hoeverre inwoners tevreden zijn over de gemeente, hun omgeving en eigen welzijn.

Bij financieel terugkijken vergelijken we de begroting 2021 met de begroting 2020 na vaststelling van de voorjaarsrapportage. Veel afwijkingen worden verklaard door toegepaste loon- en prijscompensatie en een gewijzigde omvang van kapitaallasten. Deze afwijkingen zullen wij niet nader toelichten, tenzij ze bepalend zijn voor het financiële beeld van het taakveld.

Bij financieel vooruitkijken geven we inzicht in de meerjarenraming per taakveld. Afwijkingen per jaarschijf lichten wij kort toe.

4.2.2 Bestuur en ondersteuning

Het hoofdtaakveld Bestuur en ondersteuning omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Hiertoe behoren ook de algemene dekkingsmiddelen.

Vastgestelde nota's

[Nota reserves en voorzieningen 2015](#)

[Kaderstelling aanpak sourcing 2012 \(vanaf pagina 23\)](#)

[Kadernota governance 2015](#)

[Treasurystatuut 2016Nota activabeleid 2017](#)

[Programma dienstverlening](#)

Taakvelden

Taakveld
0.1 Bestuur Salarissen, pensioenen en vergoedingen raad, college B&W, rekenkamer en griffie. Bestuurlijke samenwerking zoals Regio en kennispunt Twente, Euregio, VNG. Accountantscontrole.
0.2 Burgerzaken Publieksdienst/KCC, zoals verstrekken paspoorten, rijbewijzen, uittreksels, etc. Organisatie verkiezingen en voltrekken huwelijken.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen en gronden die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.
0.4 Overhead Loonkosten ondersteunende organisatie en management, ICT kosten, huisvesting, bestuursondersteuning, gereedschappen en voertuigen.
0.5 Treasury Financiering, dividenden en verhuur/pacht gronden.
0.61 OZB woningen Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken. Bijdrage Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente (GBT).
0.62 OZB niet-woningen Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken.
0.63 Parkeerbelasting Opbrengsten parkeergarage, straat parkeren, parkeervergunningen, abonnementen, etc.
0.64 Belastingen overig Reclameopbrengsten, precario rechten en hondenbelasting.
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds Algemene uitkering gemeentefonds, rijksbijdrage via algemene uitkering voor decentralisaties (Jeugdzorg, Wmo en Participatie-wet), integratie-uitkering Wmo-oud en eventuele doeluitkeringen (bijvoorbeeld onderwijsachterstanden, cultuureducatie, huishoudelijke hulp toeslag).
0.8 Overige baten en lasten Nog functioneel toe te rekenen stelposten en taakstellende bezuinigingen, onvoorzien.
0.90 Vennootschapsbelasting (VpB) Het te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting.
0.10 Mutaties reserves Storting en onttrekkingen aan algemene - en bestemmingsreserves.

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Overschot of tekort ten opzichte van de begroting.

Indicatoren

Indicator	2021
Formatie	9,2
Fte per 1.000 inwoners	
Bezetting	8,9
Fte per 1.000 inwoners	
Apparaatskosten	759
Kosten per inwoner	
Externe inhuur	3,6%
Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen	
Overhead	8,7%
Percentage van totale lasten	

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten Werkelijk 2019	Baten Werkelijk 2019	Lasten Begroting 2020	Baten Begroting 2020	Lasten Begroting 2021	Baten Begroting 2021	Saldo Begroting 2021
0 Bestuur en ondersteuning							
0.1 Bestuur	4.981	-87	3.982	-	3.844	-	3.843
0.2 Burgerzaken	2.155	-1.138	2.029	-883	2.273	-883	1.390
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4.726	-7.043	4.092	-6.058	5.072	-5.415	-342
0.4 Overhead	28.239	-3.216	26.110	-1.468	27.428	-1.848	25.580
0.5 Treasury	-353	-6.306	-476	-2.681	-420	-3.061	-3.481
0.61 OZB woningen	1.052	-9.896	629	-10.214	683	-10.499	-9.816
0.62 OZB niet-woningen	125	-12.333	79	-12.412	86	-13.487	-13.400
0.63 Parkeerbelasting	60	-2.121	42	-1.769	39	-2.244	-2.205
0.64 Belastingen overig	652	-423	453	-175	327	-177	150
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-166.839	-	-171.374	-	-173.751	-173.751
0.8 Overige baten en lasten	384	-507	758	-993	1.238	-467	771
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	97	-	100	-	100	-	100
0 Bestuur en ondersteuning	42.118	-209.909	37.798	-208.027	40.670	-211.832	171.161

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen**0.1 Bestuur**

In 2020 is meerjarig 82.000 euro beschikbaar gesteld voor het uitbesteden van rechtmatigheidscontroles door een accountant. Het restant heeft betrekking op salarissen en sociale lasten, welke vooral afnemen als gevolg van het aflopen van pensioenverplichtingen van voormalige wethouders.

0.2 Burgerzaken

Jaarlijks wordt een vergoeding (bate) ontvangen vanuit het Rijk voor werkzaamheden ten behoeve van de Registratie van Niet Ingezetenen (RNI). Voor de uitvoering van deze werkzaamheden worden lasten geraamd ter hoogte van de geraamde vergoeding. Dit is derhalve budgetneutraal. Aangezien de Rijksbijdrage bij het opmaken van de begroting nog niet bekend is, wordt dit jaarlijks bij de voorjaarsrapportage verwerkt. Verder worden er op 17 maart 2021 verkiezingen voor de 2e Kamer georganiseerd, waarvoor een budget beschikbaar is gesteld van 150.000 euro

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

In 2020 is middels een aantal incidentele vastgoedverkoop een totale opbrengst van 626.000 euro gerealiseerd. De huurinkomsten zijn gedaald vanwege de afloop van het huurcontract van voormalig Huize Alexandra. De huurovereenkomst inzake Twentheplein loopt af per 31 oktober 2021. De lasten op dit taakveld zijn hoger als gevolg van verhoging van de verzekeringspremies en kapitaallasten. Het restant wordt voornamelijk verklaard door de indexatie van baten (huurinkomsten) en lasten.

0.4 Overhead

De hogere lasten in 2021 op dit taakveld worden met name verklaard door de bijstelling van de salarissen en sociale lasten op basis van de verwachte loonontwikkeling en de Cao voor gemeenteambtenaren. Verder is de interne kostentoe rekening aangepast als gevolg van de organisatieontwikkeling en de invulling van diverse personele taakstellingen. Ook zijn de stelposten voor kapitaallasten ten opzichte van 2020 weer op niveau gebracht. Daarnaast is in de perspectiefnota 2020 het strategisch opleidingsbudget verhoogd met 250.000 euro. In deze programmabegroting is besluitvorming opgenomen over Team online (90.000 euro), huisvesting van de sociale wijkteams (260.000 euro) en het sociaal flankerend beleid (1,22 miljoen euro).

0.5 Treasury

De leningenportefeuille van opgenomen en uitgezette gelden is voor deze begroting geactualiseerd. Het college voorziet dat herfinanciering van leningen tegen een lagere rente kan plaatsvinden. Als gevolg hiervan ontstaat er de komende jaren een voordeel op Treasury. De omslagrente waarmee de externe rentebaten en rentelasten wordt verdeeld over de taakvelden is 1,0%.

Aan de baten kant wordt het verschil verklaard door een lagere doorbelasting in 2021 van de rentebaten aan de overige taakvelden.

In deze programmabegroting 2021 zijn de dividenden van Twence Holding bv en de BNG aanpast ten opzichte van 2020.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet woningen

De OZB-opbrengsten worden jaarlijks aangepast aan de areaaluitbreiding en inflatie, waarbij rekening wordt gehouden met de waardeinstijging of -daling van het onroerend goed.

0.63 Parkeerbelasting

In deze begroting wordt de begroting 2021 vergeleken met de begroting 2020 na vaststelling van de voorjaarsrapportage. Het verschil in baten op dit taakveld wordt verklaard doordat als gevolg van de coronacrisis de parkeerinkomsten in de voorjaarsrapportage 2020 incidenteel zijn verlaagd met 475.000 euro. In de najaarsrapportage 2020 heeft een verdere bijstelling met 355.000 euro plaatsgevonden.

0.64 Belastingen overig

De proceskostenvergoedingen worden met ingang van 2021 onder het OZB-tarief gebracht. Op dit taakveld was hiervoor in 2020 een bedrag van 75.000 euro geraamd. Het verschil aan de lastenkant hangt verder samen met onze bijdrage aan het GBTwente.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn verwerkt conform de septembercirculaire 2020. Verder is de SPUK Sport in 2021 geraamd op 600.000 euro tegen 700.000 euro in 2020.

0.8 Overige baten en lasten

In deze programmabegroting 2021 is 150.000 euro beschikbaar gesteld voor projecten in de initiatieffase. Ook wordt op dit taakveld 60.000 euro gereserveerd voor werkorganisatie Twenteboard. Tot slot zijn de reserveringen voor loon- en prijscompensatie en sociaal domein, de mutaties op de behoeftzaamheidsstelpost en de septembercirculaire 2020 verwerkt.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten Begroting 2021	Baten Begroting 2021	Saldo Begroting 2021	Lasten Raming 2022	Baten Raming 2022	Lasten Raming 2023	Baten Raming 2023	Lasten Raming 2024	Baten Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	3.844	-	3.843	3.844	-	3.844	-	3.844	-
0.2 Burgerzaken	2.273	-883	1.390	2.273	-883	2.423	-883	2.066	-883
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.072	-5.415	-342	4.511	-5.035	4.633	-5.035	4.755	-5.035
0.4 Overhead	27.428	-1.848	25.580	25.237	-1.848	24.900	-1.848	24.972	-1.848
0.5 Treasury	-420	-3.061	-3.481	-426	-2.683	-536	-2.683	-643	-2.683
0.61 OZB woningen	683	-10.499	-9.816	700	-10.699	718	-10.891	718	-11.087
0.62 OZB niet-woningen	86	-13.487	-13.400	88	-13.743	91	-13.990	91	-14.242
0.63 Parkeerbelasting	39	-2.244	-2.205	39	-2.244	40	-2.244	39	-2.244
0.64 Belastingen overig	327	-177	150	330	-177	334	-177	333	-177
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-173.751	-173.751	-	-	-	-	-	-
				176.978		180.120		182.232	
0.8 Overige baten en lasten	1.238	-467	771	5.549	-282	10.304	-271	14.511	-259
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	-	100	100	-	100	-	100	-
0 Bestuur en ondersteuning	40.670	-211.832	-171.161	42.245	-	46.851	-	50.786	-
				214.572		218.142		220.690	

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

0.2 Burgerzaken

Op 17 maart 2021 worden de Tweede Kamerverkiezingen georganiseerd, waarvoor een budget beschikbaar is gesteld van 150.000 euro. In 2022 zullen de gemeenteraadsverkiezingen gehouden worden, waarvoor eveneens 150.000 euro beschikbaar is gesteld. In 2023 zullen de Europese-, provinciale- en waterschapsverkiezingen worden gehouden, waarvoor in 2023 een bedrag van 300.000 is opgenomen.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Het contract met de verhuurder van het Twentheplein eindigt op 31 oktober 2021, waardoor de huurlasten alsmede de interne huuropbrengsten vanaf 2022 met 578.000 euro dalen. De externe verhuur van het Twentheplein eindigt eveneens op 31 oktober 2021, waardoor de jaarlijkse huuropbrengsten afnemen met 247.000 euro.

Het huurcontract met COA inzake voormalig Huize Alexandra wordt per 30 juni 2021 beëindigd. Dit resulteert in een daling van de jaarlijkse huuropbrengsten van 265.000 euro. Ten slotte worden de oplopende lasten in de meerjarenraming verklaard door de stelpost kapitaallasten voor investeringen in vastgoed.

0.4 Overhead

De interne huurlasten zijn vanaf 2022 578.000 euro lager door het afloop van het contract met de verhuurder van het Twentheplein. Voor het programma Nieuwstraatkwartier is tot en met 2022 een bedrag van 180.000 euro op de begroting opgenomen. Tot slot is er sprake van oplopende lasten in de meerjarenraming die worden verklaard door de stelpost kapitaallasten voor investeringen in informatisering en automatisering.

0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet woningen

Voor alle jaarschijven worden de OZB-opbrengsten geïndexeerd en wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering en de overige uitkeringen uit het gemeentefonds zijn in de meerjarenraming aangepast conform de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds. In 2024 vervalt de bijdrage op grond van de specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) van 600.000 euro.

0.8 Overige baten en lasten

Het verschil bij de lasten wordt hoofdzakelijk verklaard door reserveringen voor loon- en prijscompensatie, areaaluitbreiding en nieuw beleid en de mutaties in de behoedzaamheidsstelpost.

4.2.3 Veiligheid

Het hoofdtaakveld Veiligheid omvat het integrale veiligheidsbeleid waarin de gemeente een regierol vervult ten opzichte van politie, justitie, ketenpartners en burgers. Dit betreft zowel de sociale veiligheid als de fysieke veiligheid.

Vastgestelde nota's

[Extern veiligheidsbeleid 2014-2018](#) (verlengd tot en met 2021)

[Integraal veiligheidsbeleid 2017-2020](#)

[Uniform Twents VTH beleid](#)

Taakvelden

Taakveld
1.1 Crisisbeheersing en brandweer Rampenplan, rampenbestrijding, regionale brandweer en preventie.
1.2 Openbare orde en veiligheid Formuleren integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde door stadstoezicht, dierenbescherming en dierenwelzijn (o.a. opvang en vervoer zwerfdieren), APV, bestuursdwang en preventieve maatregelen (bijvoorbeeld inbraakpreventie).

Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners leeftijd 12-17 jaar	Almelo	148,4	130,0	105,0	108,0
	Grootteklasse	138,8	135,0	119,0	126,0
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Almelo	2,0	2,6	2,8	-
	Grootteklasse	2,2	2,1	2,0	-
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Almelo	6,8	6,3	7,2	-
	Grootteklasse	5,4	5,0	4,7	-
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Almelo	3,6	2,6	1,7	-
	Grootteklasse	3,4	3,1	2,5	-
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Almelo	7,1	6,6	5,9	-
	Grootteklasse	6,1	5,2	5,6	-

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
1 Veiligheid							
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.124	-	5.311	-	5.461	-	5.461
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.376	-26	1.874	-45	1.538	-45	1.492
1 Veiligheid	6.500	-26	7.185	-45	6.999	-45	6.953

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

De bijdrage aan VRT wordt in 2021 verhoogd met 146.000 euro. Deze verhoging bestaat enerzijds uit de reguliere loon- en prijsbijstellingen en anderzijds uit de extra verhoging in de periode 2019 tot en met 2022 van 34.000 euro per jaar. Daarnaast is in regionaal verband besloten tot een verhoging van de bijdrage aan Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland en het Regionale Informatie en Expertise Centra Oost-Nederland (RIEC). Het betreft een tijdelijke verhoging voor de periode 2019-2023.

1.2 Openbare orde en veiligheid

In 2021 worden er minder personeelslasten toegerekend aan dit taakveld.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
1 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.461	-	5.461	5.495	-	5.495	-	5.495	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.538	-45	1.492	1.538	-45	1.538	-45	1.538	-45
1 Veiligheid	6.999	-45	6.953	7.033	-45	7.033	-45	7.033	-45

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

1.3 Crisisbeheersing en brandweer

De stijging van de lasten tot en met 2022 is het gevolg van de extra verhoging van de bijdrage aan de VRT van 34.000 euro per jaar in de periode 2019-2022.

4.2.4 Verkeer en vervoer

Het hoofdtakveld Verkeer en vervoer omvat het gemeentelijk verkeer- en vervoersbeleid, het parkeerbeleid en de zorg voor het beheer en de aanleg van wegen en waterwegen.

Vastgestelde nota's

[Mobiliteitsvisie: Almelo op weg naar 2030](#)

[Parkeerbeleidsplan 2013-2018 \(inclusief aanpassingen\)](#)

[Nota gladheidsbestrijding 2011](#)

Taakvelden

Taakveld
2.1 Verkeer en vervoer Verkeersbeleid, gladheidsbestrijding, beheer en onderhoud wegen.
2.2 Parkeren Uitvoering parkeerbeleid.
2.3 Recreatieve havens Beheer en onderhoud jachthaven en ontvangen pachtgelden.
2.4 Economische havens en waterwegen Beheer bedrijfshaven en brugbediening.
2.5 Openbaar vervoer Vervoersbeleid maken in regionaal verband.

Indicatoren

De [Regeling beleidsindicatoren gemeenten](#) is recentelijk aangepast. De indicatoren die voorheen onder dit taakveld werden opgenomen zijn daarbij komen te vervallen. De benodigde gegevens worden niet langer aan gemeenten verstrekt. Het gaat om de indicatoren 'ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig' en 'overige vervoersongevallen met een gewonde fietser'.

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
2 Verkeer en vervoer							
2.1 Verkeer en vervoer	7.510	-688	9.287	-532	10.728	-535	10.193
2.2 Parkeren	2.730	-218	2.516	-46	2.737	-47	2.690
2.3 Recreatieve havens	87	-9	81	-15	72	-15	57
2.4 Economische havens en waterwegen	110	-180	121	-194	151	-194	-43
2.5 Openbaar vervoer	5	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	10.442	-1.095	12.005	-787	13.688	-791	12.897

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

2.1 Verkeer en vervoer

De hogere lasten ten opzichte van 2020 worden voor een groot deel verklaard door investeringen uit de nota kapitaalgoederen die in 2020 worden afgerond en vanaf 2021 tot kapitaallasten leiden (600.000 euro) en door

het op peil brengen van de diverse stelposten kapitaallasten voor investeringen, die in 2020 incidenteel afgeraamd zijn (193.000 euro). Verder is in 2021 een bedrag van 215.000 euro geraamd als bijdrage in de reservering groot onderhoud op het XL Businesspark. 70% van deze bijdrage wordt verantwoording op dit taakveld, 23% op taakveld 5.7 openbaar groen en 7% op taakveld 7.2. riolering.

Voor 2020 wordt deze bijdrage betrokken bij de najaarsrapportage. Tot slot wordt in deze begroting voorgesteld om 280.000 euro van de taakstelling systeeminnovatie fysiek ten laste te brengen van het financieel perspectief.

2.2 Parkeren

Bij de inbreng van de begroting stadstoezicht in de gemeentebegroting in 2020 is de stelpost kapitaallasten vervangingsinvesteringen parkeren opgenomen onder taakveld parkeren. Deze stelpost is bedoeld voor onder andere investeringen in kentekenherkenningssystemen en camera'systemen parkeergarages, portofoons, handterminals e.d. De eerste investeringen hebben in 2020 plaats gevonden. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten komen echter pas in 2021 ten laste van deze stelpost. Om deze reden is in 2020 de stelpost eenmalig vrijgevallen.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	10.728	-535	10.193	11.068	-535	11.692	-535	11.988	-535
2.2 Parkeren	2.737	-47	2.690	2.737	-47	2.736	-47	2.736	-47
2.3 Recreatieve havens	72	-15	57	72	-15	72	-15	72	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	151	-194	-43	151	-194	151	-194	151	-194
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	13.688	-791	12.897	14.028	-791	14.651	-791	14.947	-791

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

2.1 Verkeer en vervoer

De oplopende lasten in de meerjarenraming worden grotendeels verklaard door de oploop van de stelposten voor kapitaallasten van investeringen in verharding, kunstwerken, openbare verlichting en VRI's uit de nota kapitaalgoederen. Vanaf 2022 komen daar de kapitaallasten voor de investeringsimpuls infrastructuur bij.

De uitgaven voor het onderhoud van de openbare ruimte op het XL Businesspark lopen op van circa 135.000 euro in 2021 naar 152.000 euro in 2024. Voor 2021 is er 215.000 euro geraamd voor een bijdrage in de reservering groot onderhoud op het XL Businesspark. Zowel het onderhoud als de reservering worden voor 70% verantwoord op taakveld 2.1 verkeer en vervoer, 23% op taakveld 5.7 openbaar groen en 7% op taakveld 7.2. riolering.

4.2.5 Economie

Het hoofdtakveld Economie omvat alle activiteiten die bijdragen aan het economische ontwikkeling van Almelo en heeft o.a. betrekking op bedrijfsterreinen, bedrijfsvestigingen en ambulante handel.

Vastgestelde nota's

[Verordening starterslening 2013](#)

[Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente 2013](#)

[Detailhandelsstructuurvisie 2013-2018](#)

[Kantorenvisie Netwerkstad Twente 2012 \(vanaf pagina 71\)](#)

[Binnenhavenvisie 2017-2030](#)

[Bestuursovereenkomst programmering bedrijventerreinen Twente 2019-2022](#)

Taakvelden

Taakveld
3.1 Economische ontwikkeling Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur Exploitatie van bedrijventerreinen.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven, startersondersteuning, bijdrage aan regio Twente voor samenwerking op gebied van arbeidsmarktontwikkeling.
3.4 Economische promotie Ondernemersfonds centrummanagement, evenementen stichting Almelo promotie, recreatieve voorzieningen Regio Twente en opbrengsten toeristenbelasting.

Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Funciemenging van bedrijven en wonen	Almelo	54,9%	55,1%	55,9%	56,3%
Deze index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	Grootteklasse	51,5%	51,4%	51,8%	52,2%
Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	98,1	117,6	120,2	122,1
	Grootteklasse	121,7	127,0	133,7	139,1

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten Werkelijk 2019	Baten Werkelijk 2019	Lasten Begroting 2020	Baten Begroting 2020	Lasten Begroting 2021	Baten Begroting 2021	Saldo Begroting 2021
3 Economie							
3.1 Economische ontwikkeling	700	-3	1.106	-	786	-	786
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	48	-4.189	7.420	-7.236	12.030	-12.128	-98
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	749	-341	743	-590	636	-160	476
3.4 Economische promotie	825	-433	861	-137	912	-437	474
3 Economie	2.322	-4.966	10.130	-7.963	14.364	-12.725	1.638

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

3.1 Economische ontwikkeling

Het verschil bij de lasten wordt verklaard door de toerekening van apparaatskosten aan de taakvelden. Deze is gewijzigd als gevolg van de organisatieontwikkeling en de invulling van diverse personele taakstellingen.

Daarnaast is er in 2020 incidenteel 100.000 euro geraamd voor onderzoek naar de mogelijkheid tot uitbreiding van het XL Businesspark en het faciliteren van het event 'Ontdek High Tech Almelo'.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2019.

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Het verschil bij de baten wordt veroorzaakt door een actualisatie van de aan IGM en Heracles doorverstrekte geldleningen.

3.4 Economische promotie

De raming van de opbrengsten toeristenbelasting is door de coronacrisis in 2020 incidenteel met 300.000 euro verlaagd.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	786	-	786	786	-	786	-	786	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12.030	-12.128	-98	11.484	-10.955	11.495	-11.003	11.484	-10.955
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	636	-160	476	621	-153	307	-146	291	-138
3.4 Economische promotie	912	-437	474	912	-437	912	-437	912	-437
3 Economie	14.364	-12.725	1.638	13.803	-11.545	13.500	-11.586	13.473	-11.530

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De afloop van zowel de baten als de lasten in de meerjarenraming wordt vrijwel geheel verklaard door de begroting 2021 van het RBT/XL Businesspark.

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Tot en met 2022 is er een bedrag van 300.000 euro per jaar beschikbaar voor de cofinanciering van de Regiodeals.

4.2.6 Onderwijs

Het hoofdtakveld Onderwijs omvat het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen aandacht wordt besteed aan de zorg voor onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, schoolbegeleiding, logopedie en volwasseneneducatie.

Vastgestelde nota's

[Beleidsplan samen mee\(r\) doen 2014](#)

[Visie integrale kind centra 2013](#)

[Sociale agenda 2020](#)

Taakvelden

Taakveld
4.1 Openbaar basisonderwijs Materiële instandhouding en gebruiksvergoeding sporthallen.
4.2 Onderwijshuisvesting Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding schoolgebouwen. Kapitaallasten bestaande schoolgebouwen.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken Onderwijsbeleid, uitvoering projecten onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, peuterspeelzalen en regionaal meldpunt en coördinatie voor voortijdig schoolverlaters.

Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Absoluut school verzuim	Almelo	0,34	0,17	-	-
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	1,87	1,71	-	-
Relatief verzuim	Almelo	34,3	49,7	52,5	-
Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	28,6	28,3	23,4	-
Voortijdig schoolverlaters VO en MBO	Almelo	1,5%	-	1,9%	-
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	Grootteklasse	1,7%	-	1,9%	-

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
4 Onderwijs							
4.1 Openbaar basisonderwijs	428	-	472	-	491	-	491
4.2 Onderwijshuisvesting	4.062	-715	4.508	-715	4.017	-	4.017
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.995	-3.696	6.717	-4.218	3.333	-559	2.774
4 Onderwijs	10.485	-4.411	11.697	-4.933	7.841	-559	7.282

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

4.2 Onderwijshuisvesting

Het verschil bij de lasten wordt verklaard door een incidentele verlaging van de stelpost kapitaallasten in 2021 (390.000 euro). We gaan ervan uit dat de investeringen in verband met de verbouwing van het Pius X College en CSG Het Noordik in 2020 nog niet in gebruik worden genomen. Het verschil bij de baten betreft een incidentele bijdrage van het COA voor de onderwijshuisvesting van asielzoekers (OHBA) die is opgenomen in de begroting 2020.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

In 2020 is een incidentele subsidie schoolmaatschappelijk werk van 178.000 euro in de begroting opgenomen. Deze subsidie is vanaf 2021 structureel verwerkt voor een bedrag van 278.000 euro.

Het verschil aan zowel de baten- als de lastenkant wordt verder voornamelijk veroorzaakt door de OAB-uitkering voor het bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden. Deze uitkering en de bijbehorende lasten zijn nog niet in de begroting 2021 opgenomen. Gemeenten ontvangen namelijk jaarlijks een nieuwe beschikking van het Rijk, op basis waarvan verwerking in de begroting plaatsvindt.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	491	-	491	491	-	491	-	491	-
4.2 Onderwijshuisvesting	4.017	-	4.017	4.415	-	4.570	-	4.729	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.333	-559	2.774	3.334	-559	3.334	-559	3.334	-559
4 Onderwijs	7.841	-559	7.282	8.240	-559	8.395	-559	8.554	-559

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

4.2 Onderwijshuisvesting

De oplopende lasten in de meerjarenraming worden verklaard door de stelpost kapitaallasten voor investeringen in onderwijshuisvesting. Deze stelpost is voor 2021 incidenteel afgeraamd, omdat geen nieuwe kapitaallasten worden verwacht.

4.2.7 Sport, cultuur en recreatie

Het hoofdtaakveld Sport, cultuur en recreatie omvat het sportbeleid en de sportaccommodaties, cultuurfaciliteiten en musea, cultureel erfgoed, media en openbaar groen en open luchtrecreatie.

Vastgestelde nota's

[Stadsvisie cultuur 2016](#)

[Subsidieverordening amateurkunst](#)

[Beleidskader buitensportaccommodaties 2015](#)

[Integraal beheer openbare ruimte 2014 \(IBOR\)](#)

[Integraal verzorgend onderhoudsplan 2014](#)

[Speelruimtebeleid 2008-2018](#)

[Bomenbeleidsplan 2008](#)

[Hondenbeleid 2009](#)

Taakvelden

Taakveld
5.1 Sportbeleid en activering Stimuleren van topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten.
5.2 Sportaccommodaties Beheer, exploitatie en onderhoud sportaccommodaties voor sportbeoefening.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Faciliteiten (bijvoorbeeld gebouwen en inventaris) om cultuur bij het publiek te brengen. Amateurkunst-beoefening en cultuureducatie.
5.4 Musea Subsidies aan musea.
5.5 Cultureel erfgoed Historische gebouwen, beschermde stads-en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
5.6 Media Bibliotheken, lokale omroep.
5.7 Openbaar groen en (open lucht) recreatie Beheer en onderhoud parken, plantsoenen en overig openbaar groen. Aanleg en onderhoud van kleine watergangen, speelvoorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.

Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Percentage niet-sporters	Almelo	52,9%	-	-	-
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder	Grootteklasse	50,5%	-	-	-

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
5 Sport, cultuur en recreatie							
5.1 Sportbeleid en activering	4.219	-	3.513	-	4.032	-	4.032
5.2 Sportaccommodaties	1.384	-243	1.009	-204	1.158	-209	949
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.364	-39	2.935	-	3.162	-	3.162
5.4 Musea	108	-	85	-	87	-	87
5.5 Cultureel erfgoed	57	-	36	-	36	-	36
5.6 Media	2.147	-	2.156	-	2.202	-	2.202
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.287	-75	6.037	-31	6.345	-	6.345
5 Sport, cultuur en recreatie	17.566	-357	15.771	-235	17.022	-209	16.813

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

5.1 Sportbeleid en activering

In de basisbegroting wordt een vergelijking gemaakt tussen de voorliggende begroting 2021 en de begroting 2020 na vaststelling van de voorjaarsrapportage. De rijksbijdrage voor de combinatiefuncties is in de meicirculaire toegekend voor de periode 2020-2022. Verwerking in de begroting 2020 vindt plaats via de najaarsrapportage. Dit verklaart een verschil van 350.000 euro aan de lastenkant. Verder is voor 2021 een bedrag van 57.000 euro begroot voor de Special Olympics.

5.2 Sportaccommodaties

De hogere lasten in de begroting 2021 ten opzichte van begroting 2020 worden grotendeels verklaard door de incidentele aframing in 2020 van de stelposten kapitaallasten sport.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het verschil aan de lastenkant wordt verklaard door een gewijzigde toerekening van apparaatskosten aan de taakvelden.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De hogere lasten ten opzichte van 2020 worden grotendeels verklaard door de verhoging van de exploitatiebudgetten voor tractie (130.000 euro) en de stelposten voor kapitaallasten (123.000 euro), die in 2020 incidenteel afgeraamd zijn. Verder zijn bij de perspectiefnota 2020 extra middelen voor speelvoorzieningen beschikbaar gesteld (46.000 euro).

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	4.032	-	4.032	4.089	-	3.683	-	3.383	-
5.2 Sportaccommodaties	1.158	-209	949	1.128	-209	1.154	-209	1.173	-209
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.162	-	3.162	3.162	-	3.161	-	3.144	-
5.4 Musea	87	-	87	87	-	87	-	87	-
5.5 Cultureel erfgoed	36	-	36	36	-	36	-	36	-
5.6 Media	2.202	-	2.202	2.202	-	2.202	-	2.198	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.345	-	6.345	6.360	-	6.502	-	6.658	-
5 Sport, cultuur en recreatie	17.022	-209	16.813	17.064	-209	16.825	-209	16.679	-209

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

5.1 Sportbeleid en activering

De rijksbijdrage voor de combinatiefuncties van bijna 350.000 euro is voor de periode 2020-2022 toegekend. Voor 2021 is een bedrag van 57.000 euro begroot voor de Special Olympics.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De oplopende lasten in de meerjarenraming worden grotendeels verklaard door de stelposten voor kapitaallasten ten behoeve van investeringen in groenvoorzieningen, speeltoestellen, tractiemiddelen en gereedschappen.

Tot en met 2021 is er een bedrag van 80.000 euro beschikbaar voor de bestrijding van de eikenprocessierups.

4.2.8 Sociaal domein

Het hoofdtaakveld Sociaal domein omvat alle gemeentelijke taken die genoemd worden in de Participatie-wet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet en het beleid en beheer van wijkaccommodaties en het sociaal cultureel werk.

Vastgestelde nota's

[Beleidsplan samen mee\(r\) doen 2014](#)

[Visie integrale kind centra 2013](#)

[Sociale agenda 2020](#)

[Visienota Jeugdhulp 2012](#)

[Uitvoeringsprogramma Participatie-wet](#)

[Algemene subsidieverordening 2013](#)

[Visie en keuzenota maatschappelijke ondersteuning Twente 2012 \(vanaf pagina 182\)](#)

[Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp](#)

[Beleidskaders huishoudelijke ondersteuning](#)

Taakvelden

Taakveld
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Activeren en ondersteunen van initiatieven van (groepen van) burgers en algemene voorzieningen gericht op participatie (waarvoor geen individuele beschikking nodig is), bijvoorbeeld de wijkaccommodaties, subsidies voor ouderen- en jeugdbeleid en sociaal cultureel werk.
6.2 Wijkteams Regisseurs in de uniforme toegang en toeleiding tot de zorg. Onderzoeken klanttevredenheid, adviesraad Wmo.
6.3 Inkomensregelingen Verstrekken bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies en minimabeleid uitvoeren.
6.4 Begeleide participatie Vormen van dagbesteding en begeleiding (de nieuwe Wmo-taken), beschut en begeleid werken door Soweco en de aflopende sociale werkvoorziening ook uitgevoerd door Soweco.
6.5 Arbeidsparticipatie Instrumenten gericht op toeleiding naar werk zoals beroepsgerichte scholing, werkgeversbenadering, etc.
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Materiële voorzieningen verstrekt op basis van een toekenningbeschikking (WMO) zoals de regiotaxi en hulpmiddelen voor zelfstandig wonen.
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (Wmo) Dienstverlening in de vorm van beschikbare uren en schuldhelpverlening, op basis van een toekenningsbeschikking zoals huishoudelijke hulp, zelfstandig leven en maatschappelijke deelname.
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- Jeugdhulpverlening gericht op zelfstandig leven en maatschappelijke deelname, Jeugd-GGZ, persoonlijke verzorging, OZJT (organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente) en aanpak thuisloze jongeren.
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ Maatschappelijke opvang en beschermd wonen in verband met verslaving, huiselijk geweld, psychische stoornis en Veilig Thuis Twente.
6.82 Geëscaleerde zorg 18- Jeugdbescherming, jeugdreclassering en opvang jeugd.

Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	844,9	866,2	896,7	917,3
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Grootteklasse	740,1	746,1	756,4	771,5
Jongeren met een delict voor de rechter	Almelo	1,0%	1,0%	1,0%	-
Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	Grootteklasse	1,0%	1,0%	1,0%	-
Kinderen in uitkeringsgezin	Almelo	10,0%	9,0%	9,0%	-
Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	Grootteklasse	6,0%	6,0%	6,0%	-
Werkloze jongeren	Almelo	4,0%	3,0%	3,0%	-
Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	Grootteklasse	2,0%	2,0%	2,0%	-
Netto arbeidsparticipatie	Almelo	60,7%	62,5%	65,0%	66,5%
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	Grootteklasse	65,6%	66,3%	67,6%	68,6%
Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners in de leeftijd van 18 jaar en ouder	Almelo	68,6	69,5	66,2	65,1
	Grootteklasse	39,4	39,4	35,9	34,2
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Almelo	29,9	34,3	35,1	31,9
Een re-integratievoorziening wordt ingezet nadat er is vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen.	Grootteklasse	27,2	31,4	31,8	19,9
Jongeren met jeugdhulp	Almelo	11,0%	9,8%	10,0%	12,9%
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	10,8%	9,6%	10,4%	12,2%
Jongeren met jeugdbescherming	Almelo	2,1%	1,7%	2,0%	2,3%
Percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	1,3%	1,1%	1,1%	1,3%
Jongeren met jeugdreclassering	Almelo	0,6%	0,6%	0,6%	0,7%
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	Grootteklasse	0,5%	0,4%	0,3%	0,4%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 1.000 inwoners	Almelo	70,0	57,0	60,0	68,0
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO, zoals hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen.	Grootteklasse	64,0	58,0	60,0	69,1

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
6 Sociaal domein							
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.673	-38	8.917	-13	7.406	-19	7.387
6.2 Wijkteams	4.893	-	4.150	-	4.527	-	4.527
6.3 Inkomensregelingen	50.961	-38.012	58.969	-45.117	56.620	-44.284	12.335
6.4 Begeleide participatie	13.382	-	12.853	-	12.804	-	12.804
6.5 Arbeidsparticipatie	5.555	-47	6.300	-	4.589	-	4.589
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.327	-7	2.946	-	2.867	-	2.867
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.821	-888	24.395	-928	24.230	-949	23.280
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	23.203	-164	22.546	-169	22.625	-	22.625
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	19.268	-655	21.873	-805	16.382	-690	15.692
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	9.338	-11	9.639	-11	10.451	-12	10.440
6 Sociaal domein	161.421	-39.822	172.588	-47.043	162.501	-45.954	116.547

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het verschil bij de lasten wordt verklaard door 1,1 miljoen euro incidenteel budget voor innovatiemiddelen zorg in 2020 (programmamiddelen) en de toerekening van apparaatskosten aan de taakvelden.

6.2 Wijkteams

Het verschil bij de lasten wordt vrijwel geheel verklaard door mutaties in toerekening van apparaatskosten aan de taakvelden.

6.3 Inkomensregelingen

In de meerjarenbegroting is een oplopende besparing opgenomen om uit te komen met de rijksmiddelen voor de Participatiewet. In 2021 is hiertoe een structurele taakstelling opgenomen van 1 miljoen euro.

De BUIG - en bijstandsramingen zijn geactualiseerd. Het verwachte tekort is ongeveer 0,6 miljoen euro lager dan in 2020.

In de voorjaarsrapportage 2020 zijn de budgetten voor het minimabeleid incidenteel verhoogd met 200.000 euro. Daarnaast vervalt vanaf 2021 de rijksbijdrage voor schulden en armoede van afgerond 122.000 euro.

In de begroting van 2020 zijn de incidentele baten en lasten van de TOZO-regeling (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) opgenomen. Het gaat 4,5 miljoen euro aan baten en lasten.

6.4 Begeleide participatie

Het budget voor begeleide participatie is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2020 van het gemeentefonds en de begroting 2021 van Soweco.

6.5 Arbeidsparticipatie

Het budget voor arbeidsparticipatie is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2020 van het gemeentefonds. In 2020 zijn innovatiemiddelen economie en participatie van 750.000 euro begroot

(programmamiddelen). Het overige verschil wordt verklaard door mutaties in de toerekening van apparaatskosten aan de taakvelden.

6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)

Het verschil aan de lastenkant wordt vrijwel geheel verklaard door de toerekening van apparaatskosten aan de taakvelden. Deze is met name veranderd vanwege wijzigingen in de personele inzet op de verschillende taakvelden binnen het Sociaal Domein.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ en 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

De prognoses voor de Wmo-nieuw en Wmo-HO zijn geactualiseerd. De daling in de lasten wordt met name veroorzaakt door de oplopende taakstelling in 2021 ten opzichte van 2020. Deze daling wordt getemperd door de prijsindexatie 2020 van 3,0% op Wmo-nieuw en 3,3% op Wmo-HO en een verwachte volumestijging op Wmo HO in 2020 van 3,5%.

Het budget voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn geactualiseerd op basis van de mei-circulaire 2020 van het gemeentefonds. In 2020 werd de volledige integratie-uitkering voor beschermd wonen op taakveld 6.81 als last geraamd op het taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg. Vanaf 2021 wordt de verwachte onderbesteding op dit budget als storting in de bestemmingsreserve beschermd wonen/maatschappelijke opvang geraamd (zie het overzicht reserves en voorzieningen)

De bijdrage aan Veilig Thuis Twente is vanaf 2021 met 70.000 euro verhoogd. Met een structurele formatie-uitbreiding van 6 FTE wordt VTT in staat gesteld om haar rol in de aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling structureel en toekomstbestendig in te vullen.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

In de jeugdzorg is in 2021 een prijsindexatie van 2.3% verwerkt. De verwachting is dat het volume in 2021 zal stabiliseren. Hierop vormt de beschikbaarheidsvoorziening met een verwachte daling van 5% een uitzondering.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
6 Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.406	-19	7.387	7.570	-19	7.585	-19	7.567	-19
6.2 Wijkteams	4.527	-	4.527	4.527	-	4.527	-	4.527	-
6.3 Inkomensregelingen	56.620	-44.284	12.335	56.079	-44.284	56.089	-44.284	56.100	-44.284
6.4 Begeleide participatie	12.804	-	12.804	12.259	-	11.823	-	11.321	-
6.5 Arbeidsparticipatie	4.589	-	4.589	4.858	-	5.007	-	5.122	-
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.867	-	2.867	2.867	-	2.867	-	2.867	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.230	-949	23.280	23.643	-949	23.664	-949	23.687	-949
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	22.625	-	22.625	22.625	-	22.625	-	22.625	-
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	16.382	-690	15.692	16.160	-690	16.113	-690	16.113	-690
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	10.451	-12	10.440	10.461	-12	10.471	-12	10.471	-12
6 Sociaal domein	162.501	-45.954	116.547	161.049	-45.954	160.771	-45.954	160.400	-45.954

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

6.3 Inkomensregelingen

In de meerjarenraming is de ambitie verwerkt om uit te komen met de rijksmiddelen voor de Participatiewet. De begrote besparingen lopen op tot 1,55 miljoen euro vanaf 2022.

6.4 Begeleide participatie

De lagere lasten in de meerjarenraming zijn het gevolg van de afbouw van de Wet sociale werkvoorziening.

6.5 Arbeidsparticipatie

Het budget voor arbeidsparticipatie is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2020 van het gemeentefonds.

6.71 Maatwerkvoorziening 18+ en 6.72 Maatwerkvoorziening 18-

In de meerjarenraming is de ambitie verwerkt om uit te komen met de rijksmiddelen voor de Wmo en Jeugdwet. De begrote besparingen lopen van 500.000 euro in 2019 tot in totaal 7,5 miljoen euro vanaf 2022. De helft van de besparing is toegerekend aan taakveld 6.71 Maatwerkvoorziening 18+ en de andere helft aan 6.72 Maatwerkvoorziening 18-. De toerekening aan de taakvelden wordt jaarlijks op basis van de maatregelenplannen Wmo en Jeugd nader geconcretiseerd.

4.2.9 Volksgezondheid en milieu

Het hoofdtakveld Volksgezondheid en milieu omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van volksgezondheid, riolering en waterzuivering, afvalverwijdering en -verwerking, milieubeheer en begraafplaatsen en crematoria.

Vastgestelde nota's

[Gebiedsgericht geluidbeleid 2015](#)

[Beleidsplan aanpak bodemverontreiniging](#)

[Vierwekelijks inzamelen huishoudelijk afval 2015](#)

[Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020](#)

[Nota bodembeheer regio Twente 'Twents beleid veur oale grond 2.0'](#)

Taakvelden

Taakveld
7.1 Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg (bijdrage aan GGD).
7.2 Riolering Beheer en onderhoud, vervanging en uitbreiding riolering. Opstellen beleid vGRP (verbreed Gemeentelijk Riolering Plan). Opbrengsten rioolheffing.
7.3 Afval Opstellen beleid met betrekking tot inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling is in besteed bij Twente Milieu. De opbrengsten worden verkregen uit de afvalstoffenheffing.
7.4 Milieubeheer Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder.
7.5 Begraafplaatsen en crematoria Beheer en onderhoud begraafplaatsen.

Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Huishoudelijk restafval	Almelo	175	164	168	-
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar in kilo's.	Grootteklasse	179	168	165	-
Hernieuwbare elektriciteit	Almelo	0,9%	1,1%	2,3%	-
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, Grootteklasse waterkracht, zon of biomassa.		-	-	-	-

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
7 Volksgezondheid en milieu							
7.1 Volksgezondheid	2.943	-	2.947	-17	2.964	-17	2.946
7.2 Riolering	7.395	-9.551	7.768	-9.738	8.199	-10.351	-2.152
7.3 Afval	6.519	-9.023	7.318	-9.677	6.753	-9.131	-2.378
7.4 Milieubeheer	3.245	-943	3.542	-496	3.195	-	3.195
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	340	-306	467	-418	411	-418	-7
7 Volksgezondheid en milieu	20.442	-19.823	22.042	-20.346	21.522	-19.917	1.604

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

7.2 Riolering

De begroting 2021 is aangepast conform de jaarschijf 2021 van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020.

7.3 Afval

De begroting 2021 is circa 450.000 euro lager dan de begroting 2020. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door lagere inzamelingskosten voor restafval en PMD. Daarentegen zijn ook de baten uit afval lager dan in 2020, omdat de tarieven voor herbruikbaar afval zoals papier en textiel onder druk staan als gevolg van marktontwikkelingen. Daarnaast zien wij op dit moment dat het percentage PMD afval dat wordt afgekeurd hoger ligt dan wij op grond van het afgesloten verwerkingscontract hadden verwacht. Dit probleem wordt in regionaal verband opgepakt en wij proberen met alle partijen tot een oplossing te komen. De afvalbegroting voor 2021 is hier nog niet op aangepast. De eventuele hogere kosten en lagere opbrengsten kunnen in 2021 afgedekt kan worden uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

7.4 Milieubeheer

In 2020 is een incidentele post grondverontreiniging begroot van 125.000 euro die wordt gedekt door een afkoopsom. Verder zijn in 2020 de incidentele middelen en bijbehorende subsidie Regeling Reductie Energieverbruik van 371.000 euro begroot. Doordat beide incidentele posten niet terugkomen in 2021 zijn zowel de lasten als baten lager dan in 2020. Tot slot stijgt als gevolg van de inbreng van de facultatieve taken in de Omgevingsdienst Twente de bijdrage van de gemeente Almelo in 2021 met 100.000 euro.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	2.964	-17	2.946	2.928	-17	2.910	-	2.910	-
7.2 Riolering	8.199	-10.351	-2.152	8.200	-10.351	8.200	-10.351	8.200	-10.351
7.3 Afval	6.753	-9.131	-2.378	6.751	-9.131	6.748	-9.131	6.675	-9.131
7.4 Milieubeheer	3.195	-	3.195	3.173	-	2.914	-	2.956	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	411	-418	-7	400	-418	399	-418	397	-418
7 Volksgezondheid en milieu	21.522	-19.917	1.604	21.452	-19.917	21.171	-19.900	21.138	-19.900

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

7.4 Milieubeheer

Het budget voor het programma Duurzaamheid bedraagt 200.000 euro in 2021 en 2022.

4.2.10 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het hoofdtakveld Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing omvat alle gemeentelijke activiteiten op het gebied van ruimtelijke ordening, grondexploitaties en wonen & bouwen.

Vastgestelde nota's

[Structuurplan \(laatste herziening in 2008\)](#)

[Nota bodembeheer 2011](#)

[Bodembeleidsplan 2002](#)

[Woonvisie Almelo 2020](#)

[Woningbouwplanning en -programmering 2017-2026](#)

[Welstandsnota 2017](#)

Taakvelden

Taakveld
8.1 Ruimtelijke Ordening Structuurvisie, beleid ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Grondverwerving, bouw en woonrijp maken, verkoop van bouwrijpe gronden van niet-bedrijventerreinen (zie hiervoor 3.2).
8.3 Wonen en bouwen Omgevingsvergunningen, volkshuisvesting, stads- en dorpsvernieuwing, wijkaanpak, geo-informatie.

Indicatoren

Indicator		2017	2018	2019	2020
Gemiddelde WOZ waarde	Almelo	153	160	168	-
Bedrag x 1.000 euro.	Grootteklasse	211	224	-	-
Nieuw gebouwde woningen	Almelo	5,9	11,0	2,8	-
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties	Grootteklasse	6,7	8,0	8,8	-
Demografische druk	Almelo	72,7%	73,1%	72,7%	72,8%
De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65.	Grootteklasse	72,7%	73,5%	74,2%	74,4%

Financieel terugkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo
	Werkelijk	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2021
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw							
8.1 Ruimtelijke ordening	2.053	-384	1.760	-233	1.713	-254	1.459
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-929	-541	5.718	-5.643	4.754	-4.669	85
8.3 Wonen en bouwen	2.364	-2.245	2.384	-1.943	2.683	-1.767	916
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	3.488	-3.170	9.862	-7.819	9.150	-6.690	2.460

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

De begroting van de grondexploitatie is gebaseerd op uitgangspunten zoals gehanteerd bij de jaarverantwoording 2019.

8.3 Wonen en bouwen

De kostenonderbouwing voor de leges omgevingsvergunningen is geactualiseerd en de tarieven voor de omgevingsvergunningen zijn hierop aangepast. De hogere lasten en baten in 2020 in vergelijking met 2021 worden veroorzaakt door een incidentele stijging van het aantal bouwaanvragen in 2020.

Financieel vooruitkijken

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming	Raming
	2021	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.713	-254	1.459	1.424	-254	1.366	-254	1.366	-254
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.754	-4.669	85	4.754	-4.669	4.754	-4.669	4.754	-4.669
8.3 Wonen en bouwen	2.683	-1.767	916	2.697	-1.767	2.297	-1.767	2.297	-1.767
8 Volkshuisvesting-rostedelijke vernieuw	9.150	-6.690	2.460	8.875	-6.690	8.417	-6.690	8.417	-6.690

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen

8.1 Ruimtelijke ordening

Het budget voor het programma Omgevingswet bedraagt 405.000 euro in 2021 en loopt af naar 58.000 euro in 2024.

8.3 Wonen en bouwen

Het incidentele budget voor het programma Binnenstad bedraagt 350.000 euro in 2021 en loopt op tot 400.000 euro in 2022.

4.2.11 Algemene dekkingsmiddelen en overige overzichten

Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021
0.5 Treasury	-6.306	-2.681	-3.061
0.61 OZB woningen	-9.896	-10.214	-10.499
0.62 OZB niet-woningen	-12.333	-12.412	-13.487
0.63 Parkeerbelasting	-2.121	-1.769	-2.244
0.64 Belastingen overig	-423	-175	-177
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-166.839	-171.374	-173.751
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-197.920	-198.624	-203.218

Bedragen * 1.000 euro

Voor de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen wordt verwezen naar de verschilverklaring bij het overzicht financieel terugkijken.

Overhead

Overzicht overhead	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021
Overhead lasten	28.239	26.110	27.428
Overhead baten	-3.216	-1.468	-1.848
Totaal saldo overhead	25.022	24.642	25.580

Bedragen * 1.000 euro

Vennootschapsbelasting

Overzicht vennootschapsbelasting	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021
VPB lasten	97	100	100
VPB baten	-	-	0
Totaal saldo vennootschapsbelasting	97	100	100

Bedragen * 1.000 euro

Onvoorzien

Onvoorzien	Werkelijk	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021
Onvoorzien (incidenteel)	0	211	211
Onvoorzien (structureel)	0	50	25
Totaal saldo onvoorzien	0	261	236

Bedragen * 1.000 euro

5. Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Samenvatting

- In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de soorten gemeentelijke belastingen, rechten en retributies en de manier waarop de tarieven 2021 tot stand zijn gekomen.
- De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing, alsmede voor omgevingsvergunningen zijn berekend op basis van 100% kostendekking. Voor de overige tarieven is uitgegaan van een indexatie van 2,4%. Met ingang van 2021 worden de proceskostenvergoedingen onder het OZB-tarief gebracht. Deze proceskosten bedragen 205.000 euro in 2021.
- Per saldo betekent dit voor een gemiddeld gezin met eigen woning dat de woonlasten in 2021 ten opzichte van 2020 stijgen met 33 euro (3,9%). Voor een huurder stijgen de woonlasten ten opzichte van 2020 met 16 euro (3,7%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB en geen rioolheffing-eigenarendeel betaalt.
- Van de tarieven en heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn, presenteren wij een overzicht van de lasten en baten per taakveld. Bij al deze belastingsoorten wordt aan de norm van het dekkingspercentage van maximaal 100% voldaan.
- Op verzoek van de gemeenteraad worden voor de riool- en afvalstoffenheffing op dit moment tarieven uitgewerkt waarbij gedifferentieerd wordt naar huishoudensomvang. De definitieve tarieven voor één- en meerpersoonshuishoudens worden bij het vaststellen van de verordeningen (december 2020) aan de raad voorgelegd. Deze gedifferentieerde tarieven zullen worden afgeleid van de 'basistarieven' in deze paragraaf.

5.1.2 Beleid lokale heffingen

Lokale heffingen zijn gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Lokale heffingen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Deze middelen zijn wel gebonden aan een bepaalde taak.

Voor de gemeentelijke dienstverlening worden leges, rechten en retributies geheven. Leges zijn gebonden heffingen. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zo laag mogelijk te houden.

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerendezaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Parkeerbelastingen	Leges en rechten
Precariobelasting	Begraafrechten
Reclamebelasting	Havengeld
Toeristenbelasting	Rioolheffing

Beleid ten aanzien van de tarieven 2021

De legestarieven en de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing worden geraamd op basis van 100% kostendekkendheid. Voor de overige tarieven geldt in 2021 een stijging van 2,4%, conform de gehanteerde uitgangspunten voor de begroting en het financieel meerjarenperspectief zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze begroting. Uitzonderingen hierop betreffen:

- de tarieven die het Rijk heeft vastgesteld of gemaximeerd, zoals paspoorten of rijbewijzen.
- het tarief voor de onroerend zaakbelasting (OZB). Met ingang van 2021 worden de proceskostenvergoedingen onder het OZB-tarief gebracht. Deze proceskosten bedragen 205.000 euro in 2021.

5.1.3 Actuele ontwikkelingen

Hervorming lokaal belastinggebied

Het kabinet heeft 24 juni 2016 de Tweede Kamer geïnformeerd over de mogelijke herziening van het lokaal belastinggebied. Het kabinet schetst de knelpunten en mogelijke oplossingen, maar de te maken keuzes worden overgelaten aan het nieuwe kabinet. In het regeerakkoord van Rutte III komt de mogelijke herziening en/of uitbreiding van het lokaal belastinggebied niet aan de orde. De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied. De volgende kabinetsformatie is hét moment om op te koersen om het een en ander in beleid om te zetten. In de komende periode zal de VNG in samenspraak met de leden, mede op basis van dit rapport, de koers uitzetten om een kleinere financiële afhankelijkheid van het Rijk te realiseren.

De Omgevingswet en leges

Op 1 januari 2022 treedt de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) in werking. Hierdoor kan er veel veranderen. Dit is sterk afhankelijk van de lokale ambities, beleidsinvulling en inrichtingskeuzes. Het principe van legesheffing verandert niet. Ook de wettelijke grondslag voor het heffen van leges verandert niet. Toch zijn er een aantal zaken die wel gaan veranderen:

- Nieuwe activiteiten toegestaan om leges over te heffen
- (Mogelijk) minder vergunningplichten
- De 'knip': het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke vergunning
- Gemeentelijke kosten worden hoger of lager
- Gemeentelijke kosten verschuiven
- Meer integrale vergunningen (meerdere gezagen betrokken)
- Planactiviteiten worden minder complex (of juist complexer)

De VNG vraagt met de notitie 'Discussie-leidraad leges en de stelselwijziging Omgevingswet' aandacht voor het onderwerp en het belang voor gemeenten om hier - op basis van de eigen keuzes - over na te gaan denken. Ook worden suggesties gedaan voor de onderwerpen. Zij vragen gemeenten om hierover met hen van gedachten te wisselen. Via de regionale implementatiecoaches (RIO's) zullen er (digitale) discussies-sessies worden opgezet, om deze materie samen verder uit te diepen.

Bezwaar en beroep bij kwijtschelding

Op dit moment is er geen bezwaar mogelijk tegen een beschikking uitstel van betaling. Tegen een beschikking kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is nu administratief beroep bij het college mogelijk. In de toekomst is in beide gevallen eerst bezwaar bij de invorderingsambtenaar mogelijk en is daarna de fiscale rechter bevoegd (rechtbank in eerste aanleg, gerechtshof in hoger beroep en Hoge Raad in cassatie). Wanneer deze landelijke wijziging in werking treedt is nog niet bekend.

Onroerendezaakbelastingen

De Waarderingskamer heeft bepaald dat alle woningen in Nederland op 1 januari 2022 gewaardeerd dienen te worden op basis van de gebruiksoppervlakte. Dit omdat veel andere instanties ook de gebruiksoppervlakte gebruiken, zoals makelaars, taxateurs en woningbouwverenigingen. Met de gebruiksoppervlakte wordt de grootte van de woningen bepaald. Alle professionele organisaties gebruiken hiervoor dezelfde meetinstructies (meetinstructie gebruikersoppervlakte woningen juli 2019) waardoor de onderlinge vergelijkbaarheid wordt vergroot. Het GBTwente, dat voor de gemeente Almelo de WOZ-waarden vaststelt, zal met ingang van 2021 voor alle woningen in de gemeente de gebruiksoppervlakte gebruiken om de WOZ-waarde te bepalen. Tot en met 2020 wordt hiervoor de bruto inhoud gebruikt. De gemeenteraad is hierover begin september in een politiek beraad geïnformeerd.

Het begrotingsbeleid van Almelo is dat de OZB-tarieven worden aangepast met de inflatie, gecorrigeerd met de waardeinstijging of -daling van het onroerend goed. Voor het jaar 2021 wordt uitgegaan van een indexering van 2,4%. Omdat de gegevens van de jaarlijkse herwaardering nog niet volledig beschikbaar zijn kunnen de tarieven 2021 op dit moment nog niet definitief worden vastgesteld. Dit is eind 2020 voorzien.

Woonlastendifferentiatie naar huishoudens omvang

Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college de raad begin 2020 geïnformeerd over de mogelijkheden om via de riool- en afvalstoffenheffing differentiatie aan te brengen in de woonlasten van eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. De gemeenteraad heeft in een tweetal politieke beraden over dit onderwerp gesproken. Het college denkt recht te doen aan de opvattingen van de raad door voor te stellen om met ingang van 2021 in de tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing een onderscheid te maken tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. Het aanbrengen van dit onderscheid betekent dat eenpersoonshuishoudens minder gaan betalen en meerpersoonshuishoudens - bij gelijkblijvende belastingopbrengsten - meer belasting zullen moeten gaan betalen.

Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) binnenstad

Vanaf het voorjaar van 2020 wordt door Centrum Almelo Aktief (CAA), het GBTwente en de gemeente intensief gewerkt aan de invoering van de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Binnenstad per 1 januari 2021. Met de invoering komt de Verordening Reclamebelasting te vervallen en treedt door de Verordening BIZ Binnenstad een nieuw heffingssysteem in werking. De voorgestelde tariefstelling voor deze BIZ biedt significant meer financiële armslag, waarmee het CAA het streven naar een professioneler centrumgebied kan bewerkstelligen. Ten opzichte van de huidige reclamebelasting is invoering van de BIZ Binnenstad, afgezien van een mogelijke bijdrage uit het Programma Binnenstad, financieel neutraal. Eind 2020 wordt aan de gemeenteraad een voorstel voorgelegd om in te stemmen met deze BIZ Binnenstad. Indien de gemeenteraad met dit voorstel instemt is, krijgen de gebruikers binnen het werkingsgebied de mogelijkheid de inwerkingtreding definitief te maken.

Precariobelasting

Pecario is een gemeentelijke belasting voor ondernemers die gebruik maken van gemeentegrond, waaronder terrassen. In verhouding tot de opbrengsten zijn de perceptiekosten van deze belasting relatief hoog. Deze kosten bedragen ongeveer 30% van de opbrengsten en worden vooral veroorzaakt doordat er veel controles nodig zijn om vast te stellen hoeveel gemeentegrond er daadwerkelijk in gebruik wordt genomen. Het college wil kijken of de belastingheffing ook doelmatiger kan en zal hier uiterlijk bij de begroting 2022 op terugkomen.

Amendement Omtzigt

De Gemeentewet maakt voor de OZB onderscheid tussen woningen en niet-woningen. Eigenaren van woningen worden in de OZB-eigenarenheffing betrokken en gebruikers van woningen betalen geen OZB. Eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen respectievelijk de OZB eigenaren niet-woning en de

gebruikersheffing niet-woning. Beide tarieven voor niet-woningen zijn hoger dan het eigenarentarief voor woningen. Sportvelden, dorpshuizen, sportkantines, dorps- en buurthuizen worden voor de OZB aangemerkt als niet-woning en worden dienovereenkomstig in de belastingheffing betrokken.

In het Belastingplan 2019 is het zogenaamde amendement Omtzigt opgenomen waardoor artikel 220f van de Gemeentewet per 1 januari 2019 is gewijzigd. Dit betekent dat voor - nader door de gemeente te bepalen - sociaal behartigende instellingen, het lagere woningtarief mag worden gehanteerd. In de OZB-verordening van een gemeente kan (het amendement biedt de mogelijkheid om dit te doen, het is niet verplicht) een bepaling opgenomen worden strekkende tot het toepassen van het woningtarief voor nader te bepalen onroerende zaken.

De toelichting op het amendement en de wettekst zijn op onderdelen tegenstrijdig en niet duidelijk. Hierdoor is de reikwijdte van het amendement niet helder. Daarnaast zijn er ten aanzien van de praktische uitvoering ook de nodige vragen bij gemeenten. De gevolgen van de eventuele toepassing van dit amendement, door wijziging van de OZB-verordening, zijn op dit moment dan ook niet goed in te schatten. Verwacht wordt dat de toepassing van dit amendement vooralsnog zal leiden tot juridische procedure en bijbehorende jurisprudentie. De VNG heeft namens de gemeenten een brief gestuurd aan de Staatssecretaris van Financiën, waarin diverse vragen worden gesteld en knelpunten worden gesignaleerd. Gezien voornoemde onduidelijkheid wordt in de gemeente Almelo vooralsnog geen gebruik gemaakt van deze wetswijziging. Het college volgt de ontwikkelingen uiteraard met aandacht en zal op een later moment een afweging maken over de toepassing van het amendement.

5.1.4 Ontwikkeling lokale lasten

De voorgestelde tarief aanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling in 2021.

Uit de tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten voor een gemiddeld gezin (met eigen woning) in 2021 ten opzichte van 2020 stijgen met 33 euro (3,9%). Voor een huurder stijgen de woonlasten ten opzichte van 2020 met 16 euro (3,7%). Dit bedrag wijkt af omdat een huurder geen OZB en geen rioolheffing-eigenarendeel betaalt.

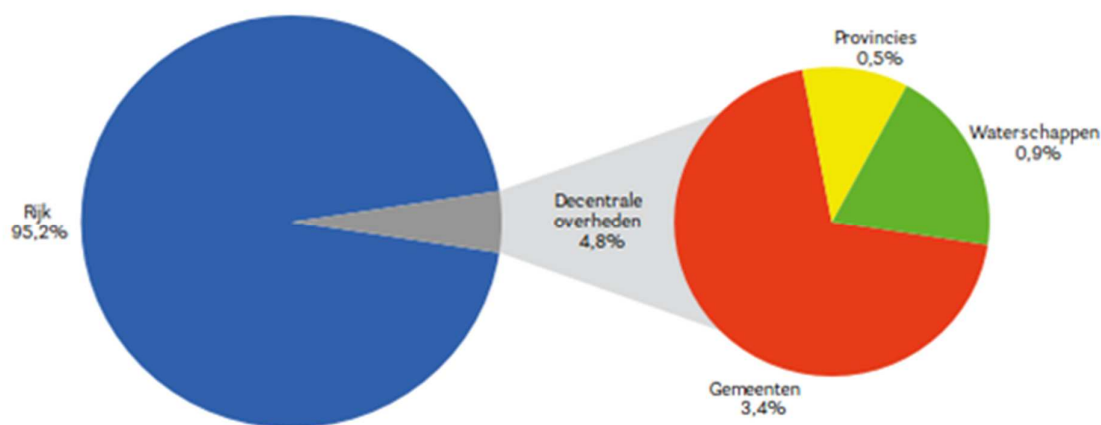
Op verzoek van de gemeenteraad worden voor de riool- en afvalstoffenheffing op dit moment tarieven uitgewerkt waarbij gedifferentieerd wordt naar huishoudensomvang. De definitieve tarieven voor één- en meerpersoonshuishoudens worden bij het vaststellen van de verordeningen (december 2020) aan de raad voorgelegd. Deze gedifferentieerde tarieven zullen worden afgeleid van onderstaande 'basistarieven'.

Ontwikkeling lokale lasten	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
OZB	267	275	273	286	294	302	312
Afvalstoffenheffing	269	269	274	252	252	258	265
Rioolheffing	198	211	226	240	257	271	287
Totaal	733	755	773	778	803	831	864
Mutatie t.o.v. vorig jaar in euro		22	18	5	25	28	33
Mutatie t.o.v. vorig jaar in %		2,9%	2,4%	0,7%	3,2%	3,7%	3,9%

Bedragen x 1 euro

5.1.5 Overzicht lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2020 3,4% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 4,8% voor hun rekening, de rijksoverheid 95,2%. Het aandeel van de gemeente Almelo aan ontvangen belastingen en retributies bedraagt in 2020 naar verwachting 48,58 miljoen euro.

Grafiek: uit Coelo-atlas overzicht van de lokale lasten 2020

Opbrengst lokale heffingen	Werkelijk 2019	Begroting 2020 na wijz	Begroting 2021	Mutatie	V/N
Onroerendezaakbelasting	-22.230	-23.226	-23.985	-759	V
Afvalstoffenheffing	-8.110	-8.244	-8.244	0	
Rioolheffing	-9.399	-9.724	-10.337	-613	V
Parkeerbelasting	-1.938	-1.768	-2.243	-475	V
Omgevingsvergunning	-2.279	-1.982	-1.821	161	N
Leges publiekszaken en overig	-996	-750	-750	0	
Hondenbelasting	-236	0	0	0	
Begraafrechten	-299	-418	-418	0	
Toeristenbelasting	-426	-99	-399	-300	V
Reclamebelasting	-122	-125	-125	0	
Havengeld	-188	-205	-209	-4	V
Precariobelasting	-65	-50	-50	0	
Totaal	-46.288	-46.591	-48.581	-1.990	

Bedragen * 1.000 euro

5.1.6 Woonlasten ontwikkeling

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden publiceert jaarlijks de Atlas van de lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. In onderstaand overzicht uit de publicatie over 2020 worden de lokale lasten van de Twentse gemeenten met elkaar vergeleken.

Bruto woonlasten	Eenpersoons huishoudens		Meerpersoons huishoudens		Stijging t.o.v. 2019	
	2019	2020	2019	2020	1-pers.	Meerpers
Almelo	808	839	808	839	3,8%	3,8%
Borne	769	786	769	813	2,2%	5,7%
Dinkelland	744	752	769	778	1,1%	1,2%
Enschede	773	797	808	832	3,1%	3,0%
Haaksbergen	778	847	829	898	8,9%	8,3%
Hellendoorn	718	859	836	905	19,6%	8,3%
Hengelo	743	705	817	729	-5,1%	-10,8%
Hof van Twente	746	748	778	778	0,3%	0,0%
Losser	792	860	817	887	8,6%	8,6%
Oldenzaal	637	669	662	698	5,0%	5,4%
Rijssen-Holten	579	590	620	632	1,9%	1,9%
Tubbergen	666	678	692	705	1,8%	1,9%
Twenterand	710	745	745	780	4,9%	4,7%
Wierden	626	755	763	781	20,6%	2,4%
Overijssel	708	737	742	766	4,1%	3,2%
Nederland	672	705	740	776	4,9%	4,9%

Bedragen * 1 euro

5.1.7 Kwijtschelding lokale heffingen

Voor de toepassing van kwijtschelding gelden landelijke regels. De gemeente Almelo hanteert de volgende beleidsregels voor kwijtschelding in het kader van het minimabeleid:

- Voor de ozb en de riool- en afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 500m3;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privébelastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In 2021 wordt uitgegaan van een totaalbedrag van 1,64 miljoen euro aan kwijtschelding.

Kwijtschelding per belasting	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Afvalstoffenheffing	934	970	993
Rioolheffing	575	595	647
OZB	11	0	0
Hondenbelasting	20	0	0
Totaal	1.540	1.565	1.640

Bedragen * 1.000 euro

5.1.8 Kostendekkendheid lokale heffingen

Taakveld Leges Titel 1: publiekszaken		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
0.2	Burgerzaken	654		654	-759		-759	
0.4	Overhead	100		100			0	
Totaal		754	0	754	-759	0	-759	101%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld Leges Titel 2: omgevingsvergunning		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
8.3	Wonen en bouwen	1.272	34	1.306	-1.758		-1.758	
0.4	Overhead	498		498			0	
0.64	Belastingen overig	7		7			0	
8.1	Ruimtelijke ordening	9		9	-63		-63	
Totaal		1.786	34	1.821	-1.821	0	-1.821	100%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld Leges Titel 3: bijzondere wetten		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
1.2	Openbare orde en veiligheid	42		42	-44		-44	
0.4	Overhead	21		21			0	
Totaal		63	0	63	-44	0	-44	70%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld Afvalstoffenheffing		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Heffing	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.3	Afval	6.777	1.219	7.996	-8.244	-887	-9.131	
0.3	Beheer overige gebouwen / gronden	40		40			0	
0.4	Overhead	63		63			0	
2.1	Verkeer en vervoer	40		40			0	
6.3	Inkomensregelingen	993		993			0	
Totaal		7.912	1.219	9.131	-8.244	-887	-9.131	100%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld Rioolheffing		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.2	Riolering	8.199	1.012	9.211	-10.337	-14	-10.351	
0.4	Overhead	214		214			0	
2.1	Verkeer en vervoer	198		198			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	80		80			0	
6.3	Inkomensregelingen	647		647			0	
Totaal		9.338	1.012	10.350	-10.337	-14	-10.351	100%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld Begraafrechten		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	373		373	-418		-418	
0.4	Overhead	140		140			0	
0.64	Belastingen overig	9		9			0	
5.7	Openbaar groen en openlucht recreatie	80		80			0	
Totaal		602	0	602	-418	0	-418	69%

Bedragen * 1.000 euro

Taakveld Havengeld		Lasten taakveld	BCF/ BTW	Totaal lasten	Leges	Overige baten	Totaal baten	Kosten dekking
2.3	Recreatieve havens	72		72	-15		-15	
2.4	Economische havens en waterwegen	151		151	-194		-194	
0.4	Overhead	20		20			0	
0.64	Belastingen overig	11		11			0	
Totaal		254	0	254	-209	0	-209	82%

Bedragen * 1.000 euro

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

5.2.1 Samenvatting

- Het uitgangspunt is een weerstandsratio van minimaal 1,0, zodat de onderkende financiële risico's worden afgedekt door de beschikbare weerstandscapaciteit. De weerstandsratio is 0,26.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit op de reguliere exploitatie is 8,7 miljoen euro. Van deze benodigde capaciteit is 1,2 miljoen euro expliciet toe te wijzen aan de effecten van de coronacrisis. De berekende benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties is 3,7 miljoen euro.
- De risicoanalyse toont verschuivingen in het risicoprofiel, veroorzaakt door de effecten van de coronacrisis.
- De beschikbare weerstandscapaciteit is ongeveer 3,2 miljoen euro na verwerking van de najaarsrapportage 2020 en de compensatiepakketten corona.

5.2.2 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2014 staan de beleidsdoelstellingen, uitgangspunten en strategie vermeld:

1. De gemeente Almelo streeft naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0.
2. Tegenvallers gedurende het jaar worden opgevangen door bijsturing binnen het hoofdtakveld. Gedurende het jaar wordt geen tussentijds beroep gedaan op de algemene reserve, met uitzondering van de bestuursrapportage (huidige tussenrapportages).
3. Incidentele meevallers vloeien bij de bestemming van het jaarresultaat naar de algemene reserve. Tussentijds aanwenden voor bijsturing van incidentele knelpunten binnen het hoofdtakveld is toegestaan.
4. Voor investeringen geldt dat kosten en opbrengsten realistisch en met toereikende buffers voor onvoorzien worden geraamd. Het opstarten van risicovolle projecten wordt vermeden.

In kwartaal 4 van 2020 wordt er een nieuwe Kadernota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing vastgesteld. Hierin wordt integraal risicomangement geïntroduceerd, een methode om breed invulling te geven aan risicomangement. Daarbij worden niet alleen de (wettelijke) kaders gevolgd, maar ook het risicobewustzijn wordt gestimuleerd. Hierdoor is de gemeente Almelo voorbereid op onverwachte zaken en is tijdig in beeld wat er misgaat, of dreigt te gaan. Risicomangement zien we niet als afzonderlijke activiteit, maar maakt integraal deel uit van alle (management)processen en zorgt ervoor dat bewustwording en het beheersen van risico's doorlopend aandacht heeft.

5.2.3 Actuele ontwikkelingen

Coronacrisis

In de perspectiefnota zijn de belangrijkste risico's ten aanzien van de coronacrisis in beeld gebracht. Op dat moment was het door de beperkte informatie niet mogelijk om de risico's te kwantificeren. Nu we verder in de tijd zijn, worden de financiële en maatschappelijke effecten van het COVID-19 virus scherper. Er is een duidelijke verschuiving zichtbaar in de risico's, omdat we van een groot aantal zaken inmiddels weten dat deze zich voordoen. Hierop is geanticipeerd binnen de begroting.

Er is een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd vanuit verschillende invalshoeken, dit heeft een helder beeld opgeleverd van de risico's die op dit moment belangrijk zijn om ons op de focussen. Alle effecten van de risico's die in de risicoanalyse met betrekking tot corona naar voren zijn gekomen, zijn gekwantificeerd en verwerkt binnen het weerstandsvermogen. De risico's met de grootste financiële effecten zijn terug te vinden in de tabel 'top 15 financiële risico's' binnen de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Daarnaast hebben we ook te maken met risico's die maatschappelijk veel effect hebben, we zien daarbij dat

dit risico's betreffen die in diverse programma's en lijnactiviteiten terug te vinden zijn. Hieronder worden de belangrijkste risico's met financiële en maatschappelijke effecten toegelicht:

Inkomstenderving

In de perspectiefnota is het risico ten aanzien van inkomstenderving ook reeds gesignaleerd. We zien dat er meer inwoners gebruik maken van de kwijtscheldregeling voor gemeentelijke heffingen, er komen minder bezoekers naar de binnenstad, reclame inkomsten nemen af, er wordt minder geïnvesteerd door zowel particulieren en bedrijven wat mogelijk effect heeft op legesinkomsten en het blijft onzeker of er sprake is van volledige compensatie door het Rijk. Bij de perspectiefnota waren de effecten van dit risico echter nog niet scherp. Op dit moment is er veel meer informatie beschikbaar over de effecten van de coronacrisis en hebben we al een groot deel van de inkomstenderving in de begroting op kunnen nemen. Toch blijft er nog een deel onzeker met betrekking tot dit risico, omdat dit grotendeels afhankelijk is van de ontwikkeling van de coronacrisis, de maatregelen en de economische effecten.

Hogere uitgaven

Door de effecten van de coronacrisis zien we dat de gemeente Almelo te maken heeft gekregen met onverwachte uitgaven. Zo zijn er sinds maart meerdere regelingen getroffen die met spoed uitgevoerd moesten worden, hiervoor zijn we deels gecompenseerd door het Rijk. Er is een kans dat er in 2021 controles moeten worden uitgevoerd om te kijken of er niet onrechtmatig gebruik is gemaakt van overheidsmiddelen. Ook zien we dat er een toename is van inzet voor handhaving van de noodverordening. De continuïteit van het verhoogde niveau van toezicht en handhaving komt bij langere duur van de crisis onder druk te staan. Ook zien we dat er extra inzamel- en verwerkingskosten voor afval zijn, doordat inwoners meer tijd in en rond het huis besteden en door het opruimen meer huishoudelijk afval hebben aangeboden. Voor de onverwachte uitgaven geldt net als bij inkomstenderving dat de extra uitgaven zoveel als mogelijk in de begroting verwerkt zijn. Echter is hier nog een onzekere factor, afhankelijk van de duur van de crisis en de economische effecten.

Preventie, veranderende en uitgestelde zorgvraag

In de afgelopen maanden was een verschuiving zichtbaar in de zorgvraag. Hierbij zien we verschillende oorzaken, waarbij de effecten nog onzeker zijn.

De verwachting is dat ouderen liever nog niet in de Wet Langdurige Zorg willen vanwege het bezoekersverbod in verzorgingstehuizen. Dit heeft als mogelijk gevolg dat er meer beroep wordt gedaan op de WMO zorg. Daarnaast hebben veel voorliggende voorzieningen moeite om binnen de richtlijnen te functioneren en bereiken minder mensen, worden duurder of sluiten. Ook staan verenigingen en wijkaccommodaties financieel onder druk door bijvoorbeeld het wegvallen van kantineopbrengsten. Uitstel van preventieve projecten leidt mogelijk tot verzwaring van de problematiek en de zorgvraag. Wanneer er sprake zal zijn van een omslag van preventie naar repressie, dan komen de geplande resultaten onder druk te staan.

Ook is al een ontwikkeling zichtbaar dat mensen bij medische of psychische problemen niet tijdig hulp vragen bij bijvoorbeeld de huisarts. Ook kan door de economische effecten de schuldenproblematiek toenemen. Hierdoor escaleert allerlei problematiek in de thuissituatie en woonomgeving en zal mogelijk zwaardere en complexe zorg ingezet moeten worden.

Beperkte mogelijkheden tot participatie

Participatie is een belangrijke pijler van de gemeente Almelo. Doordat het niet mogelijk is om grote fysieke bijeenkomsten te organiseren, wordt participatie bemoeilijkt. Er wordt gezocht naar creatieve oplossingen voor het organiseren van inspraak van belanghebbenden en het vervullen van de aanjagende rol als gemeente. Daarbij is het belangrijk om oog te hebben voor alle doelgroepen die bereikt moeten worden.

Het niet kunnen organiseren van participatie draagt op negatieve wijze bij aan het vertrouwen in de gemeente. Responsiviteit is daarbij een belangrijke voorspeller en als mensen zich niet gehoord voelen kan dat tot een lager vertrouwen leiden.

Daarnaast is ook te zien dat initiatieven van inwoners minder snel van de grond komen of op een laag pitje zijn komen te staan. We zien dat dit effect heeft op bijvoorbeeld voorliggende voorzieningen voor zorg en als het gaat om initiatieven met betrekking tot duurzaamheid.

Personele uitval ambtenaren

Door het COVID-19 virus bestaat de kans dat door een besmetting binnen de organisatie een groot deel van een team in quarantaine moet. Dit kan effect hebben op de continuïteit van de dienstverlening en financiële gevolgen wanneer er personeel moet worden ingehuurd. Om dit risico te beperken zijn er tal van maatregelen genomen, waarvan thuiswerken een van de belangrijkste is. Echter is dit niet bij alle werkzaamheden mogelijk (bijvoorbeeld in het beheer van de openbare ruimte of aan de publieksbalie), waardoor dit risico binnen deze teams actueel blijft.

Druk op maatschappelijke veerkracht, sociale cohesie en vertrouwen

Sociale cohesie is de samenhang in de maatschappij, door de corona crisis is hierin een verschuiving te zien.

Groepen die het voor de coronacrisis al zwaar hadden, voelen als eerste de gevolgen van de maatregelen. De kans is aanwezig dat kwetsbare groepen het zwaarder krijgen. Een specifiek aandachtspunt is de positie van flexwerkers en zzp'ers. Zij zijn kwetsbaar voor verlies van inkomen als het economisch tegenzit, doordat hun werk vaak op korte termijn kan wegvallen. Ook kan gedacht worden aan psychisch kwetsbare mensen.

De eenzaamheid (voornamelijk onder 75-plussers) is toegenomen en dit kan als gevolg hebben dat tijdige signalering van problemen afneemt. In dergelijke gevallen kan het zijn dat nieuwe problemen zich opstapelen op oude problemen. Wanneer dit risico optreedt, dan kan verminderde sociale cohesie en aantasting van de sociale weerbaarheid tegen (ondermijnend) criminaliteit als gevolg hebben dat er meer overlast in de stad wordt ervaren en een toename van het onveiligheidsgevoel. De kosten van repressie zijn hoger dan preventie. Het risico is dat het gebruik van minimaregelingen zal stijgen, net als de instroom in Maatschappelijke opvang/beschermd wonen, WMO en Jeugd.

Door de gevolgen van de corona crisis lopen we het risico dat bestaande tweedelingen in de maatschappij (arm-rijk, jong-oud, afkomst, religie en onderwijs) verder verdiepen. De coronacrisis vergroot de maatschappelijke verschillen waardoor het risico bestaat dat er ook grotere verschillen kunnen ontstaan tussen diverse wijken.

Ontwikkeling risicoprofiel

In onderstaande top 15 van financiële risico's is rekening gehouden met de genomen beheersmaatregelen, het is een netto risico-inschatting. De genoemde bedragen betreffen de mogelijke impact voor één jaar, of indien van toepassing de projectduur. Verschuivingen van kans en financieel gevolg ten aanzien van de berekening in de jaarverantwoording 2019 worden onder de tabel toegelicht.

Top 15 financiële risico's – peildatum 16 september 2020:

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
01	Budgetten in de begroting zijn niet geheel toereikend	Monitoring en bijsturing via de P&C-cyclus.	70%	Maximaal 4 mln euro	24,25%
02	Autonome stijging kosten zorgverlening; maatwerkvoorzieningen Jeugd en WMO; open-eind regeling	Monitoring feitelijke zorgvraag en tijdige analyse; transformatie van de zorg; sturing op toegang door beter gebruik van voorliggende voorzieningen.	30%	Maximaal 4 mln euro	11,96%
03	Minder compensatie van het Rijk dan verwacht	Doorlopend wordt gelobbyd bij het Rijk voor volledige compensatie.	90%	Maximaal 4 mln euro	7,74%
04	Claims van derden door schade of door het niet nakomen van verplichtingen	Alerte monitoring, preventieve maatregelen waaronder zorgvuldige contractvorming; afsluiten van verzekeringen.	20%	Maximaal 4 mln euro	4,76%
05	Minder uitgifte grond RBT dan gepland.	De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd. Er is sprake van een robuuste voorziening.	40%	Maximaal 1,3 mln euro	4,46%
06	Hogere zorgkosten door eenzaamheid en kwetsbare groepen	Risico is afhankelijk van duur, omvang en effect van de coronacrisis.	90%	Maximaal 500.000 euro	3,89%
07	Langdurige afname parkeerinkomsten	Risico is afhankelijk van duur, omvang en effect van de coronacrisis.	70%	Maximaal 500.000 euro	3,02%
08	Druk op preventie.	Risico is afhankelijk van duur, omvang en effect van de coronacrisis.	70%	Maximaal 500.000 euro	3,00%
09	Doelstellingen in de programma's worden nog onvoldoende bereikt	Er wordt actief gestuurd op maatregelen die leiden tot het halen van programmadoelen.	30%	Maximaal 1 mln euro	2,85%
10	Stagnatie instroom Wet Langdurige Zorg	Risico is afhankelijk van duur, omvang en effect van de coronacrisis.	90%	Maximaal 350.000 euro	2,83%
11	Hoger beroep op bijzondere bijstand	Strengere handhaving op misbruik van bijzondere bijstand; aanscherping beleid beschermingsbewind.	50%	Maximaal 500.000 euro	2,58%
12	Lager exploitatieresultaat van een verbonden partij	Bestuurlijke invloed voor zover mogelijk via statuten en strategisch beleidsplan. Actieve monitoring resultaatontwikkeling en analyse jaarstukken.	30%	Maximaal 1,1 mln euro	1,90%

Nr.	Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
13	Aantal cliënten Jeugd doorverwezen door derden	Afspraken met huisartsen over doorverwijzing; samenwerking in de regio; monitoring feitelijke zorgvraag.	60%	Maximaal 300.000 euro	1,72%
14	Boventalligheid van personeel; onvoldoende gedekte personeelskosten en WW-verplichtingen.	Maatregelen en activering via team HRM; actieve sturing op de personeelsbegroting; incidenteel budget voor frictiekosten in begroting.	30%	Maximaal 500.000 euro	1,56%
15	Staat van onderhoud van enkele CT kunstwerken, bruggen, tunnels en viaducten is onvoldoende, waardoor de gemeente voor mogelijke schadeclaims komt te staan.	Er wordt gestuurd op risicobeperking, verlenging van levensduur en vervanging van kunstwerken. Herziening van verkeerskundige uitgangspunten wordt hierbij meegenomen. Er is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	5%	Maximaal 3 mln euro	1,33%

Toelichting belangrijkste wijzigingen

Het risicoprofiel van de top 15 grootste financiële risico's toont al langere periode een stabiel beeld, maar er is een groot aantal verschuivingen zichtbaar die met name veroorzaakt worden door de effecten van de coronacrisis.

Het risico ten aanzien van budgetten die niet volledig toereikend zijn is in omvang gestegen. Reden is dat in de budgetten taakstellingen zijn opgenomen. Uitgangspunt is dat deze taakstellingen gerealiseerd gaan worden, maar omdat het realiseren van een taakstelling altijd een onzekere factor bevat, is hier rekening mee gehouden in het weerstandsvermogen.

Het risico op stijgende zorgkosten is in omvang gedaald. Er zijn uitgebreide analyses uitgevoerd om in de begroting realistische budgetten op te nemen. Echter zien we door de coronacrisis ook de mogelijke effecten van de toenemende complexe zorgvraag. Om die reden is het risico verlaagd, maar is er nog steeds een substantieel bedrag als risico opgenomen.

In de toelichting op 'actuele ontwikkelingen' in deze paragraaf staat een uitgebreide toelichting op de risico's die betrekking hebben op de coronacrisis. Deze effecten zijn ook zichtbaar in de top 15 belangrijkste financiële risico's. Risico's nummer 3, 6, 7, 8 en 10 zijn rechtstreeks toe te schrijven aan de coronacrisis.

Daarnaast is er ook een aantal risico's op de ranglijst buiten de top 15 terecht gekomen door verlagingen van de kans of het gevolg van het risico. Voor het tekort op het BUIG-budget is het gevolg sterk afgenomen. In de begroting is na een uitgebreide analyse een realistische inschatting gemaakt van het benodigde budget, daarnaast zijn de gevolgen van dit risico beperkt door de vangnetregeling.

Voor het risico ten aanzien van het verlies of onrechtmatig verwerken van persoonsgegevens is zowel het gevolg als de kans naar beneden bijgesteld. Er is enkel sprake van mogelijke financiële schade ten aanzien van dit risico wanneer er niet conform de AVG gewerkt wordt. Er is binnen de organisatie veel aandacht voor het werken conform de AVG richtlijnen en ontwikkeling van digitalisering en informatiebeveiliging zorgen voor een betere beveiliging van persoonsgegevens.

Het risico dat het Rijk extra rijksbezuinigingen aankondigt of minder uitgeeft dan begroot is in omvang afgenomen. Reden hiervan is dat het Rijk de accressen voor het huidige en volgend jaar heeft bevroren en bij de behandeling van de Rijksbegroting tijdens Prinsjesdag heeft het Rijk aangekondigd voorlopig te willen investeren om de economie aan te jagen.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Met behulp van een risico-simulatie wordt twee keer per jaar het bedrag berekend dat nodig is om risico's in financiële zin af te dekken. De simulatie wordt uitgevoerd op gekwantificeerde risico's van 50.000 euro of hoger. Uitgaande van een mate van zekerheid van 90% leidt dit voor de risico's, niet zijnde grondexploitaties, tot een benodigde weerstandscapaciteit van 8,7 miljoen euro. Van deze benodigde capaciteit is 1,2 miljoen euro expliciet toe te wijzen aan de effecten van de coronacrisis. Op basis van een vergelijkbare systematiek is de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties becijferd op 3,7 miljoen euro. De totaal benodigde capaciteit komt uit op 12,4 miljoen euro. Niet-financiële risico's zijn in de berekening niet meegenomen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's ten aanzien van (tempo van) doel-bereiking, kwaliteit en imago. Zij worden onderkend en waar mogelijk met maatregelen beheerst om de onderliggende risico's te reduceren of te vermijden.

5.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	2021
Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Post onvoorzien in de begroting: structureel deel	25
Incidenteel	
Algemene reserve	20.132
Te verwachten mutaties	0
Reserve grondbedrijf / bedrijventerreinen	-18.183
Stille reserves vastgoed	1.000
Post onvoorzien in de begroting: incidenteel deel	211
Totaal beschikbaar	3.185

Bedragen * 1.000 euro

De ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit is positief beïnvloed door de jaarlijkse storting in de reserve grondbedrijf. De per saldo onttrekking uit de algemene reserve van het resultaat van de tussenrapportages zorgt echter voor een forse negatieve bijstelling van de algemene reserve. Na vaststelling van de programmabegroting 2021 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit in 2021 3,2 miljoen euro.

5.2.6 Weerstandratio

In onderstaand overzicht wordt het benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit resulteert in een weerstandratio, waarbij de streefwaarde van de ratio 1,0 is. Bij die streefwaarde zijn er voldoende financiële mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

Ten opzichte van de jaarverantwoording 2019 is de benodigde weerstandscapaciteit gestegen en de beschikbare capaciteit verslechterd. Per saldo is er sprake van een daling van de weerstandsratio.

Weerstandsratio	Streefwaarde ratio = 1,0								
	Benodigd			Beschikbaar			Ratio		
	JVW 2019	BEGR 2020	BEGR 2021	JVW 2019	BEGR 2020	BEGR 2021	JVW 2019	BEGR 2020	BEGR 2021
Grondexploitatie	3,700	3,700	3,700	-20,853	-18,268	-18,183	-5,64	-4,94	-4,91
Overige exploitatie	7,593	7,600	8,700	25,265	15,156	21,368	3,33	1,99	2,46
Totaal	11,293	11,300	12,400	4,412	-3,112	3,185	0,39	-0,28	0,26

Bedragen * 1 mln euro

5.2.7 Financiële kengetallen

Onderstaand zijn zes financiële kengetallen opgenomen. De kengetallen zeggen iets over de weerbaarheid en wendbaarheid van de begroting. Bij weerbaarheid gaat het om de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Daarbij is het van belang te weten hoe groot het eigen vermogen is, hoeveel schulden de gemeente heeft en waarvoor deze schulden zijn aangegaan. De kengetallen daarvoor zijn de netto (gecorrigeerde) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie.

Wendbaarheid geeft aan hoe snel de begroting kan worden aangepast als zich tegenvallers voordoen. Het is dan van belang te weten of inkomsten op korte termijn kunnen worden verhoogd en of de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten. De kengetallen daarvoor zijn belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte.

Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden gezien. Alleen dan geven ze een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Hierna worden kengetallen nader toegelicht:

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Voor de quote geldt hoe lager, hoe beter.

Netto schuldquote (gecorrigeerd): De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat. Ook voor deze quote geldt hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio: Solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Voor deze ratio geldt hoe hoger, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hiervoor geldt hoe hoger, hoe beter.

Grondexploitatie: Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Het maakt

daarbij inzichtelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Voor dit kengetal geldt hoe lager, hoe beter.

Financiële kengetallen	JVW 2019	BEGR 2020	BEGR 2021	RAMING 2022	RAMING 2023	RAMING 2024
Netto schuldquote	82%	92%	84%	85%	84%	84%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	72%	82%	77%	78%	78%	78%
Solvabiliteitsratio	8%	3%	8%	10%	11%	12%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	2%	2%	2%	1%
Grondexploitatie	15%	14%	12%	12%	11%	11%
Belastingcapaciteit	109%	112%	109%	109%	109%	109%

- Als gevolg van de herfinanciering van bestaande geldleningen blijft de netto schuldquote de komende jaren ongeveer op hetzelfde niveau.
- De solvabiliteitsratio verbetert de komende jaren als gevolg van de dotaties in de algemene reserve in het kader van het financieel herstel.
- De meerjarenraming laat voordelige saldi zien. De structurele exploitatieruimte blijft de komende jaren stabiel.
- De boekwaarde van de grondexploitaties daalt de komende jaren, waardoor het kengetal grondexploitatie verbetert.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Samenvatting

- Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid en beheer van de verschillende gemeentelijke kapitaalgoederen en de financiële consequenties die daaruit voortvloeien.
- De Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2019-2022 wordt in de 2^e helft van 2020 geactualiseerd. De resultaten van deze evaluatie zijn nog niet beschikbaar en derhalve niet in deze paragraaf verwerkt.
- Per soort kapitaalgoed wordt ingegaan op de uitgangspunten voor de financiën, de arealen welke beheerd worden en de projecten die in 2021 uitgevoerd worden.

5.3.2 Beleid onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zoals wegen, riolering en gebouwen vragen aanzienlijke investeringen waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Deze objecten zijn van groot maatschappelijk belang en hebben gezamenlijk een omvang van bijna een miljard euro. Adequaat beheer en onderhoud is belangrijk om aan de gestelde eisen te kunnen blijven voldoen en om zo lang mogelijk een bijdrage te kunnen leveren aan de doelen waarvoor zij zijn aangeschaft of vervaardigd.

De uitgangspunten voor het beheer en de financiële kaders zijn uitgewerkt in de Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2019-2022. Deze nota wordt 2^e helft 2020 geactualiseerd. Bij het opstellen van deze begroting is die informatie nog niet beschikbaar en dus nog niet in deze paragraaf verwerkt.

5.3.3 Actuele ontwikkelingen

De actuele ontwikkelingen worden hieronder per taakveld beschreven.

5.3.4 Taakveld verkeer en vervoer (grijs)

Verharding

Areaal

Het areaal verharding is ongeveer 4,65 miljoen m² groot. De helft (50%) van het areaal bestaat uit elementenverharding en iets meer dan 49% bestaat uit asfaltverharding. Betonverharding betreft maar 1% van het totale areaal.

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2019 -2022](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

Voor het technisch onderhoud (heel en veilig) is geen beleidskader vastgesteld. Het wettelijk minimum is leidend, op basis van de landelijke systematiek van het CROW. De aanpak van de gemeente is gericht op: minimale inzet en kosten, om veiligheid en functionaliteit te borgen en kapitaalvernietiging te voorkomen, aan te duiden als kwaliteitsniveau Basis. Deze aanpak is vastgelegd in de beheerplan dat eind 2019 is opgesteld.

Kwaliteit

De kwaliteit van de wegen wordt iedere 2 jaar gemeten. Uit de meting van 2019 blijkt dat de kwaliteit licht is afgenomen tot een 6,0 (was 6,4 in 2017), wat neerkomt op kwaliteitsniveau Basis. De verwachting is dat de kwaliteit de komende jaren zal stijgen, omdat bij vaststelling van de NKG is besloten extra middelen in te zetten voor groot onderhoud en vervanging. Het groot asfaltonderhoud dat in 2020 uitgevoerd is aan onder andere de Bornsestraat in Bornerbroek en de Bedrijvenparksingel is hiervan een zichtbaar voorbeeld.

Speerpunten

De komende jaren wordt uitvoering gegeven aan de ingezette koers van de NKG, met een planmatige en integrale aanpak van groot onderhoud en vervanging.

Financiële consequenties in de begroting

Verharding	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	3.051	3.051	3.051	3.051
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	132	264	397
Groot onderhoud	2.900	2.900	2.900	2.900
Klein onderhoud	435	435	435	435
Schoonhouden	1.474	1.525	1.689	1.853
Totaal	4.809	4.992	5.288	5.585

Bedragen x 1.000 euro

Civieltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies

Areaal

Het areaal omvat 194 civieltechnische kunstwerken zoals bruggen en tunnels en 55 waterbouwkundige constructies zoals kademuren.

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2019 -2022](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

Er is geen beleidskader voor het technisch beheer van civieltechnische kunstwerken. Omdat veel van de kunstwerken echter deel uitmaken van het wegennet, geldt ook hier de wettelijke zorgplicht. Om vast te stellen welk onderhoud minimaal nodig is, maakt Almelo gebruik van de landelijk gehanteerde normen voor conditiemetingen (NEN 2767-4 5). Voor de invulling van het beheer zijn najaar 2019 beheerplannen opgesteld

Kwaliteit

Vanaf 2015 wordt gewerkt aan de verbetering van het planmatig beheer van civieltechnische kunstwerken en waterbouwkundige constructies. Hierbij wordt een risicogestuurde aanpak gehanteerd, die in eerste instantie is gericht op de grote kunstwerken met bijbehorende grote risico's.

- De kwaliteit van de grote en potentieel risicodragende objecten is goed.
- De middelgrote objecten kennen een onderhoudsbehoefte, maar de kwaliteit is goed.
- De kwaliteit van kleine en minder risicodragende objecten is redelijk tot matig.

Speerpunten

In de komende jaren wordt ingezet op planmatig onderhoud van de grote en middelgrote objecten en het verkrijgen van inzicht in en grip op de kleine en objecten. Eind 2020 is de actuele omvang en conditie van alle kunstwerken en waterbouwkundige constructies in beeld.

Financiële consequenties in de begroting

Civieltechnische kunstwerken	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	1.756	1.756	1.756	1.756
Exploitantiebegroting				
Kapitaallasten	-	61	123	184
Onderhoud	541	541	541	541
Totaal	541	602	664	725

Bedragen x 1.000 euro

*Openbare verlichting***Areaal**

De belangrijkste onderdelen van de openbare verlichting zijn de lichtmast, armatuur en de lamp. De gemeente Almelo kent in totaal 15.754 masten, 16.753 armaturen en 17.278 lampen.

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2019 -2022](#)
- Nota standaardisering openbare verlichting
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte\(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

Kwaliteit

De kwaliteit van de lichtmasten is redelijk. De staat van de armaturen is relatief slecht, doordat een groot deel de technische levensduur van 20 jaar heeft overschreden. Door de grootschalige overgang naar LED verlichting zal de kwaliteit van het areaal een flinke impuls krijgen.

Speerpunten

In 2019 is besloten versneld over te gaan op LED verlichting. Ruim 11.000 verouderde armaturen worden in de periode 2020-2023 vervangen voor nieuwe duurzame LED armaturen. Daarnaast wordt ingezet op een planmatige aanpak van het onderhoud en de vervanging van lichtmasten.

Financiële consequenties in de begroting

Openbare verlichting	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	1.756	1.756	1.756	1.756
Investering ombouw LED	1.000	725	732	
Exploitantiebegroting				
Kapitaallasten	-	43	75	106
Onderhoud	197	197	197	197
Totaal	197	240	272	303

Bedragen x 1.000 euro

*Verkeersregelinstallaties (VRI)***Areaal**

De gemeente Almelo heeft op dit moment 47 VRI's. Daarnaast bezit de gemeente Almelo een dynamisch busstation, acht Dynamische Route Informatie Panelen (DRIP's) en twee parkeerverwijssystemen (binnenstad en stadion).

Beleidskader

- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)[Mobiliteitsvisie en GVVP](#)

Kwaliteit

Een groot deel van de VRI's is sterk verouderd. De kwaliteit van deze VRI's is matig tot slecht. In de komende jaren worden veel van de verouderde VRI's vervangen en zal de kwaliteit een impuls krijgen.

Speerpunten

In de komende jaren is het beheer en onderhoud vooral gericht op een planmatige, meerjarige instandhouding en, waar nodig, verbetering van de technische en functionele (verkeerskundige) kwaliteit van de installaties.

In de periode 2020-2023 worden jaarlijks vijf à zes VRI's vervangen.

Tegelijkertijd wordt ingezet op een aanpak die zich meer richt op het verkeerskundig functioneren. Bij deze aanpak, 'Doorstroming als een Service (DaeS)' geheten, wordt een marktpartij geleidelijk aan verantwoordelijk voor beheer en onderhoud, vervanging en ver- of nieuwbouw van VRI's en andere verkeerssystemen.

Ook wordt met inzet van subsidies van middelen van het rijk en de Talking Traffic ingebouwd in de verkeersregelinstallaties. In deze ontwikkeling gaan de VRI's communiceren met verkeersdeelnemers, zodat de installaties optimaal kunnen inspelen op het verkeersaanbod, en de verkeersdeelnemers goed geïnformeerd worden over de actuele situatie.

Financiële consequenties in de begroting

Verkeersregelinstallaties	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	569	719	719	719
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	44	99	154
Onderhoud	439	439	439	439
Totaal	439	483	538	593

Bedragen x 1.000 euro

5.3.5 Taakveld openbaar groen en openlucht recreatie (groen)

Groen en bomen

Areaal

- 41.500 bomen
- 64 ha natuurlijke beplanting
- 23,5 ha culturele beplanting
- 315 ha gras
- 5,7 ha oppervlaktewater en waterlopen

Beleidskaders

- [Nota Kapitaalgoederen 2019 -2022](#)[Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)[Kadernota bomenbeleid gemeente Almelo \(2005\)](#)
- Bomenbeleidsplan gemeente Almelo (2008)
- Bomenstructuurplan (2010-2020)
- Lijst bijzondere en monumentale bomen
- Bomenverordening 2011 gemeente Almelo

Kwaliteit

De laatste groeninspectie dateert van 2015. De kwaliteit van het groen was toen op onderdelen onder de maat: 8% diende binnen 5 jaar vervangen te worden. Het grootste deel van de bomen heeft een voldoende of goede conditie. Bij de actualisatie van de NKG najaar 2020 wordt de actuele kwaliteit in beeld gebracht.

Speerpunten

Voor het verzorgend onderhoud aan groen en bomen is het uitgangspunt kwaliteitsgestuurd beheer, op basis van het IBOR-plan. Bij het boomonderhoud wordt stapsgewijs ingezet op de omslag naar een meer planmatige aanpak, van reactief (en ad hoc) naar meer preventief (en planmatig). Daarnaast wordt ingezet op het vervangen van versleten groen en bomen die het einde van de levensduur hebben bereikt. Door vervangingsmaatregelen integraal af te stemmen, wordt synergievoordeel behaald.

Financiële consequenties in de begroting

Groen	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	1.018	1.018	1.018	1.018
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	36	71	107
Onderhoud	2.437	2.437	2.437	2.437
Totaal	2.437	2.473	2.508	2.544

Bedragen x 1.000 euro

Speelvoorzieningen

Areaal

Het huidige areaal omvat 2090 speel- en sporttoestellen en ruim 27.000 m2 aan speelondergronden.

Beleidskader

- Nota Speelruimtebeleid 2008-2018
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

In 2014 is besloten tot een taakstelling op speelvoorzieningen. Als gevolg van deze taakstelling zou het aantal speelvoorzieningen in de loop der tijd met 75% afnemen. Bij de perspectiefnota 2020 is besloten dat deze ontwikkeling niet wenselijk is en zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor zowel onderhoud als vervanging.

Kwaliteit

Doordat er lange tijd geen vervanging van speeltoestellen heeft plaatsgevonden neemt de kwaliteit af. Nu er vanaf 2021 middelen beschikbaar zijn voor zowel vervanging, als voldoende onderhoud, zal de kwaliteit een impuls krijgen.

Speerpunten

Gelijktijdig met het opstellen van dit plan wordt gewerkt aan een plan voor vervanging van speeltoestellen en het aanbrengen van sporttoestellen (aansluitend bij de doelstellingen uit de 'Visie op sport en bewegen - 2020'. Bij het opstellen van de begroting en deze paragraaf is die informatie nog niet bekend.

Financiële consequenties in de begroting

Speelvoorzieningen	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	375	375	375	375
Investering beweegtoestellen	300	300		
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	52	104	132
Onderhoud	216	227	227	227
Totaal	216	279	331	359

Bedragen x 1.000 euro

5.3.6 Taakveld riolering (blauw)**Areaal**

- 287 km gemengd riool
- 61 km vuilwaterriool (gescheiden stelsel)
- 68 km regenwaterriool (gescheiden stelsel)
- 108 km drukriolering
- 10 km vrijverval (gemengd) drukriool
- 14 km drainage
- 108 km drukriolering

Naast leidingen zijn er een groot aantal objecten, zoals; mini gemalen buitengebied (>375st), riool gemalen, berg bezink voorzieningen en andere constructies (>120st).

Beleidskaders

- [Verbreed Gemeentelijk Riolering Plan \(vGRP\) 2016-2020](#)
- [Beleidsnota \(IBOR\) Integraal Beheer Openbare Ruimte \(2015\)](#)
- [Beleidsnota Integraal Verzorgend Onderhoud Plan \(2015\)](#)

Kwaliteit

De actuele staat van de riolering is redelijk tot goed.

Financiële consequenties in de begroting

Riolering	2021	2022	2023	2024
Investering verbetermaatregelen	1.588	1.588	1.588	1.453
Exploitatiebegroting				
Kapitaallasten	-	69	138	206
Levensduurverlengende maatregelen	3.182	3.096	3.126	3.115
Onderhoud	1.837	1.837	1.837	1.837
Totaal	5.019	5.002	5.101	5.158

Bedragen x 1.000 euro

5.3.7 Taakveld havens**Areaal**

Almelo beschikt over vier insteekehavens en twee langshavens (buitenhaven en XL) welke voor diverse economische doeleinden gebruikt worden. De totale lengte van de kade- en oeverconstructies constructies in deze havens bedraagt bijna 4 km.

Beleidskader

- [Havenvisie](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst Regionaal Havenbedrijf Twente](#)
- Nota recreatie

Door aansluiting bij regionale ontwikkelingen (verdieping Twente kanaal en aanpassen havens) zal komende periode beleid in samenspraak met Regionaal Havenbedrijf Twente worden ontwikkeld.

Kwaliteit

Vanwege de ontwikkelingen rondom het Twentekanaal (verruiming Va) sluiten niet alle havenassets meer aan op het beoogde gebruik. Met het geïnitieerde project opwaardering havens Va wordt een deel van de assets weer functioneel op orde gebracht waarmee gelijktijdig een inhaalslag t.a.v. de kwaliteit wordt gerealiseerd. Voor de overige havenonderdelen is de kwaliteit matig.

Speerpunten

De komende periode wordt een deel van de havens opgewaardeerd (Va) dan wel aangepast (dempen 2^e insteekhaven). Daarnaast wordt er in samenwerking met het havenbedrijf Twente gewerkt aan volledig inzicht in de kwaliteit en kwantiteit, een beheerstrategie en een meerjaren onderhoud- en investeringsplanning.

Financiële consequenties in de begroting

Onder voorbehoud

Havens	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	-	-	-	-
Exploitantiebegroting				
Kapitaallasten	-	-	-	-
Groot onderhoud	-	-	-	-
Klein onderhoud	106	106	106	106
Schoonhouden	-	-	-	-
Totaal	106	106	106	106

Bedragen x 1.000 euro

5.3.8 Taakveld gebouwen (rood)

Areaal

113 vastgoedobjecten waarvan 89 algemeen en 24 sport gerelateerd.

Beleidskader

De nota Vastgoedbeleid vormt de basis van de wijze waarop het vastgoed wordt beheerd. Beleidsuitgangspunt is de kostprijs dekkende huur. Onderhoudsuitgangspunten zijn soberheid en doelmatigheid. Op basis van de landelijke normen uit de NEN2767.

Er is een gedragslijn dat vastgoed zo mogelijk wordt afgestoten. Op deze panden vindt minimaal onderhoud plaats.

Speerpunten

Beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen behoort tot de (dagelijkse) kerntaken van de gemeente.

Financiële consequenties in de begroting

Vastgoed	2021	2022	2023	2024
Vervangingsinvestering	2.176	2.176	2.176	2.176
Exploitantiebegroting				
Kapitaallast	-	142	284	426
Groot onderhoud	628	628	628	628
Klein onderhoud	1.001	979	979	979
Schoonhouden	-	-	-	-
Totaal	1.629	1.749	1.891	2.033

Bedragen x 1.000 euro

5.4 Financiering

5.4.1 Samenvatting

- In onze rentevisie gaan wij ervan uit dat zowel de geld- als de kapitaalmarktrentes in 2021 slechts in zeer beperkte mate zullen stijgen ten opzichte van het huidige, historisch lage renteniveau. Verwacht wordt dat bestaande leningen in de komende jaren tegen een lagere rente geherfinancierd kunnen worden.
- Het renteresultaat op het taakveld Treasury bedraagt 767.000 euro. Van dit resultaat wordt 205.000 euro aan de algemene reserve toegevoegd.
- Het restant wordt als (structureel) dekkingsmiddel ingezet binnen de exploitatie.
- Het totale schuldrestant bedraagt per 1 januari 2021 240,6 miljoen euro.
- De verwachte financieringsbehoefte voor 2021 bedraagt circa 40 miljoen euro.

5.4.2 Beleid financiering

[Treasurystatuut](#)

[Handleiding treasury](#)

[Beleidsregels publieke taak leningen en garanties](#)

[Nota activabeleid 2017](#)

De doelstellingen van het treasurybeleid van de gemeente zijn:

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen en de financiële resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de wet Fido, aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit statuut zijn opgenomen;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

5.4.3 Rente

Renteontwikkelingen/-visie

Om onderbouwde financieringsbeslissingen te kunnen nemen, is het belangrijk om een inschatting te maken van toekomstige renteontwikkelingen. De ontwikkeling van de korte rente is vooral afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei.

De coronacrisis heeft een enorme economische impact. De pandemie heeft een wereldwijde recessie veroorzaakt en dit leidt tot onzekerheid op de financiële markten. De winst van bedrijven staat onder druk en dit drukt het vermogen om schulden af te lossen. Banken houden als gevolg daarvan rekening met kredietverliezen en overheden steken zich dieper in de schulden om de economie te stimuleren. In het tweede kwartaal van 2020 liepen de kapitaalmarktrentes hierdoor kortstondig op.

De centrale banken zijn vervolgens enorme steunprogramma's gestart, hetgeen heeft bijgedragen aan een stabilisatie en vervolgens daling van de rente. Ook het akkoord over het herstellfonds en de Europese begroting draagt bij aan rust op de financiële markten en geeft beleggers vertrouwen in de Europese samenwerking.

Financieel analisten verwachten dat de rentes, vooral als gevolg van het ruime monetaire beleid, voorlopig nog laag zullen blijven. Als gevolg van de stijgende werkloosheid valt er vooralsnog geen opwaartse druk op de

inflatie te verwachten. In combinatie met het vooruitzicht van lage economische groei (recessie) wordt verwacht dat de beleidsrente van de ECB in ieder geval nog tot eind 2020 niet zal stijgen. De rente op de geld- en kapitaalmarkten zullen als gevolg daarvan waarschijnlijk niet gaan stijgen op korte termijn.

In verband met het aflopen van een aantal langlopende geldleningen wordt er in 2020 voor 65 miljoen aan langlopende financiering aangetrokken. Deze geldleningen zijn in het verleden afgesloten op het moment dat de kapitaalmarktrente hoger lag dan de huidige kapitaalmarktrente. We verwachten dan ook dat de bestaande leningen tegen een lagere rente gefinancierd kunnen worden. In verband met de aflossing van bestaande leningen en ter consolidatie van de vlottende schuld verwachten wij in de periode 2021-2024 circa 80 miljoen euro aan langlopende financiering aan te trekken. De rente waartegen de gemeente op dit moment een 10 jaars fixe lening van 25 miljoen euro bij de BNG kan afsluiten bedraagt 0,03% (offerte dd. 24-09-2020).

Rente toerekening en renteresultaat

In het onderstaand schema wordt uiteengezet hoe de rentetoerekening in de begroting 2021 plaatsvindt. Eerst wordt het saldo van de daadwerkelijke rentelasten en rentebaten bepaald. Vervolgens wordt de specifieke rente toerekening daarop in mindering gebracht. Het deel dat over blijft wordt toegerekend aan de diverse taakvelden in de begroting. Dit gebeurt via de rente-omslag. De rente die niet aan de taakvelden wordt toegerekend staat als renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury.

Rente toerekening	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Externe rentelasten	5.254	4.296	3.778
Externe rentebaten	-982	-738	-688
Saldo rentelasten en rentebaten	4.272	3.558	3.090
Toerekening aan grondexploitatie	-1.822	-1.703	-1.487
Toerekening aan projectfinanciering	-557	-557	-691
Toerekening rente over eigen vermogen	0	0	0
Toerekening rente over voorzieningen	94	113	56
Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.987	1.411	968
Toegerekende rente volgens begrote renteomslag	2.603	1.741	1.735
Renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury	616	330	767

Bedragen * 1.000 euro

5.4.4 Financiering

Financieringspositie

Financiering is het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. De financieringsbehoefte wordt daarbij bepaald door diverse factoren, zoals het investeringsniveau en -tempo, de baten en lasten van de grondexploitatie, en mutaties in de leningenportefeuille. Zodra de financieringsmiddelen (reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen) lager zijn dan het totaal van de boekwaarde van de investeringen, dan is dit een signaal dat de gemeente een langlopende geldlening moet gaan aantrekken.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5 procent van het begrotingstotaal. Voor 2021 is dat 8,5% van 298,7 miljoen euro, zijnde 25,4 miljoen euro.

Renterisiconorm

Voor de renterisico's op de lange termijn wordt gekeken naar de jaarlijks verplichte aflossingen van langlopende leningen. Dit mag in totaal niet meer dan 20 procent zijn van de totale begroting. Dat betekent voor Almelo dat op een begroting van 298,7 miljoen euro deze maximaal uit 59,7 miljoen euro aan aflossingen mag bestaan op langlopende leningen. Onderstaande tabel laat zien dat de gemeente Almelo ruimschoots aan de renterisiconorm voldoet.

Financieringspositie	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Geïnvesteed kapitaal</i>					
Boekwaarde geactiveerde investeringen	297.198	291.863	303.580	310.906	317.451
Boekwaarde geactiveerde investeringen	297.198	291.863	303.580	310.906	317.451
<i>Beschikbare financieringsmiddelen</i>					
Opgenomen langlopende geldleningen	240.597	211.138	186.753	178.312	160.603
Eigen financieringsmiddelen	35.137	40.004	46.407	52.607	57.542
Totaal financieringsmiddelen	275.734	251.142	233.160	230.919	218.145
Financieringspositie (-/- = overschot)	21.464	40.721	70.420	79.987	99.306

Bedragen * 1.000 euro

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt ontstaat er in de komende jaren een financieringsbehoefte. De boekwaarde van de geactiveerde investeringen neemt slechts langzaam toe, terwijl op de bestaande leningportefeuille wordt afgelost.

	Werkelijk 2019	Begroting 2021
<i>Berekening kasgeldlimiet</i>		
Begrotingstotaal	277.938	298.721
Percentage regeling	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	23.625	25.391
<i>Berekening ruimte onder kasgeldlimiet</i>		
Vlottende schuld	12.344	20.567
Vlottende middelen	12.747	23.914
Totaal netto vlottende schuld	-403	-3.347
Kasgeldlimiet	23.625	25.391
Ruimte onder kasgeldlimiet	24.028	28.738

Bedragen * 1.000 euro

Renterisiconorm	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
<i>Berekening renterisiconorm</i>						
Begrotingstotaal	277.938	283.295	298.721	300.280	303.875	306.367
Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	55.588	56.659	59.744	60.056	60.775	61.273
<i>Berekening ruimte onder renterisiconorm</i>						
Renteherzieningen	0	0	0	0	0	0
Aflossingen	35.579	29.657	29.459	24.386	8.441	17.709
Renterisico	35.579	29.657	29.459	24.386	8.441	17.709
Renterisiconorm	55.588	56.659	59.744	60.056	60.775	61.273
Ruimte onder renterisiconorm	20.009	27.002	30.285	35.670	52.334	43.564

Bedragen * 1.000 euro

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Samenvatting

- Als gevolg van de corona-pandemie hebben diverse uitvoeringstrajecten binnen het organisatieontwikkelingstrajecten forse vertraging opgelopen. De implementaties van nieuwe werkwijzen en talentontwikkeling staan centraal. Er is veel aandacht voor cultuur, houding en gedrag in de organisatie. Het project kent een doorwerking naar 2021.
- Voor de realisatie van de overige taakstellingen zijn uitvoeringsplannen opgesteld.
- Door diverse formatiemutaties is de formatie medio 2020 naar 675 fte gestegen.
- De externe inhuur bedraagt medio 2020 in Almelo 11%.
- De gemeente Almelo heeft een actueel informatiebeveiligingsbeleid. Hierbij gaat het om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening, waarbij betrouwbaarheid wordt bepaald door de gewenste beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.
- Omdat 100% informatieveiligheid niet valt te garanderen zijn er maatregelen nodig voor preventie, maar ook voor detectie en reactie.
- De AVG legt de eindverantwoordelijkheid bij het college van B&W neer om aan te tonen dat aan de privacyregels wordt voldaan. Het (lijn)–management is primair verantwoordelijk.
- Volledig ‘AVG-proof’ bestaat niet. Er zal namelijk continue aandacht gevraagd moeten worden voor het bewust omgaan met privacygegevens van klanten en eigen personeelsleden.

5.5.2 Beleid bedrijfsvoering

- [Nota activabeleid](#)
- [Normenkader 2017 voor de rechtmatigheidscontrole](#)
- [Kadernota governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Situatieel toezicht verbonden partijen](#)

5.5.3 Organisatieontwikkeling

Stand van zaken Organisatieontwikkeling

In 2017 bevonden we ons in een situatie waar de kloof tussen wat politiek gewenst was en ambtelijk werd gedaan groot was, we een onevenwichtig personeelsbestand hadden, systemen waren leidend geworden, er was weinig geïnvesteerd in onze eigen medewerkers en het vertrouwen van onze inwoners was laag. Ook bevonden we ons in een positie waar we onder toezicht stonden van de provincie en de basis in de bedrijfsvoering niet op orde was.

Na een 100-dagen-notitie en een principebesluit van het college in 2017 is er binnen de ambtelijke organisatie dan ook een reorganisatie ingezet. Op 1 april 2019 heeft dit vervolgens vorm gekregen in een formele omslag vanuit het sectorenmodel naar een structuur met lijn-, programma- en wijksturing. Behalve aan de kant van de structuur is er ook veel geïnvesteerd in het leiderschap binnen de organisatie en het komen tot een andere manier van werken, waarbij het samenspel met de stad nadrukkelijk gezocht wordt. Een inzet dus op structuur, cultuur, processen en inhoud.

Bij dit alles is bewust de keuze gemaakt om dit zoveel mogelijk te doen met onze eigen mensen en door nieuwe functies zoals het teammanagement en programmamanagement dan ook zoveel mogelijk met eigen mensen in te vullen. Vanuit het programma Organisatieontwikkeling is op deze doorontwikkeling nadrukkelijk extra geïnvesteerd.

Ook het komen tot de basis op orde binnen de bedrijfsvoering heeft veel extra aandacht gekregen. De taakstellingen die er lagen, zijn gerealiseerd, er heeft een afslanking plaatsgevonden en met behulp van flankerend beleid realiseren we vanaf 2022 een structurele besparing.

Belangrijke opgaven waar we in 2021 nog nadrukkelijk een extra inspanning op zullen moeten leveren, zijn stadsontwikkeling, leiderschap en de wijkregie en daarnaast is er de komende jaren natuurlijk blijvende aandacht nodig voor het anders werken aan het samenspel met de stad, maar dat geldt voor zowel de organisatie, het college als de raad.

Een mooi resultaat dat niet alleen de verdienste is van een college en directie, maar waar iedereen in de organisatie zijn steentje aan heeft bijgedragen.

De doorontwikkeling van de organisatie is daarmee nog niet klaar. Dat is een doorontwikkeling eigenlijk nooit. Tegelijkertijd is de organisatie wel veel wendbaarder geworden, waarmee we verwachten dat we nu makkelijker in kunnen blijven spelen op veranderingen of nieuwe uitdagingen.

5.5.4 Bezuinigingsmaatregelen

In de tabel staan de nog openstaande taakstellingen in de periode 2021 t/m 2024, met daaronder een korte toelichting.

Herkomst	Maatregel	2021	2022	2023	2024
PN 2015	Restant bedrijfsvoeringstaakstelling tranche 4	0	0	0	0
Reorganisatie	Uitbreiding functieboek i.v.m. vaste verplichtingen	0	431	431	431
PN 2015	Besparen op energie	185	185	185	185
PN 2015	Systeeminnovatie fysiek domein	200	200	200	200
PN 2015	Groenonderhoud	0	0	0	0
BGR 2019	Besparen op programma economie en participatie	0	0	0	0
BGR 2019	Taakstelling decentraal Wmo	0	0	0	0
BGR 2019	Taakstelling Jeugdhulp tekort	0	0	0	0
BGR 2020	Nog toe te rekenen taakstelling subsidies	0	0	0	0
BGR 2021	Taakstelling Wmo/Jeugd	0	0	0	0
BGR 2021	Taakstelling sociaal domein	0	0	0	0
BGR 2021	Inrichtingsplan concernzaken	0	280	280	280
TOTALE BEZUINIGINGSOPGAVE		385	1.096	1.096	1.096

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting:

Restant bedrijfsvoeringstaakstelling tranche 4

Met de verlaging van de inhuurbudgetten in de najaarsrapportage 2020 is de taakstelling structureel ingevuld.

Uitbreiding functieboek i.v.m. vaste verplichtingen

De taakstelling uitbreiding functieboek in verband met vaste verplichtingen (431.000 euro) is in de begroting 2020 opgenomen naar aanleiding van het besluit om alle medewerkers met een vast dienstverband op te nemen in de personeelsbegroting. Deze taakstelling kan naar verwachting vanaf 2022 worden ingevuld. Wij kijken daarbij naar besparingsmogelijkheden binnen de volle breedte van de personeelsbegroting en zien daarbij vooral mogelijkheden om te besparen op ondersteunende functies/overhead. In 2021 is het niet mogelijk om de taakstelling in te vullen en komt het besparingsverlies ten laste van het begrotingssaldo.

Besparen op energie

Met het voorstel voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed ([BW-6669](#)) en het investeringsvoorstel om over te schakelen naar LED verlichting ([BW-6847](#) en [BW-7092](#)) hebben we een goede basis gelegd om de taakstelling te realiseren. In veel gevallen vragen de maatregelen om investeringen waardoor een deel van de besparing op energie niet kan worden benut voor de taakstelling, maar voor de dekking van kapitaallasten. In de komende periode wordt onderzocht hoe structureel invulling kan worden gegeven aan de taakstelling.

Systeeminnovaties fysiek domein

In de afgelopen jaren zijn diverse maatregelen doorgevoerd. Invulling van de taakstelling systeeminnovatie is complex, te meer ook omdat een deel van de gerealiseerde besparingen is ingezet voor dekking van andere taakstellingen. Voor de begroting 2021 zijn aanvullende maatregelen in beeld gebracht voor invulling van de taakstelling systeeminnovatie. Het gaat hierbij onder andere om het doorvoeren van technische innovaties en vernieuwing van de aanpak van onderhoud en beheer. Er resteert nog een taakstelling van 200.000 euro.

Groenonderhoud

De taakstelling is ingevuld door de onderhoudsbudgetten structureel te verlagen. Dit is mogelijk door technische innovaties en vernieuwing van de aanpak van onderhoud.

Besparen op programma Economie en Participatie

De taakstelling wordt ingevuld met de verwachte besparingen uit maatregelenplan 3.

Decentraal Wmo en Jeugdhulp tekort

In maatregelenplannen 1 en 2 is beschreven op welke wijze de taakstellingen in het sociaal domein worden ingevuld. Maatregelenplan 3 is daarop aanvullend.

Nog toe te rekenen taakstelling subsidies

Deze structurele taakstelling ingebracht in het subsidietraject 2021. Samen met de subsidiepartners is bekeken op welke wijze de taakstelling kan worden ingevuld.

Taakstelling Wmo/Jeugd

Extra inzet op toezicht binnen de Wmo/Jeugd verdient zichzelf terug. Naast het terugvorderen van onterecht uitgeven 'zorgkosten' gaat er een preventieve werking uit van verscherpt toezicht op de besteding van middelen die voor zorg bestemd zijn. De formatie-uitbreiding wordt daarom gedekt door een nieuwe taakstelling op Wmo en Jeugd van 350.000 euro. Deze taakstelling wordt ingevuld met maatregelenplan 3.

Taakstelling sociaal domein

De incidentele middelen voor de verlenging van inzet van schuldenspecialisten worden in 2021 gedekt door een nieuwe taakstelling van 300.000 euro binnen het brede sociale domein. Met de invoering van maatregelenplan 3 wordt de taakstelling ingevuld.

Inrichtingsplan concernzaken

Het college heeft in het kader van het Inrichtingsplan Concernzaken besloten om de sturing op de organisatie te versterken en hiertoe de formatie met 4,22 fte uit te breiden. Het betreft hier twee juridische functies en twee strategische functies. Met de twee juridische functies worden de externe juridische kosten verlaagd. Door de twee strategische functies ontstaat er meer overzicht en inzicht in de resultaten van de ambtelijke organisatie. De formatie-uitbreiding wordt vanaf 2022 gedekt door een taakstelling van 280.000 euro op te nemen binnen de personeelsbegroting. In 2021 is het niet mogelijk om de taakstelling in te vullen en komt het besparingsverlies ten laste van het begrotingssaldo.

5.5.5 Personeel

Personele formatie en bezetting in fte

In onderstaande tabel brengen we formatie en bezetting meerjarig in beeld met als peildatum 1 juli. Ten opzichte van 1-7-2019 is de formatie op 1-7-2020 per saldo gestegen met 7 FTE. Deze formatieve uitbreiding is het gevolg van het leggen van focus op data gedreven werken binnen de organisatie en het prioriteren van de doorontwikkeling van de eenheid Concernzaken waarbij invulling wordt gegeven aan verbetering van de concernsturing.

Externe inhuur en flexibele schil

De externe inhuur bedraagt in Almelo medio 2020 net als in 2019 11% van de totale bezetting in FTE. Hiermee worden piekmomenten in het werkaanbod opgevangen en wordt tijdelijk in noodzakelijke geachte specialistische kennis voorzien. Voor de externe inhuur van personeel is het financieel kader uit de begroting leidend. De uitgaven voor vaste en ingehuurd medewerkers dienen binnen het vastgestelde budget te blijven. Daarvoor zijn de regisserende en registrerende taken voor inhuur verder aangescherpt.

Sociaal Flankerend Beleid

De Regeling Sociaal Flankerend Beleid (SFB) is een van de pijlers onder het mobiliteitsbeleid voor het personeel. De regeling maakt het voor oudere werknemers financieel aantrekkelijk om vervroegd uit te treden en een 40 tal medewerkers heeft hiervan gebruik gemaakt. Ongeveer de helft van de vertrokken medewerkers wordt structureel vervangen door jongere werknemers.

De cumulatie van een financieel aantrekkelijke regeling voor vertrekkende medewerkers, het invullen van bestaande personele taakstellingen en het oplossen van formatieve knelpunten zorgt in het jaar 2021 voor een incidentele mismatch met het beschikbare budget in het jaar 2021.

Peildatum	Formatie in FTE	Bezetting in FTE	Inhuur in FTE	Bezetting totaal in FTE	% inhuur t.o.v. totaal
01-07-2014	601	641	57	698	8%
01-07-2015	618	615	86	701	12%
01-07-2016	611	588	105	693	15%
01-07-2017	609	587	84	671	13%
01-07-2018	627	596	55	651	8%
01-07-2019	668	652	77	729	11%
01-07-2020	675	655	81	736	11%

5.5.6 Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is de verzamelnaam voor de processen, die ingericht worden om de betrouwbaarheid van gemeentelijke processen, de gebruikte informatiesystemen en de daarin opgeslagen gegevens te beschermen tegen al dan niet opzettelijk onheil. Het begrip 'informatiebeveiliging' heeft betrekking op:

- beschikbaarheid / continuïteit: het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van informatie en informatie verwerkende bedrijfsmiddelen op de juiste tijd en plaats voor de gebruikers;
- exclusiviteit / vertrouwelijkheid: het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden. Informatie is alleen toegankelijk voor degenen die hiertoe geautoriseerd zijn;
- integriteit / betrouwbaarheid: het waarborgen van de correctheid, volledigheid, tijdigheid en controleerbaarheid van informatie en informatieverwerking.

Beleid gemeente Almelo

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren en handhaven van het [beleid](#), dat op 5 juni 2018 door het college is vastgesteld. Hierbij geldt:

- Er is wetgeving waar altijd aan voldaan moet worden, zoals niet uitputtend: AVG, BRP, SUWI, BAG en PUN, maar ook de archiefwet.
- Er is een gemeenschappelijk normenkader als basis: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).
- De gemeente stelt dit normenkader vast, waarbij er ruimte is voor afweging en prioritering op basis van het 'pas toe of leg uit' principe.

De verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging ligt bij het (lijn)–management, met het College van B&W als eindverantwoordelijke. Informatiebeveiliging is een continu verbeterproces. 'Plan, do, check en act' vormen samen het management systeem van informatiebeveiliging.

Bij informatiebeveiliging zijn 3 pijlers van belang:

1. Mensen
2. Processen
3. Techniek

Techniek is van groot belang, maar wanneer de mensen niet weten hoe zij dienen te handelen lopen we alsnog flinke risico's. Dus hameren we op kennis, houding en gedrag in bewustwordingsprogramma's om zo de juiste cultuur te krijgen binnen de organisatie. Processen zijn nodig voor het gecontroleerd afhandelen van bijvoorbeeld wijzigingen en beveiligingsincidenten.

Er zijn drie soorten Informatiebeveiligingsmaatregelen:

1. Preventie, dit zijn maatregelen om te voorkomen dat er dingen fout gaan. Dit zijn bijvoorbeeld implementatie van een spamfilter, een virusscanner, een firewall, maar ook een campagne om medewerkers bewust te maken van hun rol bij informatiebeveiliging.
2. Detectie. 100% veiligheid bestaat niet, er is altijd een kans dat er iets gebeurt. Daarom zijn er ook maatregelen nodig om een beveiligingsincident te ontdekken. Dit kunnen technische maatregelen zijn, die vreemd gedrag detecteren, maar ook campagnes om medewerkers bewust maken dat zij incidenten moeten melden.
3. Reactie. Als een incident is gedetecteerd moet er worden gereageerd om te voorkomen dat het groter wordt en te zorgen dat het wordt gestopt, en dat datalekken op tijd en juist worden gemeld. Dit zijn veelal procesmatige maatregelen. Er zal dan ook moeten worden gekeken of nog maatregelen nodig zijn om herhaling te voorkomen.

Actuele ontwikkelingen

Naarmate er meer taken decentraal bij de gemeenten worden gelegd en inwoners meer worden betrokken bij de inrichting van hun leefomgeving zullen er meer processen ontstaan waarin persoonsgegevens worden verwerkt. Nieuwe processen en veranderingstrajecten vragen erom dat IT-systemen en applicaties de persoonsgegevens standaard op een hoog niveau beveiligen. Bovendien hoeven de gebruikers van de systemen (zelf) geen extra handelingen te verrichten om de gegevens te beschermen.

Uitgangspunt is om standaard zo min mogelijk gegevens te verwerken. Het vereist daarnaast dat de standaardinstellingen van een product of dienst altijd zo privacyvriendelijk mogelijk zijn.

Bij de keuze van toekomstige nieuwe cloud-applicaties, waarbij de leverancier toegang heeft tot (bijzondere) persoonsgegevens, zal een verwerkersovereenkomst moeten worden opgesteld. De gemeente zal, net als in 2020 d.m.v. de vragenlijst AVG in ENSIA verantwoording moeten afleggen over informatiebeveiliging aan haar toezichthouder (zie 'Begroting 2021 Paragraaf 5.5.7 Informatiebeveiliging').

Kosten

In de begroting is een bedrag opgenomen van 96.000 euro voor informatiebeveiliging. Daarnaast worden bij de exploitatie en aanschaf van soft- en hardware ook kosten gemaakt voor informatiebeveiliging.

5.5.7 Privacy

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De gemeente Almelo is verplicht te voldoen aan de Europese privacyregels op grond van de AVG.

Hierin staan de belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens. De AVG zorgt onder meer voor:

- versterking en uitbreiding van privacyrechten;
- meer verantwoordelijkheden voor organisaties;
- dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacytoezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes tot 20 miljoen euro op te leggen.

Onder persoonsgegevens verstaan we alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"). Dit betekent dat informatie direct over iemand gaat of naar deze persoon te herleiden is.

Het een illusie is dat een gemeente als 'AVG-proof' kan worden betiteld. Er zal namelijk continue aandacht gevraagd moeten worden voor het bewust omgaan met privacygegevens van klanten en eigen personeelsleden. Door het treffen van onderstaande maatregelen kunnen de risico's worden beperkt.

Maatregelen AVG

In de AVG staat een aantal verplichte maatregelen genoemd om aan de verantwoordingsplicht (accountability) te voldoen. Dit principe vereist dat organisaties passende technische en organisatorische maatregelen nemen om te voldoen aan de beginselen en verplichtingen uit de AVG, en dit ook kunnen aantonen.

1. Het bijhouden van een 'Register van Verwerkingsactiviteiten';
2. Het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA's). Dit is een gegevensbeschermings-effectbeoordeling bij verwerkingen met een hoog privacyrisico;
3. Het bijhouden van een register van datalekken;
4. Het aantonen dat betrokkene daadwerkelijk toestemming heeft gegeven;
5. Werken volgens Privacy by Design;
6. Waarborgen van rechten van betrokkenen (cliënten, inwoners en medewerkers).

Daarnaast heeft de AP op haar website voorbeelden staan van extra (vrijwillige) maatregelen:

7. Het creëren van privacybewustwording;
8. Het implementeren van privacybeleid;
9. Het afleggen van verantwoording via P&C-cyclus.

Beleid gemeente Almelo

Als eindverantwoordelijke voor de AVG heeft het college van B&W heeft op 15 mei 2018 het '[Privacybeleid gemeente Almelo 2018 - 2021](#)' vastgesteld en geldt als algemeen beleid. Hierin zijn de kaders met de risico's en maatregelen beschreven, om te voldoen aan de AVG. Het privacybeleid is van toepassing op alle taken en processen waar de gemeente voor verantwoordelijk is en heeft betrekking op de persoonsgegevens van personen van wie de gemeente Almelo gegevens verwerkt (of laat verwerken). Dat houdt in: verzamelen, raadplegen, wijzigen enzovoorts van persoonsgegevens. Het (lijn)-management is primair verantwoordelijk. Doel van het privacybeleid is het beschrijven van kaders voor het verantwoord omgaan met persoonsgegevens en het waarborgen van de privacyrechten van personen waarvan de gemeente Almelo persoonsgegevens verwerkt.

Voor bepaalde domeinen kan het nodig zijn om aanvullend een specifiek privacybeleid vast te stellen. Denk hierbij aan het sociaal domein, publiekszaken, leerlingzaken, schuldsanering, belastingen. Daarnaast wordt er

ten behoeve van de medewerkers van de gemeente Almelo gewerkt aan duidelijke procesbeschrijvingen en werkinstructies.

Het privacybeleid is d.m.v. een link in de [privacyverklaring](#) op de website van de gemeente Almelo gepubliceerd. Het beleid wordt uiterlijk in 2021 geëvalueerd of eerder als er belangrijke wijzigingen zijn, bijgesteld. In het 'Privacybeleid gemeente Almelo 2021 – 2024' wordt ook de visie op privacy meegenomen. Hierover wordt gerapporteerd in de P&C-cyclus.

Kosten

De structurele personele kosten voor de Functionaris gegevensbescherming bedragen circa 40.000 euro per jaar en de structurele personele kosten voor de Privacy Officer bedragen ongeveer 25.000 euro.

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Samenvatting

- Bij een aantal verbonden partijen is sprake van belangrijke actuele ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen worden in deze paragraaf beschreven.
- Uit de jaarlijkse risico-inventarisatie van onze verbonden partijen blijkt wederom dat het Regionaal Bedrijventerrein Twente, Omgevingsdienst Twente, Industriegebouw Maatschappij en Soweco een hoog risico scoren. De Regio Twente is daar in deze begroting aan toegevoegd. Voor deze verbonden partijen hanteren wij een verhoogd en intensief toezichtsregime.

5.6.2 Beleid verbonden partijen

- [Kadernota governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Situationeel toezicht verbonden partijen](#)

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De paragraaf verbonden partijen is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. De paragraaf moet ten minste informatie bevatten over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. Hiervoor gebruiken we de meest recente gegevens. Voor de leesbaarheid nemen wij deze financiële gegevens op in de bijlage behorende bij deze begroting.

5.6.3 Actuele ontwikkelingen

Hieronder vindt u een toelichting op die verbonden partijen waarbij in het begrotingsjaar sprake is van majeure ontwikkelingen en/of risico's. De actuele ontwikkelingen van de overige verbonden partijen staan beschreven onder 7.1 Gemeenschappelijke regelingen, 7.2 Vennootschappen en coöperaties en 7.3 Overige vennootschappen.

Soweco

De raad heeft toestemming verleend tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling Soweco per 1 januari 2021 en heeft het college opgedragen om daarbij aandacht te hebben voor de volgende drie punten ([RAAD-6048](#)):

1. Het college van Almelo pleit binnen het Algemeen Bestuur van Soweco er voor om niet tot definitieve liquidatie over gaan voordat de Nieuwe Uitvoeringsorganisatie operationeel is;
2. Het bestuur van de Stichting Nieuwe Uitvoeringsorganisatie wordt gevormd door ambtenaren uit de deelnemende gemeenten, niet zijnde de gemeentesecretaris;
3. De behandeling van de raadsvoorstellen 'zienswijze inzake liquidatieplan' en 'wensen en bedenkingen inzake oprichting Stichting Nieuwe Uitvoeringsorganisatie' in dezelfde raadsvergadering te behandelen

Regio Twente

Binnen de Regio Twente wordt op dit moment gewerkt aan de veranderopdracht om de regionale samenwerking te versterken. De 4 hoofdlijnen van de veranderopdracht zijn: focus op sociaal economische structuurversterking/aansturing van de 3 O's in de Twenteboard, de (huidige) GR met GGD/OZJT/VTT, de Recreatieve Voorzieningen en de 'Coalitions of the Willing'.

Tijdens de vergadering van het algemeen Bestuur op 1 juli 2020 is besloten over het transitieplan "Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud". Dit is een besluit op hoofdlijnen om de veranderopdracht te 'richten'. Het verder 'inrichten' gebeurt in de komende periode. Tevens is besloten de Twenteboard te vragen om scenario's uit te werken naar een zo efficiënt mogelijke en kwalitatief goede basisinfrastructuur en werkorganisatie.

De komende periode staat in het teken van het maken van juridische documenten en uitwerkingen, waarbij de colleges en raden in de besluitvorming ieder hun rol hebben. De planning is om op 1 januari 2021 op de nieuwe manier te starten.

RBT/ XL Businesspark

Volgens de afspraken die daarover in 2016 zijn gemaakt heeft het dagelijks bestuur van het Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) besloten om in het najaar van 2020 een evaluatie naar het huidige RBT te laten uitvoeren. De Provincie Overijssel voert namens het dagelijks bestuur het opdrachtgeverschap voor de evaluatie. De evaluatie bestaat uit twee onderdelen:

1. De geldende afspraken over financieel-technische vraagstukken worden geëvalueerd. Dit is richtinggevend voor de financieel-technische arrangementen die de deelnemers de komende jaren voor het huidige RBT moeten treffen;
2. De meer strategische vraag ten aanzien van de publieke waarde van het RBT en de daarbij behorende organisatie worden geëvalueerd. Hiermee komt er meer duidelijkheid over uitbreiding van het aanbod aan grootschalige kavels en het nut en de noodzaak van het samenwerken aan een regionaal op elkaar afgestemd vestigingsklimaat (regionale context en actualiteit).

De wens van Almelo om niet (langer) bij het RBT te sparen voor vervangingsinvesteringen wordt betrokken bij de evaluatie van het RBT. Omdat op basis van de vastgestelde begroting vooralsnog het uitgangspunt is dat deze bijdrage door de gemeente Almelo wel dient te worden voldaan hebben wij het spaarbedrag van ruim 200.000 euro in deze programmabegroting 2021 en via de najaarsapportage in 2020 incidenteel opgenomen.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft, met instemming van het algemeen bestuur, opdracht gegeven tot een heroriëntatieonderzoek op het publieke eigenaarschap van Crematoria Twente BV. Past publiek eigenaarschap nog binnen de taakopvatting van de gemeenten om via een gemeenschappelijke regeling aandeelhouder te zijn van een crematorium? In de eerste helft van 2021 krijgen de deelnemende gemeenten de gelegenheid om discussie te voeren over een strategische heroriëntatie op het eigenaarschap en het huidige governance construct van het OLCT.

5.6.4 Risico analyse verbonden partijen

Jaarlijks, in de voorbereiding op de programmabegroting, inventariseren wij de risico's in relatie tot onze verbonden partijen. De uitkomsten van de risicoscores zijn afgezet tegen de hoogte van ons financieel belang met de verbonden partij. De afweging van het organisatierisico en het financieel belang leidt uiteindelijk tot een totaal risicoscore van de verbonden partij.

Situationele sturing en toezicht

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij passen wij maatwerk toe in het toezicht op de externe relaties. Hierbij onderscheiden wij de volgende drie toezichtregimes: minimaal toezicht, basis toezicht en verhoogd of intensief toezicht.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal	Toezicht regime
Industriegebouw Maatschappij	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Soweco	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Omgevingsdienst Twente	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Hoog	Groot	Hoog	Verhoogd
Regio Twente	Hoog	Gemiddeld	Hoog	Verhoogd
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Gemiddeld	Midden	Basis
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Twente Milieu	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Twence	Midden	Gemiddeld	Midden	Basis
Stadsbank Oost Nederland	Midden	Klein	Midden	Minimaal
Cogas	Laag	Gemiddeld	Midden	Basis
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag	Minimaal
Euregio	Laag	Klein	Laag	Minimaal
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag	Minimaal
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag	Minimaal

Toelichting

Uit de tabel blijkt dat vijf verbonden partijen voor ons een hoge risico score hebben. Belangrijkste overeenkomst van deze verbonden partijen is dat het financieel belang vaak groot is en de toekomst onzeker. Ook is het bestuurlijk belang vanuit Almelo aanzienlijk.

Industriegebouw Maatschappij (IGM)

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder en financier van de IGM NV. Het college heeft besloten de IGM op termijn te beëindigen en gekozen voor geleidelijke afbouw. Bij geleidelijke afbouw worden de risico's op waardedaling van het vastgoed van IGM beheerst en worden door de gemeente verstrekte leningen geleidelijk afgebouwd.

In 2019 is de IGM verder afgebouwd wat resulteert in extra aflossingen van de door de gemeente verstrekte leningen aan de IGM. Eind 2019 heeft de gemeente voor ongeveer 12,1 miljoen euro aan leningen uitstaan bij IGM. Door de coronacrisis kunnen in algemene zin de marktomstandigheden voor bedrijfstvastgoed verslechteren.

Regionaal bedrijventerrein Twente (RBT)

De mogelijke risico's worden door het openbaar lichaam RBT via een verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende partijen aan de regeling. De gemeente Almelo participeert voor 23% risicodragend in de grondexploitatie van het RBT. Voor het gemeentelijk aandeel in het huidige voorziene tekort is een voorziening gevormd. Aanvullend daarop wordt bij het bepalen van het weerstandsvermogen rekening gehouden dat niet alle gronden op het Businesspark XL worden uitgegeven. Vanwege de positieve marktontwikkelingen is het risicoprofiel de afgelopen jaren afgenomen. Echter nog niet zodanig dat het in de categorie "Midden" heeft bereikt.

In opdracht van het dagelijks bestuur van de GR RBT wordt de samenwerking in het RBT eind 2020 geëvalueerd. Dit betreft enerzijds de geldende afspraken over financieel-technische vraagstukken (richtinggevend voor de financieel-technische arrangementen de komende jaren) en anderzijds het strategische vraagstuk over de publieke waarde van het RBT en het draagvlak met de daarbij behorende organisatie (biedt duidelijkheid voor de toekomstige samenwerking, de exit strategie en de benodigde omvang van de projectorganisatie).

Soweco

De raad heeft toestemming verleend tot opheffing van de gemeenschappelijke regeling Soweco per 1 januari 2021 en heeft het college opgedragen om daarbij aandacht te hebben voor de oprichting van de Nieuwe Uitvoeringsorganisatie, de vertegenwoordiging in het bestuur van de nieuwe stichting en het proces van besluitvorming.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Doordat de ODT een nieuwe organisatie is, die zich op alle aspecten van primaire processen, besturing en bedrijfsvoering nog dient “te zetten” is het risicoprofiel hoog. Verder is een verhoogd risico van toepassing vanwege de uiteenlopende visies van de deelnemers over het takenpakket van de ODT en de financieringssysteem. De ODT beschikt daarnaast nog niet over buffers om zelf financiële tegenvallers op te vangen. Het risico op een kwaliteit- en productiviteit-dip is ook in 2021 nog reëel. In 2020 en verder zal geïnvesteerd worden in de verbetering van de datakwaliteit. De bestaande onvolkomenheden in de datakwaliteit leiden tot hogere uitvoeringskosten en minder efficiency.

Regio Twente

Het risicoprofiel van de Regio is het afgelopen jaar gestegen en komt voor het eerst in de categorie “hoog”. Oorzaak hiervan zijn de verslechterende financiële resultaten en de opsplitsing van de regio-organisatie. Deze opsplitsing naar verschillende organisaties en nieuwe samenwerkingsverbanden brengt onzekerheden met zich mee op het vlak van governance, personeel en financiën.

5.7 Grondbeleid

5.7.1 Samenvatting

- De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid. Voor nieuwe projecten wordt gekozen voor de beleidslijn "faciliterend grondbeleid tenzij...".
- In 2021 zijn de verkopen van 27 woningbouw kavels en 7,3 ha werklocaties en overige geraamd.
- Volgens de geactualiseerde begrotingen zullen de grondexploitaties per 1 januari 2021 met circa 0,5 miljoen euro verslechteren. Hiervan heeft circa 0,1 miljoen euro betrekking op verlieslatende grondexploitaties en derhalve op de verliesvoorziening. De verwachte winstneming zal naar verwachting circa 0,15 miljoen euro lager zijn dan bij de jaarrekening 2019. De verslechtering wordt verklaard door aanpassing in de rentetoerekening aan de grondexploitaties.
- De balanswaarde van de grondexploitaties (onderhanden werk) is op 31 december 2021 circa 9 miljoen euro lager dan op 1 januari 2021.

5.7.2 Beleid grondexploitaties

Grondbeleid

Een van de middelen van een gemeente om haar ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de overheid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijke gewenste bestemming van de grond, middels een plan of besluit op basis van de Wet ruimtelijke ordening (WRO), bepaald. De raad heeft een kaderstellende en controlerende functie ten aanzien het gehanteerde grondbeleid en de daarbij behorende begrotingen en verantwoordingen.

Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt.

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om een actief grondbeleid te voeren (waarbij je zelf als gemeenten de gronden koopt en bouwrijp maakt) of een faciliterend grondbeleid (waarbij de bouwgrondproductie aan anderen wordt overgelaten). Met faciliterend grondbeleid loopt de gemeente minder financiële risico's. Deze liggen bij marktpartijen. Daar staat tegenover dat de gemeente minder sturingsmogelijkheden heeft.

De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid. Faciliterend grondbeleid past het beste bij de gewenste ontwikkeling van een compacte overheid. Maar omdat de gemeente nu eenmaal – door eerdere besluiten – al heel veel grond heeft gekocht is de keuze tussen verschillende typen beleid eigenlijk achterhaald. Daarom wordt per project bekeken welk beleid het beste gevoerd kan worden.

Over de financiële gevolgen van het gevoerde beleid wordt jaarlijks gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening. In het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) wordt uitvoeriger ingegaan op de financiële positie van het grondbedrijf, de projectmatige complexen (= lopende grondexploitaties) en de functionele complexen (complex verspreide bezittingen en complex nog uit te voeren werken). In de paragraaf grondbeleid van de begroting wordt vooruit gekeken op ontwikkelingen, die mogelijk gevolgen hebben voor de vermogenspositie van het grondbedrijf.

5.7.3 Actuele ontwikkelingen

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De grondexploitaties zijn ingedeeld conform het BBV. Er is een onderscheid gemaakt in Bouwgrond In Exploitatie (BIE) en projecten die onder de rubriek Materieel Vast Actief (MVA) op de balans worden verantwoord, voorheen Complex Verspreide Bezittingen (CVB) of Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG). Deze gronden zijn meestal in het verleden anticiperend of strategisch aangekocht. Er is voor deze

(bouw)gronden (nog) geen grondexploitatie vastgesteld door de raad. Deze (bouw)grond kan in de toekomst alsnog worden overgeheveld naar BIE.

Bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties in de uitvoeringsfase. Onder BIE vallen gronden die in eigendom zijn van de gemeente en waarvoor door de gemeenteraad een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting is vastgesteld. Het startpunt van BIE is het raadsbesluit van de vaststelling. Vanaf dat moment kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (BIE) op de balans.

De raad stelt de budgetten beschikbaar voor de uitvoering van de grondexploitatiebegroting. Deze budgetten regelen de financiering en dekking van de uitvoering en zijn bestemd voor aankopen, wegeaanleg, groenaanleg, riolering, enzovoort. Jaarlijks wordt een budget vrijgegeven en vastgesteld door opname in de begroting. Omdat de baten en lasten worden begroot en verantwoord, geldt het budgetrecht op het niveau van de jaarschijf zoals vastgesteld in de begroting.

Gronduitgifte

De verwachting is dat de bestemmingsplanwijziging Nieuwe Gravenweg in het laatste kwartaal van 2020 onherroepelijk wordt en afwikkeling van de grondexploitatie kan plaatsvinden.

In het Weggeler is een omzetting in voorbereiding van woon-/werkkavels naar woningen. Het bestemmingsplan komt naar verwachting in de tweede helft van 2020 in de raad. De verwachting is daarom dat de woon-/werkkavels die in de tabel hieronder geraamd staan onder de categorie werklocaties, niet gerealiseerd gaan worden. Hiervoor in de plaats zal een aantal woningen worden gerealiseerd. Deze wijziging zal bij de jaarverantwoording 2020 worden verwerkt.

Werklocaties en overige

De Regionale Afspraken Programmeren Bedrijventerreinen Twente uit 2019 vormen het uitgangspunt bij de fasering van de werklocaties. Voor de gemeente Almelo is dat 1,7 hectare verkoop per jaar.

In 2019 is 12,12 hectare bedrijfsgrond gedeprogrammeerd. 10 hectare betrof grond op het Bedrijvenpark Twente Noord. Deze grond wordt als strategische voorraad aangehouden. Daartoe wordt een uitgifteverbod ondertekend met de provincie Overijssel voor 10 jaar,. Deze termijn zal worden ingekort indien er aantoonbaar een tekort ontstaat aan aanbod. Eventuele vrijgave gebeurt in overleg met de provincie Overijssel en de overige 13 Twentse gemeenten.

Verder laat de gemeente Almelo een studie uitvoeren naar de mogelijkheden van XL-businesspark 2.0, de kanaalsprongzone. De overige 13 gemeenten in Twente en de provincie Overijssel onderschrijven de potentie voor de kanaalsprongzone. In de periode april tot en met september 2020 voeren we Twente breed onder leiding van de provincie Overijssel een onderzoek uit naar de potentie voor kavels van minimaal 2 hectare.

Woninglocaties

De uitgangspunten ten aanzien van de planning en programmering van woningbouw zijn vastgelegd in de [Raadsnota "Woningbouwplanning en –programmering 2017 t/m 2026"](#). Voor de woninglocaties bedraagt de jaarlijkse geprognosticeerde uitgifte gemiddeld circa 20 per jaar. Vanaf 2023 zakt de geprognosticeerde uitgifte terug naar 15 per jaar en vanaf 2029 naar 10 woningen per jaar. Vanaf circa 2022 bestaat het gemeentelijk aanbod alleen nog uit de locatie Almelo Noordoost.

Verkoopresultaten		
Werklocaties (hectares)	begroting 2020	begroting 2021
Dempen haven Dollegoor	0,0	1,1
Nieuwe Gravenweg	0,6	0,0
Rohof	0,5	0,5
Rhijnbeek	0,0	4,6
Bedrijvenpark Twente Noord	4,2	0,9
Weggeler	0,2	0,2
Totaal werklocaties en overige	5,5	7,3

Verkoopresultaten		
Woninglocaties (aantallen)	begroting 2020	begroting 2021
Chiel Dethmersstraat	7	7
Almelo Noord Oost	20	20
Weggeler	3	0
Totaal woninglocaties	30	27

5.7.4 Huidige financiële posities

Huidige financiële positie grondbedrijf

Per 1 januari 2020 kent het Grondbedrijf 8 lopende grondexploitaties. Dat zijn ruimtelijke projecten, met bouwgrondproductie als hoofdmoot, waarvan de raad de (tentatieve) grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Deze door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen fungeren als financieel en inhoudelijk kader voor het college van B&W waarbinnen zij verder gaat met de realisatie van een project. Tevens fungeert de grondexploitatiebegroting als een 'voorspelling' van de te verwachten kosten en opbrengsten en het begrote financiële eindresultaat.

Als er een tekort wordt begroot dient er ter dekking van dit tekort een voorziening getroffen te worden. Indien er winst wordt begroot geldt de percentage of completion methode; voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van voortgang winst genomen te worden. Hierbij zijn het toerekeningsbeginsel en het voorzichtigheidsbeginsel en het daarmee samenhangende realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Voor Almelo Noord Oost betekent dit dat er in de jaarrekening 2019 een tussentijdse winst van 1,285 miljoen euro is verantwoord.

Najaarsrapportage 2020

Volgens de geactualiseerde grondexploitatiebegrotingen (zoals opgenomen in de najaarsrapportage 2020) zullen de grondexploitaties eind 2020 naar verwachting met circa 0,5 miljoen euro verslechteren. Hiervan heeft circa 0,4 mln. euro betrekking op winstgevendende grondexploitaties. 0,1 miljoen euro heeft betrekking op de verlieslatende grondexploitaties en dus op de verliesvoorziening. De verwachte winstneming zal na verwachting circa 0,15 miljoen euro lager zijn dan bij de jaarrekening 2019. De verslechtering wordt vrijwel volledig veroorzaakt door een aanpassing in de renteberekening conform BBV regelgeving.

Risico's met betrekking tot de lopende grondexploitaties

Wij hebben voor de actualisatie van de grondexploitaties in de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2020 (MPG) en de jaarverantwoording 2019, de parameters van de grondexploitaties en de verwachte

ontwikkelingen voor 2020 en verder ingeschat. Hiermee zijn de grondexploitaties doorgerekend. De daadwerkelijke ontwikkeling van de parameters zal, onder andere als gevolg van de coronacrisis, afwijken van deze prognoses. Gegeven de onzekerheid over de duur van de restricties om het virus onder controle te houden, zijn de parameters in de actualisatie van de najaarsrapportage 2020 nog niet aangepast. Er wordt volstaan met een kwalitatieve beschrijving van de mogelijke gevolgen voor de parameters. Bij de actualisatie van de meerjarenprognose grondexploitaties (MPG 2021) en de jaarverantwoording 2020 worden de financiële effecten meegenomen.

De coronacrisis raakt zowel de woningmarkt als de markt voor commercieel vastgoed. Voor de woningmarkt geldt dat aan de vraagkant dit jaar een daling wordt verwacht. Dit als gevolg van het dalende consumentenvertrouwen, een mogelijke stijging van de hypotheekrente, toegenomen financiële onzekerheid en een dalend besteedbaar inkomen van toekomstige kopers. Daarentegen blijft de krapte op de woningmarkt groot waardoor het effect van de coronacrisis mogelijk beperkt blijft. De verwachte daling in de vraag naar woningen kan op de langere termijn resulteren in een afvlakkende groei of zelfs een daling van de woningprijzen.

De impact van de coronacrisis op de commerciële vastgoedmarkt is al duidelijk zichtbaar. Er is landelijk gezien sprake van een afnemende vraag. Het effect van de crisis zal per sector verschillen. Naar verwachting wordt de winkelmarkt harder geraakt dan de markt voor bedrijfsruimten. De afnemende vraag zal effect hebben op de huurprijzen. Uiteindelijk worden hierdoor de grondprijzen beïnvloed. De waardedalingen worden voornamelijk op de langere termijn verwacht.

De belangrijkste kostenposten in grondexploitaties zijn: verwervingskosten, plankosten & VTU (Voorbereiding, Toezicht & Uitvoering), en GWW-kosten (Grond, Weg en Waterbouw). Aangezien de gemeente nagenoeg alle gronden waar de lopende grondexploitaties betrekking op hebben reeds in bezit heeft, is de post verwerving beperkt van invloed.

Bij de plankosten verwachten wij een lagere stijging of zelfs een daling. Als gevolg van de minder economische activiteit valt een dalende vraag naar personeel te verwachten. Dit resulteert op termijn in een lagere loonstijging.

Gezien de afvlakkende economische stijging was de verwachting al dat ook de stijging van de GWW-kosten zou afvlakken. Door de coronacrisis zal dit mogelijk in plaats van een afvlakking een krimp kunnen worden. Voorlopig zullen de bouwkosten echter nog blijven stijgen. Naarmate de orderportefeuilles leger raken en bouwbedrijven meer moeten concurreren, kan deze trend breken. Toenemende concurrentie kan leiden tot lagere kosten.

Voor elke sector geldt echter dat de nadelige effecten afhankelijk zijn van de periode waarin de maatregelen om het coronavirus te bestrijden van kracht zullen zijn. Hoe langer deze periode en hoe strenger de maatregelen, des te groter de effecten.

De geactualiseerde geconsolideerde begroting van de 8 lopende grondexploitaties ziet er als volgt uit:

Grondexploitaties		
Boekwaarde (geïnvesteed vermogen)		73.154
Nog te realiseren opbrengsten op NCW	-76.183	
Nog te maken kosten op NCW	31.648	
Economische waarde		-44.535
Begroot resultaat op NCW (=tekort)		28.619
Waarvan winstgevende grondexploitaties		3.176
Begroot resultaat verlieslatende grexen op NCW (=tekort)		31.795
Aangepaste disconteringsvoet*		34
Netto contante waarde		
Voorziening conform BBV		31.761
<i>Voorziening</i>	<i>Eindwaarde</i>	<i>30.359</i>

Bedragen * 1.000 euro

* De grondexploitaties dienen op grond van het BBV netto contant te worden gemaakt tegen een disconteringsvoet van 2%

5.8 Dienstverlening

5.8.1 Samenvatting

- Onze inwoners, bedrijven en instellingen (onze klanten), verwachten professionele gemeentelijke dienstverlening, die betrouwbaar en duidelijk is, die gemakkelijk te verkrijgen is en die bovendien tegen een reële prijs kan worden geleverd.
- Wij (de gemeente) verwachten, dat onze klanten hun eigen verantwoordelijkheid hebben, zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en bij de afname van dienstverlening zelf doen, wat zij ook daadwerkelijk kunnen.
- De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld van 1 januari 2021 naar 1 januari 2022. Deze zal de dienstverlening en werkwijze binnen de fysieke leefomgeving essentieel veranderen.

5.8.2 Wat willen we bereiken?

Dienstverlening is bij uitstek mensenwerk. Slim en adequaat georganiseerd met optimaal gebruik van digitale mogelijkheden. Onze inwoners, bedrijven en instellingen ervaren dit als resultaat- en klantgerichte dienstverlening. De leefwereld van onze inwoners is altijd het uitgangspunt. Wij onderscheiden ons door daadkracht en pragmatisme. Bij meervoudige en complexe vragen helpen wij met één centraal aanspreekpunt, door bij deze vragen centrale regie op de dienstverlening uit te voeren. De gemeentelijke producten en diensten zijn van een goede kwaliteit en afgestemd op de behoeften van onze inwoners. Zij waarderen onze dienstverlening met de beoordeling “goed”.

5.8.3 Wat gaan we in 2021 doen?

- Zorgen dat wij klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet, welke op 1 januari 2022 zal worden ingevoerd. De dienstverlening zal hierbij op een essentieel andere manier worden uitgevoerd en er zal gebruikt gemaakt gaan worden van zgn. serviceformules.
- Onze online dienstverlening nog verder verbeteren, zodat bij diensten waar dat kan en wenselijk is er gemiddeld 10% meer volume online wordt afgenomen dan in 2020.
- Via een meerjarige digitaliseringsagenda voor producten die nog niet online leverbaar zijn 15% hiervan online aanbieden.
- Verrichten van haalbaarheidsonderzoek thuisbezorgen reisdocumenten en rijbewijzen en in besluitvorming brengen van uitkomsten van dit onderzoek.
- Verrichten van haalbaarheidsonderzoek naar meer klantgerichte openingstijden en in besluitvorming brengen van de uitkomsten van dit onderzoek.
- Dienstverleningsprocessen binnen het KCC onafhankelijk van het kanaal uniformeren. Onze inwoner merkt dit doordat deze onafhankelijk van het gebruikte kanaal (online, telefoon, e-mail, balie) hetzelfde antwoord op eenzelfde vraag krijgt met bovendien dezelfde servicenormen.
- Verbeteren van de meervoudige en complexe dienstverlening, waarbij meerdere gemeentelijke onderdelen bij de realisatie van deze dienstverlening een rol hebben. Onder andere door het versterken van een centrale regiefunctie hierop en de invoer van een centraal geautomatiseerd bewakingssysteem hiervoor (ticketsysteem)

5.8.4 Wat mag het kosten?

Zie paragraaf 4.2.1 Bestuur en ondersteuning' bij taakveld '0.2 Burgerzaken' voor een overzicht van baten en lasten.

5.8.5 Indicatoren

Indicator		2016	2017	2018	2019
Waardering inwoners algehele dienstverlening	Almelo	-	6,4	6,4	6,7
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	-	6,8	6,8	6,7
Waardering inwoners digitale dienstverlening	Almelo	-	6,8	6,8	7,1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	-	6,9	6,9	7,0
Waardering ondernemers algehele dienstverlening	Almelo	-	-	6,3	6,3
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	-	-	6,3	6,3
Waardering ondernemers digitale dienstverlening	Almelo	-	-	7,5	7,5
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.	Grootteklasse	-	-	7,5	6,6

Indicator		2016	2017	2018	2019
Waardering gemeentelijke klantfeedback alle gemeten producten en kanalen	Almelo	-	8,7	9,1	9,2

5.9 Wijksturing

5.9.1 Samenvatting

- De stip op de horizon voor wijksturing luidt: Almelo is een levendige en vitale stad waar het volgens bewoners en ondernemers fijn wonen, werken en verblijven is. We sluiten aan bij de identiteit en dynamiek van de wijk of dorp.
- In 2021 geven we uitvoering aan de in 2020 vastgestelde wijkopgaven. In de wijkopgave is voor elke wijk en voor elk dorp beschreven waar de opgave voor de betreffende wijk of dorp ligt. Een wijkopgave geeft maatwerk per wijk.
- De wijkregisseur blijft het eerste aanspreekpunt in en voor de wijken, zowel extern als intern. In het komende jaar willen we experimenteren met andere vormen van het betrekken van inwoners en organisaties bij toekomstige opgaven/ontwikkelingen.

5.9.2 Wat willen we bereiken?

Zoals bij de Perspectiefnota 2020 is vastgesteld heeft wijksturing, als derde sturingsprincipe, het doel te zorgen dat de belangen van inwoners en ondernemers, de belangen van de wijken meer gehoord worden. De prioriteit leggen we op leefomgeving en veiligheid. Ook het vergroten van de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij hun eigen leefomgeving kan wordt bereikt met wijksturing.

Wijksturing gaat over inwoners, die zelf bijdragen aan hun eigen wijk. Het behalen van resultaten in wijken vanuit de vraag en de belevingswereld van de inwoner. Wijksturing sluit aan bij de identiteit en dynamiek van de wijk of dorp. Geen wijk of dorp is hetzelfde dus verschillen mogen er zijn in de aanpak per wijk.

Wijksturing doen we niet alleen, hierbij hebben we onze partners in de stad nodig. Samen met de andere partners in de wijk formuleren we in een wijkopgave de gezamenlijke belangen, brengen focus aan en zetten concrete acties op. Met als uiteindelijk doel om gezamenlijk maatschappelijke meerwaarde in de wijken te creëren door inzichten, krachten en investeringen te bundelen.

De stip op de horizon voor wijksturing luidt dan ook: Almelo is een levendige en vitale stad waar het volgens bewoners en ondernemers fijn wonen, werken en verblijven is. We sluiten aan bij de identiteit en dynamiek van de wijk of dorp.

Deze visie is vertaald in de volgende strategische en operationele doelstellingen:

1. Basis is (meer) op orde
 - Schoon
 - Heel
 - Veilig
2. Vergroten vertrouwen tussen bewoners, ondernemers, organisaties en overheid
(Van buiten naar binnen en van binnen naar buiten)
 - Goede communicatie
 - o Intern
 - o Extern
 - Betrouwbare partner zijn
 - Vergroten interne betrouwbaarheid
 - Integraal werken
3. Sociaal leefbare wijk
 - Vergroten zelfredzaamheid
 - Werken aan inclusieve samenleving
4. Ruimtelijk toekomstig bestendige wijk

- Bevorderen klimaatadaptatie
- Bevorderen energietransitie
- Generatiebestendig bouwen en inrichten
- Aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte

5.9.3 Wat gaan we in 2021 doen?

In 2021 geven we uitvoering aan de in 2020 vastgestelde wijkopgaven. In de wijkopgave is voor elke wijk en voor elk dorp beschreven waar de opgave voor de betreffende wijk of dorp ligt. Een wijkopgave geeft maatwerk per wijk. Het wijkkompas, de kennis van de wijk/dorp en een verdieping met andere partijen die werkzaam zijn in de wijk zijn de input voor de wijkopgave.

Elke wijkregisseur neemt één prioritair thema of buurt. Daarmee krijgt de doorontwikkeling van stadsdeelcoördinator naar wijkregisseur vorm.

Voor deze ontwikkeling hoeven we niet het wiel opnieuw uit te vinden. In Nederland wordt in verschillende gemeenten gewerkt vanuit het perspectief van wijkgericht werken. In de komende twee jaar wisselen we ervaringen en opgedane kennis uit met gemeenten met schaalgrootte als Almelo.

Daarnaast kijken we ook naar andere organisaties die systemen hebben ontwikkeld waarmee vroegtijdig signalen op een gestructureerde wijze opgehaald en beoordeeld worden. Een voorbeeld hiervan is de systematiek van Permanent Alert die ook door Rijkswaterstaat, Ministerie van I&W en diverse andere grote bedrijven wordt gebruikt.

In het komende jaar willen we experimenteren met andere vormen van het betrekken van inwoners, organisaties bij toekomstige opgaven/ontwikkelingen. Doel is meer inwoners in alle diversiteiten van Almelo te bereiken. Als voorbeeld de zogenaamde ABCD methode van Asset Based Community Building of de 'koffiemok methode' zoals die in de gemeente Oldenzaal wordt gehanteerd.

Uiteraard blijft elke wijkregisseur het eerste aanspreekpunt in en voor de wijken, zowel extern als intern.

Wijk-, programma- en lijnsturing hangen samen. De projecten uit de verschillende programma's en uit de lijn vinden plaats in de wijken en dorpen van Almelo. Andersom dragen projecten uit de wijk of dorp bij aan het realiseren van doelen uit de programma's of lijn. Als voorbeeld de aanleg van geveltuintjes in een wijk draagt bij aan de doelen van het programma Duurzaamheid en aan de klimaatdoelstellingen in de lijn.

5.9.4 Wat mag het kosten?

Bij de vaststelling van de begroting 2020 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor wijksturing. Deze middelen zijn toegevoegd aan de bestaande wijkbudgetten. Het totale budget voor wijksturing bedraagt 200.000 euro in 2021 en loopt op tot 400.000 euro structureel vanaf 2023. Dit komt neer op een bedrag van 80.000 euro per stadsdeel.

Voor de besteding van dit budget zijn door het college op 23 juni 2020 voorwaarden gesteld.

Wijksturing	2021	2022	2023	2024
Wijkbudgetten	200	300	400	400

Bedragen * 1.000 euro

Naast de beschikbare wijkbudgetten in de gemeentelijke begroting doen we waar mogelijk een beroep op alternatieve financieringsbronnen, zoals subsidies.

5.9.5 Indicatoren

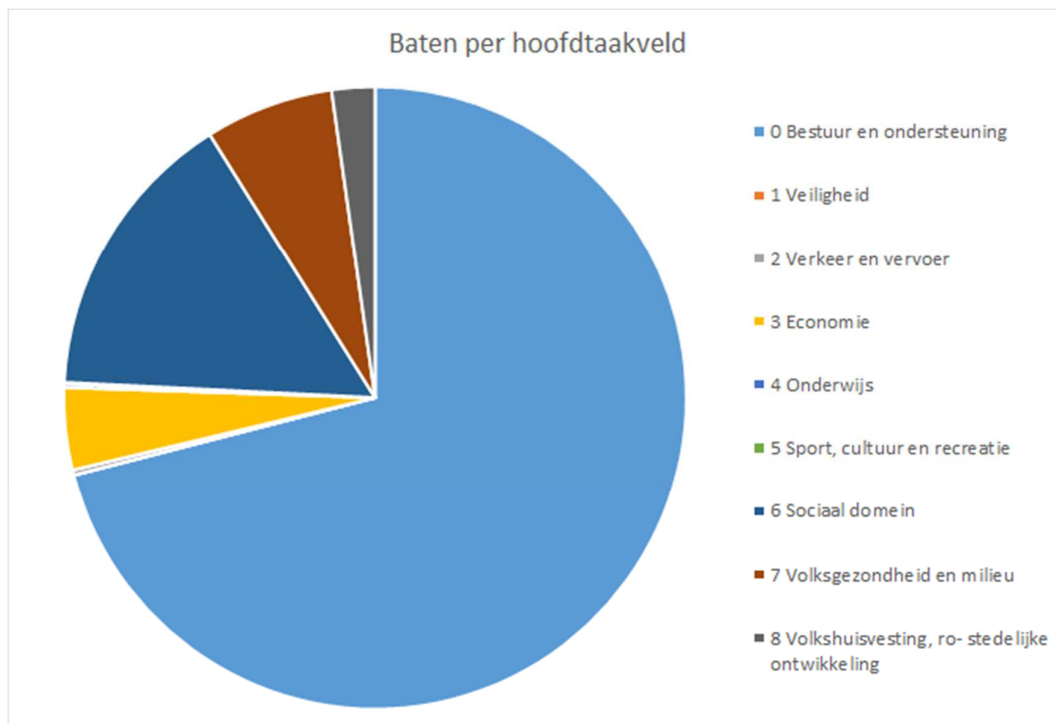
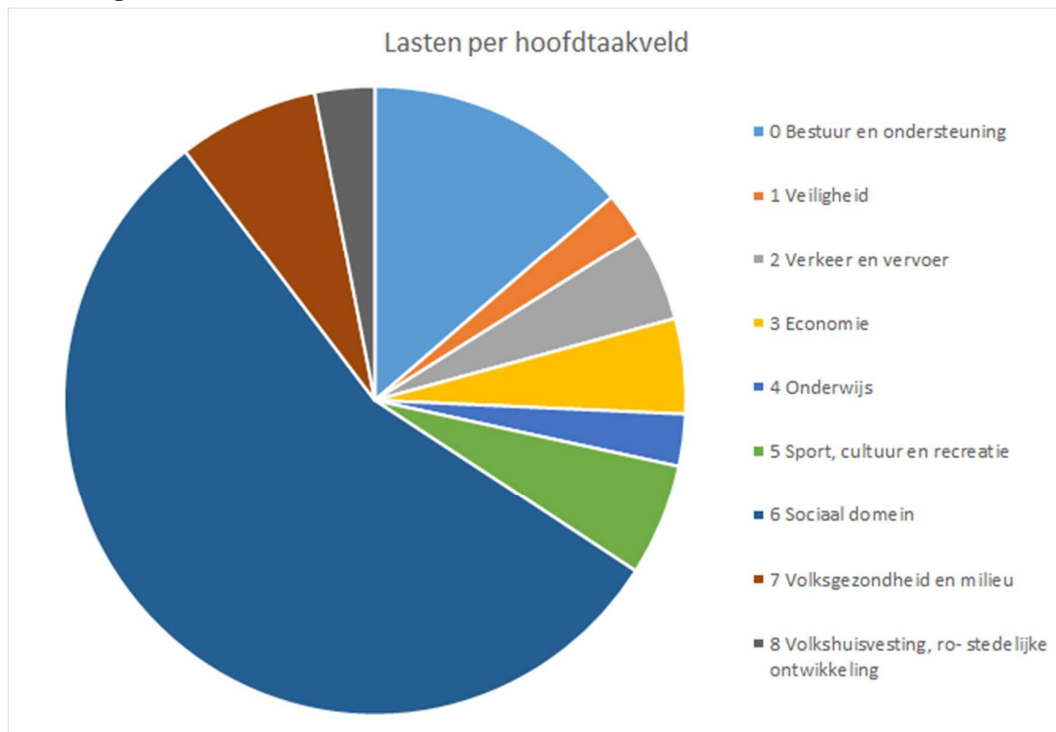
Het recent ontwikkelde wijkkompas zal dienen als indicator voor de wijksturing. Het wijkkompas geeft per wijk en dorp aan hoe deze er voor staat. De ontwikkeling van cijfers in het wijkkompas geeft richting aan de opgave die in een wijk of dorp speelt / gaat spelen. De wijkregisseur verrijkt de cijfers uit het kompas met de kennis, opgedaan uit contacten met stakeholders in wijken en dorpen. Jaarlijks wordt de raad hierover geïnformeerd. Komend jaar denken we na over de vorm.

Het wijkkompas is digitaal te raadplegen via deze [link](#)

6. Financiële begroting

6.1 Overzicht van baten en lasten

6.1.1 Diagram van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

Lasten	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	3.844	3.844	3.844	3.844
0.2 Burgerzaken	2.273	2.273	2.423	2.066
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.072	4.511	4.633	4.755
0.4 Overhead	27.428	25.237	24.900	24.972
0.5 Treasury	-420	-426	-536	-643
0.61 OZB woningen	683	700	718	718
0.62 OZB niet-woningen	86	88	91	91
0.63 Parkeerbelasting	39	39	40	39
0.64 Belastingen overig	327	330	334	333
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	1.238	5.549	10.304	14.511
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	100	100	100
0 Bestuur en ondersteuning	40.670	42.247	46.850	50.785
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.461	5.495	5.495	5.495
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.538	1.538	1.538	1.538
1 Veiligheid	6.999	7.033	7.033	7.033
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	10.728	11.068	11.692	11.988
2.2 Parkeren	2.737	2.737	2.736	2.736
2.3 Recreatieve havens	72	72	72	72
2.4 Economische havens en waterwegen	151	151	151	151
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	13.687	14.027	14.651	14.946
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	786	786	786	786
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12.030	11.484	11.495	11.484
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	636	621	307	291
3.4 Economische promotie	912	912	912	912
3 Economie	14.364	13.803	13.500	13.473
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	491	491	491	491
4.2 Onderwijshuisvesting	4.017	4.415	4.570	4.729

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.333	3.334	3.334	3.334
4 Onderwijs	7.842	8.241	8.396	8.555
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.032	4.089	3.683	3.383
5.2 Sportaccommodaties	1.158	1.128	1.154	1.173
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.162	3.162	3.161	3.144
5.4 Musea	87	87	87	87
5.5 Cultureel erfgoed	36	36	36	36
5.6 Media	2.202	2.202	2.202	2.198
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.345	6.360	6.502	6.658
5 Sport, cultuur en recreatie	17.023	17.064	16.826	16.679
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.406	7.570	7.585	7.567
6.2 Wijkteams	4.527	4.527	4.527	4.527
6.3 Inkomensregelingen	56.620	56.079	56.089	56.100
6.4 Begeleide participatie	12.804	12.259	11.823	11.321
6.5 Arbeidsparticipatie	4.589	4.858	5.007	5.122
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.867	2.867	2.867	2.867
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.230	23.643	23.664	23.687
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	22.625	22.625	22.625	22.625
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	16.382	16.160	16.113	16.113
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	10.451	10.461	10.471	10.471
6 Sociaal domein	162.501	161.049	160.772	160.401
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	2.964	2.928	2.910	2.910
7.2 Riolering	8.199	8.200	8.200	8.200
7.3 Afval	6.753	6.751	6.748	6.675
7.4 Milieubeheer	3.195	3.173	2.914	2.956
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	411	400	399	397
7 Volksgezondheid en milieu	21.522	21.451	21.172	21.139
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.713	1.424	1.366	1.366
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.754	4.754	4.754	4.754
8.3 Wonen en bouwen	2.683	2.697	2.297	2.297
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	9.149	8.874	8.416	8.416
Totaal lasten	293.757	293.789	297.615	301.426

Bedragen * 1.000 euro

Baten	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	-883	-883	-883	-883
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-5.415	-5.035	-5.035	-5.035
0.4 Overhead	-1.848	-1.848	-1.848	-1.848
0.5 Treasury	-3.061	-2.683	-2.683	-2.683
0.61 OZB woningen	-10.499	-10.699	-10.891	-11.087
0.62 OZB niet-woningen	-13.487	-13.743	-13.990	-14.242
0.63 Parkeerbelasting	-2.244	-2.244	-2.244	-2.244
0.64 Belastingen overig	-177	-177	-177	-177
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-173.751	-176.978	-180.120	-182.232
0.8 Overige baten en lasten	-467	-282	-271	-259
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-
0 Bestuur en ondersteuning	-211.831	-214.571	-218.142	-220.690
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-45	-45	-45	-45
1 Veiligheid	-45	-45	-45	-45
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	-535	-535	-535	-535
2.2 Parkeren	-47	-47	-47	-47
2.3 Recreatieve havens	-15	-15	-15	-15
2.4 Economische havens en waterwegen	-194	-194	-194	-194
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	-791	-791	-791	-791
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-12.128	-10.955	-11.003	-10.955
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-160	-153	-146	-138
3.4 Economische promotie	-437	-437	-437	-437
3 Economie	-12.725	-11.545	-11.586	-11.530
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-	-	-

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-559	-559	-559	-559
4 Onderwijs	-559	-559	-559	-559
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-	-	-	-
5.2 Sportaccommodaties	-209	-209	-209	-209
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6 Media	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-
5 Sport, cultuur en recreatie	-209	-209	-209	-209
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-19	-19	-19	-19
6.2 Wijkteams	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	-44.284	-44.284	-44.284	-44.284
6.4 Begeleide participatie	-	-	-	-
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-949	-949	-949	-949
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	-690	-690	-690	-690
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	-12	-12	-12	-12
6 Sociaal domein	-45.954	-45.954	-45.954	-45.954
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	-17	-17	-	-
7.2 Riolering	-10.351	-10.351	-10.351	-10.351
7.3 Afval	-9.131	-9.131	-9.131	-9.131
7.4 Milieubeheer	-	-	-	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-418	-418	-418	-418
7 Volksgezondheid en milieu	-19.917	-19.917	-19.900	-19.900
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimtelijke ordening	-254	-254	-254	-254
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.669	-4.669	-4.669	-4.669
8.3 Wonen en bouwen	-1.767	-1.767	-1.767	-1.767
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-6.690	-6.690	-6.690	-6.690
Totaal baten	-298.721	-300.280	-303.875	-306.367

Bedragen * 1.000 euro

Saldo van baten en lasten	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	3.843	3.843	3.843	3.843
0.2 Burgerzaken	1.390	1.390	1.540	1.183
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-342	-524	-402	-280
0.4 Overhead	25.580	23.389	23.052	23.124
0.5 Treasury	-3.481	-3.109	-3.220	-3.326
0.61 OZB woningen	-9.816	-9.998	-10.173	-10.370
0.62 OZB niet-woningen	-13.400	-13.655	-13.900	-14.152
0.63 Parkeerbelasting	-2.205	-2.204	-2.204	-2.204
0.64 Belastingen overig	150	154	157	156
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-173.751	-176.978	-180.120	-182.232
0.8 Overige baten en lasten	771	5.268	10.033	14.251
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	100	100	100
0 Bestuur en ondersteuning	-171.161	-172.324	-171.292	-169.904
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.461	5.495	5.495	5.495
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.492	1.492	1.492	1.492
1 Veiligheid	6.954	6.988	6.988	6.988
2 Verkeer en vervoer				
2.1 Verkeer en vervoer	10.193	10.533	11.157	11.453
2.2 Parkeren	2.690	2.689	2.689	2.689
2.3 Recreatieve havens	57	57	57	57
2.4 Economische havens en waterwegen	-43	-43	-43	-43
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
2 Verkeer en vervoer	12.896	13.236	13.860	14.155
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	786	786	786	786
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-98	529	492	529
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	476	469	161	153
3.4 Economische promotie	474	474	474	474
3 Economie	1.639	2.259	1.914	1.943
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	491	491	491	491
4.2 Onderwijshuisvesting	4.017	4.415	4.570	4.729

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.774	2.775	2.775	2.775
4 Onderwijs	7.282	7.681	7.836	7.995
5 Sport, cultuur en recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	4.032	4.089	3.683	3.383
5.2 Sportaccommodaties	949	919	946	964
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.162	3.162	3.161	3.144
5.4 Musea	87	87	87	87
5.5 Cultureel erfgoed	36	36	36	36
5.6 Media	2.202	2.202	2.202	2.198
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.345	6.360	6.502	6.658
5 Sport, cultuur en recreatie	16.814	16.856	16.617	16.470
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.388	7.552	7.566	7.548
6.2 Wijkteams	4.527	4.527	4.527	4.527
6.3 Inkomensregelingen	12.335	11.795	11.805	11.816
6.4 Begeleide participatie	12.804	12.259	11.823	11.321
6.5 Arbeidsparticipatie	4.589	4.858	5.007	5.122
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.867	2.867	2.867	2.867
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	23.280	22.693	22.715	22.738
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	22.625	22.625	22.625	22.625
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	15.692	15.470	15.423	15.423
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	10.440	10.450	10.460	10.460
6 Sociaal domein	116.547	115.095	114.819	114.447
7 Volksgezondheid en milieu				
7.1 Volksgezondheid	2.946	2.910	2.910	2.910
7.2 Riolering	-2.152	-2.151	-2.151	-2.151
7.3 Afval	-2.378	-2.381	-2.383	-2.457
7.4 Milieubeheer	3.195	3.173	2.914	2.956
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-7	-18	-19	-21
7 Volksgezondheid en milieu	1.605	1.534	1.273	1.239
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw				
8.1 Ruimtelijke ordening	1.459	1.170	1.112	1.112
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	85	85	85	85
8.3 Wonen en bouwen	916	930	530	530
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	2.460	2.184	1.726	1.726
Totaal saldo van baten en lasten	-4.965	-6.491	-6.260	-4.941

Bedragen * 1.000 euro

Reserves	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024
Storting reserves	7.224	6.004	6.004	3.754
Onttrekkingen reserves	-2.390	-18	-18	-18
Totaal reserves	4.833	5.986	5.986	3.737

Bedragen * 1.000 euro

Begrotingssaldo	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo	-131	-505	-273	-1.204

Bedragen * 1.000 euro

Verschillen:

6.2 Incidentele baten en lasten

Om vast te stellen in hoeverre er sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming (uitgangspunt voor toezichthouder) dient het financieel meerjarenperspectief gecorrigeerd te worden voor incidentele baten en lasten. Posten die ofwel 3 jaar of minder in de begroting zijn opgenomen, ofwel een uitgesproken tijdelijk karakter hebben (bijvoorbeeld de programma's) worden als incidentele posten beschouwd.

Incidentele baten en lasten	Herkomst	2021	2022	2023	2024
0. Bestuur en ondersteuning					
Programma Nieuwstraatkwartier	Programmabegroting 2019	0,18	0,18		
Regiodeals	Programmabegroting 2020	0,30	0,30		
Organiseren van verkiezingen	Programmabegroting 2021	0,15	0,15	0,30	
Dividend Twence	Programmabegroting 2021	-0,30			
SPUK Sport	Programmabegroting 2021	-0,60	-0,60	-0,60	
Huisvesting sociale wijkteams	Programmabegroting 2021	0,26			
Sociaal flankerend beleid - RVU	Programmabegroting 2021	0,55	0,13	0,04	
Vrijval reserve overlopende werken	Programmabegroting 2021	-0,59			
Vrijval reserve grote investeringen	Programmabegroting 2021	-0,20			
Vrijval reserve investeringsagenda	Programmabegroting 2021	-0,18			
Inzet behoeftzaamheidsstelpost	Programmabegroting 2021		-1,02	-0,66	
3. Economie					
RBT / XL Businesspark	Programmabegroting 2021	-0,50			
Programma Economie en participatie	Programmabegroting 2020	0,05	0,05		
5. Sport, cultuur en recreatie					
Eikenprocessierups	Programmabegroting 2020	0,08			
Special olympics	Perspectiefnota 2020		0,06		
6. Sociaal domein					
Mensenhandel en uitbuiting	Programmabegroting 2021	0,05	0,05		
Beschermd wonen - vrijval reserve	Programmabegroting	-1,40			
Jeugdbeschermingstafel	Programmabegroting 2021	0,04	0,04		
7. Volksgezondheid en milieu					
Programma Duurzaamheid	Programmabegroting 2020	0,20	0,20		
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Programma Omgevingswet	Programmabegroting 2019	0,41	0,12	0,06	0,06
Programma Binnenstad	Programmabegroting 2019 & 2020	0,35	0,40		
Totaal incidentele baten en lasten (regulier)		-1,15	0,06	-0,86	0,06

Financieel herstelplan					
Storting voor financieel herstelplan	Perspectiefnota 2020 / programmabegroting 2021	3,58	2,25	2,25	
Totaal incidentele baten en lasten		2,43	2,31	1,39	0,06

-/- = voordeel/baten, + = nadeel/lasten (bedragen * 1 mln euro)

Toelichting:

0. Bestuur en ondersteuning

Programma Nieuwstraatkwartier

In de programmabegroting 2019 is voor de periode 2019-2022 incidenteel 180.000 euro per jaar toegekend voor het realiseren van het programma Nieuwstraatkwartier.

Regiodeals

De gemeente Almelo levert een bijdrage aan Regiodeal Twente. De bijdrage bedraagt 4 euro per inwoner. Over de jaren 2019 t/m 2022 gaat dit voor Almelo om een bedrag van ca. 300.000 euro per jaar.

Organiseren van verkiezingen

Op 17 maart 2021 zijn er Tweede Kamerverkiezingen. In 2022 zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad en in 2023 vinden zowel gecombineerde verkiezingen voor Provinciale Staten en waterschappen als Europese verkiezingen plaats. Voor de organisatie van deze verkiezingen wordt een incidenteel budget van 150.000 euro per verkiezing geraamd.

Dividend Twence

Twence Holding bv heeft aangegeven dat zij een dividenduitkering van 560.000 euro verwacht voor 2021. In de begroting is een structurele dividenduitkering van 90.000 euro opgenomen. Wij nemen voor het jaar 2021 incidenteel een aanvullend bedrag van 300.000 euro op in onze begroting.

SPUK Sport

Vanaf 1 januari 2019 is de btw-sportvrijstelling verruimd. Hiermee is de aftrek van voorbelasting op de kosten betreffende aanschaf, onderhoud, beheer en exploitatie van sportaccommodaties komen te vervallen. Ter compensatie kunnen gemeenten in de periode 2019-2023 een specifieke uitkering stimulerings sport (SPUK) aanvragen. In 2019 is een uitkering van 0,6 miljoen euro ontvangen en voor de periode 2020-2023 kan op grond van onze btw-lasten en uitgaande van het verzilveringspercentage uit 2019 ook een bijdrage van een dergelijke omvang worden verwacht.

Sociaal flankerend beleid - RVU

Omdat de regeling Sociaal Flankerend Beleid 2019 geen algemene regeling is maar een regeling voor een beperkte groep medewerkers met als doel vervroegde uittreding, wordt door de Rijksbelastingdienst een boete opgelegd. Het gaat om een boete van 52% over de transitievergoeding.

Huisvesting sociale wijkteams

Bij de besluitvorming over de huisvesting van de wijkteams ([BW-7405](#)) heeft het college kennis genomen van de maximale overschrijding van 262.000 euro per jaar van de huisvestingslasten in de periode 2020-2021. Deze overschrijding ontstaat onder andere door dubbele huisvestingskosten, servicekosten, ICT en facilitaire kosten (inzet permanente beveiliging, schoonmaak, etc.). Daarbij is aangegeven dat hierdoor een opgave ontstaat om dit binnen de reguliere bedrijfsvoering van de gemeente Almelo op te lossen.

Vrijval reserve overlopende werken

Vanuit de reserve overlopende werken (dekking voor meerjarige incidentele projecten) kan eenmalig een bedrag van 590.000 euro vrijvallen. Tegenover dit bedrag staan geen verplichtingen of verwachte projectuitgaven.

Vrijval reserve grote projecten

Op het resterende saldo in de reserve grote projecten van 203.000 euro rusten geen claims. Het saldo kan daarmee vrijvallen.

Vrijval reserve investeringsagenda

Op het resterende saldo in de reserve investeringsagenda van 180.000 euro rusten geen claims. Het saldo kan daarmee vrijvallen.

Inzet behoedzaamheidstelpost

Bij het samenstellen van de begroting 2021 wordt de behoedzaamheidstelpost 2021 betrokken. De behoedzaamheidsbuffer voor 2022 en 2023 wordt incidenteel ingezet.

3. Economie

RBT/XL Businesspark

Het voordelige saldo in 2021 wordt onder andere verklaard door een lagere noodzakelijke bijdrage aan beheer en onderhoud in 2021 (150.000 euro) en een hogere verwachte netto opbrengst voor het (voormalig) fonds bovenwijkse voorzieningen (Bovo), waaraan de deelnemers van de GR gezamenlijk 6 euro per uitgegeven m² bijdragen (560.000 euro).

Programma Economie en participatie

De gemeente faciliteert het event 'Ontdek High Tech Almelo' waarbij ons bedrijfsleven en onderwijsinstellingen samenwerken om de jeugd enthousiast te maken over het werken in de techniek en waarbij ze kennismaken met de hightech bedrijven in Almelo. Ook neemt Almelo deel aan de Innovatie box bij Heracles met als doel op laagdrempelige wijze netwerk te bouwen en te onderhouden met onderwijsinstellingen (Universiteit Twente, Saxion en ROC) en hightech bedrijfsleven.

5. Sport, cultuur en recreatie

Eikenprocessierups

Voor de bestrijding van de eikenprocessierups is tot en met 2021 een bedrag van 80.000 euro beschikbaar.

Special Olympics

Twente heeft de ambitie geformuleerd om in 2022 de Special Olympics te organiseren. De 14 Twentse gemeenten besloten hiervoor een bidbook in te dienen. De Almelse bijdrage voor de Special Olympics wordt begroot op 57.500 euro.

6. Sociaal domein

Mensenhandel en uitbuiting

Voor de preventieve aanpak van mensenhandel en uitbuiting is bij de perspectiefnota 2020 een incidenteel budget van 50.000 euro per jaar beschikbaar gesteld voor de periode 2021-2022.

Beschermd wonen - vrijval overschot 2020

Bij beschermd wonen verwachten wij in 2020 een overschot van ongeveer 3,5 miljoen euro. Het positieve saldo 2020 zal gestort worden in de bestemmingsreserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Na vaststelling van de jaarverantwoording 2020 zal een deel van het positieve saldo worden uitgekeerd aan de regiogemeenten. Het deel van Almelo zal vrijvallen in boekjaar 2021.

Jeugdbeschermingstafel

Het college heeft ingestemd (BW-7729) met het regionale voorstel om de jeugdbeschermingstafel ook in Almelo te implementeren. Deze regionale werkwijze voor de Jeugdbeschermingstafel moet leiden tot het hanteren van één eenduidige werkwijze in Twente

7. Volksgezondheid en milieu

Programma Duurzaamheid

In de programmabegroting 2019 is voor de periode 2019-2022 incidenteel 200.000 euro per jaar toegekend voor het realiseren van het programma Duurzaamheid

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Programma Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld. Het budget bedraagt 405.000 euro in 2021 en loopt af naar 58.000 euro in 2024.

Programma Binnenstad

In de programmabegrotingen 2019 en 2020 zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld voor het realiseren van het programma Binnenstad.

Financieel herstelplan

Storting financieel herstelplan

Op basis van de jaarverantwoording 2019 was de verwachting dat medio 2021 het weerstandsvermogen de huidige streefwaarde bereikt. Doordat het jaar 2020 naar verwachting met een nadelig resultaat zal eindigen wordt in deze begroting voorgesteld om een deel van de voordelige begrotingssaldi in de periode 2021 t/m 2023 in te zetten voor het financieel herstelplan.

6.3 Uiteenzetting financiële positie

6.3.1 Meerjaren Investeringsplan (MIP)

Meerjaren Investeringsplan (MIP) 2021 -2024	TOTAAL Bedrag	2021	2022	2023	2024
<i>Informatisering en automatisering</i>					
Hardware	270	270			
Software	50	50			
Project data gedreven werken	250	250			
Investeringsruimte	3.230	380	950	950	950
<i>Totaal Informatisering en automatisering</i>	3.800	950	950	950	950
<i>Gronden en gebouwen</i>					
Stadhuisplein 2a Parkeergarage Stadsbaken	1.120	280	280	280	280
Ledeboerslaan 3, kinderboerderij	27	27			
Winkelsteeg 82, Oosterborgh	50	50			
Hagenborgh, Stadserf P3	540	180	180	180	
Adastraat 6	30	30			
Turfkade 15	57	57			
Turfkade 17	110	60		50	
Wierdensestraat 32	22	22			
Sumatraplein 1, 't Dok	40	40			
Binnenhof 51, de Schelf	93	93			
Cesar Franckstraat 1c	20	20			
Sluiskade NZ 126, Sportpark	388	388			
Leemhorst 5, sporthal	66	66			
Stins 2, Sporthal	21	21			
Willem de Clercstraat 23a	30	30			
Catharina van Rennesselaan 128a, gymlokaal	44	44			
Elisabethhof, Hof 88	183	183			
Herengracht Ateliers	22	22			
Haven Zuidzijde 30	354	93	78	78	105
Luctor et Emergo, natuurgasveld	30	30			
PH, toegangsweg	15	15			
Wendelgoor, natuurgasveld en parkeerplaats	43	43			
Investeringsruimte	3.495	-94	1.162	1.112	1.315
<i>Totaal Gronden en gebouwen</i>	6.800	1.700	1.700	1.700	1.700
<i>Tractie</i>					
Wagen 340 2-VRD-30	25	25			
Wagen 343 BZ-RL-48	55	55			
Wagen 355 6-VNR-57 (met kraan)	60	60			
Wagen 359 09-BBH-3	50	50			
Wagen 363 79-TNV-5	22	22			
Wagen 366 9-VVV46	30	30			

Wagen 364 8-VTZ-05	30	30			
Wagen 376 43-ZSB-7	22	22			
Wagen 372 2-VTZ-40	25	25			
Wagen 348 9-VNN-22	45	45			
Wagen 387 Cirkelmaaier	68	68			
Wagen 375 VF-275-J	31	31			
Wagen 380 VD-391-D	25	25			
Schmitzer transporter	35	35			
Boki grafdelver	105	105			
Investeringsruimte	1.772	-28	600	600	600
<i>Totaal Tractie</i>	2.400	600	600	600	600
Kleine kapitaalwerken					
Investeringsruimte	800	200	200	200	200
<i>Totaal kleine kapitaalwerken</i>	800	200	200	200	200
Hoofdtakveld Bestuur en Ondersteuning	13.800	3.450	3.450	3.450	3.450
Investeringsruimte	-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Veiligheid	-	-	-	-	-
Verharding/wegen					
Hospitaalweg, Laan van Kortrijk, Verlengde Sportlaan	950	200	750		
Rumerslanden	495	235	260		
Christoffelstraat - Deldensestraat	100	100			
Kolthofsingel fase 3 en 4	300	300			
Wierdensestraat	350	350			
Fietspad Huttenweg	120	120			
Fietspad Maardijk	100	100			
Fietspad Windmolenroeksweg	100	100			
OBA 4 - Steffensweg	125	125			
Ootmarsumsestraat - Markgraven	250	250			
Vriezensveenseweg - Almeloseweg	1.300	500	800		
H.R. Holslaan (Nijreessingel - A35)	1.800	800	1.000		
Schuilburgsingel	500		500		
Investeringsruimte	5.510	-180	-310	3.000	3.000
<i>Totaal verharding</i>	12.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Openbare verlichting					
Investeringsruimte	1.040	260	260	260	260
<i>Totaal openbare verlichting</i>	1.040	260	260	260	260
VRI's					
Busstationsysteem - Stationsstraat	100	100			
Vervanging K3013 - Van Rechteren Limpurgsingel – Hofstraat	180	180			
Vervanging K3006 - o.a. Schoolstraat – Nachtegaalstraat	150	150			

Vervanging K3020 - Bleskolksingel – Burg. Schneiderssingel	70	70			
Vervanging K2035 - Ootmarsumsestraat – Wanschersweg	120	120			
Vervanging detectie	74	74			
Aanpassing K3038 - Ootmarsumsestr. – Slot - Sluitersveldssingel	25	25			
Investeringsruimte	2.157	-	719	719	719
<i>Totaal VRI's</i>	2.876	719	719	719	719
<i>Kunstwerken</i>					
Brug Grotestraat in de Aa	450		450		
Duiker VRL Singel	370		370		
Brug Bornerbroeksestraat	720	720			
Bleskolksingel	295	295			
Vervangen houten bruggen	200	100	100		
Oeverbeschermingen	150	50	100		
Kadeconstructies	100	50	50		
Eerste Sligtestraat	50	50			
Plesmanweg	200	200			
Sluitersveldsingel	50	50			
Van Rechteren Limpurgsingel	15	15			
Vriezebrug	100		100		
Hanzelaan	75		75		
Bruglaan	50		50		
Hooilaan	75		75		
Schuttenstraat	150		150		
Slagenweg	100		100		
Investeringsruimte	3.870	225	135	1.755	1.755
<i>Totaal Kunstwerken</i>	7.020	1.755	1.755	1.755	1.755
Hoofdtakveld Verkeer en Vervoer	22.936	5.734	5.734	5.734	5.734
Investeringsruimte	-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Economie	-	-	-	-	-
<i>Onderwijshuisvesting</i>					
Primair onderwijs	3.500	1.000	500	1.000	1.000
Speciaal onderwijs	10.000	500	3.000	3.500	3.000
Voortgezet onderwijs	6.000	4.000	2.000		
Bewegingsonderwijs	2.500			1.000	1.500
<i>Totaal Onderwijshuisvesting</i>	22.000	5.500	5.500	5.500	5.500
Hoofdtakveld Onderwijs	22.000	5.500	5.500	5.500	5.500
<i>Tractie sport</i>					
Ford Transit 300M transporter 6-VNR-58	31	31			
John Deere 3720 hydrostaats	36	36			

John Deere 4720 hydrostaat met frontlader	46	46			
Ford Transit 350LEF transporter VJ-702-K	30		30		
John Deere 2520 hydrostaat met maaibak	21			21	
John Deere 3720 hydrostaat	36				36
Fendt 208 met frontlader	66				66
Investeringsruimte	-42	-57	26	35	-46
<i>Tractie sport</i>	224	56	56	56	56
Hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie	224	56	56	56	56
Investeringsruimte	-	-	-	-	-
Hoofdtakveld Sociaal Domein	-	-	-	-	-
Riolering (IGOP)					
Aalderinkshoek - fase 1 (planvorming)	25	25			
Christoffelstraat - Deldensestraat	800	800			
Grotestraat Zuid (planvorming)	25	25			
KAS Busstation Wierdensestraat	115	115			
Kolthofsingel fase 3 en 4	400	400			
Plesmanweg-Bleskolsingel	75	75			
OBA 4- Kroosstraat en omgeving	165	165			
Rumerslanden	600	600			
Sluiskade Noord-Zuid	100	100			
Van Riemsdijk	50	50			
Relining 2020	500	500			
Investeringsruimte	9.201	215	3.050	2.968	2.968
<i>Totaal Riolering (IGOP)</i>	12.056	3.070	3.050	2.968	2.968
Riolering (vGRP 2016-2020)					
Kolken	50	50			
Verbetermaatregelen	220	220			
Alternatieve sanitatie	50	50			
Inprikpunten drukriool	50	50			
Drukriolering	300	300			
Maatregelen afkoppelen	420	420			
Grondwaterplan	232	232			
Investeringsruimte	4.563		1.521	1.521	1.521
<i>Totaal Riolering (vGRP)</i>	5.885	1.322	1.521	1.521	1.521
Hoofdtakveld Volksgezondheid en milieu	17.941	4.392	4.571	4.489	4.489
Investeringsruimte	-	-	-	-	-
Hoofdtakveld ro _ sted. Ontwikkeling	-	-	-	-	-
Openbaar groen					
Bedrijvenparksingel	25	25			

Bruglaan	50	50			
Christoffelstraat	60	60			
Egbert ten Catelaan	20	20			
H.R.Holstlaan	100	100			
Nazorg 2019	50	15	15	20	
Kruispunt Bleskolk/Plesmanwg	20	20			
Rumerslanden	25	25			
Schout Doddestraat	15	15			
Zeven Bosjes	125	25	50	50	
Wortel opgroei	150	50	50	50	
Vervangen/herplant bomen	400	100	100	100	100
Meulenbeldlaan	104			104	
Schierstins	20	20			
Kanaalweg/Esheksweg	35	35			
Coendersborg	15	15			
Nachtpauw/Nachtuil	15	15			
Overige	6	6			
Investeringsruimte	2.833	421	802	693	917
<i>Totaal openbaar groen</i>	4.068	1.017	1.017	1.017	1.017
Overige					
Verruiming Twente kanaal	3.900		3.900		
<i>Totaal overige</i>	3.900	-	3.900	-	-
Hoofdtakveld RO en stedelijke ontwikkeling	7.968	1.017	4.917	1.017	1.017

Bedragen * 1.000 euro

6.3.2 Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
ACTIVA					
Immateriële vaste activa	2.567	2.337	2.106	1.873	1.647
Materiële vaste activa	221.760	231.656	244.731	253.758	262.970
Financiële vaste activa	28.269	22.264	21.546	20.805	20.065
Totaal vaste activa	252.596	256.256	268.383	276.437	284.682
Vorraden (ohw)	44.602	35.607	35.197	34.468	32.769
Uitzettingen < 1 jaar	23.686	23.686	23.686	23.686	23.686
Liquide middelen	228	228	228	228	228
Overlopende activa	5.618	6.961	7.862	8.895	10.175
Totaal vlottende activa	74.133	66.481	66.972	67.277	66.858
Totaal generaal activa	326.729	322.738	335.356	343.714	351.540

Geprognosticeerde balans	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
PASSIVA					
Eigen vermogen	20.481	25.446	31.937	38.197	43.138
Voorzieningen	14.656	15.158	15.670	16.210	16.804
Vaste schulden	240.597	231.138	236.753	238.312	240.603
Totaal vaste passiva	275.734	271.742	284.360	292.719	300.545
Vlottende schulden	20.567	21.310	21.611	22.044	22.724
Overlopende passiva	30.429	29.686	29.385	28.952	28.271
Totaal vlottende passiva	50.995	50.995	50.995	50.995	50.995
Totaal generaal passiva	326.729	322.738	335.356	343.714	351.540

Bedragen * 1.000 euro

6.3.3 Overzicht EMU saldo

EMU-saldo

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	4.965	6.491	6.260	4.941
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	9.665	12.845	8.795	8.985
3 Mutatie voorzieningen	502	512	539	594
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-8.995	-410	-728	-1.699
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa.	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	4.797	-5.432	-1.268	-1.751

Bedragen x 1.000 euro

6.3.4 Overzicht reserves en voorzieningen

Verloopoverzicht reserves	Saldo per 31-12-2020	Saldo per 01-01-2022	Saldo per 01-01-2023	Saldo per 01-01-2024	Saldo per 01-01-2025	Doel van reserve
Algemene reserve						
Algemene reserve	20.132	21.337	23.792	26.247	26.452	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen te kunnen dekken.
Algemeen grondbedrijf	-18.183	-15.603	-15.603	-15.603	-15.603	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen op de grondexploitaties te kunnen dekken.
Subtotaal algemene reserve	1.949	5.734	8.189	10.644	10.849	
Bestemmingsreserves						
Overlopende werken	7.336	6.729	6.711	6.694	6.676	Dekking van meerjarige incidentele projecten.
Gebiedsgerichte aanpak	2.467	2.467	2.467	2.467	2.467	Buffer voor aanspraken bodemverontreiniging inzake Decomp-gelden 2016-2020.
Grote investeringen	203					Dekking van grote investeringen/projecten.
Co-financiering	431	431	431	431	431	Dekking van de gemeentelijke co-financiering bij projecten.
Besluit locatiegebonden subsidies	138	138	138	138	138	Dekking voor stimuleringsbijdragen voor woningbouw op specifieke locaties.
ISV 3 2010 /2014	108	108	108	108	108	Dekking voor projecten uit het programma ISV-3.
Centrumspaarfonds		249	497	746	994	Dekking voor projecten binnenstad.
Investeringsagenda	180					Dekking voor impuls investeringen.
Centrumgemeente MO+ BW	7.669	9.459	12.760	16.060	19.361	Dekking voor centrum gemeente activiteiten maatschappelijke opvang en beschermd wonen
Subtotaal bestemmingsreserves	18.533	19.581	23.112	26.644	30.176	
Resultaatbestemming						
Dit jaar		131	636	909	2.114	Begrotingssaldo (gecumuleerd)
Subtotaal resultaatbestemming	0	131	636	909	2.114	
Totaal reserves	20.481	25.446	31.937	38.197	43.138	

Bedragen * 1.000 euro

Mutatieoverzicht reserves	Storting 2021	Onttrekking 2021	Storting 2022	Onttrekking 2022	Storting 2023	Onttrekking 2023	Storting 2024	Onttrekking 2024
Algemene reserve								
Algemene reserve	1.205		2.455		2.455		205	
Algemeen grondbedrijf	2.580							
Subtotaal algemene reserve	3.785	0	2.455	0	2.455	0	205	0
Bestemmingsreserves								
Overlopende werken		608		18		18		18
Gebiedsgerichte aanpak								
Grote investeringen		203						
Co-financiering								
Besluit locatiegebonden subsidies								
ISV 3 2010 /2014								
Centrumspaarfonds	249		249		249		249	
Investeringsagenda		180						
Centrumgemeente MO+ BW	3.190	1.400	3.300		3.300		3.301	
Subtotaal bestemmingsreserves	3.439	2.390	3.549	18	3.549	18	3.549	18
Resultaatbestemming								
Dit jaar (Begrotingssaldo)	131		505		273		1.204	
Subtotaal resultaatbestemming	131	0	505	0	273	0	1.204	0
Totaal reserves	7.355	2.390	6.509	18	6.277	18	4.959	18

Bedragen * 1.000 euro

Toelichting op de reservemutaties:

Algemene reserve: De renteopslag op de doorverstrekte geldleningen aan IGM en Heracles wordt jaarlijks toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve grondbedrijf: Dit betreft de jaarlijkse toevoeging op basis van het financieel herstelplan.

Reserve overlopende werken: De middelen voor meerjarige incidentele projecten worden gestort in de reserve overlopende werken. Gedurende het project worden de daadwerkelijke projectkosten aan de reserve onttrokken.

Reserve grote investeringen: Het restantsaldo van 203.000 euro valt in deze programmabegroting vrij ten gunste van het begrotingssaldo.

Reserve centrumspaarfonds:

Jaarlijks wordt bijna 250.000 euro gestort in de reserve centrumspaarfonds voor projecten in de binnenstad.

Reserve investeringsagenda: Het restantsaldo van 180.000 euro valt in deze programmabegroting vrij ten gunste van het begrotingssaldo.

Reserve centrumgemeenten MO+BW

Het jaarlijkse verwachte overschot bij beschermd wonen wordt gestort in de reserve centrumgemeentetaken MO+BW.

Resultaatbestemming:

De begrotingssaldi zoals gepresenteerd in het financieel meerjarenperspectief worden toegevoegd aan de reserve resultaatbestemming.

Verloopoverzicht voorzieningen	Saldo per 31-12- 2020	Saldo per 01-01-2022	Saldo per 01-01- 2023	Saldo per 01-01-2024	Saldo per 01-01- 2025	Doel van voorziening
Verplichtingen						
XL Businesspark Twente	2.849	3.018	3.187	3.357	3.526	Dekking aandeel gemeente Almelo in het verwachte tekort.
Nog uit te voeren werken grondexploitatie	2.649	2.649	2.649	2.649	2.649	Dekking van nakomende kosten van afgesloten grondexploitatie.
Verwacht verlies grondexploitatie	445	445	445	445	445	Dekking van verwachte verliezen grondexploitatie
Wethouderspensioen	825	825	825	825	825	Dekking voor toekomstige pensioenverplichtingen wethouders.
Subtotaal verplichtingen	6.768	6.938	7.107	7.276	7.446	
Egalisatie						
Riolering egalisatie	2.347	2.871	3.406	3.950	4.549	Dekking voor egalisatie van rioleringskosten.
Afval egalisatie	1.586	1.388	1.190	991	793	Dekking voor egalisatie van kosten afvalinzameling.
Subtotaal egalisatie	3.933	4.259	4.596	4.942	5.342	
Derden						
Sociale recherche	238	262	286	310	334	Dekking van exploitatie lasten samingwerkingsverband Sociale Recherche Twente.
Zittend vervoer	53	35	18	18	18	De Regio Twente vervult t/m 2021 de werkgeversrol.
Subtotaal derden	291	298	304	328	352	
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Riolering vervanging	3.663	3.663	3.663	3.663	3.663	Dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen conform vGRP 2016-2020.
Subtotaal toekomstige vervangingsinvesteringen	3.663	3.663	3.663	3.663	3.663	
Totaal voorzieningen	14.656	15.158	15.670	16.210	16.804	

Bedragen * 1.000 euro

7. Bijlagen

7.1 Verbonden partijen

7.1.1 Gemeenschappelijke regelingen

Euregio

Financiële kengetallen	01-01-2018	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-273	V
Eigen vermogen	1.308	1.607	
Vreemd vermogen	42.295	34.244	
Solvabiliteit (EV/TV)	2,7%	4,5%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

Voor de EUREGIO is het Duitse recht van toepassing. Dit betekent dat voor EUREGIO niet dezelfde plichten gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan de deelnemende gemeenten. Voor de begroting 2021 betekent dit, dat die pas wordt vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van EUREGIO in januari 2021. De bijdrage 2021 van Almelo wordt begroot op 21.000 euro.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	475	N
Eigen vermogen	323	173	
Vreemd vermogen	16.838	7.605	
Solvabiliteit (EV/TV)	1,9%	2,2%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

De totale gemeentelijke bijdrage 2021 aan het GBT is 10,9 miljoen euro, waarvan Almelo 1,5 miljoen euro bijdraagt. Het GBT heeft een beperkt weerstandsvermogen waarmee incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019 V/N
Financieel resultaat	-	-
Eigen vermogen	1.591	1.578
Vreemd vermogen	218	7
Solvabiliteit (EV/TV)	87,9%	99,6%

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Vanuit Crematoria Twente B.V. is in 2019 geen dividend aan de Gemeenschappelijke regeling uitgekeerd.

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling heeft, met instemming van het algemeen bestuur, opdracht gegeven tot een heroriëntatieonderzoek op het publieke eigenaarschap van Crematoria Twente BV. Past publiek eigenaarschap nog binnen de taakopvatting van de gemeenten om via een gemeenschappelijke regeling aandeelhouder te zijn van een crematorium? In de eerste helft van 2021 krijgen de deelnemende gemeenten de gelegenheid om discussie te voeren over een strategische heroriëntatie op het eigenaarschap en het huidige governance construct van het OLCT.

De gemeenteraad van Almelo heeft op 16 juni 2020 besloten om de volgende zienswijze op de ontwerpbegroting 2021 in te dienen voor Openbaar Lichaam Crematoria Twente: Gemeente Almelo constateert dat het OLCT in de ontwerp begroting 2021 en in de meerjarenraming 2022-2024 afwijkt van het vastgestelde dividendbeleid en dat uit de ontwerpbegroting onvoldoende blijkt of de geraamde bedrijfsresultaten van CT BV in 2021 een dividenduitkering toelaten. Almelo spreekt daarom als zienswijze uit om in samenspraak met Crematoria Twente BV het dividendbeleid te herzien aan de hand van een actuele financiële meerjarenprognose voor de BV en dat de colleges en raden van de deelnemende gemeenten uiterlijk in februari 2021 moeten worden geïnformeerd over de uitkomsten.

Mede naar aanleiding van deze ingediende zienswijze heeft het algemeen bestuur door middel van een amendement op de begroting 2021 het dividend, conform de hierover gemaakte afspraken, op te nemen in de begroting en meerjarenraming.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico van OLCT beperkt zich tot het risico van dochteronderneming CT. De risico's van CT zijn van invloed op de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt. De meeste bedrijfsrisico's van CT zijn afgedekt door procedures, verzekeringen en tarieven. Een ander bedrijfsrisico vormt de vestiging van een concurrent binnen het verzorgingsgebied. In 2012 is daarom besloten tot een nieuwe strategie om dit risico te verkleinen.

Regio Twente

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019 V/N
Financieel resultaat	-	-139 V
Eigen vermogen	5.137	4.525
Vreemd vermogen	14.464	19.006
Solvabiliteit (EV/TV)	26,2%	19,2%

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

De weergegeven vermogenspositie per 31-12-2019 is gecorrigeerd voor het resultaat 2019 van de Agenda van Twente. Het resultaat van de AvT en de bestemmingsreserve AvT maken weliswaar deel uit van het EV, maar hier staan verplichtingen tegenover.

Binnen de Regio Twente wordt op dit moment gewerkt aan de veranderopdracht om de regionale samenwerking te versterken. De 4 hoofdlijnen van de veranderopdracht zijn: focus op sociaal economische structuurversterking/aansturing van de 3 O's in de Twenteboard, de (huidige) GR met GGD/OZJT/VTT, de Recreatieve Voorzieningen en de 'Coalitions of the Willing'.

Tijdens de vergadering van het algemeen Bestuur op 1 juli 2020 is besloten over het transitieplan "Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud". Dit is een besluit op hoofdlijnen om de veranderopdracht te 'richten'. Het verder 'inrichten' gebeurt in de komende periode. Tevens is besloten de Twenteboard te vragen om scenario's uit te werken naar een zo efficiënt mogelijke en kwalitatief goede basisinfrastructuur en werkorganisatie.

De komende periode staat in het teken van het maken van juridische documenten en uitwerkingen, waarbij de colleges en raden in de besluitvorming ieder hun rol hebben. De planning is om op 1 januari 2021 op de nieuwe manier te starten.

Welke risico's loopt de gemeente?

De begroting van Regio Twente voor 2021 bedraagt 94,3 miljoen euro. De taakvelden OZJT en Volksgezondheid zijn samen goed voor bijna 80% van de begroting. De Almelo'se bijdrage aan de begroting van Regio Twente bedraagt in 2021 4,0 miljoen euro.

De financiële risico's van Regio Twente worden jaarlijks geïnventariseerd en geactualiseerd.

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-392	V
Eigen vermogen	-36	356	
Vreemd vermogen	115.233	119.381	
Solvabiliteit (EV/TV)	0,0%	0,3%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Vorig jaar werd verwacht dat een tekort zou ontstaan van 20,5 miljoen euro. Dat is 20,9 miljoen euro op prijspeil 1-1-2020. De actuele grondexploitatie sluit op een tekort van 11,9 miljoen euro per 1-1-2020 en verbetert dus met 9 miljoen euro. De verbetering hangt samen met een bijstelling van de grondprijs (van 125 naar 130 euro) en de verbeterde gronduitgiftevooruitzichten. In 2019 zijn ontwikkel-overeenkomsten getekend over een oppervlak van 13,4 hectare. Dit met Heylen Warehouses (5,3 hectare), VDL (4,1 hectare) en een productiebedrijf (4 hectare). Als gevolg van deze nieuwe overeenkomsten wordt de looptijd van het project met vier jaar verkort en dat heeft een positief effect op de begroting van rente-, plan- en beheerkosten. In totaal is nu 47 hectare uitgegeven en over 41 hectare een overeenkomst gesloten.

Volgens de afspraken die daarover in 2016 zijn gemaakt heeft het dagelijks bestuur van het Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) besloten om in het najaar van 2020 een evaluatie naar het huidige RBT te laten

uitvoeren. De Provincie Overijssel voert namens het dagelijks bestuur het opdrachtgeverschap voor de evaluatie. De evaluatie bestaat uit twee onderdelen:

3. De geldende afspraken over financieel-technische vraagstukken worden geëvalueerd. Dit is richtinggevend voor de financieel-technische arrangementen die de deelnemers de komende jaren voor het huidige RBT moeten treffen;
4. De meer strategische vraag ten aanzien van de publieke waarde van het RBT en de daarbij behorende organisatie worden geëvalueerd. Hiermee komt er meer duidelijkheid over uitbreiding van het aanbod aan grootschalige kavels en het nut en de noodzaak van het samenwerken aan een regionaal op elkaar afgestemd vestigingsklimaat (regionale context en actualiteit).

Welke risico's loopt de gemeente?

De mogelijke risico's worden door het openbaar lichaam RBT via een verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende partijen aan de regeling. De gemeente Almelo participeert voor 23% risicodragend in de grondexploitatie van het RBT. Voor het gemeentelijk aandeel in het huidige voorziene tekort is een voorziening gevormd.

Soweco

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-419	V
Eigen vermogen	2.173	2.592	
Vreemd vermogen	10.051	6.744	
Solvabiliteit (EV/TV)	17,8%	27,8%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

De raad heeft ingestemd met de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Soweco per 1 januari en draagt het college op om daarbij aandacht te voor de volgende drie punten:

1. Het college van Almelo pleit binnen het Algemeen Bestuur van Soweco er voor om niet tot definitieve liquidatie over gaan voordat de Nieuwe Uitvoeringsorganisatie operationeel is;
2. Het bestuur van de Stichting Nieuwe Uitvoeringsorganisatie wordt gevormd door ambtenaren uit de deelnemende gemeenten, niet zijnde de gemeentesecretaris;
3. De behandeling van de raadsvoorstellen 'zienswijze inzake liquidatieplan' en 'wensen en bedenkingen inzake oprichting Stichting Nieuwe Uitvoeringsorganisatie' in dezelfde raadsvergadering te behandelen.

Welke risico's loopt de gemeente?

De bijdrage van Almelo aan het exploitatietekort 2021 van Soweco GR is bijna 2,4 miljoen euro.

Stadsbank Oost Nederland (SON)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-615	V
Eigen vermogen	1.081	1.696	
Vreemd vermogen	15.042	14.616	
Solvabiliteit (EV/TV)	6,7%	10,4%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

De raad heeft als zienswijze geformuleerd dat de ontwerpbegroting 2021 aangepast dient te worden, met als uitgangspunt een weerstandratio van maximaal 1,4 en dat het overschot dient te worden verdeeld over de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Het bestuur van de GR SON heeft in haar vergadering van 19 juni jl., na de ingebrachte zienswijzen besproken te hebben, besloten de begroting 2021 vast te stellen. De zienswijze van Almelo is via een amendement ingebracht en kon rekenen op sympathie van veel deelnemers. Maar voor nu wordt door deelnemers waarde gehecht aan het respecteren van de afspraken die destijds zijn gemaakt over schommelingen in het weerstandratio. Dit betekent dat de zienswijze van Almelo niet heeft geleid tot een aanpassing van het weerstandratio.

Welke risico's loopt de gemeente?

De begrote bijdrage 2021 aan de SON is 920.000 euro. Aangezien de gemeente een opneindregeling heeft met de SON, kan de bijdrage hoger worden.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-1.125	V
Eigen vermogen	-	1.125	
Vreemd vermogen	-	1.787	
Solvabiliteit (EV/TV)	-	38,6%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

De Omgevingsdienst Twente (ODT) is sinds 1 januari 2019 operationeel. Belangrijke thema's in de doorontwikkeling van de Omgevingsdienst zijn de komende tijd: het verhogen van de datakwaliteit, de implementatie van de Omgevingswet, het toepassen van de VTH-kwaliteitscriteria en de overgang naar outputfinanciering per 1 januari 2022.

In 2018 heeft de gemeente Enschede aangegeven vooralsnog alleen het wettelijk verplichte basistakenpakket in te willen brengen bij de ODT. Dit pakket is beperkter van omvang dan het afgesproken takenpakket op basis van 'variant 4' (het milieubrede takenpakket). Enschede heeft eveneens gepleit voor een andere verdeelsleutel voor de overhead. De ontwerpbegroting 2021 van de ODT gaat uit van het eerder overeengekomen takenpakket conform variant 4 evenals de eerder vastgestelde verdeelsleutel.

De gemeenteraad van Almelo heeft op 16 juni 2020 besloten om de volgende zienswijze op de ontwerpbegroting 2021 in te dienen voor Omgevingsdienst Twente: Gemeente Almelo constateert dat de weerstandratio van de ODT in de ontwerpbegroting 2021 uitkomt op 1,49 en dat dit hoger is dan benodigd voor het weerstandvermogen om risico's af te dekken. Almelo spreekt als zienswijze uit dat de ontwerpbegroting aangepast dient te worden waarbij de afspraak om de algemene reserve te maximeren op 5% van de begrote lasten gehandhaafd blijft en er daarnaast gestreefd wordt naar een weerstandcapaciteit die niet meer dan toereikend is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijze is de begroting 2021 niet aangepast. De begroting is ongewijzigd vastgesteld.

Welke risico's loopt de gemeente?

Doordat de ODT een nieuwe organisatie is, die zich op alle aspecten van primaire processen, besturing en bedrijfsvoering nog dient “te zetten” is het risicoprofiel hoog. Verder is een verhoogd risico van toepassing vanwege de uiteenlopende visies van de deelnemers over het takenpakket van de ODT en de financieringssysteem. De ODT beschikt daarnaast nog niet over buffers om zelf financiële tegenvallers op te vangen. Het risico op een kwaliteit- en productiviteit-dip is ook in 2021 nog reëel. In 2020 en verder zal geïnvesteerd worden in de verbetering van de datakwaliteit. De bestaande onvolkomenheden in de datakwaliteit leiden tot hogere uitvoeringskosten en minder efficiency.

De algemene reserve is – op basis van het bedrijfsplan van de ODT - gemaximaliseerd op 5% van de begrotingsomvang van de Omgevingsdienst Twente (ca. 500.000 tot 600.000 euro). Om het eigen vermogen op de bouwen wordt in de eerste drie jaren van de dienst 1% (circa 100.000 euro per jaar) van de exploitatie gereserveerd tot een maximum van 5% van de exploitatie is bereikt. Dit zal in principe in 2021 voor het laatst zijn.

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-827	V
Eigen vermogen	1.319	2.146	
Vreemd vermogen	55.048	55.268	
Solvabiliteit (EV/TV)	2,3%	3,7%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeentelijke bijdrage aan de VRT is in 2021 bijna 5,5 miljoen euro.

7.1.2 Vennootschappen en coöperaties

Cogas NV

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019 V/N
Financieel resultaat	-	-7.958 V
Eigen vermogen	178.995	180.505
Vreemd vermogen	96.000	96.000
Solvabiliteit (EV/TV)	65,1%	65,3%

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

In het Nieuwstraatkwartier creëren we meerwaarde door een impuls te geven aan de fysieke transformatie van de wijk via energiebesparende- en klimaatbestendige maatregelen. Samen met strategische partners, zoals Cogas, willen wij komen tot een gebiedsprogramma. Een belangrijk element is de aanpak van woningverbetering gericht op energiebesparing. Verbetering van de huidige energie labels. Daarbij inzetten op het ontwikkelen van een duurzame, energie producerende wijk.

Welke risico's loopt de gemeente?

Tegenvallende bedrijfsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de langetermijn dividendafspraken. Voor 2021 is een dividenduitkering begroot van 2,3 miljoen euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder betreft tevens de hoogte van het ingebrachte nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 132.000 euro).

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019 V/N
Financieel resultaat	-	-163.000 V
Eigen vermogen	4.991.000	4.887.000
Vreemd vermogen	132.518.000	144.802.000
Solvabiliteit (EV/TV)	3,6%	3,3%

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico en daarmee aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal. Voor Almelo komt dat neer op een risico van maximaal 0,4 miljoen euro. Het verwachte dividend in 2021 is 225.000 euro.

NV Industriegebouw Maatschappij (IGM)

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-83	V
Eigen vermogen	1.154	1.238	
Vreemd vermogen	15.722	12.321	
Solvabiliteit (EV/TV)	6,8%	9,1%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

De ingezette afbouw is zichtbaar in de financiële positie van de IGM. De financiering van de IGM verbetert door een afname van de schulden. Eind 2018 had de IGM een schuld van 15,7 miljoen euro en die is ultimo 2019 gedaald naar 12,3 miljoen euro.

Gezien de ingezette afbouw heeft het college verzocht om een plan op te stellen voor de toekomstige vorm van toezicht op de IGM. Het plan wordt eind 2020 verwacht.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder en financier van de IGM, waardoor de gemeente risico loopt bij waardedaling van het vastgoed van IGM. Ook wanneer klanten van de IGM niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen loopt de gemeente risico.

De IGM ziet dat de uitbraak van het coronavirus een grote impact heeft op de samenleving en economie. De IGM geeft aan dat het mogelijk invloed zal hebben op de debiteuren van de IGM.

Sportbedrijf Almelo BV

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-199	V
Eigen vermogen	1.079	1.278	
Vreemd vermogen	1.492	1.814	
Solvabiliteit (EV/TV)	42,0%	41,3%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Recent is de directeur van het Sportbedrijf Almelo teruggetreden. De vacante functie wordt ingevuld door een interim-directeur. De raad van commissarissen start de werving en selectie voor een nieuwe directeur.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeente heeft een dubbelrol richting het sportbedrijf. Dit kan de relatie tussen eigenaar en opdrachtgever/subsidieverstrekker op gespannen voet zetten. Door een zuivere rollenscheiding op zowel bestuurs- als ambtelijk niveau wordt rolvermenging zoveel mogelijk voorkomen. De jaarlijkse subsidie aan het Sportbedrijf bedraagt circa 3,4 miljoen euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 18.000 euro).

Twence Holding BV

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	-	-11.846	V
Eigen vermogen	133.428	138.029	
Vreemd vermogen	173.808	148.445	
Solvabiliteit (EV/TV)	43,4%	48,2%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

De gemeente Almelo wil haar aandelen Twence verkopen. De gemeente Oldenzaal wil ook haar aandelen verkopen en trekt bestuurlijk samen op met Almelo. Op dit moment is er nog geen zicht op een eventuele verkoop van de aandelen Twence. De belangstelling die er was vanuit de kring van aandeelhouders heeft niet geleid tot overname van de aandelen. Dit betekent dat wij ons moeten beraden over onze vervolgstrategie. Onderdeel van de vervolgstrategie is verkoop van de aandelen aan gemeenten buiten de kring van aandeelhouders.

Welke risico's loopt de gemeente?

De gemeente is zowel aandeelhouder als klant van Twence. Enerzijds heeft de gemeente als aandeelhouder belang bij een passend rendement. Anderzijds heeft de gemeente als klant belang bij een marktconforme prijs voor de verwerking van het afval. De belangen van de gemeente als aandeelhouder zijn niet noodzakelijkerwijs volledig congruent met de belangen van de gemeente als klant. Zo kan er bijvoorbeeld sprake zijn van een situatie waarin de gemeente als klant behoefte heeft om de markt op te gaan, terwijl de gemeente als aandeelhouder een rendementsbelang in Twence heeft. De Ava stelt de tarieven vast voor de verwerking van het huishoudelijk afval van aandeelhouders, waardoor de Ava het rendement beïnvloedt en daarmee de continuïteit van de onderneming.

Twente Milieu NV

Financiële kengetallen	01-01-2018	31-12-2018	V/N
Financieel resultaat	-	9	N
Eigen vermogen	125	138	
Vreemd vermogen	8	21	
Solvabiliteit (EV/TV)	94,0%	86,8%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 127.000 euro). Het risico van Twente Milieu lijkt stabiel. Twente Milieu heeft zich in de afgelopen jaren financieel goed ontwikkeld. Tegenover de afname van inzameling restafval staat een toename van inzameling van gft en verpakkingen.

7.1.3 Overige vennootschappen

CBL Vennootschap BV

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	121	125	N
Eigen vermogen	748	452	
Vreemd vermogen	68	84	
Solvabiliteit (EV/TV)	91,7%	84,4%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Deze vennootschap zal in 2020 worden ontbonden en uitgeschreven.

Welke risico's loopt de gemeente?

Nihil

CSV Amsterdam BV

Financiële kengetallen	01-01-2019	31-12-2019	V/N
Financieel resultaat	15	25	N
Eigen vermogen	1.605	1.590	
Vreemd vermogen	23	455	
Solvabiliteit (EV/TV)	98,6%	77,7%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente?

Nihil.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Financiële kengetallen	01-01-2018	31-12-2018	V/N
Financieel resultaat	-	38	N
Eigen vermogen	153	113	
Vreemd vermogen	20	56	
Solvabiliteit (EV/TV)	88,4%	66,9%	

Bedragen * 1.000 euro

Ontwikkelingen

Het doel is dat de vennootschap in 2021 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Welke risico's loopt de gemeente?

Nihil.

Verkoop Vennootschap BV

Ontwikkelingen

Deze vennootschap zal in 2020 worden ontbonden en uitgeschreven.

Welke risico's loopt de gemeente?

Nihil.

7.2 Delegatieregister

Samenvatting

De gemeenteraad kan taken en bevoegdheden overdragen aan een ander, bijvoorbeeld aan het college van B&W. Voor een aantal bevoegdheden heeft de raad daartoe besloten. Denk aan het afhandelen van WOB-verzoeken of het geven van namen aan straten en pleinen. Ieder jaar staat er een geactualiseerd overzicht in de begroting. Ten opzichte van vorig jaar is er één wijziging. Bij het delegatiebesluit voor het geven van namen aan straten en pleinen is een verwijzing naar de meest actuele verordening opgenomen

Inleiding

De gemeenteraad van Almelo besloot op 2 december 2014 ([Raad1402331](#)) dat een geactualiseerd delegatieregister jaarlijks bij de (beleids)begroting moet worden vastgesteld. De meest actuele versie van het delegatieregister is hieronder opgenomen (stand van zaken 1 oktober 2020).

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
Openbaarheid van bestuur (WOB)					
1.	Het beslissen op aan de raad gerichte aanvragen en verzoeken op grond van de WOB.	art. 5 en 6 WOB art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Algemene wet bestuursrecht (Awb)					
2.	Het besluiten om toepassing te geven aan afdeling 3.4, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, van de Awb.	afd. 3.4 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
3.	Het in de gelegenheid stellen van aanvragers, geadresseerden en derde-belanghebbenden, hun zienswijze naar voren te brengen in gevallen bedoeld in artikel 4:7 en 4:8 Awb.	art. 4:7 en 4:8 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
4.	Het nemen van verdagingsbesluiten op bij de raad ingediende bezwaarschriften.	art. 4:14 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
5.	Het beslissen op een bezwaarschrift als bedoeld in de Awb, indien een hoorzitting achterwege wordt gelaten om één van de in artikel 7:3 Awb genoemde redenen.	art. 7:3 Awb art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)					
6.	Het vaststellen van een exploitatieplan zoals bedoeld in artikel 6.12 Wro	art. 6.12 Wro art. 2.27 lid 1 Wabo art. 6.5 lid 3 Besluit omgevingsrecht			Indien het exploitatieplan betrekking heeft op een grote afwijking van het bestemmingsplan zoals bedoeld in onderdeel 1 van het raadsbesluit van 18 december 2012 (Raad1200510 , zie pagina 18 van de agendabundel)

Nr.	Omschrijving bevoegdheid	Juridische grondslag	Delegans	Delegataris	Voorwaarden
Verkeer					
7.	Het aangeven van bebouwde komgrenzen ingevolge artikel 20a Wegenverkeerswet (WVW)	art. 20a WVW art. 156 Gemeentewet	Raad	B en W	
8.	Een weg onttrekken aan het openbaar verkeer o.g.v. artikel 9 en 11 WVW	art. 9 en 11 WVW art. 156 Gemeentewet			Actieve informatieplicht richting de raad voorafgaande aan de besluitvorming. Raadsbesluit van 29 januari 2013(Raad1200689)
Straatnaamgeving en huisnummers					
9.	Het geven van namen aan straten, pleinen, parken, buurten en nieuwbouwwijken en het toekennen van huisnummers.	art. 124 lid 1 Grondwet art. 108, 147 en 156 Gemeentewet	Raad	B en W	De raad stelt de verordening en de kaders vast waarbinnen B en W dient te besluiten. Raadsbesluit van 18 december 2018 (Raad1805086 , agendapunt 6)

7.3 Stand van zaken moties

Vertrekpunt is het overzicht met de stand van zaken moties bij de perspectiefnota 2020. Afgehandelde moties zijn niet in dit overzicht opgenomen. Deze kunt u vinden in het overzicht met moties op iBabs.

Omschrijving motie	Datum raadsvergadering	Stand van zaken
Motie GL LA CU D66 SP PvdA - Opvang vluchtelingen kinderen	30 juni 2020	Een brief naar de staatssecretaris voor asielzaken, waarin het kabinet wordt opgeroepen om alleengaande kinderen uit kamp Moria op te vangen in Nederland, is in voorbereiding. Door ontwikkelingen in het vluchtelingenkamp in Griekenland heeft het kabinet besloten toch 100 kinderen in NL op te vangen. Dat betekent dat de strekking van de brief enigszins aangepast moet worden, omdat het kabinet inmiddels (gedeeltelijk) van opvatting is veranderd.
Motie CDA - Niet gesubsidieerde maatschappelijke organisaties	30 juni 2020	Het college heeft kennis genomen heeft naast de al getroffen landelijke, regionale en lokale ondersteuningsmaatregelen een aantal aanvullende maatregelen genomen om partners te ondersteunen. Er is van niet gesubsidieerde instellingen tot op heden geen aanvraag voor ondersteuning binnen gekomen.
Motie CDA LAS VVD CU - Subsidie Kaliber	30 juni 2020	De gesprekken met Kaliber zijn opgepakt en verlopen positief. Er zijn scenario's geschetst waarbinnen voldaan zou kunnen worden aan de bezuinigingsopgave.
Motie PVV LA - Kernenergie op de agenda	30 juni 2020	Er is een verkenning gedaan naar de standpunten over kernenergie bij de Regio en de provincie Overijssel. Tevens is bij de Regionale Energie Strategie gepolst in hoeverre kernenergie een rol kan spelen. In het coalitieakkoord van provincie Overijssel staat het volgende: 'We lobbyen richting het Rijk voor innovatie en kennisontwikkeling om vanuit een brede aanpak de energietransitie te realiseren. Van waterstofeconomie tot de mogelijkheden van thorium.' Als gemeente willen we hier het voortouw in nemen en gezamenlijk met de provincie het gesprek met het Rijk initiëren. Mede in het licht van de onlangs aangenomen motie in de Tweede Kamer voor een marktconsultatie over kernenergie zien we hier goede kansen voor. Het arrangeren van een dergelijk gesprek vraagt een langere tijdshorizon. Tevens is er vanuit de RES bereidheid om mee te werken aan een standpunt over de mogelijkheden voor kernenergie na 2030, in de brede zin van het woord. Om het concreet te maken voor Almelo verkennen we bij Urenco de lokale mogelijkheden voor kernenergie. Zodra de gesprekken hebben plaatsgevonden informeren wij u via de reguliere beantwoording van de motie.

Motie CU CDA LAS VVD - Subsidie bibliotheek	30 juni 2020	Er worden op dit moment op bestuurlijk niveau gesprekken gevoerd met de bibliotheek om te komen tot een goede invulling van de bezuinigingsopgave.
Motie CU LAS CDA VVD - Regenton als instrument voor afkoppelen hemelwater	30 juni 2020	Het ontsteden van tuinen en het stimuleren daarvan door korting/regenton wordt meegenomen in de klimaat adaptatiestrategie. Een plan van aanpak voor deze strategie is in concept gereed. Na het definitief worden hiervan kan naar verwachting in oktober met het opstellen van de strategie worden gestart.
Motie FvR LA - Plan van aanpak seksuele intimidatie in de openbare ruimten van de gemeente Almelo	30 juni 2020	Op dit moment zijn wij met de Veiligheidsregio in gesprek over de regionale aanpak seksuele intimidatie. Bij de politie worden cijfers opgevraagd om het probleem verder te duiden. En met andere gemeenten, zoals de gemeente Enschede, vindt er overleg plaats over de door hen opgedane expertise.
Motie PVV - Huurverhoging ongepast	30 juni 2020	De motie is in uitvoering, in september 2020 worden er gesprekken gepland met de corporaties.
Motie CDA VVD LAS CU - Versterken groen en blauw in Almelo	30 juni 2020	De motie is in uitvoering. We verwachten nog voor de vaststelling van de begroting de raad een kernachtige visie op Almelo Waterstad te kunnen toesturen met als onderdeel een economische impactanalyse van de benodigde investeringen.
Motie LAS CU CDA VVD LA FvR - Herverdeling gemeentefonds- Jackpot of lid op de neus	30 juni 2020	Motie is afgedaan. Er zijn het afgelopen jaar twee brieven gestuurd naar het Rijk over de zorgelijke financiële positie van de gemeente.
Motie PVV LA - Zorggeld is voor de zorg. En daarmee basta.	30 juni 2020	Het college heeft de tijdelijke formatie van de toezichthouders WMO van 2,5 fte structureel in de begroting opgenomen. Bovendien is met de VNG contact opgenomen om te verkennen of er mogelijkheden zijn voor additionele financiering / subsidie voor het starten van bijvoorbeeld een pilot. Het opstarten van een dergelijke pilot kan het ministerie helpen om bewustwording bij gemeenten te creëren over dat ze een verantwoordelijkheid hebben om toe te zien of zorggeld ook daadwerkelijk adequaat aan de zorg wordt besteed.
Motie LAS CU CDA VVD LA - Maximale inspanning behoud Stadsmuseum	30 juni 2020	Er worden op dit moment op bestuurlijk niveau gesprekken gevoerd met het Stadsmuseum om te beschouwen hoe op de beste manier invulling kan worden gegeven aan de bezuinigingsopgave. Er wordt ook gekeken naar mogelijkheden op provinciaal niveau.
Motie CDA-LAS-CU-VVD-PVV-FvR-D.Nu - Jaarrekening Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente	16 juni 2020	Op 1 juli 2020 hebben wij het standpunt van de gemeente Almelo kenbaar gemaakt, zowel in de BC AvT/ PHO EZ als in het AB Regio Twente. Dit zullen wij in de komende vergaderingen weer doen.

(raadsvoorstel zienswijzen op gr's)		
Motie - PvdA CDA VVD LAS CU SP LA D66 D.Nu PVA FvR - Periodiek informereren gemeenteraad (tav opheffen GR Soweco)	16 juni 2020	Via het college is een memo naar het presidium gestuurd, met een voorstel voor de invulling van de motie. Daarin is aangegeven dat, nadat de werkgroep is gestart, de raad via een raadsbrief op de hoogte wordt gebracht. De werkgroep start vanaf de week van 14-9. De gemeenteraad zal met een raadsbrief worden geïnformeerd en dan is de motie afgedaan.
Motie vreemd VVD, CU , LAS, CDA, D.nu - Zorg(en) voor theaters en het kloppend hart van Almelo	19 mei 2020	Er zijn gesprekken gevoerd met het Theaterhotel om de mogelijkheden voor extra steun te verkennen. Bestuurlijk worden gesprekken gevoerd met de provincie om alle mogelijkheden te onderzoeken.
Motie - alle fracties - stedenband Almelo- Ejmiatsin	28 januari 2020	Het in april geplande bezoek van de Minister President van Armenië en de burgemeester van Ejmiatsin aan Almelo zou worden benut om, binnen het door de Raad gestelde kader, invulling te geven aan de stedenband en daarbij vooral uit te gaan van maatschappelijk- en inwonersinitiatief. Gelet op de Corona-crisis is het bezoek afgelast.
Motie - CDA en CU - Alternatieven voor huidige vuurwerksituatie bij de jaarwisseling	14 januari 2020	Door Almelo Promotie is een voorstel gedaan over een eventueel alternatief. Het voorstel wordt nu beoordeeld, waarna het college de raad zal informeren. Overigens zal een eventueel alternatief met publiek onderhevig zijn aan de maatregelen rondom Covid-19.
Motie - CU PvdA GL - generatietoets	7 november 2019 (begroting 2020)	In de zomerperiode zijn lokaal en landelijk gesprekken gevoerd over de gewenste invulling van de generatietoets. De landelijke SER-jongerenraad heeft aangegeven een generatietoets zoveel mogelijk uniform te willen inzetten. Het moet geen bureaucratisch vinkje worden maar een middel dat selectief wordt ingezet. De planbureaus wijzen erop dat binnen generaties de verschillen groter lijken te zijn dan tussen de generaties. Op landelijk niveau worden twee pilots onderzocht: sociaal leenstelsel en corona-affecten. De Almelo Jongerenraad onderschreef de landelijke lijnen van de toets: hij moet objectief zijn en de verschillende leeftijdsgroepen in beeld brengen. Ook de Almelo Jongerenraad wees op het feit dat de verschillen binnen de generaties waarschijnlijk groter zijn. Als de landelijke onderzoeksresultaten bekend zijn, wil het college met de raad in gesprek over de uitkomst en mogelijk vervolg.
Motie - PVA LAS LA - Budget voor onderhoud en vervanging speeltoestellen	7 november 2019 (begroting 2020)	In de perspectiefnota is het voorstel opgenomen om te investeren in sporttoestellen (500.000 euro) en de vervanging van speeltoestellen (375.000 euro). De

		bijhorende onderhouds- en kapitaallasten zijn verwerkt in het meerjarenperspectief. Op dit moment wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de speel- en sporttoestellen. De gemeenteraad zal dat plan van aanpak voor de begrotingsbehandeling ontvangen.
Motie - GL , SP, CU, LA PvdA, Lijst Çete - geboortebos	7 november 2019 (begroting 2020)	In het verleden, vanaf ca 2007, zijn er verschillende locaties voor een geboortebos is beeld geweest. Deze locaties waren onderdeel van parkinrichtingen bij stadsuitleg (o.a. de groenzone rondom de woningbouwontwikkeling Leemslagen, het park t.b.v. Waterrijk). Vanwege het vervallen van de woningbouwplannen, zijn deze locaties ook vervallen voor een park met geboortebos. Op dit moment wordt er gewerkt aan een inventarisatie van locaties waar een snelle realisatie mogelijk zou zijn. Wij informeren de raad hierover in 2020.
Motie - SP D66 LA PVA PvdA CDA GL Lijst Çete Forum voor Rechts D.nu - herverdeling prullenbakken in de openbare ruimte	7 november 2019 (begroting 2020)	Op dit moment wordt aan een voorstel gewerkt. In oktober wordt een voorstel voor de herverdeling van de prullenbakken gepresenteerd.
Motie - VVD D.nu PVV PVA - Subsidie bibliotheek voor kerntaken niet voor bijzaken	7 november 2019 (begroting 2020)	Deze motie wordt betrokken bij de verdere uitwerking van het proces rondom de subsidies.
Motie - PvdA SP - Collectieve zorgverzekering als je voldoet aan de inkomenstoets	7 november 2019 (begroting 2020)	Er is overeenstemming bereikt met 1 zorgverzekeraar over de overstap naar de collectieve zorgverzekering.
Motie - D66 VVD Lijst Çete Groenlinks Leefbaar Almelo - Premie participatiewet	7 november 2019 (begroting 2020)	De uitkomst van de scan van de Almelse werkwijze rondom deeltijdwerk en de mogelijkheden voor een eventuele premietoepassing is in september 2020 bekend geworden. Wij nemen de raad mee in de uitkomsten in een politiek beraad, dat gepland staat voor 8 december 2020 en welke de verschillende aspecten rondom de uitvoeringsregeling Participatiewet omvat.
Motie - 23 - GL LA D66 PvdA SP - Ecologisch groenbeheer	27 juni 2019 (PN 2019)	Aan de provincie is, na besluitvorming in B&W, aangegeven dat wij belangstelling hebben voor samenwerking aan natuur, biodiversiteit en groen. De provincie heeft een subsidieregeling in de maak, om gemeenten te ondersteunen bij het opstellen van een gemeentelijke 'natuur voor elkaar plan'. Deze gaat naar verwachting in het najaar open. Daar zullen wij dan op aansluiten.
Motie - 10 - VVD LAS - Crowdfundingsplatform	27 juni 2019 (PN 2019)	Op dit moment wordt een verkenning naar de mogelijkheden gedaan. Voor 1 november zal de raad d.m.v. een raadsbrief worden geïnformeerd.

Motie - 11A - VVD CDA D.Nu FW LAS CU- Sociale huurwoningen in relatie tot sociaal domein	27 juni 2019 (PN 2019)	Motie is afgehandeld.
Motie 26 D66 - Onderzoek vertrouwen inwoners	2 november 2017 (programmabegroting 2018)	Responsiviteit, de mate waarin inwoners het gevoel hebben dat de resultaten van het politieke besluitvormingsproces beantwoorden aan hun wensen en belangen, versterkt het vertrouwen in het gemeentebestuur. Het college blijft actief inzetten op responsiviteit en vertrouwen, ook al zullen onzekere perioden hun invloed hebben op het vertrouwen. In lijn met de motie blijven wij, ook in deze Covid-periode, het vertrouwen in het gemeentebestuur monitoren en onderzoeken. Ook zullen we het Almelo Panel verder ontwikkelen om een representatiever inzicht te krijgen. Daarnaast vindt monitoring ook op andere manieren plaats.

7.4 Septembercirculaire 2020 gemeentefonds

Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2020 van het gemeentefonds gepubliceerd. Gemeenten ontvangen van het Rijk op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De septembercirculaire heeft zowel betrekking op het lopende begrotingsjaar 2020 als jaren 2021 t/m 2024. In het vervolg van deze toelichting van de septembercirculaire bespreken we alleen de financiële effecten en andere belangrijke ontwikkelingen voor de jaren 2021 t/m 2024.

Jaren 2021 t/m 2024 (begroting 2021)

Het startpunt van de analyse van de financiële effecten is de meicirculaire 2020. We houden daarnaast rekening met de vanaf 2022 opgenomen stelpost extra middelen jeugdhulp van 1,8 miljoen euro uit de perspectiefnota 2020. Het Rijk heeft aangegeven dat gemeenten deze middelen als structureel mogen beschouwen, maar laat besluitvorming over het structurele karakter aan een nieuw kabinet. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk incidenteel de extra middelen jeugdhulp toegekend voor 2022.

Financiële effecten

In de septembercirculaire 2020 is de uitkering van het gemeentefonds (bruto effect) in alle jaren hoger dan in de meicirculaire 2020. Schommelend van ruim 1,1 miljoen euro in 2021 en 2023 tot bijna 2,5 miljoen euro in 2022.

In 2021 is de uitkering hoger door het schrappen van de opschalingskorting en in 2022 heeft het Rijk incidenteel de extra middelen Jeugdhulp toegekend. In 2023 en 2024 dragen gunstige ontwikkelingen van maatstafaantallen bij aan het voordeel.

Het netto effect houdt rekening met de opgenomen stelpost Jeugdhulp en de reserveringen. Het netto effect van de circulaire is daarmee de mutatie in het financieel meerjarenperspectief. Het netto effect is voor alle jaren voordelig. Van 163.000 euro in 2022 tot ruim 800.000 euro in 2024. Het netto voordeel in 2022 is relatief beperkt, omdat de toegekende extra middelen jeugdhulp in 2022 al in de begroting waren verwerkt.

	2021	2022	2023	2024
Gemeentefonds meicirculaire 2020	-172.028	-173.888	-176.581	-179.078
Gemeentefonds septembercirculaire 2020	-173.151	-176.378	-177.720	-180.432
Bruto effect septembercirculaire 2020	-1.123	-2.490	-1.139	-1.354
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel
<i>Reeds opgenomen in FMP - extra middelen jeugdhulp (2022)</i>		1.800		
<i>Totaal reserveringen</i>	513	527	527	527
Netto effect septembercirculaire 2020	-610	-163	-612	-827
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Bedragen x 1.000 euro

Specificatie reserveringen

Reserveringen worden neutraal in het financieel meerjarenperspectief verwerkt, doordat tegenover de hogere (lagere) rijksbijdrage ook hogere (lagere) uitgaven staan. Het netto effect van deze mutaties is daarmee per saldo 0 euro.

	2021	2022	2023	2024
<u>Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen</u>				
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-27	-27	-27	-27
Pilots Veranderopgave inburgering (DU)	28			
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	17	17	17	17
<u>Mutaties Integratie uitkering sociaal domein</u>				
Beschermd wonen	495	537	537	537
Totaal reserveringen overig	513	527	527	527

Bedragen x 1.000 euro (- = voordeel / + = nadeel)

Toelichting:

- Maatschappelijke opvang en OGGz (DU): De verdeling is ten opzichte van de meicirculaire 2020 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen.
- Pilots Veranderopgave inburgering (DU): De gemeenten kunnen door maatregelen tegen het coronavirus niet volgens planning de pilots realiseren. Om die reden wordt de pilotperiode eenmalig met zes maanden verlengd, zodat gemeenten gestimuleerd worden om de pilotactiviteiten goed af te ronden. Hiervoor wordt voor de laatste keer een financiële tegemoetkoming gedaan van 28.000 euro per deelnemende gemeente.
- Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU): Gemeenten ontvangen jaarlijks middelen in het kader van cluster 4 van de meerjarenagenda omgevingsveiligheid 2021-2024. De middelen zijn bedoeld voor lokale versterking omgevingsveiligheid. Dit geeft gemeenten de ruimte om te komen tot lokale prioriteiten bij de uitvoering van omgevingsveiligheidsbeleid. Op die wijze wordt omgevingsveiligheid goed lokaal ingebed.
- Beschermd wonen: De omvang van de integratie-uitkering stijgt vanwege de volume-indexatie voor het jaar 2021 en verder.